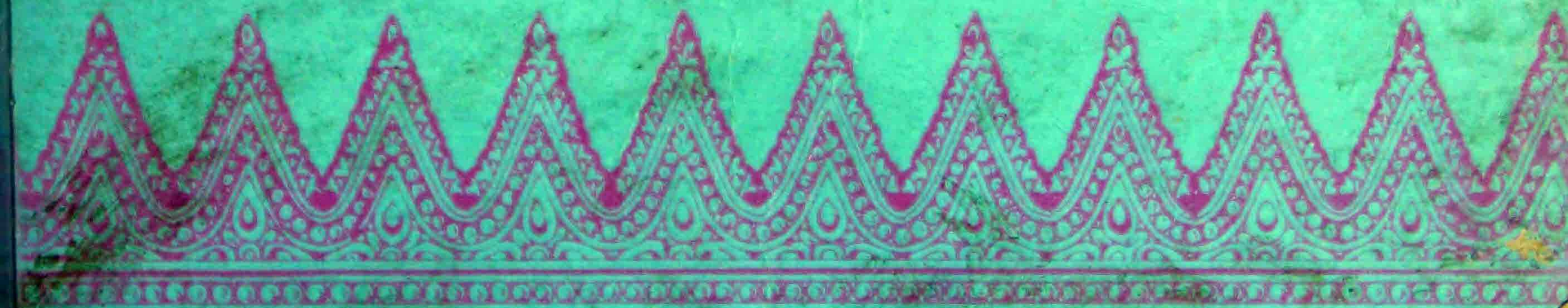
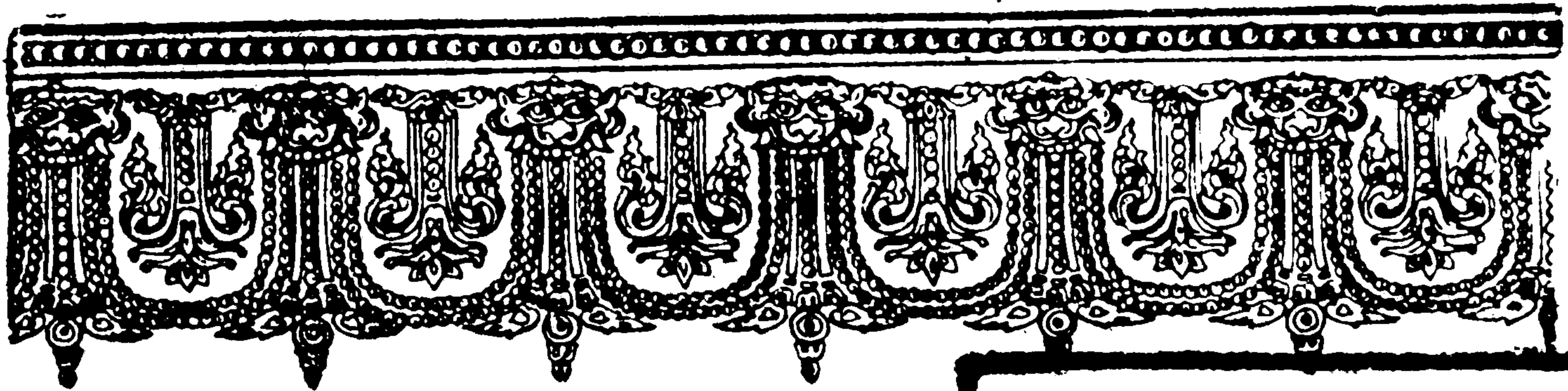

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဓမ္မသီတဂူချောင်
 သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ
 ဟောကြားသော

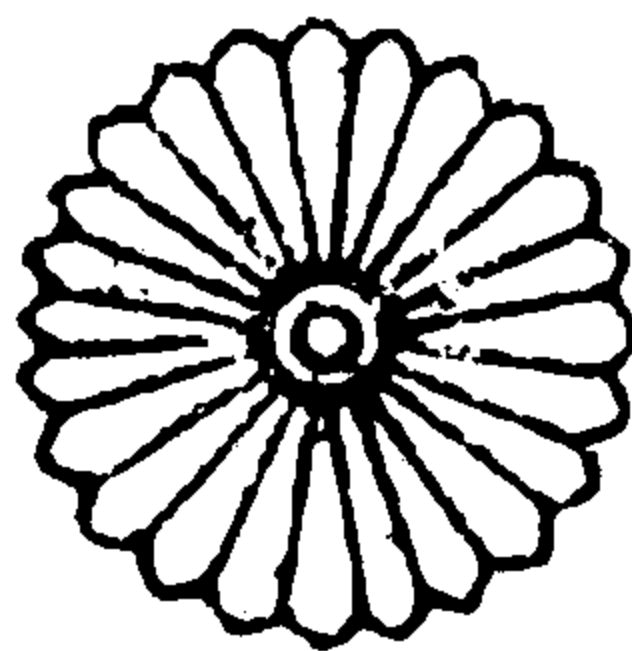
ဝေဒနာရူပဿနာသတ်ပဋ္ဌာန်

တရားတော်

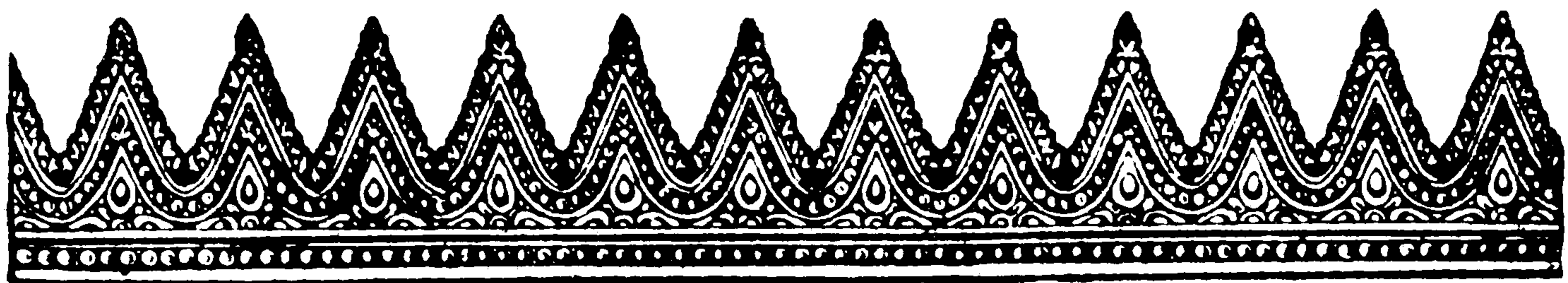
သာသနာရေးဦးစီးဌာန
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဒဗျူဟာ
သံကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ
ဟောကြားသော

ဝေဒနာရူပဿနာသတ်ပဋ္ဌာန်

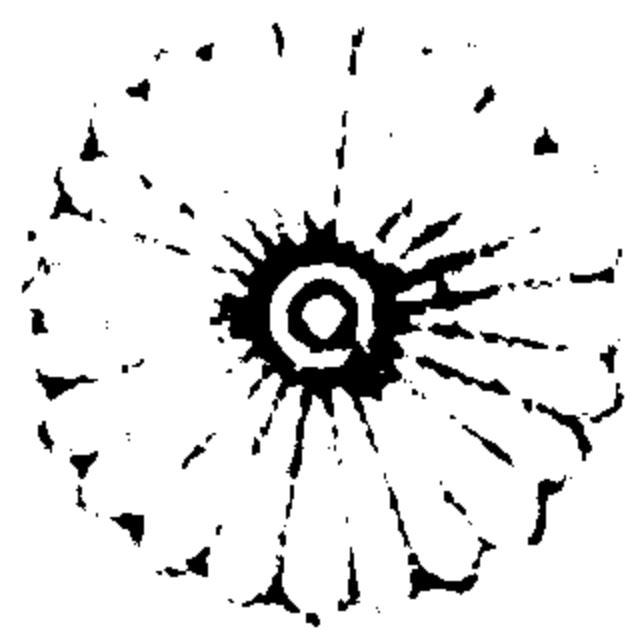
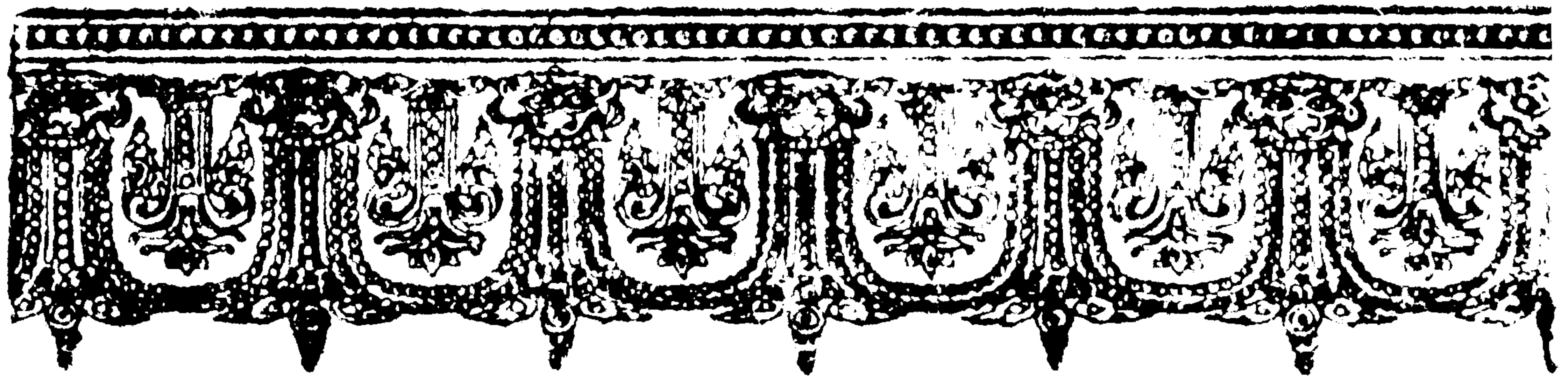
တရားတော်

စာအုပ်ဖြန့်ချိရေးဌာန

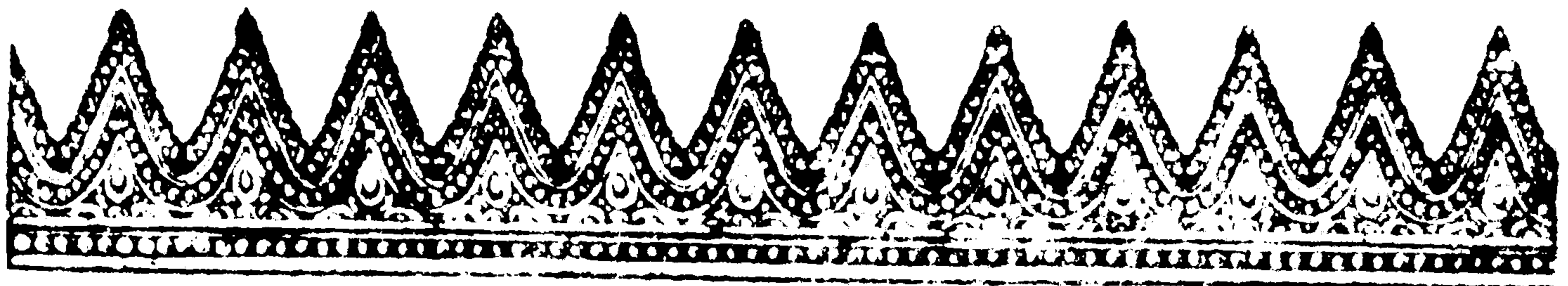
ဓမ္မစာပေဝိဇ္ဇာ တေးသံသွင်း
အမှတ် ၁၀၉၊ မောင်ထော်လေးလမ်း
ရန်ကင်းမြို့။

ဦးတင်ညွန့်
အောင်တော်မူနာရီဆိုင်
ဈေးချို-အရှေ့ဘက်တိုက်တန်း
မန္တလေး။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဓမ္မသီ နှစ်ချောင်း
 သံကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏ်သာရ
 ဟောကြားသော

ဝေဖန်ရေးပညာသင်တန်း
တရားတော်

ပုထမအကြိမ်

၁၉၈၁-ခုနှစ်၊ မေလ

အုပ်ရေး-၂၅၀၀

ဘာသာရေး ခွင့်ပြုအမှတ် (၁၇၁၁)

ပန်းချီ — မြင့်မောင်

ဘလောက် — ရောင်နီဦး

အဖုံးရိုက် — အောင်သာပုံနှိပ်တိုက်

စာအုပ်ချုပ် — သန်းသန်းယဉ်

ရောင်းဈေး = ၁၂-ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ — ဦးသာတင် (၀၈၁၂)

မာဆာစာပေ ထုတ်ဝေရေး

တိုက် ၁၀၊ အခန်း (၃၁)

ဖ-ဆ-ပ-လံ၊ ရန်ကုန်။

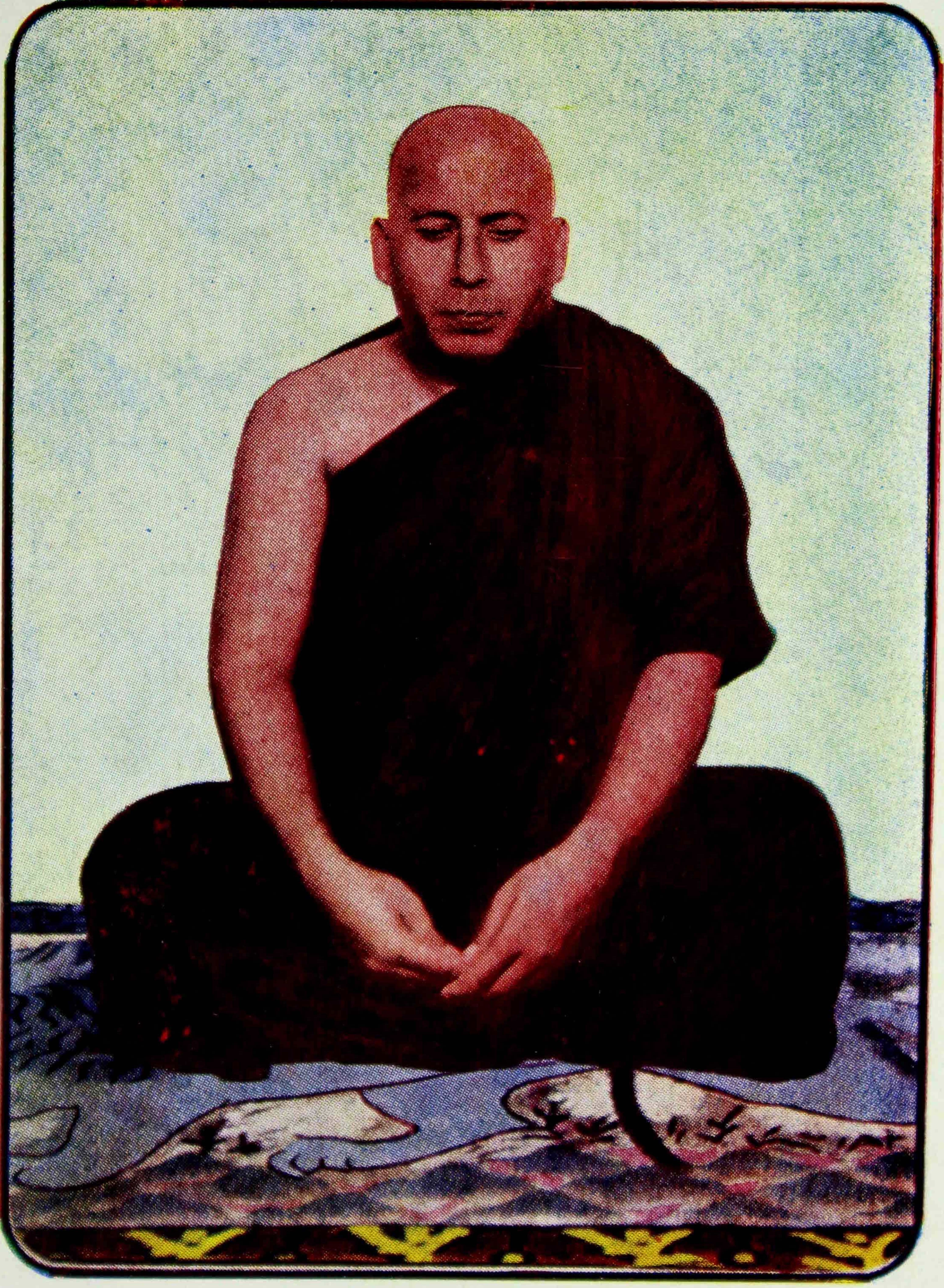
ပုံနှိပ်သူ — ဒေါ်တင်လှ (၀၂၀၃၀)

နေလင်း စာပုံနှိပ်တိုက်

၁၁၊ ၁၂၅-လမ်း၊

ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဓမ္မသီတဂူချောင်ဆရာတော်

(သဲကုန်း) အရှင်ဉာဏိဿရ

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော် နိဒါန်း	—	၅
ကိုးကားမီငြမ်းပြုသောကျမ်းများ	၈
မိတ်ဆက်စကား	၈
ပဏာမစကားရပ်	၃
ကိုင်းကျွန်းမို့ ကျွန်းကိုင်းမို့	၅
တခုတည်းသောလမ်းစဉ်	၇
သတိပဋ္ဌာန် ပွားများခြင်းရှ် အကျိုးတရား ၇-ပါး		၉
သတိကင်းလျှင် အသက်ရှင်လျက်လူသေ	၁၁
ဘိက္ခုအမည်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်	၁၄
ဝေဒနာနှင့် ဝေဒနာနုပဿနာ	၁၆
ကလေးလိုသိတဲ့ အသိမျိုး	၂၀
သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ	—	၂၃
သုခဝေဒနာ ၂-မျိုး	၂၄
ဒုက္ခဝေဒနာ ၂-မျိုး	၃၁
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၂-မျိုး	၃၆
မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်လာ ဝေဒနာ ၉-မျိုး	၄၀

(စ) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အာရုံ ၆-ပါးနှင့် ဌာန ၆-ခု	၄၃
သိရမည့်အချက် ၄-ချက်	၄၆
ဖဿပဉ္စမကတရား ၅-ပါး	၄၈
အသားနဲ့ အရွတ် ခဲ့သိပါ	၅၁
သမ္မာဒိဋ္ဌိ အသိဉာဏ်	၅၅
ဖဿပဉ္စမကကို ရှုကွက်ဖော်တဲ့အခါ	၅၈
ဗစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်	၆၄
ဥဒယဉာဏ်နဲ့ ဝယဉာဏ်	၆၈
ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုးနဲ့ ဖဿပဉ္စမက တရား	၇၂
နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်	၇၄
ဝေဒနာဟာ ရေပူဗောင်းနဲ့တူတယ်	၇၇
သင်္ခါရနဲ့ သင်္ခါတ တရား	၈၃
တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကင်းကွာ	၈၅
ဝေဒနာရဲ့သဘောလက္ခဏာ ၄-ချက်	၈၈
ရုပ်တရားဟာ ရေမြှုပ်စိုင်းနဲ့တူတယ်	၉၂
စိတ္တလမထေရ်	၉၈
ဒီလောကီသည်းခံရင် တော်လောကီပြီလား	၁၀၃
ဘယ်နေရာက နာတာလဲ	၁၀၄
သစ္စာ ၄-ပါး	၁၀၈
စိတ္တလမထေရ် ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်	၁၀၉
ဝေဒနာအဆုံး	၁၁၂

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တန်တရားတော် မာတိကာ

ဝေဒနာသံယုတ်၌လာသော ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တန် တရားတော်	---	၁၁၇
မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်လာ ဝေဒနာရှုကွက် လိုရင်းအချက်	၁၁၉
ကောင်းမွန်စွာ နှလုံးသွင်းပြီး နားထောင်ကြ	၁၂၃
ဝေဒနာ သုံးမျိုး	၁၂၈
ကမ္မာယိကသုခဝေဒနာ	၁၃၁
စေတသိကသုခဝေဒနာ	၁၃၂
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဆိုတာ	၁၃၅
ရှုကွက် ၃-ချက် ဝေဒနာ ၆ မျိုး	၁၃၆
ဝေဒနာဟာ စိတ်ချုပ်မှချုပ်တယ်	၁၄၂
ဝေဒနာနဲ့ ကိလေသာ	၁၄၅
ဝေဒနာနဲ့ အသိစိတ်	၁၄၈
ရှုကွက်မပျောက်စေနဲ့	၁၅၀
အမှန်တကယ် သိရမယ့်အချက် ၅-ခု	၁၅၃
ဝေဒနာမှာရှိတဲ့ အပြစ် ၃-ချက်	၁၅၆
ဝေဒနာရဲ့ အပြစ် တွေအောင်ရှာရှု	၁၆၀
အညာသားနဲ့ အောက်သားလို	---	၁၆၁
ရှိတုန်းဘော့ ချမ်းသာတယ်	၁၆၅
ဝေဒနာကို စိစစ်ပါ	၁၆၇

(ဇ) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကဿအပေါ် ရှုကွက် ၄-ချက် ၁၆၉
ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်တယ် ၁၇၃
အကြောင်းရော ဒ.ကျိုးပါ အနိစ္စ	— ၁၇၆
သုခဝေဒနာက ရာဂပယ်နိုင်အောင် ၁၇၈
ဒုက္ခဝေဒနာက ဒေါသကို ဖယ်နိုင်အောင် ၁၈၁
ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာမှီရာ ကဿကိုလဲမှု ၁၈၂
ဒုက္ခဝေဒနာကို မြားစူးတာနဲ့ ဥပမာထားရှု ၁၈၄
စိတ္တလမထေရ်ကြီး ၁၈၈
ဝေဒနာကို ကိုင်ပြုလို့ရသလား ၁၈၉
ဝေဒနာစေတသိက် ခံစားတာ ၁၉၁
စိတ္တလမထေရ်ကြီး သည်းခံပုံ ၁၉၂
စိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့ ရှုကွက် ၁၉၄
ဒါလောက် သည်းခံရင် တော်လောက်ပြီလား ၁၉၇
စိတ္တလမထေရ် ဝီရိယနဲ့ သမာဓိ ညီညွတ်စေပုံ ၁၉၉
စိတ္တလမထေရ်ကြီး အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုက်ခြင်း ၂၀၂
ကျားစားခံရသော တောရ ရဟန်းတစ်ဦး	— ၂၀၃
ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်လေး ဝေဒနာခွာပုံ....	၂၀၆
မူလကမ္မဋ္ဌာန်း လက်မလွှတ်သော	
ကိုယ်တော်ကလေး ၂၀၈
ကိုယ်တော်လေး ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ဗရိနိဗ္ဗာန်စံ ၂၁၁
စိတ္တလမထေရ် ရှုကွက်နဲ့ ပျဉ်းဘက္ခ	
ကိုယ်တော်လေး ရှုကွက် ၂၁၃

မာတိကာ

(၈၂)

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဥပေက္ခာဝေဒနာများ ဘာကြောင့်		
မောဟင်္ဂိန်းသလဲ	၂၁၅
မှန်ကန်တဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်	၂၁၇
ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘန တရားတော် မာတိကာ		
ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတရားတော်	၂၂၃
တရားမှတ်စု မှတ်တမ်းတခု	၂၂၄
ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနဆိုတာ	—	၂၂၆
အရဟတ္တ ဖလသမာပတ်ဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၃၀
သမာပတ်ဖြစ်စဉ်	၂၃၆
အာယုပါလက ဖလသမာပတ်ဖြင့်		
ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၃၈
အာယုသင်္ခါရ လွှတ်ခြင်း	၂၄၀
ဗုဒ္ဓနဲ့ သာဝကကြီးနှစ်ယောက်တို့		
ဝေဒနာ ပယ်ခွာမှု	၂၄၃
ရောဂါသယ် ဂေါဓိက စျာနသမာပတ်ဖြင့်		
ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၄၆
ဂေါဓိကမထေရ် စဉ်းစားဆင်ခြင်မိခြင်း	၂၄၈
စျာနနဲ့ဝေဒနာ	—	၂၅၁
ဂေါဓိကမထေရ် သေကြောင်းကြံမိခြင်း	—	၂၅၃
ဂေါဓိကမထေရ် ဝေဒနာပယ်ခွာခြင်း	၂၅၄
အခြံအရံတွေနဲ့ ဝေဒနာ	—	၂၅၇
ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ ဝေဒနာသိမ်းဆည်းပုံ	—	၂၆၀

(ည) ဝေဒနာစုနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

	စာမျက်နှာ
အကြောင်းအရာ	
ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ	၂၆၄
ရုပ်ဈေးနာမ်ပါ သိမ်းဆည်းပါ	၂၆၆
ဂေါဓိကမထေရ် ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့	
ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း	၂၆၈
ရုပ်စမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၇၂
(၁) ပီတမလ္လမထေရ်	၂၇၂
(၂) ပီတမလ္လမထေရ် မုဆိုးလှုံချွက်မိခြင်း	၂၇၄
(၃) ပီတမလ္လမထေရ် ဝေဒနာခွာပုံ	၂၇၆
မူလကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၈၀
(၁) ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်တွေ	၂၈၀
(၂) ကိုယ်တော်လေး ကျားစားခံရခြင်း	၂၈၂
(၃) မူလကမ္မဋ္ဌာန်း လက်မလှုတ်တဲ့	
ကိုယ်တော်ကလေး	၂၈၄
သီလဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၉၄
(၁) မဟာတိဿ မထေရ်	၂၉၄
(၂) မဟာတိဿ သီလဆင်ခြင်၍	
ဝေဒနာခွာခြင်း	၂၉၈
(၃) သုပ္ပဝါသခ ကောလိယဓိတာ	
အနုဿတိဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း	၃၀၇
(၄) အနုဿတိသုံးမျိုးနဲ့ ဝေဒနာ	
ခွာခြင်း	၃၁၀
နိဂုံးချုပ်ကြစို့	၃၁၃

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

နိဒါန်း

မိမိသည် သတိပဋ္ဌာန် တရားလေးပါးတို့ကို လေ့လာရာ၌ ဝေဒနာနုပဿနာ အပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ စိတ္တလမထေရ်ကြီး၏ ဝေဒနာ ရှုပုံကို ကြည့်၍ ကြက်သီးထအောင် ကြည်ညိုမိ၏။

မဟာတိဿ မထေရ်ကြီး၏ ဝေဒနာကို နှလုံးမသွင်းမူ၍ ခွာပုံကို တွေ့ရသော အခါမှလည်း မွေးညင်း ရှင်လန်း ပီတိဖြန်းအောင် ကြည်ညိုရပြန်၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စိတ္တလမထေရ်ကြီးသည် လေသင် ဓုန်းဟု ဆိုရသော ဝါယောဓာတ် ဖောက်ပြန်နှိပ်စက်မှုကြောင့် ဝမ်းဗိုက်ပေါက်ကဲ့၍ အူတွေ အစုအပုံလိုက် ထွက်လာသည်အထိ နှိပ်စက်သော ကာယိက ဒုက္ခကို စိုက်စိုက်စူးစူး ရှု၍ ဒေါမနဿ နှင့် ပဋိဿာနုသယကို ပယ်သတ်နိုင်သော သတိစွမ်းအား (သတိဗိုလ်) ကို ရရှိဘို့ရန် ခက်ခဲလှသော်လည်း ချမ်းသာ လွယ်ကူစွာ ရရှိခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပေါင်နှစ်ဖက်ကို ရိုက်ချိုးထား သည့်အတွက် ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်နေသည့် ကာယိက ဒုက္ခကို ဒေါမနဿသို့ မကူးအောင် မျက်နှာလဲနိုင်၊ ပယ်ခွာနိုင်သော သည်းခံစွမ်း

(၄) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

အား (အဓိဝါသန ခန္တီ) ရရှိဘို့ရန်လည်း ခက်ခဲလှသော်လည်း သီလာနုပဿတိ စွမ်းအားဖြင့် လွယ်ကူစွာ ရရှိခဲ့သောကြောင့် မဟာတိဿ မထေရ် သူမြတ်အားလည်း အလေးအနက် ကြည်ညို ရပါသည်။

ထိုမထေရ် နှစ်ပါးတို့တွင် စိတ္တလ မထေရ်သည် ဝေဒနာ နုပဿနာဖြင့် သံသရာခရီးခဲကို လွန်မြောက်တော်မူပါသည်။

မဟာတိဿ မထေရ်ကား ဝေဒနာ ဝိက္ခမ္ဘနုဖြင့် (ဝေဒနာ မရှုမူ၍) ခန္ဓာဝန် စွန့်တော်မူပါသည်။

ထိုမထေရ် နှစ်ပါးတို့ကို များစွာ ကြည်ညိုလေးစား လျက်ရှိသော မိမိသည် ဝေဒနာရှုနည်းနှင့် ဝေဒနာခွာနည်းတို့ကို မိမိအတွက် အရေးကြုံလျှင် အသုံးပြုဘို့ ဉာဏ်မီသရွှေ့ လေ့လာ စုဆောင်းပြီး လေ့ကျင့်ယင်း ဟောပြော ပို့ချခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ မိမိ စုဆောင်း လေ့လာ ထားသော ဝေဒနာ တရားတော်များကို ရန်ကုန်မြို့မှာ သုံးညမျှ ဟောပြောပို့ချခဲ့ရာ စိတ်ဝင်စားသော ပရိသတ် များစွာတို့သည် သင်တန်းဖွင့်ဘို့၊ တရားပြဘို့၊ စာအုပ်ပြုစုဘို့ တောင်းဆိုကြပါသည်။ မည်သို့ပင် တောင်းဆိုကြစေကာမူ မိမိမှာ ဆန်လှူအသင်း တရားပွဲများဖြင့် မအားလပ်နိုင်အောင် ရှိရကား စာအုပ်ဖြစ်ဘို့ကိုပင် အတော် ကြိုးစားရပါသည်။

ယခုတော့ နေ့စဉ် စာကျက်စာကြည့် တရားဟော ကိစ္စတို့ဖြင့် ဗဟုကိစ္စ များလှသည့်အကြားက ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်သည် များစွာသော သူတို့၏ သဒ္ဓါမေတ္တာ အကူအညီဖြင့် စာအုပ်အဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ပါပြီ။

ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးလမ်း အရှေ့ ပိန္နဲကုန်းကျောင်းတိုက် မိုးညှင်းစံကျောင်းတွင် သီတင်းသုံး နေထိုင်သော အရှင်သစ္စဝံသမထေရ် သူမြတ်က အသံသွင်း တိတ်ခွေမှ လက်ရေးမူချော အဖြစ်သို့ ကူးယူပေးပါသည်။

စစ်ကိုင်းတောင်းရိုး ဝေဇယန္တာချောင်တွင် သီတင်းသုံး တော်မူသော အရှင်မဟောသပေဏ္ဍိတမထေရ် သူမြတ်က စာမူကို အချောကိုင် ပြင်ဆင်ပေးပါသည်။

ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှ ဦးသောင်းလွင် (သက္ကသိဟဝဂ္ဂသကာဓမ္မာစရိယ၊ ဘီအေ)က စာအုပ်ဖြစ်မြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ တာဝါလိန်း ခြံအမှတ် (၃၀) နေ လှပျံ့တော် ပုတ္တမြား ဆေးတိုက်ပိုင်ရှင် ပုညမဟတ္တဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပေသည့် ဒါယကာမကြီး-ဒေါ်ဒေါ်ငြိမ်းနှင့် သားသမီးများက စာအုပ်နှင့် စပ်၍ ကုန်ကျသမျှ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ တာဝန်ယူကြပါသည်။

ဤသို့လျှင် အဖက်ဖက်မှ တာဝန်ယူကြသော စေတနာရှင် အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်လျက် ဝေဒနာ ခန္ဓာဝန်ကို စွန့်နိုင်သည်အထိ ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ ဟူ၍ ဆုတောင်း မေတ္တာ ပြုအပ်ပါသည်။

ဤဝေဒနာနုပဿနာ စာအုပ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဓမ္မပူဇာ ဝတ္ထုလွှာတို့ကို ကုဋ္ဌနာဝေဒနာဖြင့် ပြင်းစွာ နှိပ်စက်ခံရသော ဝေဒနာရှင်တို့၏ ဆေးရုံများသို့ ဆေးပစ္စည်းအလို့ငှါ လှူဒါန်း ပါမည်။

(၁) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

ဤကောင်းမှုကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာတရား ဟောကြား
ရသော မိမိသည်လည်း ဝေဒနာခန္ဓာဝန်ကို သို့မဟုတ်ပဒါခိပ္ပာ
ဘိညဖြင့် စွန့်နိုင်သည့်ကိုယ် ဖြစ်ရပါလိမ့်။

ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်တို့အား
ဦးညွှတ်လျက်

အရှင်ဉာဏိဿရ
သဲကုန်းဆရာတော်
သဒ္ဓမ္မသီတဂူချောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်
၁၃၄၁၊ တပေါင်းလပြည့်။

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို
 ဟောကြားရာ၌ အောက်ပါ ကျမ်းများကို မှီငြမ်း
 ကိုးကား၍ ဟောကြားပါသည်။

- ၁။ သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်၊
- ၂။ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊
- ၃။ သုတ်မဟာဝါ ဋီကာ၊
- ၄။ မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်။
- ၅။ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊
- ၆။ မူလပဏ္ဏာသ ဋီကာ၊
- ၇။ ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်၊
- ၈။ ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊
- ၉။ ဥပရိပဏ္ဏာသ ဋီကာ၊
- ၁၀။ သံယုတ်ငါးကျမ်း ပါဠိတော်၊
- ၁၁။ သံယုတ်ငါးကျမ်း အဋ္ဌကထာ၊
- ၁၂။ သံယုတ်ငါးကျမ်း ဋီကာ၊
- ၁၃။ ဥဒါန်း ပါဠိတော်၊
- ၁၄။ ဥဒါန်း အဋ္ဌကထာ၊
- ၁၅။ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၊ ပ-ဒု၊
- ၁၆။ အဋ္ဌသင်္ဂလိနီ အဋ္ဌကထာ၊
- ၁၇။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၊
- ၁၈။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊
- ၁၉။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊

(တ) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

မိတ်ဆက်စကား

သဲကုန်းဆရာတော် ဟူ၍၎င်း၊ သပိတ်အိုင်ဆရာတော် ဟူ၍ ၎င်း၊ စစ်ကိုင်း သဒ္ဓမ္မသီတဂူ ဆရာတော်ဟူ၍၎င်း ထင်ပေါ် ကျော်ကြားနေသော အရှင်ဉာဏိဿရမှာ ပထမဆုံး အနေဖြင့် ဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ်စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ပြီဖြစ်ရာ ဤဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားစာအုပ်မှာ (၄-အုပ်) မြောက် စာအုပ်အနေဖြင့် ထွက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တောက်မည့်မီးခဲ

ကျွန်တော်သည် ဤအရှင်သူမြတ်ကို ၁၉၅၈-ခုနှစ်မှ စ၍ ကမ္ဘာအေး သံဃာကုသိုလ်မှာ စတင် ဆုံဆည်းမိခဲ့ရပါသည်။ သို့စဉ်က အရှင်သူမြတ်သည် ဒုတိယနှစ် ဒီပလိုမာ သာသနာပြု သင်တန်းသား သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ရာ တွင် ခေတ်ဗဟုသုတများကို လေ့လာဆည်းပူးလိုသော စိတ်နှင့် သာသနာအပေါ် သိမြင်နားလည်သော စိတ်သဘောထား မှန်ကန်နေသောကြောင့် အထူးကြိုးစား သင်ယူခဲ့သည်ကို သတိ ပြုမိပါသည်။ မိမိ၏ ပင်ရင်းဗုဒ္ဓဝေဒနာနှင့် ပိဋကတ်တော် နှစ်စပ်ခိုင်မာအောင် သဘောပေါက်ပြီးမှ ခေတ်ပညာတို့ကို လေ့ လာမှု၊ ရည်ရွယ်ချက် မှန်ကန်မှုတို့ကြောင့် ခေတ်မီသော်လည်း ရိုးသားမှုရှိကြောင်း စတင်တွေ့ရှိ သိခဲ့ရပါသည်။ ရဟန်းတို့ သည် ခေတ်ပညာဗဟုသုတ ခေတ်စာပေတို့ကို သင်ယူလေ့လာ ကြသော်လည်း အနေအထိုင် ရိုးသားကြရမည်။ ဆန်းပြား

ပေ့လီမူ မရှိစေရဟူ၍ နွေကျင်သာသနာပိုင် မြောင်းမြဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်ခွန်းတော်နှင့် ညီညွတ်လှပေသည်။

ထိုက်မှတန်

ထို့နောက် ၁၉၆၅-ခုနှစ်တွင် တခါတွေ့ဆုံခဲ့ရပြီး တခါမျှ
မဆုံဆည်းခဲ့ရပေ။ ဤအတေးအတွင်း ဤ အရှင်သူမြတ်၏
အမည်သီတင်းကို မကြာခဏ ကြားနေရသည်။ ထို့ကြောင့်
၁၉၇၉-ခုနှစ် ရောက်လာသောအခါ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားဖြူ
ကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် တရားဟောကြားတော်မူမည်ဟု ကြား
သိရ၍ ကျော်သလောက် တော်ပါရဲ့လားဟူသော သံသယစိတ်
ဖြင့် သွားရောက် တရားနားယူခဲ့ရပါသည်။ ပထမဆုံး နာကြား
မိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဗေဒနာသတ် တရားတော်ကို
ဟောကြားတော်မူရာ စာရေးသူကိုယ်တိုင် အထူးသဘောကျ
နှစ်ခြိုက်သွားရပါသည်။ ကျော်သလောက်လဲ တော်ပါသည်။
တော်သလောက်လဲ ကျော်သင့်လို့ ကျော်ခနပါတကား ဟု
အသိတရားတခု ဝင်လာပါ၏။ လူကြိုက်များအောင် တမင်လုပ်
ယူ၍ ဟောပြောမိုးဟုတ်၊ သူ့ သဘာဝ သူ့ စေတနာ အရင်းခံ
နှင့်သာ အသိမှန်မှန်ဖြင့် အကွက်မိမိ ဟောပြောနေပုံကို ကြည့်ညှိ
အားရမိပါသည်။

ဟောနည်း ပြောနည်း

အရှင်သူမြတ်သည် ရှင် လင်း ဖော်ထုတ် သွန်သင်ပုံ အလွန်
ကောင်းမွန်သည့်အပြင် စေ့စပ် သေချာသည်။ အရေးကြီးသော

(၅) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

လိုရင်းတရားကိုလည်း စွဲသွားအောင် ဟောဘက်သည်။ ဝေဒနာ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်၍ မေတ္တာဓာတ်နှင့် ဟောပြော ဆုံးမ နေပုံကို ထိတွေ့ ခံစားရသည်။ သတိပြုမိသည်။ ဆိုင်းရာ ဆိုင်းရာ အထွေထွေပဟုသုဘကလေးများကို ထိုထိုကျမ်းဂန်မှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြပေးပုံမှာလည်း အလွန် ထိုမိသုပေသည်။ မေ့မေ့ပျောက် ပျောက်ဖြစ်ရန် မသင့်သော အလွန်အရေးကြီးသော အချက် အလက်တခုကို အမြဲတမ်းဦးတည်ထား၍ ဟောပြောတတ်သည်။ ဆိုကြောင့် ကလေးသူငယ်များ သာမန် အရပ် သားများက အစ ကျမ်းတတ်ပုဂ္ဂိုလ်အထိ ဆွဲခေါ် သွားနိုင်သည်မှာလည်း ဘုရားဖြူ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အတွင်းမှာပင် ပရိသတ်များလျှံထွက်ပြည့် ညပ်နေသည်ကို အံ့ဩစွာ တွေ့ခဲ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် အရှင် မြတ်၏ ပညာပေးမှု တရားဒေသနာသည် အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ပါရမီနှိုးဆော်မှု

မကြာမီ အရှင်နှင့်အတူ ယှဉ်တွဲ၍ သာသနာ့ဘောင်ကို တိုးတက် ဖြန့်ချိရန် အကြောင်းတရပ် ပေါ်လာပါသည်။ ၁၉၀၀-ခုနှစ်၊ ၁၃၄၂-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပါရမီရိပ်သာ ဝိဇ္ဇာဒေသ စာသင်တိုက်တွင် သိမ်ခအောင်ပွဲ ကျင်းပရာ အရှင်ဉာဏိဿယ၏ ဖိတ်ခေါ်ချက် အရ သံဃ တက္ကသိုလ်မှ ဆရာဟောင်းများနှင့် ပြန်လည် ဆုံဆည်းမိပါ တော့သည်။ အရှင်သူမြတ်ကို ဖူးမြင်မိသောအခါ ဆရာတို့၏ ချက်ကျေးဇူးကို အထူးဖော်ထုတ်၍ ကျေးဇူးတင်ရှိနေပုံကို အမိန့်

ရှိပါသည်။ အရှင်သူမြတ်က ဤသို့နိုင်ငံအနှံ့အပြား တရားဟော ပြုပြီး လုပ်သားပြည်သူတို့၏ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ရေး၊ အသိအယူ မှန်ကန်ရေးအတွက် ခေတ်ပညာတတ် ဗဟုသုတဘို့က များစွာ အထောက်အကူဖြစ်နေ၍ ဧဝံပင်ပန်းခံရကျိုးနပ်ပါ သည်ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။ အမှန်တရားကိုသာလျှင် တိုက်ကျကျ ဟောပြော ပရိသတ်က လက်ခံ၍ သာသနာအတွက် အားတက် နေကြောင်းကိုလည်း ရှင်းပြတော်မူပါသည်။ ဝါသနာတူသူ သဘောထားတူသူတို့ စုပေါင်း၍ သာသနာတော်ကို ပြုစုစောင့် ရှောက်ရန် အချိန်ကျနေပြီဟု သဘောပေါက်ကြရပါသည်။ ဤအကြောင်းအကျိုးဆက်ကြောင့်ပင် ယခု စာအုပ်ကို နိဒါန်း ရေးပါဟု အမိန့်ရှိပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန် လက်ကိုင်မှန်

သို့နှင့် စာမူဖိုင်တွဲကြီးကို ယူလှာပြီး အသေအချာ ဖတ်ရှုရ ပါသည်။ မကြာခဏ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရပါသည်။ ဤသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်မှာ သာသနာတော်တွင် အဓိကကျသော အရေး အကြီးဆုံးဖြစ်သော သုတ်ကြီးသုံးသုတ်အနက် ကတိယာမမြောက် သုတ်တော်မြတ်ကြီးဖြစ်နေ၍ သာသနာတော်၏ အသက် သက် မှတ်ရပါသည်။ သာသနာတော်၌ အရေးအကြီးဆုံး သုတ်တော် ကြီး သုံးသုတ်မှာ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၊ အနတ္တသဏ္ဍဏသုတ် နှင့် မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်တော်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း သတိပဋ္ဌာန်တရားအကျင့် အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ချွတ်လွှဲမှားယွင်းသွား သည် သာသနာတော်ကို ချွတ်လွှဲမှားယွင်းစေသူ၊ တရားကို စွပ်စွဲ

(၄) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

သူဟု မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ ဖြတ်စွဲဘုရား ဟောကြား သတိပေးတော်မူပါသည်။ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်ကို ဗယ်ဖျက်ငြင်းဆန်သူ၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပညာကို ပိတ်ပင်တားဆီးသူ ဖြစ်ကြောင်း အကြိမ်ကြိမ် သတိပေးတော်မူပါသည်။ သတိ ပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ် နည်းလမ်းတည်ရှိနေသမျှ လိုက်နာကျင့်သုံးသူ ရှိနေ၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များလည်း တည်ရှိနေမည်ဟု ဆိုလိုပေ သည်။

ဤသို့ သာသနာတော်၏ အသက်သွေးခဲဖြစ်သော သတိ ပဋ္ဌာန်တရားကျင့်စဉ်ကို မိမိတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝ၌ တကယ်လက်တွေ့ ကျင့်သုံးနေကြသူတို့ကား တကယ်ပင် တရားအမြင်အသိ ရရှိနေ ကြ၍ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မေတ္တာ၊ သစ္စာအင်အား တဖြေးဖြေး ပြည့်ဝနေကြသူများ ဖြစ်နေကြပေသည်။ သတိ ပါမှ ပညာရသည်။ သတိရှေ့သွား ပညာ သီလ နောက်လိုက် ဟု ဆိုရိုးစကား ရှိပေသည်။

သတိတလုံး အရှိသုံး

လောကီကိစ္စ မှန်သမျှ၌လည်း သတိအလုပ်ကပင် အများ အယွင်း ကင်းရှင်းစေသည်။ နေ့စဉ် ဘဝပြဿနာ၊ နေ့စဉ် ဒုက္ခ အဝဝ တွေ့ကြုံကြရာ၌လည်း သတိကပ်ထားသူအတွက် စိတ် ပူပန်မှု၊ စိတ်ညစ်မှုတို့မှ ကင်းပျောက်စေတော့သည်။ သတိ လက်လွှတ်ဖြစ်သွား၍ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ မှားယွင်း သွားကြရလေသည်။ သတိမထား အသိမပွားကြသောကြောင့် သာလျှင် အမြင်မှားမှု ဒိဋ္ဌိကိုလေသာ၊ ယုံမှားမှု ဝိစိကိစ္ဆာ

ကိလေသာတို့ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက် နိုင်ကြသည်။ သတိတရား
 နှင့် ရှုကြည့်နေမှု ကိစ္စမှာပင် အမှန်သိမှု၊ သီလစင်ကြယ်မှု၊ စိတ်
 ချမ်းသာမှု ရရှိနေသောကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကုန်ပါဝင်နေ
 ပေရာ သတိ၏ ကယ်တင်ကူညီမှုကိုသာလျှင် ရယူသင့်ပေသည်။
 သတိတရားနှင့် လေ့လာကြည့်မှု အလုပ်က မဖြေရှင်းနိုင်သေး
 ပြီသာနာမရှိပါ။ ပြီသာနာအားလုံးကို သတိတလုံးနှင့်ပင် ဖြေ
 ရှင်းပစ်ရပေသည်။

ထို့ကြောင့် နေ့စဉ်တာဝန်ဝတ္တရားများ လုပ်ငန်းကိစ္စများကို
 ထမ်းဆောင်ကြရာ၌ သတိကို ပူးတွဲ၍ ကျင့်သုံးကြမှသာလျှင်
 လူတော် လူကောင်း လူမှန်ဖြစ်ကြရ၏။ လူမှုဆက်ဆံရေး ပြေ
 လည်သွားကြရ၏။ ကမ္ဘာတဝန်းလုံး၌ အခက်ဆုံး အနက်နဲဆုံး
 ပြီသာနာမှာ လူမှုဆက်ဆံရေးပြီသာနာပင်ဖြစ်၍ လူမှုဆက်ဆံရေး
 ပြေလည်ရန် သတိရှိသူသာလျှင် ဖတ်စွမ်းနိုင်ပေသည်။ အများ
 ပြုလုပ်မိမှုကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့နေသည်ထက် သတိမရှိမှာ သတိ
 ဝေပါဝင်မှုကိုသာ စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ကြလျှင် နည်းလမ်းမှန်ကန်
 သွားမည့်အပြင် ရည်ရွယ်ချက်လည်း မှန်ကန်သွားရပေသည်။
 ခက်ခဲနက်နဲသော သစ္စာလေးပါး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၊ အနတ္တ
 လက္ခဏာတရားတို့ကို သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်တို့ဖြင့် လိုက်နာ မှီဝဲကြ
 သောကြောင့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်အထိ သိမြင်
 နားလည်သွားကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် “သတိတလုံး၊ အရှိသုံး
 အဆုံး နိဗ္ဗာန်သာ” ဟူ၍ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့က သတိ
 ပေး မှာကြားတော်မူခဲ့ကြပေသည်။

(၆)

ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်

တရားသောစိတ် တရားသောအမြင်

လူတိုင်း၌ တောင့်တမှု ကြောင့်ကြမှု တလှည့်စီ ဖိစီး ခံစားနေရသည်။ မရှိတောင့်တ၊ ရှိကြောင့်ကြဟူသော စကားပုံအရ အမြင်အသိ မဖြောင့်မမှန်သေးလျှင် တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှုကို ခံကြရသည်။ မကြာခဏပင် တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ၏ ဆွဲခေါ်ရာ စေခိုင်းရာနေ့သက်သို့ တကောက်ကောက်လိုက်ပါနေကြရ၏။ ကြိုက်လျှင် လောဘ၊ မကြိုက်လျှင် ဒေါသ၊ အမှန်တရား မသိလျှင် မောဟဟူသော သံသရာဘဝ၌ သက်သာမှုမရတော့ပေ။ စိတ်ကို ပြုပြင် ဆုံးမပြီး တရားအနေဖြင့် ရှုကြည့်နေမည်။ တရားသောစိတ်နှင့်သာလျှင် တွေ့ကြုံရသောကိစ္စကို ရှုကြည့်နေမည်ဟု သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ဝင်ကြလျှင် တရားရသူ တရားသိသူသာလျှင် ဖြစ်နေကြရပေသည်။ ဤကား သတိကပင် ဆက်လက်ကျေးဇူးပြုနေခြင်းဖြစ်၍ “လူမစွမ်း သတိမ” ဟူ၍ပင် ဆိုသင့်ဆိုထိုက်လှပေတော့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကြည့်တတ်လျှင် အားလုံး အမှန်တရားချည်းသာလျှင် မြင်သိနေသောကြောင့်ပင်တည်း။ လောဘအစွန်း ဒေါသအစွန်းသို့ ကျရောက်နေစရာမလိုတော့ပေ။ မောဟနှင့်တွေဝေစွာ နေထိုင်မှုမှလည်း ကင်းလွတ်သွားရ၍ ပေါ့ပါး ရှင်လန်း ထက်သန်နေကြရပေသည်။

အရှင်မြတ်၏ စေတနာ

အရှင်မြတ်၏ ဟောပြောချက် တရားတော်တို့မှာ ရှင်လင်းပြတ်သားပါသည်။ နားမလည်နိုင်စရာ မရှိပါ။ မကျင့်သုံး မလိုက်

နာနိုင်စရာ မရှိပါ။ ကလေးသူငယ်များပင် ဝေဒနာမှ နေပြီး ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်အောင် ရှုမှတ် သတိကပ်နိုင်ကြ ပါသည်။ ရဆဲ ဒုက္ခမှနေပြီး ဒုက္ခသစ္စာ သိသည့်အထိ သဒ္ဓါ သတိ ဝီရိယံ သမာဓိ ပညာဖြစ်ကြရပါသည်။ သညာသိမှနေ ပညာသိ သို့ ကူးတတ်ရရှိနေကြရပါသည်။ ဝေဒနာတခုခုမှာ အမြဲဖြစ် ပေါ်နေ၍ ဝေဒနာကို ရှုကြည့်မိဘို့ သတိစိတ် ကပ်ပါလာဘို့သာ လျှင် ဝီရိယံ လုံ့လညာသာဟာ လိုအပ်လှပေသည်။ ဝေဒနာ တခု ပြီးတခု တမျိုးပြီးတမျိုး ဖြစ်ရ တွေ့ရသည်မှာ သဘာဝကျပါ သည်။ ဤဖြစ်မှု ဝေဒနာတခုခု၌ အထင်မမှားဘို့ မစွဲလမ်းဘို့ အတွက် သတိ၏ အကူအညီနှင့် ထိုးဖောက် ပိုင်းခြားနေခြင်း ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ချုပ်ချုပ် မချုပ်ချုပ် လဲနေပါစေ၊ ဝေဒနာပေါ်မှာ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ (ကိလေသာ) မဖြစ်ဘို့ အလုပ်လုပ်ကြရမည်ဟူသော ဟောပြချက်မှာ တန်ဖိုး ရှိလှပေသည်။ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝလှပေသည်။

အရှင်မြတ်သည် ဝေဒနာကို တိုက်ရိုက်ထိုးထွင်း၍ ရှုနည်း၊ ခွာ ၍ ရှုနည်းဟူ၍ နည်းလမ်းကောင်းများကို ကျမ်းဂန် အာဂမ ယုတ္တိ၊ သဘာဝယုတ္တိတို့ဖြင့် အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြတော်မူသည် မှာ တရားရရှိမှုအတွက် ဆိုင်ရာယောဂီနှင့် သင့်တော်မည့် နည်းကို မုဆိုးစိုင်းသင်နည်းအရ ကိုယ်တိုင်ပင် ရွေးချယ်တတ်ရန် စေတနာ နှင့် အကျယ်ရှင်းပြတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယောဂီသည် လက် တွေ့ အားထုတ်ရာ၌ သင့်တော်ညီညွတ်သလို နည်းကောင်းများ ကို လှည့်လည် အသုံးပြုကြရသည်။ ထို့နောက် အတွေ့အကြုံသည် ပင် ဆရာဆိုသော သြဝါဒစကားအရ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကိုလေ

(၁)

ဝေဒနာနယနာ တရားတော်

သဒ္ဓမ္မ လွတ်တတ်သလို လွတ်မြောက်ကြရပါသည်။ ဘယ်နည်း
ကပို့ကောင်းတယ် ပိုညံ့ဘယ်ဟု ဝေဖန်စဉ်စားနေစရာပင် အချိန်
မရကြပေ။ အရိယာဖြစ်သွားသော အရှင်မြတ်တို့မှာလည်း မိမိ
တတ်ကျွမ်းသလို မိမိအားရသလို ကြိုးစားရုန်းကန် လွတ်မြောက်
ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် “ကျွမ်းကျင်ရာလိမ္မာ၊ သူ့နေ
ရာနှင့် သူ့ဆရာ” ဟူ၍ ကမ္မဋ္ဌာနာ စရိယများက မိန့်ဆိုတော်မူကြ
ပါသည်။

ဝေဒနာပြုဆနာ

အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်၌ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာဟု သုံးမျိုးပြဆိုတော် မူသည့်အပြင် ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒေါ
မနဿဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာဟူ၍လည်း ငါးမျိုး ပြဆိုတော်မူကြပါသည်။ ယင်းဝေဒ
နာအားလုံးပင် ပရမတ်တရားဖြစ်ပါသည်။ သင်္ခတတရား ဖြစ်ပါ
သည်။ ခန္ဓာငါးပါး၌ အကျုံးဝင်ပါသည်။ ခန္ဓာဖွဲ့လိုက်လျှင်
ဝေဒနာကုန္ဓာ တရားအစစ် ဓာတ်အနှစ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။
ထို့ကြောင့် စိတ်မရှင်လန်းမှု စိုးရိမ်မှုကိုလည်း တရားအနေဖြင့်
သတိကပ် ရှုမှတ်ရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပေ
သည်။ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုတို့ကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတိုင်း
တိတိကျကျ သတိ သမာဓိတရား လက်ကိုင်ထား၍ ပစ္စုပ္ပန်တည့်
တည့် ရှုမှတ်ရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပေသည်။
ပူတာ အေးတာ နာတာ ကျင်တာကို မရှုကောင်း မကြည့်
ကောင်းဘူးဟု မထင်မှတ်သင့်ပေ။ ယင်းတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်

ရမည့် အဖြစ်တရား အနိစ္စတရားမျှသာ ဖြစ်နေကြ၍ သတိကပ်
 ရှုပါများလျှင် အကြောင်းအကျိုးတရားသက်သက်မျှသာဟူ၍
 ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သဘောပေါက်ကြရပေသည်။ ပဋိစ္စအမူပုဒ်မှ
 လွတ်နေသောတရားကို ရှုဖွေမတွေ့ရပေ။ ထို့ကြောင့် ရှုမှတ်
 နေသူတို့သည် သညာစိတ်တလှည့် သတိပညာစိတ်တလှည့် ဝင်
 ရောက်သော်လည်း စီရိယဇံသန်သန်နှင့် လေ့ကျင့်နေကြရပေ
 သည်။ ဉာဏ်မရင့်ကျက် မပြည့်ဝသေးမီ ကိလေသာစိတ်များ
 တလှည့်စီ ကြားဝင်နေကြရမှုအတွက် အထင်သေးစရာ ကဲ့ရဲ့စရာ
 ကြောက်ရွံ့စရာမရှိပေ။ ဆက်လက်၍ ကြီးစားနေရန်သာ လိုအပ်
 လှပေသည်။ ဤနည်းကို မလိုက်နာနိုင်သေးသော ယောဂီဘို့မှာ
 မိမိ၏သီလကို ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ဇာန်ကိုယူ၍ဖြစ်စေ ဖယ်ခွာ
 နည်းကိုလည်း အသုံးပြုသင့်က အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ကြောင်း
 ဤကျမ်း၌ ရှင်းပြပုံမှာ အလွန်မှတ်သားလိုက်နာဖွယ် ကောင်း
 ပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ သတိမြဲနေဘို့ အသိကပ်နေတတ်ဘို့
 ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပုထုဇဉ်ဘဝမှာနေပြီးမှသာလျှင် အရိယာဘဝ
 သို့ တက်လှမ်းကြရသည်ဟု စိတ်ဓာတ်အင်အား မြင့်တင်ရန်
 လိုပေသည်။

ပြောမယုံ ကြံမှသိ

သေးငယ်သော ဝေဒနာ မဆင်ရှားသော ဝေဒနာတို့ကို
 လည်း ရယူထိတွေ့နေကြရသည်။ ကြီးကျယ် ပြင်းထန်သော
 ဝေဒနာတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေကြရတော့သည်။ ရှောင်လွှဲ

(ဃ)

ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်

၍ မရနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ပေါ်ဆဲဖြစ်ဆဲ ဝေဒနာ၌ အသိ
 အမြင် ရှင်းလင်းရန်သာ လိုအပ်ပေသည်။ ဘဝသည် ဝေဒနာပင်
 ဖြစ်၏။ ဝေဒနာကိုပင် ဘဝဟု သိရသည်။ ထို့ကြောင့် အစ၌
 သတိ သမာဓိ ပညာ ယှဉ်တွဲ၍ ဖြစ်ပေါ် ထိတွေ့ သမျှကို
 မှန်မှန်ပင် ကြည့်ရှု နေကြရသည်။ သတိ သမာဓိ ပညာ
 အားကောင်း လာသော အခါ သတိ သမာဓိ ပညာက
 အုပ်ချုပ်ထား နိုင် ပေ တော့ သည်။ ထို အင်အားကောင်း
 လာရန် လေ့ကျင့်မှုကို ဘာဝနာအလုပ်ဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။
 သတိ သမာဓိ၏ စွမ်းရည်သတ္တိကို ယုံကြည်ရန် အရေးကြီး
 သောကြောင့် သဒ္ဓါယုံကြည်မှုအင်္ဂါကို ပထမဆုံး ဟောတော်
 မူပေသည်။ တရား၏ စွမ်းရည်သတ္တိမှာ ပြောမယုံ ကြံဘူးမှသိ
 ဆိုသလိုပင် တကယ် ကြုံတွေ့မှသာလျှင် ယုံကြည်နိုင်ပေသည်။
 တကယ် အရေးကိစ္စ ကြုံလာလျှင် တရားကိုသာလျှင် မှီခို အား
 ထား ကြရလေသည်။ ထို့ကြောင့် မထေရ်မြတ်ကြီးတွေ့သာ
 တရားမြင်သိတာပဲ၊ ဒို့က သူတို့နဲ့မတူဘူးဟု စိတ်ပျက်အားလျှော့
 ခြင်း မပြုကြပဲ တရားမြတ်က ကယ်တင်နေပုံကို အစကပင်
 ယုံကြည်စိတ်ချ ထားသင့်ပေသည်။ အပြစ်ရှိသော ဘုံဘဝမှာ
 နေပါလျက် အပြစ်နှင့် မကပ်ငြိသူမှာ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ပါ
 သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် တွေ့ကြုံနေပါလျက် သတိ၊ သမာဓိ၊
 ပညာ ဖြစ်နေကြသူတို့မှာ သူတော်သူမြတ် ဖြစ်သွားကြပါသည်။
 စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်နေပါလျက် သတိဖြင့် မစိုးရိမ် မတောင့်တ
 မကြောင့်ကြပဲ နေတတ်သူမှာ ပညာရှိအစစ် ဖြစ်ပေသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာ

ယနေ့ ကမ္ဘာသု ကမ္ဘာသား အားလုံးပင် ဆိုးဝါးလှသော စီးပွားရေးကပ်နှင့် ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကိုလည်း ကြုံဖူး အလူးအလဲ ခံစားနေကြရသည်။ စက်မှုလက်မှု သိပ္ပံပညာကြောင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝလှပါသည်ဟု သတ်မှတ်ကြရသော နိုင်ငံကြီးတို့မှာပင် ယခင် နှစ်ငါးဆယ် ထက်ကပင် ပိုမိုဆိုးဝါးသော မတည်ငြိမ်မှု၊ ပြောင်းလဲမှုတို့ကို တွေ့ကြုံ ခံစားနေကြရသည်။ အနောက်နိုင်ငံတို့၌ တောင်တစရာ၊ ကြောင့်ကြစရာ၊ ထိတ်လန့်စရာ ပိုမိုများပြားနေကြတော့၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဝေ့ကြေးဖောင်းပွမှု ပြဿနာ၊ အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာ၊ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုပြဿနာ၊ နိုင်ငံချင်း အားပြိုင်မှု ပြဿနာတို့မှာ လူမှုဒုက္ခကို ပိုမို ကြီးထွားစေတော့သည်။ တဆက်တည်းမှာပင် လူငယ်လေလွင့် ပျက်စီးမှု ပြဿနာနှင့် ရာဇဝတ်မှု တိုးတက်မှု ပြဿနာတို့ကိုလည်း ပိုမိုရှင်ဆိုင် ခံစားနေကြရပေသည်။ လူ့အကြောင်း သိမြင်အောင် လေ့လာပြီး လူကို ပြုပြင်ဖန်တီး ပျိုးထောင်ရမည်ဟု အဖြေထွက်လာတော့သည်။ ဘဝဆိုတာ ဘာလဲဟု မေ့မြန်းနေကြပြီး အထူးသုတေသန ပြုလုပ်နေလေပြီ။ ဤသို့ တဖွဖွ စဉ်းစားမေးမြန်းကြ၊ သုတေသန ပြုကြပြီးနောက် ယခုအခါ သတိပဋ္ဌာန် ကျင့်စဉ်တရားတော်ထံသို့ ဆိုက်ရောက်လာကြရတော့သည်။

သတိပဋ္ဌာန်နည်းကျ နေထိုင်ရေးအတတ်ပညာ၊ သတိပဋ္ဌာန် အုပ်ချုပ်ရေးပညာ၊ လူမှုဆက်ဆံရေးပညာတို့ကို စတင် ဖော်

(လ)

ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်

ထုတ်နေကြလေပြီ။ မြန်မာပြည်မှ တောင်ပုလူ ဆရာတော်၊
 မဟာစည် ဆရာတော်တို့ ဟောပြောပြသ သွန်သင်ပေးသော
 သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို တကယ် စနစ်တကျ အားထုတ်နေ
 ကြလေပြီ။ ဤသို့ လောကီအကျိုး၊ လောကုတ္တရာအကျိုး
 နှစ်ပါးစုံအတွက် သတိကို လေ့ကျင့်ယင်းနှင့်ပင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ
 ကို တဒင်္ဂ တဒင်္ဂ ရရှိကြပြီး ငိက္ခမ္ဘာနုအဆင့်၊ သမုစ္ဆေဒအဆင့်
 အထိ ရယူသူများ တိုးတက်များပြားလာပေပြီ။ ဆင်းရဲလေ
 လေ သံဝေဂရလေလေ ဟူသော စကားသည် မှန်ကန်လေပြီ။
 ဆင်းရဲမှုကိုစွန့်ခွာ၍ ရှင်းလင်းပြသသော မြတ်စွာဘုရား၏ တရား
 တော်ကို ကမ္ဘာက စိတ်ဝင်စားလာရပေတော့သည်။ ကမ္ဘာ
 ကလည်း တရားသောဇိတ်၊ တရားသောအမြင်၊ တရားသော
 အကျင့်စာရိတ္တကို တောင်းဆိုနေပေတော့သည်။

ဦးဟန်ဌေး

သုတေသနဌာနမှ
 သာသနာရေး ဦးစီးဌာန။

ဝေဒနာနုပဿနာ

သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမစကားရပ်

၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ နှစ်ဦး တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၉-ရက်နေ့ည
ရန်ကုန်တိုင်း ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ် လမ်း ၅၀-ဓမ္မမာမကအဖွဲ့မှ
မန္တလေး ဆန်လှူအသင်းကြီး၏ ဆန်လှူဘုရားပွဲအဖြစ်ဖြင့် ဆင်
ယင်ကျင်းပသည့် ဓမ္မသဘင်၌ ဟောကြားအပ်သော ဝေဒနာ
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်။

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား
ရှင် ကိုယ်တော်မြတ် မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ္တန်မှာ ဝေဒနာပဗ္ဗ
အနေနဲ့ အခန်းတစ်ဆယ့်သွင်းပြီးတော့ နည်းပေါင်း ၉-နည်း
တို့ဖြင့် ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောပါတယ်။ ထိုသတိပဋ္ဌာန်သုတ္တန်ကို
မူထားပြီးတော့ ဒီကနေ့ ဝေဒနာနုပဿနာဟောတို့ရန် ဘုန်းကြီး
ရည်ရွယ်ထားတယ်။

ဤဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တရား မဟောသေး မနာ
 သေးခင် တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်တဲ့ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေစွာ
 လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးကြရအောင် အားလုံးပဲ လက်အုပ်ချီ။
 ဘုန်းကြီးရွတ်ဆိုမည့် ဗုဒ္ဓဆောသာစရိယ အဋ္ဌကထာဆရာတော်
 ကြီး ရေးသားတဲ့ ကရုဏာပညာနှစ်ပါးဖြင့် ချီးကျူးကော်ရော်
 ပူဇော်အပ်သော နမက္ကာရကို ကြားရသောအခါ ငါတို့လဲ ဤ
 ကဲ့သို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်အား ချီးကျူးကော်ရော် ပူ
 ဇော်ရတယ်လို့ အာရုံယူ၍ ကြည်ညိုသဒ္ဓါ ပွားများကြ။(ကရုဏာ
 စသည်)

ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊
 ဓမ္မာနုပဿနာဟူ၍ အနုပဿနာနည်း ၄-နည်းတို့ဖြင့် ဟော
 ကြားတဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ကြီးမှာ ကာယာနုပဿနာ
 ပိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ ဟောလို့ တော်တော်စုံသွားပြီ။ အာနာပါနု
 ပဗ္ဗဟောလို့ပြီပြီ။ ဓာတုမနသိကဿရပဗ္ဗဆိုတာကတော့ ထပ်
 တလဲလဲ ဟိုထဲပါ ဒီထဲပါဖြစ်တယ်။ ဣရိယာပထပဗ္ဗများ ကျန်
 ပါသေးတယ်။ သို့သော် ဣရိယာပထပဗ္ဗကလဲပဲ ဝိဇယသုတ္တန်ရဲ့
 ပထမဂါထာအဖွင့်—

စရံ ဝါ ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌံ၊ နိသိန္ဓော ဥဒ ဝါ သယံ။
 သမိဉ္ဇေတိ ပသာရေတိ၊ သော ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ။

ထိုဝိဇယသုတ္တန်ရဲ့ ပထမဂါထာပိုဒ်မှာ ဣရိယာပထပဗ္ဗပိုင်း
 ထည့်သွင်းဟောလို့ အတော်စုံသွားပြီ။ နောက် ပဋိကူလမနသိ
 ကာရပဗ္ဗအပိုင်း ဟောခဲ့ပြီပြီ။ သမ္ပဇညပိုင်းတို့ နဝသိဝထိဏ

ပိုင်းတို့ ကာယာနုပဿနာထဲက ဒီ ၂-ပိုင်းလောက်ပဲ ကျန်တယ်။ ဒီကနေ့တော့ဖြင့်ရင် ဝေဒနာနုပဿနာပိုင်း ဟောမယ်လို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်။ တရားအကြွေးတော့ ကျန်တယ်နော်။ ပရိတ် ၁၁-သုတ်က တရားအကြွေးတော့ ကျန်တယ် မမေ့နဲ့၊ တနေ့အဲဒီအကြွေးအကုန်ကျအောင် ဆပ်မယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ တရားနာ ပရိသတ်က ဘုန်းကြီးတို့ကို ဆန်ကြွေးချေတယ်။

“ဒကာကြီး ဦးလူမော်တို့ ဘာလုပ်တာလဲ”

“ဆန်ကြွေးချေတာပါဘုရား”

“ဆန်ကြွေးချေတာ၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲပဲ တရားနဲ့ ပြန်ပြီးတော့ ဒီကြွေးကျေအောင် ဆပ်မှုဖြစ်မယ် ဟုတ်လား”

“မူန်ပါဘုရား”

ကိုင်းကျန်းမို့ ကျန်းကိုင်းမို့

အညောည နိဿိတကိုး ဗျ။ ကိုင်းပင်ကြီးတွေကို အမိရတော့ ကျန်းကြီးတွေ ရေမပျောဘူး။ ကျန်းကြီးပေါ် အမိပြုပြီး နေရတော့ ကိုင်းတွေလဲ ရေထဲ မပုပ်ဆွေးဘူး၊ မပျော့ဘူး။ ဒါယကာနဲ့ သာသနာဆိုတာ အဲဒီလို “အညောည နိဿိတ” အချင်းချင်း မှီကြရတယ်။

“ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ ဒဏ္ဍာမများက ဆွမ်းဆန်တော်များ လှူဒါန်းထောက်ပံ့၊ ဒီဓမ္မမာမက အဖွဲ့ကလဲ ဆန်လှူတဲ့အထဲ ပါရောမဟုတ်လား”

“ပါပါတယ်ဘုရား”

“အေး—ပါအံ့မှ၊ မပါရင်တော့ ဒကာကြီး ဦးလူမော်ရေ ဆန်လှတဲ့အထဲ မပါရင်တော့ ချန်ရလိမ့်မယ်၊ တရားပွဲဟုတ်လား”

“တပည့်တော် မထောက်ခံပါဘူးဘုရား”

“မထောက်ခံဘူးလား၊ ဘာကို မထောက်ခံတာလဲ”

“ဆန်လှမပါရင် တရားပွဲ မပေးဘူးဆိုတာကိုပါဘုရား”

“အေး— ဒီကနေ့တော့ ဘယ်နှယ် ဖြစ်လာပြန်တုံး ဆိုရင် ဆန်လှ ဆန်လှဆိုပြီးတော့ ဆန်ရဲ့နောက်က တရားပွဲဟာ ပိုအရေးကြီးတဲ့လက္ခဏာ ပေါ်လာကြပြန်တယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နှစ်ကိစ္စ ပြီးရင်တော့ ကောင်းတာပဲ။ တကိစ္စတဲ ဆိုရင်တော့ တယ်ဟန်မကျဘူးနော်”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“ဆန်လဲရ တရားလဲ နာရဆိုရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။ ကိုင်း—အဲဒီမှာ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တွင် ကာယာနုပဿနာပိုင်းက ၂-ပိုင်း ကျန်တယ်။ ပရိတ် ၁၁-သုတ် ဟောပြီးတော့ တင်နေတဲ့ အကြွေးတွေထဲက မင်္ဂလာသုတ်ရယ်၊ ဓဇဂ္ဂသုတ်ရယ်၊ အာဠာနာဠိယ သုတ်ရယ်၊ အင်္ဂုလိမာလ သုတ်ရယ် ဒီလေးသုတ် ကျန်သေးတယ်။ သုတ္တန် အရှည်ကြီးတွေ ဖြစ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ရက်ရှည်ဟောမှ ဖြစ်မှ။ ဒါကြောင့် တမင်ချန်ထားတာ။

ဘုန်းကြီးတို့ ကျေးဇူးရှင်ဟောသလို သပြေခက်လှန်ဟောရင် လဲပဲ တနာရီခွဲ နှစ်နာရီ ပြီးတာပဲ မဟုတ်လား။ တနေ့တော့ ထိုသုတ္တန်တွေလဲပဲ ပရိတ် ၁၁-သုတ် အကုန်ကုန်သွားမှာပါ။

ပြေလနောက်ပိုင်းနဲ့ မေလတလလုံးလိုလိုပဲ ဘုန်းကြီး ရန်ကုန်မှာ ရက်ပေါင်း (၃၀)လောက် ကျန်သေးတယ်ဆိုတော့ ဟောစရာ တွေ အများကြီးရှိပါသေးတယ်။

အေး—ဒီတော့ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဟောတော့ မယ်ဆိုရင် မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်ကြီးဟာ မူဖြစ်ရမယ်။ ဒါကြောင့် မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်များက အချက်အလက် များကို ထည့်သွင်းပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဒါနဲ့မှ မဆုံးသေးဘူး ဆိုရင် နောက်ပွဲတွေမှာ ဒီဝေဒနာပိုင်း ဆက်သေးတာပေါ့။

သံယုတ္တနိကာယ်ပါ ဝိဠိတော်ကြီးမှာ ဝေဒနာသံယုတ်ဆိုတာ တသီးတခြား ဝေဒနာ အကြောင်းတွေချည်း ဟောထားတာ ဝေဒနာသံယုတ်ဟာ အကျယ်ကြီးရှိတယ်။ ထိုအထဲက ကောင်း နှိုးရာရာ သုတ္တန်လေးတွေကိုလဲပဲ ဆက်ကာဆက်ကာ ဒီဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဟောသွားရင် သူလဲပဲ အလွန်ကောင်း တယ်။ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ္တန်က ဝေဒနာနုပဿနာပိုင်းကို မှုထားပြီး ဘုန်းကြီး သတ်မှတ်ထားတဲ့ အစီအစဉ်လေးများ ပါဝင်အောင် ဒီကနေ့ ဟောမယ်။ ဒီတော့ဘယ်ကစပြီးတယ်ချင် တုံးဆိုလို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန်သုတ်ရဲ့အစ ပါဠိတော်က စတယ်မယ်။

၁။ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်

ဧကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဒဂ္ဂါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ

နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိ
ပဋ္ဌာနာ။

(မူလပဏ္ဏာသပါဠိ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ၇၀)

ဘိက္ခုဒေဝ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ ယဒိဒံ
ယေန ဣဒမစတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်တရား
လေးပါးတို့သည်။ အတ္တိသန္တိ၊ ရှိကြလေကုန်၏။ အယံ မဂ္ဂေါ၊
ဤသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တာ၊ အပေါင်း
တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စိတ်အစဉ်မှာ ကပ်ငြိနေတဲ့ ဥပက္ကိလသလို့
ခေါ်ဆိုတဲ့ အညစ်အကြေး တွေကို သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ဖို့ရန်
အလို့ငှာ။ ဧကောယ နော၊ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်သာဖြစ်၏။

သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည် ငါတို့ရဲ့စိတ် အညစ်အကြေး
တွေကို ဆေးကြောသုတ်သင်ဖို့ရန် တခုတည်းသော လမ်းစဉ်
ဖြစ်ပါကယ်။

သောကပရိဒေဝါနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ဆိုတာကို
လဲပဲ၊ သမတိက္ကမာယ၊ ကျော်လွန်ဖို့ရန်အလို့ငှာ။ အယံ မဂ္ဂေါ၊
ဤသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည်ကား။ ဧကောယ နော၊ တခု
တည်းသော လမ်းစဉ် သာ ဖြစ်၏။

သောက ပရိဒေဝ ချုပ်ငြိမ်းဖို့ရန်လဲပဲ ဤသတိပဋ္ဌာန်သည်
တခုတည်းသော လမ်းစဉ် ဖြစ်၏။ သောကနဲ့ ပရိဒေဝ ချုပ်ငြိမ်း
မယ်။

ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို
လဲပဲ။ အတ္တင်္ဂမာယ၊ ချုပ်ငြိမ်းဖို့ရန်အလို့ငှာ။ အယံ သတိပဋ္ဌာ

နော၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည်ကား။ ကောယနော၊ တကြောင်းတည်းသော လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည်။ ကောယနော၊ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။

ဒုက္ခဒေါမနုဿဋ္ဌိမ်းဘို့ရန်အတွက် လမ်းရှာရင် တခြားလမ်း မရှိဘူး၊ သတိပဋ္ဌာန်တလမ်းပဲ ရှိတယ်။

ဉာယံဿ၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဆိုတဲ့ အသိ ဉာဏ်တွေကိုလဲပဲ။ အဓိဂမာယ၊ ရရှိဘို့ရန်အလို့ငှာ။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည်။ ကောယနော၊ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တရားတွေ ရဘို့ရန်လဲပဲ တခုတည်းသော လမ်းဆိုတာ တခြားမရှိဘူး၊ ဒီသတိပဋ္ဌာန်ပဲ။

နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကိနိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုဘို့ရန် အလို့ငှာလဲပဲ။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ လမ်းစဉ်သည် ကား။ ကောယနော၊ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။

နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုချင်ရင်လဲပဲ ဤသတိပဋ္ဌာန်သည် တခု တည်းသော လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။

သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းရဲ့ အကျိုးတရား ၇-ပါး

သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ၇-ပါး၊ တနည်းပြောရင် သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းရဲ့ အကျိုးတရား ၇-ပါး။

- (၁) သတ္တဝါတွေ စိတ်အညစ်အကြေး ဆေးကြောချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ဆေး။
- (၂) သောကမီးတွေ ငြိမ်းချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန်ရေစင်ချမ်းနဲ့ ဖျန်း။
- (၃) ငိုကြွေးမှုတွေရပ်ဆိုင်းချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန်ရေစင်ချမ်းနဲ့ ဖျန်း။
- (၄) ဒုက္ခ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲမှုတွေ ချုပ်ချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကို လုပ်။
- (၅) ဒေါမနဿ၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ ချုပ်ငြိမ်းချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကို လုပ်။
- (၆) ဉာယဿ အဓိဂမာ၊ အသိဉာဏ် တိုးတက်ချင်လို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာကို အလုပ်လုပ်။
- (၇) နိဗ္ဗာန၊ မီးပုံကြီး ငြိမ်းသလို ဟောဒီ သံသရာ မီးတောက် မီးလျှံတွေ အပြီးတိုင် ငြိမ်းချင်ရင် သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွား—

လို့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများကျိုးကို ပါဠိတော်က ၇-ပါး ပြတယ်။

“စိတ်သန့်ရှင်း ချင်ရင်၊ သောက ငြိမ်းချင်ရင်၊ ဒေါမနဿ ငြိမ်းချင်ရင်၊ အသိဉာဏ် ရချင်ရင်၊ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုချင်ရင် ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ သတိပဋ္ဌာန်ပွားကျိုး ဘယ်နှစ်မျိုး ပါလိမ့်”

“ခုနစ်မျိုးပါဘုရား”

သတိကင်းလျှင် အသက်ရှင်လျက် လူသေ

ထိုအကျိုးတရား ၇-ပါး တိုးပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ချပေးခဲ့တဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ တခုတည်းသော လမ်းရှိတယ်။ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ၊ ရယ်လို့ လေးမျိုးသာ ကွဲတာ။ ထိုလေးမျိုး အပေါ်မှာ ကြည့်သွားတဲ့အခါကျတော့ သတိဆိုတဲ့ စေတသိက် တလုံးက ဦးဆောင်တာ။

“ဒါ့ကြောင့် တခုတည်းသော လမ်းဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင် သတိ။ ဘာပါလိမ့်”

“သတိပါဘုရား”

ကာယပေါ်မှာ သတိနဲ့၊ ဝေဒနာပေါ်မှာ သတိနဲ့၊ စိတ္တပေါ်မှာ သတိနဲ့၊ ဓမ္မပေါ်မှာ သတိနဲ့၊ ထိုကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ လေးဌာန သတိထားလိုက်လို့ရှိရင် ခုနက အကျိုးတရား ၇-ပါး ရဘို့ရန် တခုတည်းသောလမ်းပေါ် ငါတို့ဆောက်ပြီ။ ဒီလို သဘောကျရမယ်။ ကာယပေါ်မှာ သတိရှိရမယ်။ ဝေဒနာပေါ်မှာ သတိရှိရမယ်။ စိတ္တ ဓမ္မမှာ သတိရှိရမယ်။ ဒီသတိ တလုံးတည်းကို ကောယန၊ တကြောင်းတည်းသောလမ်းလို့ ဒီလိုပြောပါတယ်။ အဲတာကြောင့်—

ကောယံနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဒဂ္ဂါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ၇၀)

သတိမပါရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ၊ သမထလဲမဖြစ်ဘူး။
ဝိပဿနာလဲ မဖြစ်ဘူး။ သတိကို ဖယ်ထားလို့ရှိရင် သမာဓိ
တောင်မမှမရဘူးနော်။ သမာဓိရဲ့ အခြံအရံတရားတွေ ဘုန်းကြီးတို့
စူဠဝေဒလ္လသုတ္တန် ဟောတုန်းက ပြောခဲ့တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်
လေးပါးဟာ သမာဓိရဲ့ အခြံအရံ ပညာရဲ့ အခြံအရံ။ ဒါကြောင့်
သတိကင်းရင် သမာဓိလဲ မရဘူး။ သမာဓိဆိုတာက—

- (၁) ပညတ်အာရုံပေါ်မှာ ငြိမ်အောင်ထား။
- (၂) ပရမတ်အာရုံပေါ်မှာ ငြိမ်အောင်ထား။

နှစ်မျိုးသောအာရုံ၊ ပရမတ်နဲ့ ပညတ်အာရုံနှစ်မျိုးမှာ ငြိမ်
အောင်ထားလို့ ငြိမ်သွားတယ်ဆိုရင် သမာဓိ။ ထိုပညတ်ပရမတ်
အာရုံနှစ်ပါးစလုံး ဉာဏ်ထဲမှာ ယောဂီရဲ့စိတ် အစဉ်ထင်ပြီး
တော့လာတာ သတိရှိမှ ထင်တယ်။ သတိမရှိရင် ပရမတ်အာရုံလဲ
မပေါ်ဘူး။ ပညတ်အာရုံလဲ မပေါ်ဘူး။ ပထဝီကသိုဏ်း အစ
ရှိတဲ့ ပညတ်အာရုံတွေ သတိမရှိရင် မရဘူးနော်။ ဒါကြောင့်
သမာဓိပညာ ဘယ်သူက ပေးသလဲဆိုရင် သတိက ပေးတယ်။
သတိကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန် သမာဓိလဲ သေတယ်။ ပညာလဲ
သေတယ်နော်။ ဒါကြောင့် သတိကင်းရင် အသက်ရှင်ပေမဲ့
လူသေပဲ။

“သတိကင်းရင် အသက်ရှင်လျက် ဘာပါလိမ့်”
“လူသေပါဘုရား”

ဘာတွေသေလဲလို့မေးရင် သီလတွေ သေကုန်တယ်။ သတိ
မရှိရင် သီလသေတယ်။ ပညာလဲ သေတယ်။

သီလ သမာဓိ ပညာတွေ သေကုန်တဲ့ အတွက်ကြောင့် သတိ ကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အသက်ရှင်ပေမဲ့ လူသေ။ သံသရာမှာ သတိ ကင်းသူတွေဟာ ဘဝများစွာ သေရတယ်။ ဒါကြောင့် သတိ ပြဋ္ဌာန်းနေရမှာဟာ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများရဲ့အလုပ်။

ကာယပေါ်မှာ၊ ဝေဒနာပေါ်မှာ၊ စိတ္တ-ဓမ္မပေါ်မှာ ဒီလေး ဌာန သတိတင်ထားလိုက်လို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်လို့ နိဗ္ဗာန် အတွက် တခုတည်းသော လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ငါတို့ရောက် ပြီ။ အကျိုးတရား ၇-ပါး ရတော့မယ်လို့ ယုံကြည်ရမယ်။ ဒါကြောင့်-

ဘိက္ခဝေ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သားချစ်သမီးတို့။ ယဒိဒံ ဧယ က္ကမေ စတ္တာရောသတိပဋ္ဌနာ၊ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါး တို့ဆိုတာ။ အတ္တိ သန္တိ၊ ရှိကြလေကုန်၏။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤ သတိ ပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့လမ်းစဉ်သည်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စိတ်အညစ်အကြေးတွေ သန့်ရှင်းစေခြင်းအကျိုးငှာ သန့်ရှင်းဘို့ရန် အလို့ငှာ။ သောကပရိဒေဝီနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတွေကို။ သမတိက္ကမာယ၊ ကျော်လွန် ဘို့ရန်အလို့ငှာ။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း တို့ကိုလဲပဲ။ အတ္တဂံမာယ၊ ချင်ငြိမ်းဘို့ရန် အလို့ငှာ။ ဉာယဿ၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ကိုလဲပဲ။ အဓိဂမာယ၊ ရရှိဘို့ရန်အလို့ငှာ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲပဲ။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုဘို့ရန် အလို့ငှာ။ ကောယနော၊ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါး ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။ အဝေါစ၊ ကရုဏာ

ရှေ့ထား မေတ္တာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူလိုက်ပါပေ
သတည်း။

ဘိက္ခုအမည်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

ဒီအကျိုး ၇-ပါး ရဘို့ရန် သတိပြဋ္ဌာန်းရမယ်။ သတိသည်
တခုတည်းသောလမ်းဆိုတော့ ဝေဒနာပေါ်မှာ သတိတင်ရမည့်
နည်းကို မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန် ဝေဒနာနုပဿနာအပိုင်းမှာ-

ကထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာ
နုပဿိ ဝိဟရတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် မဟာ
သတိပဋ္ဌာနသုတ် ၇၅)

ဘိက္ခဝေ ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ ဘိက္ခု၊
သံသရာဘေး ခန္ဓာရေးကို ထောက်တွေး မြှော်မြင် ဆင်ခြင်တတ်
တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊
ဝေဒနာတို့ရဲ့ ခံစားတဲ့သဘောကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုမှတ်နေ
လေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ ရှုမှတ်သော အလေ့အလာ ရှိသည်ဖြစ်၍။
ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့ အပေါ်မှာ
အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ခံစားမှုသဘောကို ရှုမှတ်၍ နေရမယ်လို့
ပါဠိတော် ပထမ တယ်လိုက်တယ်။

“ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်ပါလဲဆိုရင် ဘိက္ခုအမည်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ဘယ်လိုတဲ့”

“ဘိက္ခုဆိုတာ ဒွိဒကာကြီး ဦးလူမော် ပြောစမ်း၊ ဘိက္ခုဆိုတာ ဘာလဲ”

“ဘိက္ခုဆိုတာ ဘုန်းကြီးတွေလား၊ ဟုတ်လား”

သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ ဘယံ၊ ဒုက္ခမှန်သမျှကို။ ဣက္ခတိပဿတိ၊ ရှုနေတယ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သောပုဂ္ဂလော၊ ထိုသံသရာဘေး ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ ယူနိုင်ခွင့်ရှိတယ်။ ဒီပုဒ်အရ ဒီကနေ့ တဆူးနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒီပရိသတ်ဟာ သံသရာဘေး တကယ်ရှုတယ်ဆိုချင် ဘိက္ခုပုဒ်ထဲ ထည့်နိုင်ခွင့်ရှိကယ်နော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခဝေါ၊ ရဟန်းတို့လို့ ဆိုတယ်။ ရဟန်းတွေ ဟောနေတာ၊ ဒီဟောနေတာ မဟုတ်ဘူးလို့ မမှတ်နဲ့နော်။ သံသရာဘေး ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကော ဒီဘိက္ခုပုဒ်ထဲ အကုန်ထည့်။

“ဒီရန်ကုန်ပရိသတ်၊ သံသရာဘေးရှုတဲ့အထဲ မပါဘူးလား။ ပါသလား”

“ပါပါတယ်ဘုရား”

“ဟုတ်ကဲ့လား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား”

“သံသရာဘေးရှုတယ်လို့ဘော့ ပြောတာပဲ။ ပြီးတော့ အကုန်လုံးဈေးထဲမှာချည်းပဲ။ အဲမှောင်ခိုဈေးတို့ ရထားပေါ်တို့ ဘာတို့ စုံနေတာပဲ ဟုတ်လား”

သံသရာဘေး တကယ်ရှုရင် ဘိက္ခု၊ ဒါကြောင့် သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခတိ ပဿတိဘိ ဘိက္ခု။ သံသာရေ၊ ခန္ဓာ အာယတန ဘေဒတို့ရဲ့ မပြတ်ဖြစ်ရာ သံသရာ၌။ ဘယံ၊ ဘေးဒုက္ခမှန်

သမ္မုကို။ ဣက္ခတိ-ပဿတိ၊ ရှုတတ်ပါ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊
ဘိက္ခု၊ ရဟန်းလို့ခေါ်တယ်။

သံသရာဘေး မပြတ်ရှုရင် ဘိက္ခု။ ဒါကြောင့်—

ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေး ခန္ဓာရေးကို ထောက်တွေး
မြော်မြင် ဆင်ခြင်တတ်ပါတယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီသုမြတ်
သည်။ ဝေဒနာသု၊ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာတရားတို့၌။
ဝေဒနာနုပဿိ၊ ထိုဝေဒနာတို့ရှိ သဘောကို အဖန်ဖန်
အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ဝေဒနာနှင့် ဝေဒနာနုပဿနာ

“ဝေဒနာရယ် ဝေဒနာနုပဿနာရယ် ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ”

“နှစ်မျိုးပါဘုရား”

“စကားနှစ်လုံး ဝေဒနာဆိုတာက တရားကိုယ်တခု၊ ဝေ
ဒနာနုပဿနာဆိုတာက တရားကိုယ်တခု၊ ဝေဒနာဆိုတာ ဘာ
လဲဆိုလို့ရှိရင် ခံစားတဲ့သဘော၊ ဝေဒနာဆိုတာ”

“ခံစားတဲ့သဘောပါဘုရား”

အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝနုလက္ခဏာ ဝေဒနာ။

အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံရဲ့ အရသာကို။ အနုဘဝနုလက္ခဏာ၊
ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ လက္ခဏာသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာရဲ့ လက္ခဏာ။

အာရုံရဲ့ အရသာခံစားတဲ့ သဘောကလေးဟာ ဝေဒနာ။
ဝေဒနာရဲ့ သဘောလက္ခဏာ ပထမမှတ်သားထား။ အာရုံရဲ့

အရသာခံစားတဲ့ သဘောကလေးသည် ဝေဒနာ။ ဝေဒနာ သဘောနားလည်ရင် ဝေဒနာနုပဿနာဆိုတာက အာရုံရဲ့ သဘော ခံစားမှုလေးကို ရှုနေတဲ့ သတိနဲ့ ပညာသည် ဝေဒနာ နုပဿနာ။

“ခံစားမှုသဘောကို ရှုနေတဲ့ သတိနဲ့ ပညာက ဘာပါလိမ့်”

“ဝေဒနာနုပဿနာဘုရား”

“ဝေဒနာက ခံစားတဲ့သဘော၊ ဝေဒနာနုပဿနာက သတိ နဲ့ ပညာဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

“ပုဂ္ဂိုလ်ပါသလား ဒီအထဲ”

“မပါပါဘူးဘုရား”

ကော ဝေဒယတိ၊ ဘယ်သူခံစားသလဲ။ မေးခွန်းတချက်။ ကဿ ဝေဒနာ၊ ဘယ်သူ့ရဲ့ ဝေဒနာလဲ။ မေးခွန်းတချက်။

ကဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတရားပါလဲ။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်လာပါသလဲ။ မေးခွန်းတချက်။

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“သုံးချက်ပါဘုရား”

တရားအားထုတ်တာ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ဉာဏ်ပါမှရ တယ်။ စိစစ်တဲ့သဘော ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်။

- (၁) ကော ဝေဒယတိ၊ ဘယ်သူခံစားသလဲ။
 - (၂) ကဿ ဝေဒနာ၊ ဘယ်သူ့ရဲ့ ဝေဒနာလဲ။
- သတိပဋ္ဌာန်-၂

(၃) ကိံကာရဏာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဘဒ္ဒကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်သလဲ။

(မဇ္ဈိမနိ ကာယ် မူလပဏ္ဏာယ အဋ္ဌကထာ ဝေဒနာ နုပဿနာ ၂၇၉)

“မေးခွန်း ဘယ်နှစ်ချက် မေးထားလဲ”

“သုံးချက်ပါဘုရား”

အဲဒီမေးခွန်းသုံးချက်ကို မေးပြီးတော့ အဖြေထွက်လာအောင် ရှုရင် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ဝေဒနာ ရှုကွက်ဟာ မှန်တယ်။ ဒီမေးခွန်းသုံးခုကိုမေး အဖြေထွက်ရမယ် ဟုတ်လား။ အဲဒီလိုမှ မဟုတ်ပဲနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်ကြီးက ဘာပြော ထားတုံး ဆိုလို့ရှိရင်—

သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ” တိ ပဇာနာတိ။

သုခံ၊ ချမ်းသာတဲ့။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာရဲ့ အရသာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားရသည်ရှိသော်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ချမ်းသာတဲ့ ဝေဒနာကို။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစားရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်လုပ်လေ။

ဘုန်းကြီးတို့ ပါဠိသဒ္ဒါမှာ ဝေဒယာမိ၊ ဝေဒယာမိမှာ နောက်က မိဆိုတဲ့ အက္ခရာလေးပါဘယ်၊ မိဆိုတဲ့ အက္ခရာလေး ပါရင် ရှေ့နားက အဟံဆိုတဲ့ ကတ္တာပုဒ်ဟာ အမြဲတမ်းပါ တယ်လို့ ဆိုတယ်။

အဟံ၊ ငါသည်။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။

ဒါက သဒ္ဓါနည်း။ ဘုန်းကြီးတို့ ပါဠိကျမ်းတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ ဒါဆို တော်တော်နားလည်သွားတယ်။ ဝေဒယာမိမှာ ရှေ့ကအဟံလိုနေတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နားလည်သွားတယ်။ အဟံဆိုတဲ့ ကတ္တားပုဒ်ပါတယ်။ ပါဠိတော်မှာ မပါပေမဲ့ အဋ္ဌကထာက ဒါကို ထည့်ပြီးတော့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် “ငါခံစား၏” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရောက်သွားပြီတဲ့။

သုခံ၊ ချမ်းသာတဲ့။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားရသည်ရှိသော်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ချမ်းသာတဲ့ဝေဒနာကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစားရတယ်လို့၊ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်ရှုပါလေ။

ချမ်းသာရင် ချမ်းသာတဲ့ သဘောကို ခံစားရတယ်လို့ သိအောင်ရှုလေ။ ခံစားရ၏။

“ဘယ်သူခံစားရသလဲဆိုတော့ ရှေ့နားက အဟံ ဝေဒယာမိ၊ ငါခံစားရတာ ဒီလို မလာဘူးလား။”

“လာပါတယ်ဘုရား။”

“ဘယ်သူချမ်းသာတာလဲဆိုတော့ ငါချမ်းသာတာ ဖြစ်သွားတယ်။ ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါခံစားရတယ်၊ ဒီလိုဖြစ်မသွားဘူးလား။”

“ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား။”

အဲဘာကို အဋ္ဌကထာဆရာတော်က—

န ပနေတံ ဝေရူပံ ဇာနုနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝေဒနာနုပဿနာ ဝဏ္ဏာနာ ၂၇၉)။

ဝေရူပံ ဇာနနံ၊ အဲဒီလိုသိတဲ့ သဘောမျိုးကို။ ချမ်းသာကို ချမ်းသာတယ်လို့သိတယ်-ချမ်းသာကို ငါခံစားရတယ်လို့ သိတဲ့ အဲဒီ အသိမျိုးကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်ပြီးတော့။ တော်၊ ဟောဒီ ဝေဒနာနုပဿနာကို။ ဘဂဝတာ၊ ဘုရားရှင်သည်။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောထားတာ မဟုတ်ပါ။

ကလေးလိုသိတဲ့ အသိမျိုး

ငါခံစားရတယ် ငါချမ်းသာတယ်ဆိုတဲ့ ဒီ အသိလောက် ကလေးကို မြတ်စွာဘုရား ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဒီသတိပဋ္ဌာန် ဟောတာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဒါ မျိုးကျတော့-

ဥတ္တာနုသေယျကာပိ ဒါရကာ။

ဥတ္တာနု သေယျကာ၊ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်ကုန် သော။ ဒါရကာပိ၊ ကလေးသူငယ်တို့လဲပဲ။ ထည့်ပိဝနာ ဒိကာ လေ၊ မိခင်ရဲ့နို့ကို သောက်စို့တဲ့ကာလ စသည်၌။ သုခံ ဝေဒယ မာနာ၊ ချမ်းသာတဲ့သဘော ခံစားကြပြန်တော့လဲပဲ။ သုခံ ဝေဒယာမာတိ၊ ချမ်းသာတဲ့အရသာ ခံစားကြရတယ်လို့။ ပုဇာ နန္ဒိ၊ သိကြကုန်၏။

ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှဖြစ်တဲ့ ကလေးကလေးများတောင် မှ မိခင်ရဲ့ နို့ကိုစို့လို့ ချမ်းသာသွားရင် ချမ်းသာသွားတယ် ဆိုတာ သိပါသေးတယ်။

“ပက်လက် အိပ်တတ်ကာမျှ ကလေးကလေးတွေတောင်မှ ချမ်းသာသွားရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ငိုသေးသလား”

“မငိုပါဘူးဘုရား”

“နို့ဆာတော့ ဆင်းရဲတယ်၊ နို့ကလေး စို့လိုက်ရတော့ ကလေးလေးတွေဟာ အာဟာရဓာတ်ပြည့်ပြီးတော့ ရင်ထဲနုလုံးထဲ ချမ်းသာမသွားဘူးလား”

“ချမ်းသာသွားပါတယ်ဘုရား”

“အဲဒီလို ချမ်းသာမှုလေးတွေကို ကလေးလေးတွေ မသိဘူးလား”

“သိပါတယ်ဘုရား”

ဥတ္တာနုသေယျကာပိ ဒါရကာ ထညပိဝနာဒိကာလေ သုခံ ဝေဒယမာနာ “သုခံ ဝေဒယာမာ” တိ ပဇာနန္တိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝေဒနာနုပဿနာ ၂၇၉)

ပက်လက် အိပ်တတ်ကာမျှ ကလေးကလေးတွေ တောင်မှ ချမ်းသာတာ ချမ်းသာမှုန်း သိပါတယ်။

ဝေရူပံ ဇာနနံ၊ အဲဒီလို သိဘာမျိုးကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ န ဝုတ္တံ၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောတာမဟုတ်ဘူး။ ဝေရူပံ ဇာနနံ၊ ဤကဲ့သို့ ကလေးလေးတွေသိတဲ့ အသိမျိုးသည်။ သတ္တုစလဒ္ဓိံ၊ သတ္တဝါဆိုတဲ့ အယူအဆကို။ န ဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်နိုင်

၂၂ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

ပါလေ။ အတ္တသညံ၊ အတ္တရှိတယ် ငါရှိတယ်ဆိုတဲ့ အမှတ်သညာ
ကို။ နဉ္စာဇ္ဇေတိ၊ မခွာနိုင်။

(ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဝေဒနာနုပဿနာ ၃၆၄)

ရေခဲချောင်းလေးများ စုပ်ရတဲ့အခါ ကေခင်းလိုက်တာ
ချမ်းသာလိုက်တာ ဒီလိုသိတဲ့ အသိမျိုးသည် သတ္တဝါဆိုတဲ့
အမှတ်သညာကိုလဲ မပယ်ဘူး။ သတ္တဝါရှိတယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆ
ကိုလဲပဲ မပယ်ခွာနိုင်ဘူး။ အတ္တ ငါခံစားရတယ် ငါရှိတယ်ဆိုတဲ့
အမှတ်သညာ ကိုလဲ မပယ်နိုင်ဘူး။ ဒါဖြင့် ဒီအသိမျိုးသည်
ချမ်းသာတယ်၊ ငါချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာကို ငါခံစားရတယ်
ဆိုတဲ့ အသိမျိုးသည်—

ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝေဒနာနုပဿနာ
၂၇၉)

ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်
သာလေ။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ၊ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများ
ခြင်းလဲပဲ။ န ဟောတိ။ အဲဒါမျိုးလဲ မဖြစ်နိုင်ပါ။

အဋ္ဌကထာဆရာတော်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကို ဖွင့်တဲ့
သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာနဲ့ မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ နှစ်
စောင်မှာ တညီတည်း ပြတယ်။

ဒီလိုပွားများခြင်းမျိုးဟာ ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါခံစားရ
တယ်ဆိုတဲ့ကလေးများ သိတဲ့အသိအမျိုးဟာဖြင့်ရင် သတ္တ ဝါဆို

တဲ့ အမှတ်သညာ၊ အတ္တ အမှတ်သညာကို မခွာနိုင်သော
ကြောင့်-

ကမ္မဋ္ဌာန် ဝါ န ဟောတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲမဖြစ်ဘူး။ သတိ
ပဋ္ဌာနဘာဝနာ ဝါ န ဟောတိ၊ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများတဲ့
အလုပ်လဲပဲ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ပြည့်စုံမှာမဟုတ်ဘူးတဲ့။

သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ

ဒါကြောင့်မို့လဲ ငါ့ချမ်းသာတယ်။ ငါခံစားရတယ်ဆိုတာ
လောက်နဲ့ရပ်မနေပါပဲ-ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ သိရမည့်အချက်
တွေ လာလိမ့်မယ်နော်။ ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်ကြီး
အစပြု-

(၁) သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သုခံ ဝေဒနံ
ဝေဒယာမိ”တိ ပဇာနာတိ။

(၂) ဒုက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “ဒုက္ခံ ဝေဒနံ
ဝေဒယာမိ”တိ ပဇာနာတိ။

(၃) အဒုက္ခမသုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “အဒုက္ခ
မသုခံ ပေဒနံ ဝေဒယာမိ”တိ ပဇာနာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ-၇၅)

သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားရ
ရသည့်ရှိသော်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို၊ ဝေဒယာမိတိ၊
ခံစားရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်လုပ်လေ။

ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားရ
သည်ရှိသော်။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို၊ ဝေဒယာမိတိ၊
ခံစားရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်လုပ်ပါလေ။

အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခသုခမှတစ်ပါး ဒုက္ခသုခရဲ့အကြား ဒုက္ခ
သုခမှ အလွတ်ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာမျိုးကိုလဲပဲ။ ဝေဒယမာနော၊
ခံစားကြရမယ်ဆိုရင်၊ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခသုခမှတစ်ပါး အခြား
ဖြစ်နေတဲ့ ဟောဒီ ဒုက္ခသုခမှ အလွတ်ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာမျိုးကို။
ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစားနေရတယ်လို့ သိအောင်ရှုပါလေ။

သုခဝေဒနာ ၂- မျိုး

ပထမဦးစွာ ပါဠိဘော်သုံးချက်၊ နောက်တစ်ပါး ဘုန်းတော်
ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က—

သာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော
“သာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ” တိ ပဇာနာတိ၊
နိရာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “နိရာ
မိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ” တိ ပဇာနာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိ ဝေဒနာနုပဿနာ ၇၅)

သာမိသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် ယှဉ်၍နေသော။ သုခံ ဝေဒနံ၊
သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားနေရသည်ရှိသော်။
သာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်ယှဉ်တဲ့ သုခဝေဒနာကို။
ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစားနေရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်ရှု
ပါလေ။

ဒုတိယတက်လာတယ်။

နိရာမိသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် မယှဉ်သော။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခ
ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနေော၊ ခံစားနေရပြန်တော့လဲပဲ။ နိရာ
မိသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သော။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။
ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစားနေရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်ရှု
ပါလေ။

သုခဝေဒနာကို ထပ်ခွဲလိုက်တော့ သာမိသသုခနဲ့ နိရာမိသ
သုခ။ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာဟာ တခါတခါ ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်
ပြီးတော့ ချမ်းသာတယ်။ ဒါကို ဘုန်းကြီးတို့စာပေက သာမိသ
သုခခေါ်တယ်။

ချမ်းသာတာဟာ ကာမဂုဏ်နဲ့မယှဉ်ဘူး။ ဘယ်နှယ်ချမ်းသာ
သလဲ ဆိုလို့ရှိရင် ကုသိုလ်ခရီးတွေနဲ့ယှဉ်ပြီးတော့ ချမ်းသာတယ်။
ဈာန်ရလို့ ချမ်းသာတယ်။ တရားအားထုတ်ရလို့ ချမ်းသာတယ်။
စာတွေဖတ်ရလို့ ချမ်းသာလိုက်တာ။ တရားနာရလို့ တရားပွား
များရလို့ ဉာဏ်စဉ်ကလေးများတက်လာလို့ စိတ်ထဲချမ်းသာလို့။

“အဲဒီ ချမ်းသာတာ ပါရဲ့လား”
“မပါပါဘူးဘုရား”

“နိရာမိသသုခလို့ ခေါ်တယ်။ ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်လာတဲ့
ချမ်းသာက သာမိသသုခ။ ချမ်းသာက နှင်မျိုးမဟုတ်လား”
“မှန်ပါ့ဘုရား”

သုခဝေဒနာ ပထမတော့ ချမ်းသာတယ်လောက်ပဲ။ နောက်
ကျတော့ အဲဒီချမ်းသာဟာ ဘာနဲ့ယှဉ်သလဲဆိုတာ တက်လာ

၂၆ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

တယ် မဟုတ်လား။ ငါခံစားရတဲ့ သုခဟာ ကာမနဲ့ယှဉ်သလား
စဉ်းစားရမယ်။ တက်လာတယ်နော်။ ကာမနဲ့ယှဉ်တဲ့ ချမ်းသာ
ဆိုရင် သေချာတယ်။ အဲဒီမှာ မီးတောက်နေပြီ ရာဂမီး။

“ကာမနဲ့ယှဉ်တဲ့ ချမ်းသာဟာ ဘာမီးတောက်တယ်”

“ရာဂမီး တောက်ပါတယ်ဘုရား”

ရာဂမီးတောက်တယ်၊ သုခဝေဒနာတိုင်းဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်
များ၊ မီးငြိမ်းတဲ့သူလို့ မမှတ်နဲ့နော်။ ချမ်းသာဇာတိ၊ ချမ်းသာ
တယ်ဆိုတိုင်း အကောင်း ချမ်းသာတာနဲ့ အကုန်သိမ်းကျိုး
မှုတ်မနေနဲ့။ သာမိဿ သုခဝေဒနာမှာ ရာဂမီး တောက်နေ
တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲလို့မေး၊ ကာမဂုဏ်နဲ့တုံ့နေလို့ပါ။

“နိရာမိဿသုခကို ဘုန်းကြီးတို့ စာပေက နေက္ခမ္မသုခ၊ ဘာ
ပါလိမ့်”

“နေက္ခမ္မပါဘုရား”

ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပထမံ စျာနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝိပဿနာ။

သဗ္ဗေ တေ ကုသလာ မေဿ၊ နေက္ခမ္မန္တိ ပဝုစ္စရေ။

ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်ပြုခြင်း၊ ရဟန်းခံခြင်း အိမ်ရာ တည်ထောင်
လှူဘောင်မှ စွန့်ခွါ၍ သွားခြင်း။

“ရှင်ပြုတယ်၊ ရဟန်းခံတယ်၊ အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်
မှ စွန့်လိုက်ရတယ် ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ဝမ်းနည်းစရာ
လား၊ ဝမ်းသာစရာလား”

“ဝမ်းသာစရာပါဘုရား”

ခေါင်းကဆံပင်ရိတ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ အမျိုးသမီးလေးတွေ သီလရှင်တွေများ ဝတ်လိုက်ရမယ်ဆိုရင် စိတ်ဆိုးရောလား၊ ဝမ်းသာရောလား”

“ဝမ်းသာစရာပါဘုရား”

“နေကွမ္မသုခ၊ ဘာ သုခ”

“နေကွမ္မသုခပါဘုရား”

“ခေါင်းကလေး ပြောင်အောင် ရိတ်ပြီးတော့ ရိပ်သာထဲ တရားအားထုတ်နေရတာ ကိုယ့်ခေါင်းလေး ကိုယ် ပွတ်ပွတ်ပြီး တော့ ချမ်းသာလိုက်တာ နေကွမ္မသုခ။ ပိုက်ဆံတွေတပြုံကြီးရ လာတယ်။ အိတ်ထဲ ဖောင်းနေအောင် ရလာလို့ စိတ်ထဲချမ်း သာလိုက်တာ အဲဒါ ဘာသုခလဲ”

“ကာမသုခပါဘုရား”

ကာမသုခ၊ သက္ကပဉ္စ သုတ္တန်က အဲဒါကို ဂေဟသိတ သောမနဿ၊ ဂေဟသိတသုခ ဒီလိုဆိုတယ်။ ဒီသတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်ကတော့ သာမိသ သုခလို့ သုံးတယ်။ ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်တယ်။ ပိုက်ဆံတွေ အိတ်ကြီး ဖောင်းလာအောင် ရလို့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ အိမ်ကျ ဝမ်းသာလို့ ချမ်းသာလို့ ဆိုရင် ဒါကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်တဲ့ ဝမ်းသာခြင်း ချမ်းသာခြင်းတွေ ဂေဟသိတသောမနဿ၊ တနည်း သာမိသသုခ ခေါ်တယ်။

“မီးတောက်မနေဘူးလား”

“မီးတောက်နေပါတယ်ဘုရား”

“မီးတောက်တဲ့ ချမ်းသာနဲ့ မီးငြိမ်းတဲ့ချမ်းသာ ဘယ်က ကောင်းလဲ”

“မီးငြိမ်းတဲ့ချမ်းသခက ကောင်းပါတယ်ဘုရား”

“ဒါဖြင့် မနက်ဖန်ခါ ဘယ်ချမ်းသာ ရှာကြမလဲ”

“မီးငြိမ်းတဲ့ချမ်းသာ ရှာမှပါဘုရား”

“ဟုတ်ရဲ့လား၊ ပြောတော့ပြောတာပဲ ဟုတ်လား။ တော်တော်ကြာတော့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က တရားပွဲလဲ ပြီးရော ဈေးကလူကလဲ ဈေး၊ ရုံးကလူကလဲ ရုံးသွား၊ ဆိုင်ကလူကလဲ ဆိုင်သွား၊ သူတို့တတွေဟာ ပြောသာပြောကြတာ လက်စသပ်တော့ အပြောနောက် အလုပ်မပါဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကပေါ်လာတယ်နော်”

“မုန်ပါ့ဘုရား”

ကိုင်း—ဒီတော့ ဝေဒနာနှစ်မျိုးတော့ နားလည်ပြီ။ သုခဝေဒနာသည် နေက္ခမ္မသုခနဲ့ ဂေဟသိတသုခ ဟုတ်ပြီနော်။ ဒီသုတ္တန်အသုံးနဲ့ ပြောရရင် သာမိသနဲ့ နိဗ္ဗာမိသ။ သာမိသသုခဆိုတာ ကာမဂုဏ်နဲ့ယှဉ်တယ်၊ နိဗ္ဗာမိသသုခဆိုတာက ကာမဂုဏ်နဲ့ မ်ယှဉ်ပါဘူး၊ ကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ ယှဉ်တယ်၊ ဟုတ်ပြီနော်။

“ကုသိုလ်ပြုရလို့ ချမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်၊ သုခဝေဒနာ၊ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တွေရလို့ ချမ်းသာတယ် ဝမ်းသာတယ်။ သုခဝေဒနာ နှစ်မျိုးမထွက်လား”

“ထွက်ပါတယ်ဘုရား”

ကာမဂုဏ်ရလို့ ချမ်းသာတဲ့ သုခဝေဒနာ၊ ကုသိုလ်တွေပြုရလို့ ချမ်းသာတဲ့သုခဝေဒနာ၊ ဘယ်သုခဝေဒနာပဲဖြစ်ဖြစ် ရှုကွက်ထဲ အကုန်ထည့်။ ကာမဂုဏ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ သုခမှသာလျှင် ရှုရမယ်။

ကုသိုလ်နဲ့ယှဉ်တဲ့သုခတော့ မရှုပဲချန်ထား။ ဒါလေးက အကောင်း မိလိ မရှုရဘူး ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ဒီနေရာမှာ မျက်စိ မလည်နဲ့နော်၊ အယူအဆလေးတွေ ဒီနေရာ ရှိတယ်။ ကုသိုလ်ပြုစဉ် ဝိပဿနာ မရှုရဘူး။ ကုသိုလ်ပြုနေတုန်း ဝမ်းသာ မှုလေးတွေ ဝိပဿနာ ရှုမပစ်နဲ့ဆိုတဲ့ အယူအဆရှိတယ်။

“နိရာမိသသုခ ကာမဂုဏ်နဲ့မယှဉ်ဘူး၊ နေကွမ္မသုခ မှုရမယ် ဆိုတာ ဒီမှာမပါဘူးလား”

“ပါပါတယ်ဘုရား”

နိရာမိသသုခဆိုတာ—

ပဗ္ဗဇံ ပထမံ ဈာနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝိပဿနာ။

ပဗ္ဗဇံ၊ ရှင်ပြုရလို့ ရဟန်းခံရလို့ ချမ်းသာတယ် ဝမ်းသာ တယ်။

ပထမံဈာနံ၊ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း လေ့ဈာန်ရလို့ ချမ်း သာတယ် ဝမ်းသာတယ်။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရလို့ ချမ်းသာတယ် ဝမ်းသာတယ်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ရလို့ ပီတိပါမောဇ္ဇတွေဖြစ်ပြီးချမ်းသာတယ်။

အဲဒီ ချမ်းသာတဲ့ သုခဝေဒနာတွေဟာ နိရာမိသ သုခထဲ အကုန်ဝင်တယ်။ ထိုနိရာမိသ သုခတရားတွေဟာ လဲပဲ ဘုန်းကြီး တို့ ယောဂီများရဲ့ ကွက်ထဲအကုန်ထည့်နော်။ သင်္ခတတရား မှန်ရင် ဘယ်သင်္ခတဖြစ်ဖြစ် ဝိပဿနာအာရုံမှ လွတ်တာမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ပြုလို့ ဝမ်းသာတယ်၊ တရားပွဲကြီးနာရလို့ ဝမ်းသာတယ်၊ ဆန်တွေလှူရလို့ ဝမ်းသာတယ်။ အဲဒီဝမ်းသာတဲ့

သုခဝေဒနာလေးဟာ ဝိပဿနာကွက်ထဲတင် ရှုလိုက်။ နိရာမိသ
သုခအနေနဲ့ ရှုရမှာနော်။

“ပထမ လှူဒါန်း ထားတာက ဒါနကုသိုလ် ဒါလောက်ပဲ
မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတုရား”

“သောမနဿဝေဒနာ ဝိပဿနာတင်ရှုလိုက်တော့ ဒါနနဲ့
ဝိပဿနာ ယှဉ်းသွားတူးလား”

“ယှဉ်သွားပဲ တယ်တုရား”

သိပ် အဖိုးတန်တယ်။ စိတ္တာလင်္ကာရ ပရိက္ခာရဒါန ဆိုတာ
ဒါမျိုးပြောတာ၊ ကုသိုလ်စိတ်တွေနဲ့ယှဉ်တဲ့ ဝမ်းသာခြင်းတွေ
ဝိပဿနာလဲ အကုန်ရောက်ပါစေနော်။ စိတ္တာလင်္ကာရပရိက္ခာရ
ဒါန ဝိပဿနာစိတ်ကို ခုနကဒါနပြုလို့ ဝမ်းသာနေတဲ့ သဘော
လေးက ခြံရံပြီးတော့ ပါသွားပါတယ်။ ဝိပဿနာစိတ်က ရှေ့က
ဦးဆောင် သွားရော၊ ဒါနက အရံအဖြစ်နဲ့ လိုက်သွားရော
မဟုတ်လား။

ဝိပဿနာ မပါရင် ဒါနချည်း သက်သက် သွားသည်။
ဝိပဿနာပါတော့ ဝိပဿနာက ဦးဆောင် ဒါနကနောက်လိုက်၊
ဝိဝဋ္ဌထဲ တခါတဲ ဝင်သွားတာ။ အဲဒါ အဖိုးတန်တယ်၊
ဒါကြောင့်-

နိရာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော။

နိရာမိသံ၊ ကာမဂုဏ်နဲ့မယှဉ် နေကွမ္မနှင့်ယှဉ်သော။ သုခံ
ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားရသည်ရှိသော်။

နိရာမိသံ သုခဝေဒနံ၊ နိရာမိသ သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယာမိတိ၊
ခံစားနေရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိခအောင် လုပ်ပါလေ။

နိရာမိသသုခကိုလဲပဲ သိအောင်ရှုပါ။ သုခဝေဒနာနဲ့ ပတ်
သက်လို့ နှစ်မျိုးခွဲရင် ဒုက္ခဝေဒနာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ။

ဒုက္ခဝေဒနာ ၂-မျိုး

သာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော
“သာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ”တိ ပဇာနာတိ၊
နိရာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော။ “နိရာမိသံ
ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ”တိ ပဇာနာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိ ဝေဒနာနုပဿနာ ၇၅)

နှစ်ချက်သာဘယ်။

သာမိသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သော။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခ
ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားရသည်ရှိသော်။ သာမိသံ
ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ သာမိသဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား
ရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိခအောင်ရှုပါလေ။

ကာမဂုဏ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ နေက္ခမ္မနဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့
လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ။

“ဒုက္ခဝေဒနာ ဘယ်နှစ်မျိုးလာသလဲ”
“နှစ်မျိုးလာပါတယ်ဘုရား”

“နှစ်မျိုးလာတယ်။ စားရေး ဝတ်ရေး နေရေးအတွက် ပြေးဟယ် လွှားဟယ်နဲ့ ရှာယင်း ဖွေယင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ တခါတခါ စိတ်မညစ်ကြဘူးလား”

“ညစ်ကြပါတယ်ဘုရား”

စားစရာ အလုံအလောက်မရ၊ ဝတ်စရာ အလုံအလောက်မရ၊ နေစရာ စိတ်ကြိုက်မဖြစ်၊ စားဝတ်နေရေး ကြပ်တည်းပြီးတော့ ရှာယင်း ဖွေယင်းနဲ့ ကြီးရေး ပွားရေး သားရေး သမီးရေးက အဆင်မပြေ၊ အိမ်ထောင်ရေးက ဘာညာ။ အဲတာတွေကြောင့် စိတ်ညစ်ကြတယ်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဟာ သာမိသ ဒုက္ခဝေဒနာ နော်”

ပဋ္ဌာစာရီ ဒကာမကြီးတို့ရဲ့ ဒုက္ခဟာ အကြီးဆုံးပေါ့။ သာမိသဒုက္ခ သားကလေးတွေ သေလို့၊ ခင်ပွန်းသည် သေလို့၊ အမေသေလို့၊ အဖေသေလို့၊ မောင်သေလို့၊ စီးပွားတွေ အကုန်ပျက်လို့၊ ဒီကာမဂုဏ်တွေ အကုန် ဆုံးရှုံးပျက်စီးလို့ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဟာ သာမိသဒုက္ခ ဟုတ်ပြီနော်။

တရားအားထုတ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ တရားထိုင်ယင်းနဲ့ ဗိုက်ထဲက အူတွေ ပေါက်ထွက်သွားမယ်ဆိုရင် ဘယ်နှယ်လဲ။ ဟောဒီလွင်ပေါ်က ဘုန်းကြီးက အလိုက်မသိပဲနဲ့ တညလုံး ဟော။ ဒီတရားပွဲထဲမှာ တရားနာပရိသတ် ဗုန်းကနဲ လဲကုန်ကြရင် ဘယ်နှယ်လဲ။ အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာဟာ ဘာဒုက္ခလဲ၊ နိဗ္ဗာန်မိသဒုက္ခ။

“ဒို့ပရိသတ်၊ ဘာဒုက္ခလဲ”

“နိဗ္ဗာန်မိသဒုက္ခပါဘုရား”

“ကာမဂုဏ် ပါသေးသလား”

“မပါပါဘုရား”

ကာမဂုဏ်ပါရင်နေကမ္မန္တယှဉ်တဲ့ဒုက္ခ။ တရားနာယင်းသေချင် သေသွားပါစေ။ ပေါင်တွေတောင်လို့ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျိုး ချင်ကျိုး ကျေချင်ကျေ တရားထိုင်ရလို့ သုံးလေးငါးနာရီ ထိုင်ထိုင်၊ ဘယ်လိုပဲထိုင်ရထိုင်ရ ဒီဝေဒနာမျိုးဟာ နိရာမိသ ဒုက္ခခေါ်တယ်။

အဲဒီ နိရာမိသဒုက္ခမှာ ကိလေသာ မပါဘူး၊ ကိလေသာကို အခြေမခံဘူး။ သူက နောက်ပိုင်းမှာ အရှုမတတ်လို့ ကိလေသာ ဝင်ချင်သာဝင်ရမယ်၊ အခြေခံခဲ့တာကတော့ ကိလေသာခွါမလို့ လုပ်တာ ဟုတ်လား။ စားနေ ဝတ်အတွက် လိုက်ပြီးတော့ ကာမဂုဏ်ရှာတာတော့ကတော့ နဂိုတဲကိုက ကာမတဏှာအခြေခံ လာတာ၊ ကွာတယ်နော်။

“ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ရှုကွက်ထဲ ဒုက္ခဝေဒနာ ကလဲ နှစ်ချက် မလာဘူးလား”

“လှာပါတယ်ဘုရား”

ကာမဂုဏ် မရလို့ စိတ်ညစ်ရင်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ စီးပွားရေး အဆင်မပြေလို့ စိတ်ညစ်ရင် အဲဒီ စိတ်ညစ်တယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ထဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ညစ်ညူးမှုလေးကို ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ ခွဲပြီးတော့ ရှုရမယ်၊ ဟုတ်ပြီနော်။

“စားရေး ဝတ်ရေး နေရေး အဆင်မပြေလို့ စိတ်ညစ်ရင် စိတ်ညစ်တဲ့အချိန်လေး အဲဒါ ငါ့စိတ်တွေ ညစ်နေပြီ။ ထိုင် ရှုလိုက် ဝေဒနာတင်ရှု မရဘူးလား”

“ရပါတယ်ဘုရား”

အဲ—အဲဒီ အချိန်တော့ မရှုဖြစ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် ကနော်။

အဲဒီအချိန်ကလေး ရှုလိုက်ရင် ရှုခိုက်ကလေးမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဒုက္ခဝေဒနာ အတော် ငြိမ်းတယ်။ ဆင်းရဲလို့ ဆင်းရဲမှန်းသိရင် အဲဒီအသိ ဝင်တာနဲ့ တပြိုင်နက် တည်း ဆင်းရဲမှုတွေဟာ အခိုက်အတန့် ရပ်ထား။ သက်သာ ရာ ရတယ်။ ဒါ သတိခေါ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ဒုက္ခ ကာမဂုဏ်မပါဘူး၊ တရား အားထုတ်ရလို့၊ တရားနာရလို့၊ တရားထိုင်ရလို့ အမယ်လေး ဒုက္ခတွေ ဖြစ်လိုက် တာ။ နောက်တမျိုး တရားပွဲကြီး နှစ်နာရီလောက် ဟော မလို့၊ နှစ်နာရီခွဲလောက် ဟောမလို့ရည်ရွယ်ထား။ ဘယ်ဟုတ် မလဲ၊ ဆယ်မိနစ်လောက် ဟောပြီးတော့ ဆင်းသွားရင် ဟောဒီ တရားနာ ပရိသတ်က ထိုင်ငိုကြွမယ် ဆိုရင်- ငိုကြွမယ်ဆိုရင်လို့ ပြောပါတယ်၊ တကယ်တော့ ငိုကြွမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဆယ် မိနစ်လောက်ဟောပြီးတော့ ကိုယ်တော်ကဆင်းသွားလို့ ထိုင် များ ငိုလိုက်ကြမယ်ဆိုရင်။

“အဲဒီ ဒေါမနုဿဝေဒနာတွေဟာ အဖိုးမတန်ဘူးလား”

“တန်ပါတယ်ဘုရား”

“မဟာသီဝကိုယ်တော်ကြီး တဝါကျွတ်ယင်း တခါငိုယင်း ဘယ်နှစ်ခါ ငိုရလဲ”

“အနှစ် သုံးဆယ်ပါဘုရား”

နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်တိတိ ငိုတဲ့ မဟာသိဝကိုယ်တော်ကြီးရဲ့ မျက်ရည်တွေဟာ သိပ်အဖိုးတန်တယ်။ ဘာအတွက် ငိုတာလို့ ဆိုတော့ တရားမရနိုင်လွန်းလို့ငိုတာ။ အကြိမ်ပေါင်း သုံးဆယ်၊ တဝါကျွတ် တခါငိုတာ။ ဘုန်းကြီးတို့ ယေခဂီများစာတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာ စခန်းတခုက တခါထွက်ရင် တခါ ဝမ်း သာတယ်။ ဒီတော့သက်သာပြီ၊ အကျဉ်းထောင်ကြီးက လူတီ သလို လူတီပြီ။ ဒီလိုများ ဖြစ်ကြမလားတော့ မသိဘူး။

“မဖြစ်ကြဘူးလား”

“မဖြစ်ကြပါဘုရား”

“ဒါပေမဲ့ ငိုပြီးတော့ ထွက်သွားတဲ့ လူတော့ ကိုယ်က တယောက်မှ မတွေ့လိုက်ဘူး၊ ဟုတ်လား”

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ တရားမရလို့ ငိုတယ် ဆိုတဲ့ ဥစ္စာဟာ အဖိုးတန်တဲ့ မျက်ရည်။ တရား နာယင်း နာယင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ၊ ဓမ္မသံဝေဂဖြစ်လို့ ငိုတယ် ဆိုတဲ့မျက်ရည်က နေက္ခမ္မဿိတဒေါမနဿ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ မျက် ရည်။ ဒါကြောင့်မို့လို့-

နိရာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော
“နိရာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။

နိရာမိသံ၊ ကာမနှင့်ယှဉ်သော (ဝါ) နေက္ခမ္မနှင့် ယှဉ် သော။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားကြရမယ်ဆိုရင်လဲ။ နိရာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ နိရာမိသံ

ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ဝေဒယာမီတိ။ ခံစားနေကြရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်ရှုရမယ်။

ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပထမံ ဈာနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝိပဿနာ။

သဗ္ဗေ တေ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ နေက္ခမန္တိ ဗဝုစ္စရေ။

ချုံးလိုက်တော့ ကုသိုလ်ရေးနဲ့ယှဉ်တဲ့ ဆင်းရဲမှုတွေ နိဗ္ဗာမိသ ဒုက္ခခေါ် ကုသိုလ်ရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဆင်းရဲမှုတွေကို နိဗ္ဗာမိသ ဒုက္ခ။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဆင်းရဲမှုတွေကို သာမိသဒုက္ခ။ အဲဒီလို ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ဒုက္ခဖြစ်ရင် ဘယ်ဒုက္ခ ဖြစ်လာလာ အကုန်ရှုပစ်။ ဒီလို ပြောတယ်နော်။ နောက် ဥပေက္ခာဝေဒနာလဲ ဒီအတိုင်းသွား။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၂-မျိုး

သာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ၊ နိဗ္ဗာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “နိဗ္ဗာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ”တိ ပဇာနာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ- ဝေဒနာနုပဿနာ- ၇၅)

သာမိသံ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ။ ဒုက္ခ သုခအလွတ်ဖြစ်နေတဲ့။ ဝေဒနံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားနေကြရမည် ဆိုရင်လဲပဲ။ သာမိသံ အဒုက္ခ

မသုခံ ဝေဒနံ၊ ကာမနှင့်ယှဉ်နေတဲ့ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို။
ဝေဒယာမီတိ၊ ခံစားနေကြရတယ်လို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင်
ရှုလေ။

ဥပေက္ခာ ချမ်းသာတဲ့ဘက်လဲ မရောက်တော့ဘူး၊ ဆင်းရဲတဲ့
ဘက်လဲ မရောက်တော့ဘူး၊ အလယ်ကနေပြီးတော့ ငြိမ်းသွား
တယ်။ ချမ်းသာစွန်း ဆင်းရဲစွန်းဆိုတဲ့ အစွန်းနှစ်ဖက် လွတ်ပြီး
တော့ မျှတတဲ့သဘောလေးနေတယ်။ အဲဒီလူ ဝေဒနာမရှိဘူးလို့
မမှတ်နဲ့၊ ရှိနေတာပဲ။ ဘာဝေဒနာလဲ ဆိုတော့ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာ။

ဥပျက်ခါ မလုပ်လိုက်ပါနဲ့ ဟုတ်လား။ ရှုပ်မရှုရသေးဘူး၊
သူတို့က ဖျက်ပစ်လိုက်ချင်ပြီ ဟုတ်လား။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို
ဒီသုတ္တန်ကတော့ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ။ ဒုက္ခလဲမဟုတ်ဘူး၊
သုခလဲမဟုတ်ဘူး။ ချမ်းသာတယ်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဆင်းရဲတယ်လဲ
မဟုတ်ဘူး။ ချမ်းသာဆင်းရဲမှ လွတ်နေတဲ့ သဘော၊ ခံစားမှု
လေးကတော့ ရှိတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အမှိုက်မှောင်ကြီးထဲမှာ စမ်း
ပြီးတော့ လမ်းလျှောက်ရသလိုပဲ။ အဲဒီလို ဥပေက္ခာဝေဒနာကို
ရှာတွေ့ဖို့ ခက်တယ်။

ဒုက္ခဝေဒနာများ ဖြစ်ရင်တော့ တယ် ထင်ရှားတာကိုး။
သစ်ရှက်သစ်ညှန် နုနုလေးကို နေပြင်းပြင်းပူတဲ့ ကျောက်ဖျာ
ကြီးပေါ် တင်လှန်းလိုက်သလို ဒုက္ခဝေဒနာထိလို့ တခါတည်း
ညှိုးကျ သွားတယ်။ သုခဝေဒနာနဲ့ ထိတဲ့အခါ ကျတော့
ကလေးငယ်လေး ရေခဲချောင်း ပေးလိုက်သလို ခုန်ပြီးတော့

ပြီးဇာတယ်။ သုခနဲ့ ဒုက္ခက ပေါ်လွင်တယ်နော်၊ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာကျိတော့ မပေါ်ဘူး။ အမိုက်မွှောင်ထဲ စမ်းပြီးတော့
လမ်းသွားရသလိုပဲ၊ ကိုင်ဆွဲပြီးတော့ပြဘို့ရန် ခက်တယ်။ ချမ်း
သာ ဆင်းရဲမှု အလွတ်သဘော။

အဲဒီလို ချမ်းသာ ဆင်းရဲမှု လွတ်နေတဲ့ ဥပေက္ခာများဟာ
လဲပဲ တခါတခါ ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ ဘယ်လိုပဲကြုံကြုံ ကာမဂုဏ်နဲ့
ပတ်သက်တဲ့ ဥပေက္ခာတမျိုး။ ကုသိုလ်တရားတွေ ဘယ်လိုပဲ
ဆုံဆုံ ကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ဥပေက္ခာတမျိုး၊ ဒီလိုလာသေးတာ။

ကောင်းလိုက်တဲ့ ကာမဂုဏ်၊ ရူပ သဒ္ဒ ၈၅ ရသ ဖောဠဗ္ဗ။
လူတယောက် ဘယ်လောက်ပဲ ပေးထားထား။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်
သူ့အနေနဲ့ ဘာမှ အရသာမပေါ်ဘူး။ ထန်းလျက်ခဲပေါ်
နားနေတဲ့ ယင်ကောင်လိုပဲ ဘာမှမသိဘူး။

“အစာတခုအနေနဲ့သာ စားနေတာ ထန်းလျက်ခဲမှန်းကို
သိရဲ့လား၊ ဒီယင်ကောင်ဟာ”

“မသိပါဘုရား”

မသိဘူး။ ဒီအတိုင်းပဲ ကာမဂုဏ် ဘယ်လောက်ပဲကောင်း
နေနေ အဲဒီ ကာမဂုဏ်ဥပေက္ခာ ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
ကောင်းမှန်းကို မသိဘူး၊ ကာမအနေနဲ့ လောကအနေနဲ့ သူ
ကောင်းမှန်း မသိဘူး၊ ဥပေက္ခာကုသိုလ်တရားနဲ့ ထိပြန်တော့
ကော ကုသိုလ်တရားတွေ သူ့အနေနဲ့ ဘယ်လောက်ကောင်း
တယ်လို့မေး၊ ဘယ်ကုသိုလ်မှ သူ့အတွက် ကောင်းကောင်းမှန်
မှန်ပြုတာလဲမရှိဘူး၊ ဘယ်ကုသိုလ်ကိုမှ လေးလေးနက်နက် စိတ်
ဝင်စားတယ်လဲ မရှိဘူး။

ဒါကြောင့် ကမနဲ့ပတ်သက်လို့လဲပဲ လေးနက်တဲ့သဘော မရှိဘူး။ ကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်လို့လဲပဲ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ဘာမှ လေးနက်တဲ့သဘောမရှိ။ သုခ ဒုက္ခအစွန်းမှ လွတ်နေတဲ့သဘော သည် ဥပေက္ခာ။ တရားထိုင်လိုက်ကြတယ်၊ ကြက်သီးတွေ တဖြန်းဖြန်းနဲ့ ပီတိတွေလွှမ်းပြီးတော့ ချမ်းသတဲ့သဘောလဲမရ၊ တကိုယ်လုံး ပင်ပန်းလှချည်ရဲ့ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသဘောလဲ မရောက်၊ ဉာဏ်စဉ်လဲ မတက်၊ ငြိမ်ပြီးတော့ အဲဒီလူဟာ ဟိုမရောက် ဒီမရောက် ဖြစ်နေတယ်။

ဥပေက္ခာသမားတွေလဲ အများကြီးရှိတယ်။ အိပ်ပျော်နေ သလားလို့မေးတော့ အိပ်ပျော်နေတလဲ မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ကိုသိ နေသလားလို့ ဆိုတော့လဲ မသိဘူး။ ဝေဒနာသိသလားလို့ ဆို တော့လဲ သူမသိဘူး။ သူ့သန္တာန် ဘာတွေဖြစ်နေမှန်းလဲ မသိ ဘူး။ ဒါပေမဲ့ စိတ်က ထိုင် မှိုင်းသလားလို့မေး။ ထိုင်းမှိုင်းတာ လဲ မဟုတ်ဘူး။ ကြည့်တော့ ကြည့်ကြည့်လင်လင်ပါပဲ။ သုခ ဒုက္ခမှ အလွတ်ဖြစ်ပြီးတော့ အာရုံတွေလွတ်ပြီးတော့ ငြိမ်နေတဲ့ ယောဂီတွေ အများကြီးရှိတယ်။

အေး—ဒါဟာ ဘာတုံးဆိုရင် နိရာမိသ ဥပေက္ခာ၊ ဟုတ်ပြီ နော်။ ဈာန်တရားရအောင် အားထုတ်လို့ စတုတ္ထဈာန် ရပြီဆို ရင်လဲပဲ စတုတ္ထဈာန်နဲ့ယှဉ်တဲ့ ဥပေက္ခာဟာ နိရာမိသ ဥပေက္ခာ ခေါ်တယ်။

လူကြုတ်တန်းကြတဲ့နေရာမှာ သိပ်ပြီးတော့ အားတက်သရော တက်တက် ကြုတ် ဝမ်းပန်းတသာကြီး မဟုတ်ပဲနဲ့ အေးအေး ဆေးဆေး ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်ပြုပြီးတော့ ဣန္ဒြေလေးနဲ့ ပြုသွား

တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဒါနမှုထဲမှာ ဥပေက္ခာ ပါသွားတယ်နော်။

တချို့လဲ လှူလိုက်ရတာကို ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးပြီးတော့ ထခုန်မတတ် စိတ်ထဲ ကျေနပ်တယ်။ ကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သောမနဿတွေ ဖြစ်လာတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီလိုပဲ သောမနဿဖြစ်၊ အေးအေးဆေးဆေး တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်လေး ဆိုတော့ သူက ဥပေက္ခာနဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့ ပြုတဲ့ ကောင်းမှုတွေ အများကြီး ရှိတယ်နော်။

ဒါ့ကြောင့် ဥပေက္ခာလဲပဲ သာမိသ ဥပေက္ခာတပါး၊ နိဗ္ဗာန် မိသ ဥပေက္ခာတပါး။

“ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”
“နှစ်ပါးပါဘုရား”

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်လာ ဝေဒနာ ၉-မျိုး

သာမိသ ဥပေက္ခာ- ကာမဂုဏ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ ဥပေက္ခာ။
နိဗ္ဗာန်မိသ ဥပေက္ခာ- ကုသိုလ်ဘုရားနဲ့ယှဉ်တဲ့ ဥပေက္ခာ။
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၂ ပါး၊ ဒုက္ခဝေဒနာကျပြန်တော့-
သာမိသဒုက္ခဝေဒနာ-ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ-
ပဋ္ဌာစာရီဒကာမကြီးတို့လို- နိဗ္ဗာန်မိသ ဒုက္ခဝေဒနာ - တနည်း
နေကွမ္မသိတဒုက္ခဝေဒနာ-ကာမဂုဏ်နဲ့ မယှဉ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ။
ပေါင်ချိုးတဲ့ ထိသကိုယ်တော်ကြီးတို့လို ကျားစားခံရတဲ့
ကိုယ်တော်ကလေးလို ဟုတ်ပြီနော်၊ ဒုက္ခဝေဒနာကလဲ ၂-ပါး။
သုခဝေဒနာကလဲ ၂-ပါး-

သာမိသသုခ-ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်တွဲ သုခဝေဒနာ။
နိရာမိသသုခ-ကုသိုလ်တရားနဲ့ ယှဉ်တွဲ သုခဝေဒနာ။
“ဘယ်နှစ်ပါး ထွက်လာသလဲ”

“နှစ်ပါးထွက်လာပါတယ် ဘုရား”

သုခဝေဒနာ ၂-ပါး၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ၂-ပါး၊ ဥပက္ခာ
ဝေဒနာ ၂-ပါး၊ ဒီလိုသာတယ်။ အဲဒီလို အမျိုးအစား မခွဲခွဲနဲ့
ရွှေကနေ ဝေဒနာရိုးရိုးလေး ဟောတားတာက သုံးခု၊ အမျိုး
အစားခွဲလိုက်တာက နှစ်ခု၊ နှစ်ခု-သို့ လီဆိုးဟော့ ခြောက်ခု
လာတယ်။

ဘာအမျိုးအစားမှ မခွဲပဲနဲ့-

ဆင်းရဲရင် ဆင်းရဲတယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရား၊

ချမ်းသာရင် ချမ်းသာတယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရား၊

ဆင်းရဲချမ်းသာမှ အလွတ်ဖြစ်ရင် ဆင်းရဲချမ်းသာမှ ကြား
ကျနေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားရယ်လို့-

ဝေဒနာကို သာမန်သဘောအနေနဲ့ ရှုတာက ၃-ခု၊ ခွဲရှု
တာက ၆-ခုဆိုတော့-

“ပေါင်းလိုက်ရင်”

“ကိုးခုပါ ဘုရား”

ဟောဒီဝေဒနာနုပဿနာပိုင်းမှာ ဝေဒနာကို အစိတ်စိတ်
အမှုာမှုာ ဘယ်နှစ်မျိုး ခွဲသလဲဆိုရင် ဒီလို ၉-မျိုး ခွဲတယ်လို့
သဘောကျထား- မှတ်မိပြီနော်။

- (၁) သုခဝေဒနာ၊
- (၂) ဒုက္ခဝေဒနာ၊
- (၃) ဥပေက္ခာဝေဒနာ။

တစ်နှစ်သုံးရပြီနော်၊ နောက်တခါ သုခကို ထပ်ခွဲရင်—

- (၁) သာမိသသုခ၊
- (၂) နိရာမိသသုခ၊

သုခနှစ်ပါး။ ဒုက္ခကို ထပ်ခွဲရင်—

- (၁) သာမိသဒုက္ခ၊
- (၂) နိရာမိသဒုက္ခ။

ဥပေက္ခာကို ထပ်ခွဲရင်—

- (၁) သာမိသ ဥပေက္ခာ၊
- (၂) နိရာမိသ ဥပေက္ခာ။

မြန်မာလိုပြော—

ဆင်းရဲတယ်၊ ဆင်းရဲတဲ့ သဘောကို ခံစားရတယ်။
 ချမ်းသာတဲ့ သဘောကို ခံစားရတယ်။
 ဆင်းရဲချမ်းသာမှ အလွတ်ဝေဒနာ ခံစားနေတယ်။

သုံးခုတတ်-နောက်တခါ—

ကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ ယှဉ်တွဲလို့ ဆင်းရဲတာ ခံစားရပြန်ပြီ။
 ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်တွဲလို့ ချမ်းသာတာ ခံစားရပြန်ပြီ။

ကုသိုလ်နဲ့ ယှဉ်လို့ ချမ်းသာတာ ခံစားရပြန်ပြီ။

ကာမဂုဏ်နဲ့ ယှဉ်လို့ ဥပေက္ခာဖြစ်ပြန်ပြီ။

ကုသိုလ်နဲ့ ယှဉ်လို့ ဥပေက္ခာဖြစ်ပြန်ပြီ။

“နှစ်ပါးစီ မနေဘူးလား”

“နေပါတယ် ဘုရား”

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်က လာခဲ့တဲ့ ဝေဒနာ ၉-မျိုး ဆိုတာ အဲဒါပဲ-ဟုတ်ပြီနော်။ အဲဒါတွေရှောက်ပြီးတော့ တခါတည်း အသေးစိတ် မြှောက်သွားရင် ဝေဒနာတွေဟာ နှစ်ဆူကျော် သွားလိမ့်မယ်။

အာရုံ ၆-ပါး နှင့် ဌာန ၆-ခု

- စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊
- သောတသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊
- ဃာနသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊
- ဇိဝှါသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊
- ကာယသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊
- မနောသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊

(မဇ္ဈိမနိကာယ်-မူလပဏ္ဏာသပါဠိ- မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်- ၈၅-၈၇) ဒီခြောက်ခု မှတ်ထား။

စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ- မျက်စိစက္ခုပသာဒမှာ အဆင်း ဆိုတဲ့ ရူပါရုံနဲ့ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် ခံစားလိုက်ရတဲ့ ဝေဒနာ တမျိုး၊

သောတသမ္မုဿဇာ ဝေဒနာ- နားသောတပသာဒမ္မာ အသံ သဒ္ဒါရုံနဲ့ ပေါင်းဆုံမိခြင်းဆိုတဲ့ ဖဿကြောင့် ခံစားလိုက်ရတဲ့ ဝေဒနာ တပါး။

သာနသမ္မုဿဇာ ဝေဒနာ- သာနပသာဒ နှာခေါင်းမှ တည်ရှိနေတဲ့ အကြည်ရင်နဲ့ အနံ့ဆိုတဲ့ ဂန္ဓာရုံ ပေါင်းဆုံပေးတဲ့ ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာ တပါး။

ဇိဝှာသမ္မုဿဇာ ဝေဒနာ- လျှာဆိုတဲ့ ဇိဝှာပသာဒရုပ် အရသာဆိုတဲ့ ရသာရုံ၊ ထိုနှစ်ခု ဆုံဆည်းပေးလိုက်တဲ့ ဖဿ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခံစားချက် ဝေဒနာ။

ကာယသမ္မုဿဇာ ဝေဒနာ- တကိုယ်လုံး ရှိနေတဲ့ ကိုယ် အကြည်ရုပ်လို့ခေါ်တဲ့ ကာယပသာဒ၊ တွေ့ထိမှုဆိုတဲ့ ဖောဠဗ္ဗ အာရုံ၊ ဖောဠဗ္ဗ အာရုံဆိုတာက ပထဝီ တေဇော ဝါယော။ ကာယရယ်၊ ဖောဠဗ္ဗအာရုံရယ် ပေါင်းဆုံပေးလိုက်တယ်ဆိုတဲ့ ဖဿကြောင့် ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာတပါး။

မနောသမ္မုဿဇာ ဝေဒနာ- စိတ်ရယ်၊ စိတ်ထဲပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အကြံအစည်ရယ် စိတ်နဲ့အကြံအစည် ပေါင်းဆုံမိ ခြင်းကြောင့် ခံစားလိုက်ရတဲ့ ဝေဒနာတပါး။

“ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”
“ခြောက်ပါးပါဘုရား”

မျက်စိနဲ့ရူပါရုံ ဆုံမိတဲ့ ဖဿကြောင့် ခံစားရတဲ့ ဝေဒနာ၊ နားနဲ့သဒ္ဒါရုံဆုံဆည်းမိတဲ့ဖဿကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာ၊ အနံ့နဲ့ဂန္ဓာရုံ ဆုံဆည်းမိလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခံစားရတဲ့ဝေဒနာ။

ဇိဝှာပသာဒနဲ့ ရသာရုံ ဆုံဆည်းမိလို့ ခံစားလိုက်ရတဲ့ ဝေဒနာ၊
ကာယနဲ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ဆုံမိလို့ ခံစားလိုက်ရတဲ့ ဝေဒနာ၊ မနနဲ့ ဓမ္မ
ဆုံမိလို့ ခံစားလိုက်ရတဲ့ ဝေဒနာ။

“ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ရာဌာန ဘယ်နှစ်ခုရသလဲ”

“ခြောက်ခုရပါတယ်ဘုရား”

“ခြောက်ခု ဟုတ်လား။ စက္ခု၊ သောတာ၊ သာန၊ ဇိဝှာ၊
ကာယ၊ မန၊ ဘယ်နှစ်ဌာနလဲ”

“ခြောက်ဌာနပါဘုရား”

“ထိုခြောက်ဌာန လာလာပြီးတော့ ဆုံပေးတဲ့အာရုံကလဲ
ခြောက်ပါး။ ရူပ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မအာရုံ၊ ဘယ်
နှစ်ပါးလဲ”

“ခြောက်ပါးပါဘုရား”

“အာရုံခြောက်ပါးတို့ရဲ့ လာလာပြီးတော့ ပေါ်ရာဖြစ်တဲ့
ဌာနက ခြောက်ခုမရှိလား”

“ရှိပါတယ်ဘုရား”

“အေး— စက္ခု၊ သောတာ၊ သာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မန
အဲဒီ ခြောက်ခုကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ လွယ်လွယ်ပဲ မှတ်လိုက်
ဝတ္ထုခေါ်တယ်။ ဘာပါလိမ့်”

“ဝတ္ထုခေါ်ပါတယ်ဘုရား”

“ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာ၊ ဘာတဲ့တုံး။

“ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာဝတ္ထုပါ ဘုရား”

သိရမည့်အချက် ၄-ချက်

ကော ဝေဒယတိ။

ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားသနည်း။
ရှေ့နားက အမေးလေး ထုတ်ခဲ့တယ်။

ဝတ္ထု၊ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မန ဆိုတဲ့
ဟောဒီ တည်ရာမှီရာကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံပြု၍။
အာရုံခြောက်ပါးနဲ့ ဟောဒီဝတ္ထုနဲ့ ဆုံမိခြင်းကြောင့် ဘာ
ဖြစ်သလဲ။

ဝေဒနာဝ၊ ဝေဒနာ စေတသိက်ကံသာလျှင်။ ဝေဒယတိ၊
ခံစားပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ တရားကိုယ် ဘယ်နှစ်လုံးရသလဲဆိုရင် မှတ်ပါ။

- (၁) ဝတ္ထု၊
- (၂) အာရုံ၊
- (၃) ဆုံဆည်းပေးတဲ့ ဖဿ၊
- (၄) ပေါ်လာတဲ့ အကျိုးတရားဝေဒနာ။

“ဘယ်နှစ်ပါးရသလဲ”
“လေးပါးရပါတယ်ဘုရား”

“တရားကိုယ် လေးပါး၊ ဒါဖြင့် ဒွိယောဂီများ သိရမည့်
အချက် ဘယ်နှစ်ချက် ရသွားသလဲ”
“လေးချက်ပါဘုရား”

လေးချက်ရပြီ။ ဝတ္ထုရယ်၊ အာရုံရယ်၊ သူတို့နှစ်ခု ဆုံပေးတဲ့ ဖဿရယ်၊ ဖဿကြောင့် ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာရယ် ဘယ်နှစ် ချက်သိလိုက်ရလဲ”

“လေးချက် သိလိုက်ရပါတယ်တုရား”

သိရမည့်အချက် ဒီလို အစိတ်စိတ်အမှုအမှု ကဲ့မဲ့ ဟန်ကျ တယ်နော်။

ဒီလိုမှ မဟုတ်ပဲနဲ့ ချမ်းသာတယ် ချမ်းသာတယ် ဆိုတဲ့ အသိဟာ ဘာသိရ၊ အေး- ခုနက ရှုတ်ခဲ့တဲ့ အဋ္ဌကထာ စကား—

ဒါရကာပိ၊ ကလေးသူငယ်တို့လဲပဲ။ ဇာနန္တိ၊ အဲဒီလိုချမ်း သာတယ်ဆိုတာကို သိကြကုန်၏။ ဝေရူပံ ဇာနန္တံ။ ထိုကဲ့သို့ ချမ်း သာတယ် ချမ်းသာတယ်ဆိုတဲ့ သိတဲ့သဘောလေးကို။ သန္ဓာယ။ ရည်ရွယ်ပြီးတော့။ ဘဂဝါ၊ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သည်။ ဣဒံ ဟောဒီဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဟော ထားတာ မဟုတ်ပါ။

ကလေးကလေးများ ချမ်းသာတယ်ဆိုတဲ့ သိတဲ့အသိမျိုး လောက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဟောထားတာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ သိရ မည့် အချက်တွေက ဝတ္ထုရယ်၊ အာရုံရယ်၊ ဖဿရယ်၊ ဝေဒနာ ရယ် ဒီလိုလာတယ်။ အဲဒါကို ပိုပြီးတော့ရှင်းအောင် အဋ္ဌကထာ ရဲ့ ရှင်းလင်းချက်ကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ကောက်နုတ်ချက် ငါးခုပေးမယ်။

ဖဿပဉ္စမကတရား ၅-ပါး

“ရှင်ဘုရင်ကြီးထွက်တော်မူတယ်ဆိုရင် ရှင်ဘုရင်တယောက် တည်းမလာဘူး။ နောက်ကပါလာလိုက်တဲ့အခြံအရံတွေ၊ ရှေ့က သွားလိုက်တဲ့အခြံအရံတွေ အများကြီးပဲမဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

“ကိုင်း- ဒါကြောင့်မို့လို့ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာဖြစ်ရင် သူတလုံးတည်းမဟုတ်ဘူး။ သူ့မှာအခြံအရံငါးခုပါလာတယ်။

“ဘယ်နှစ်ခုပါလာတယ်”

“ငါးခုပါလာပါတယ်ဘုရား”

“ငါးခုပါလာရမယ်။ ငါးခုပါလာတယ်ဆိုတော့ ဘာတွေ တုံး ဆိုလို့ရှိရင် ဖဿပဉ္စမကတရားငါးပါး၊ ဘာတဲ့။ ဖဿနဲ့တကွအပေါင်းအဖော် ငါးပါးခုရှိတယ်။

- (၁) ဖဿ၊
- (၂) စေတနာ၊
- (၃) သညာ၊
- (၄) ဝိညာဉ်၊
- (၅) ဝေဒနာ။

ခံစားချက်တခုခုဖြစ်ရင် အဲဒီနာမ်တရားတွေဟာ အတုံ့လိုက် အနည်းဆုံး ဒီငါးခုလာတယ်။

ဒီတော့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးတဲ့ အခါမှာ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းရယ်၊ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းရယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှစ်မျိုး။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းနှစ်မျိုးတို့တွင် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ အလွန်

ထင်ရှားတယ်။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အလွန်ထင်ရှားတော့ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးတော့မယ်ကြံရင်လဲပဲ ဓာတုမနသိကာရကို အရင်ဆုံး ပေးပါတယ်။

“ဘာကိုပေးတယ်”

“ဓာတုမနသိကာရကို ပေးပါတယ်ဘုရား”

ထင်ရှားတဲ့ရုပ်ကို ရှုဆိုရင် ဓာတ်လေးပါး ရှုတာဟာ အထင်ရှားဆုံး။ ဓာတ်လေးပါးမှလဲပဲ အာပေါဓာတ်ဟာ ထင်ရှားတဲ့ အလွန်ခက်ခြင်းကြောင့် ဖောဠဗ္ဗအနေနဲ့ ပေါ်လွင်နေတဲ့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောသည် အကောင်းဆုံး။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အကောင်းဆုံးပဲ။ ထင်ရှားလွန်းလို့—

အဲဒီလို ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်လို့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း တက်မယ်ဆိုရင် နာမ်တရားက စိတ်စေတသိက်ရယ်လို့ အများကြီးရှိတယ်။ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း တက်တော့မယ်ကြံရင်လဲပဲ ဝေဒနာဆိုတဲ့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ အကောင်းဆုံးပါ ဟုတ်ပြီနော်။

ဝေဒနာဆိုတဲ့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုတော့မယ် ကြံတော့လဲပဲ ဝေဒနာကစ ရှုရမလား၊ ဖဿကစ ရှုရမလား၊ ဝိညာဉ်ကစ ရှုရမလား ဆိုပြီးတော့ ဒီနေရာမှာလဲ စိစစ်ပြီးတော့ ကြည့်ရအုံးမယ်။ ဝေဒနာတိုက်ရိုက်ရှုလို့ ဝေဒနာပေါ်တာလဲ ရှိတယ်။ ဝေဒနာ တိုက်ရိုက် ရှုလို့မရဘူး၊ တချို့ကျတော့ ဖဿကိုရှုမှ ဝေဒနာ ပေါ်လာတာ ရှိတယ်။ တချို့က သိဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်ရှုမှ ခံစားဆိုတဲ့ ဝေဒနာလေး တွဲပေါ်လာတယ်။

“ဒီလို မနေလား”

“နေပါတယ်ဘုရား”

သိတယ်၊ ဘာကို သိသလဲ။ ဆင်းရဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ဆင်းရဲမှု၊ ချမ်းသာမှုကို သိတယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီ သိမှု ဝိညာဉ်လေးကို ကြည့်ယင်း ကြည့်ယင်းနဲ့ ခံစားချက်ကလေးဟာ တွဲလိုက်လာ တယ်။ ဝိညာဉ်ဆိုတဲ့ သိတာကို ရှုယင်းရှုယင်းနဲ့ ဝေဒနာပေါ် သွားတာ ရှိတယ်။

အဲဒါ အချို့ကျတော့ ဖဿသို့ ခေါ်တဲ့ တွေ့သိမှုကို ရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ ဝေဒနာ ပေါ်သွားတာ ရှိတယ်။ ဖဿလဲ မရှုဘူး။ ဝိညာဉ်လဲ မရှုဘူး။ ဝေဒနာစိုက်ခိုက်လို့ ဝေဒနာ ပေါ်သွားတာလဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဖဿပဉ္စမကတရား ငါးမျိုးတော့ နားလည် ထားမှ ကောင်းမယ် ဟုတ်ပြီလား။

“ဖဿရယ်၊ စေတနာရယ်၊ သညာရယ်၊ ဝိညာဉ်ရယ်၊ ဝေ ဒနာရယ် ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”

“ငါးပါးပါဘုရား”

ထိုငါးမျိုးသော တရားတို့တွင် ဝေဒနာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန်ရှုမည့် ယောဂီများအနေနဲ့ ဝေဒနာထိပ်ကတင်မယ်ဆိုရင် ဝေဒနာရဲ့ အကြောင်းရင်းဖြစ်နေတဲ့ ဖဿကို သိအောင် ရှာ ဖွဲ့တို့ ယောဂီများ လိုအပ်ပါတယ်။

“မလိုဘူးလား”

“လိုပါတယ်ဘုရား”

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန်ပါဠိတော်ရဲ့ နောက်ပိုင်းနား ဘာပြောဘူးဆိုလို့ ရှိရင်—

အသားနဲ့အရွတ် ခွဲသိပါ

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာ
နုပဿီ ဝိဟရတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိ ဝေဒနာနုပဿနာ ၇၅)

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ကတော့ ဘုန်းကြီး
တို့ ပရိသတ်များ၊ အစအဆုံး အကုန်လုံးရွတ်မှ ဖြစ်မယ်။
ဘုန်းကြီးတို့ကျေးဇူးရှင် ပြောသလိုပဲ ရဘာလေးတော့ ချန်ထား
ခဲ့ရရင် တခါတဲ တရားဟောရတာ ဟာပြီးတော့ ကျန်ရစ်ခဲ့
သလို ကိုယ်ရတာလေးမှ မရွတ်လိုက်ရရင် အရသာကို မတွေ့
ဘူး။ စိတ်ထဲ ဟာပြီးတော့ ကျန်နေရစ်ခဲ့တယ်။ ဟုတ်လား။

အဲဒီတော့ အရှင်ဘုရားတို့တရားက အရွတ်ချည်းပဲ၊ အသား
မပါဘူးတဲ့။ တချို့ နောက်တီးနောက်တောက် ဒကာကြီးများ
က ပြောသေးတယ်။

“အဲသားဆိုင်သွားပြီး ဝယ်တဲ့အခါကျဘော့ အရွတ်တွေ
မှထည့်ပါနဲ့၊ အသားလေးပေးပါ မပြောဘူးလား။”

“ပြောပါတယ်ဘုရား။”

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ။

၅၂ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

“အဲတာ အသားများ။ ဘုရားဟောပါဠိတော်က အသား၊
အရွတ်မဟုတ်ဘူးနော်”
“မှန်ပါဘုရား”

ဘုရားပါဠိတော် ဖယ်ခဲ့မှ အဲတာအရွတ်။ ဘုရားပါဠိတော်
ကို အသားမှန်းမသိရင် ခက်တယ်နော်။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မိမိရဲ့ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာလဲပဲ။
ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ ဝေဒနာနုပဿီ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့
သဘောကို အဖန်ဖန်အထင်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊
နေပါ။

လိုရင်းပိုဒ်က ရွှေနားကျမှု—

အဇ္ဈတ္တ မိမိရဲ့ ခန္ဓာထဲက ဝေဒနာကိုလဲပဲ ရှုနိုင်ရမယ်။
တချက်။

ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဗဟိဒ္ဓ အပြင်အပ ဗဟိဒ္ဓသုများသန္တာန်က ဝေဒနာတွေ
ကိုလဲပဲ ရှုနိုင်ရမယ်။ တချက်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို နိုင်နင်းသွားမှ ဗဟိဒ္ဓဝေဒနာက ရှုလို့
ရမယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မနိုင်နင်းသေးရင် အဇ္ဈတ္တဝေဒနာကို
လဲ ကိုင်ရမယ်နော်။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ အတွင်းအပ နှစ်ဌာနရှိတဲ့
ရုပ်နာမ်အားလုံးဟာ ဝိပဿနာရဲ့အာရုံပျ။ ဒါကြောင့် မိမိရဲ့

အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာထဲက ရုပ် နာမ်တွေ အကုန်နိုင်ပြီဆိုနှင့် ဗဟိဒ္ဓ
အပြင်ဩကာသလောကကိုလဲပဲ ရှေးကောင်းတယ်။

နေကြီးမော့ကြည့်ပြီး နေကြီးဟာအနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမရူ
ဖြစ်တာပဲ။ ကိုယ်တိုင်နေတဲ့မြေကြီးဟာလဲပဲ တရစပ် ပျက်စီး
နေတဲ့ အနိစ္စသဘောတွေ ရှိတယ်။ သူ့လဲရူ ရတာပဲ။ ဥဒယဗ္ဗ
ယဉာဏ် တကယ်ပိုင်သွားမှ။ မပိုင်သေးပဲနဲ့တော့ မြေကြီး
အနိစ္စ၊ မြေကြီးအနိစ္စ မရဘူး။ အဲဒါတော့ ဟုတ်လား။ အဲဒါ
ကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တော်မှာ—

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ
ဝိဟရတိ။

အတွင်းအပ နှစ်ဌာနရှိနေတဲ့ သူ့ဝေဒနာ၊ ငါ့ဝေဒနာ၊ သူ
သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ၊ ငါ့သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ၊
အကုန်လုံးကို အနုပဿနာတင်ပြီးတော့ ရှုလေ တပိုဒ်။

နောက်တပိုဒ်—

သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊
ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်-မူလပဏ္ဏာသပါဠိ ဝေဒနာနုပဿနာ ၇၅)

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ သမုဒယသဘောကို အဖန်ဖန်
အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေပါ။

ဆင်းရဲတယ် ချမ်းသာတယ်ဆိုတာလောက်နဲ့ မပြီးဘူးတဲ့။
သမုဒယဓမ္မာနုပဿီထိအောင် တက်ယူ။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ၊ ဒဲဒီဆင်းရဲခြင်းရဲ့အကြောင်း သမုဒယ၊
ချမ်းသာခြင်းရဲ့အကြောင်း သမုဒယတွေကိုလဲပဲ အဖန်ဖန် အထပ်
ထပ် ရှုမှတ်၍ နေလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေပါ။

“ဘုန်းကြီးဘို့ ယောဂီများ၊ ဘယ်လောက်များ အဖိုးတန်
လိုက်သလဲ ကြည့်စမ်း။ အသားနော်။ အဲဒါ အရွတ်မဟုတ်
ဘူး။ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အသားမှန်း မသိရင် ခက်တယ်။ ရန်ကုန်ကလူတွေ သိ
သလား”

“သိပါတယ်ဘုရား”

ဘုရားပါဠိအတိုင်း အသားမှန်း ဒီလောက်ဟောနေလို့မှ မသိ
သေးရင်လဲပဲ စလေဆရာ ရေးသလိုနော်၊

ဘယ်လိုပင် အာပေါက်အောင် ဟောသော်လဲ ဆန်ဖြူဖြူ
တခွက်မျှ ထွက်ပုံ မပေါ်ဆိုတဲ့ လူသားတွေ ဆိုရင်တော့
ဟန်မကျဘူး။

“ဘယ်နှယ်လဲ ဒကာကြီး ဦးလူမော်၊ ဆန်ဖြူဖြူလေး တော်
တော်တုတ်ကဲ့လား၊ ဂိုဒေါင်ထဲ တော်တော် တောင်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အင်း— အဲဒါက အရေးကြီးတယ်နော်၊ ဘယ်လိုပင် အာ
ပေါက်အောင် ဟောသော်လဲ ဆန်ဖြူဖြူတခွက်မျှ ထွက်ပုံမပေါ်
ဆိုတာတော့ မဖြစ်စေနဲ့”

“မဖြစ်စေရပါဘူးဘုရား”

စလေဆရာရေးတဲ့ ဗေဒင်ဟောကိုန်းရကန်ထဲက စာပိုဒ်လေး တပိုဒ်ပါ။ အကုန်လဲ မရပါဘူး။ ဒါလေးတော့ တရားဟော ဘုန်းကြီးနဲ့ တိုက်လွန်းလို့ ကိုယ်က မှတ်ထားတယ်။

“ဂူကြီးဝမှာ တပုတ်တုတ်တုတ်၊ သင်ပုန်းပေမှာ ဗေဒင်ဆရာ လုပ်ကြရှာသည်။ နှီးဖျာအနားစုပ်နှင့်” ... တဲ့။

စလေဆရာ ရေးခဲ့တဲ့စာ၊ ရှေးတုန်းကဗေဒင်ဆရာ ဘုရားလိုက် ခေါင်းကြီးတွေထဲ ဝင်သွား၊ ဂူဝမှာ ကျောက်သင်ပုန်းလေးတွေ ကိုင်လို့ ကန့်ကွပ်လေးတွေနဲ့ သူတို့ထိုင်နေတဲ့ နှီးဖျာအနားက စုပ်နေပြီ မရှိတော့ဘူး။ တမူးတပဲပေး သဠေးဖြစ်အောင် ရုပ်မို့ ဆိုတဲ့စာတွေလဲ နောက်ပိုင်းက ပါသေးတယ်နော်။

“ဒို့ဒကာကြီး ဦးလူမော်၊ ဘော်ဘော် ဖြူဖြူလေး ထွက်ပြီ နော်”

“ထွက်ပါပြီဘုရား”

“ထွက်မှ ဖြစ်မှာပေါ့”

သမ္မာဒိဋ္ဌိအသိဉာဏ်

(၁) သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ ဝေဒနာရဲ့ သမုဒယသဘော ကို အဖန်ဖန် အထင်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

(၂) ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ ဝေဒနာရဲ့ ပျက်စီး တဲ့သဘော တရားတွေကိုလဲပဲ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုမှတ်၍ နေလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

အဲဒါ ပြန်ပေါင်း—

(၃) သမုဒယဝယ ဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ ဝေဒနာရဲ့ သမုဒယ ဝယသဘောကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုမှတ်၍ နေလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

“ဝေဒနာရယ်၊ ဝေဒနာရဲ့ သမုဒယရယ်၊ ဝေဒနာရဲ့ နိရောဓ ရယ် ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“သုံးချက်ပါဘုရား”

ဟော— ဘုန်းကြီးတို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တန်ကလေး—

(၁) ဝေဒနဉ္စ ပဇာနာတိ၊

(၂) ဝေဒနာသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ၊

(၃) ဝေဒနာနိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ၊

(၄) ဝေဒနာနိရောဓဂေါမိနိ* ပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တန်-၆၃)

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“လေးချက်ပါဘုရား”

ဝေဒနဉ္စ၊ ဝေဒနာကိုလဲပဲ။ ပဇာနာတိ၊ သိပါစေ။

ဝေဒနာသမုဒယဉ္စ၊ ဝေဒနာရဲ့သမုဒယကိုလဲပဲ။ ပဇာနာတိ၊ သိပါစေ။

ဝေဒနာနိရောဓဉ္စ၊ ဝေဒနာရဲ့နိရောဓဆိုတဲ့ ပျက်တဲ့သဘောကိုလဲပဲ။ ပဇာနာတိ၊ သိပါစေ။

ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိ* ပဋိပဒဉ္စ။ ဘောဒီ ဝေဒနာတွေ ချုပ်ငြိမ်းရာ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း အကျင့်ကောင်းကိုလဲပဲ။ ပဇာနာတိ၊ သိပါစေ။

ဒို့ပရိသတ် သိဘို့ရန်အချက် သမ္မာဒိဋ္ဌိ သုတ္တန်က (၄) ခု ပြောတယ်။

အယံ စုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

အဲဒီ အသိဉာဏ်မျိုးကို သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။

(၁) ဝေဒနာ သိရမယ်။

(၂) ဝေဒနာ သမုဒယသိရမယ်။

(၃) ဝေဒနာနိရောဓသိရမယ်။

(၄) ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါသိရမယ်။

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“လေးချက်ပါဘုရား”

အဲဒီလေးချက် ပိုင်အောင်သိတဲ့ အသိဉာဏ်မျိုးကို သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်။

ဥဇုဂတာယ ဒိဋ္ဌိ ဓမ္မ အဝေစ္စပသာဒေန သမန္နာ
ဂတော အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တန်-၆၄)

အသေ ပုဂ္ဂလသေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့။ ဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအသိဉာဏ်သည်။
ဥဇုဂတာ၊ ဖြောင့်၍လာသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။

လေးချက်သိ၊ ဒီဝေဒနာနဲ့ပတ်သက်လို့ အယူဖြောင့်သွားပြီ။
ဓမ္မေ၊ ဘုရားရဲ့ တရားတော်ထဲမှာ။ အဝေစ္စပသာဒေန၊
မတုန်လှုပ်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၍သွား
သည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။ ဒီလေးချက်ပိုင်ရင် တရားတော်ထဲ
မှာ မတုန်လှုပ်တဲ့ကြည်ညိုခြင်း ဒီလူရပြီ။

ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ၊ ဟောဒီသဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာတော်ထံသို့။
အာဂတော၊ ဒီယောဂီ ဆိုက်ရောက်လာသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။

သာသနာတော်ထံကို ဒီလူ ကောင်းကောင်းကြီးရောက်သွား
ပြီ။ လေးချက်သိလို့။ ဝေဒနာရယ်၊ ဝေဒနာရဲ့ သမုဒယရယ်၊
ဝေဒနာ နိရောဓရယ်၊ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါရယ်၊ အဲဒီ
လေးချက်ဟာ သစ္စာလေးပါးပဲ။

ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသမုဒယ၊ အဲဒါ သစ္စာနှစ်ပါး “ဝဋ္ဋသစ္စာ”
ဝေဒနာနိရောဓ၊ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ၊ သူက
သစ္စာနှစ်ပါး။ အဲဒါ “ဝိဝဋ္ဋသစ္စာ”

သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တန်အရပြောတာ။ ဒီတော့ ထိုကဲ့သို့ လေးချက်
သိဘို့ရန် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ရှာလိုက်တော့ ဝေဒနာ ယခုခွဲပြ
လိုက်တော့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သိသွားကြပြီ။

ဖဿပဉ္စမကကို ရှုကွက်ဖော်တဲ့အခါ

“ဝေဒနာဘယ်နှစ်မျိုးရလဲ”

“ ”

ဒီသုတ္တန်ခွဲနည်းအရ ခွဲပြောလိုက်တာ ကိုးမျိုး။

“ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ”

“ကိုးမျိုးပါဘုရား”

အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝနလက္ခဏာ ဝေဒနာ။

သုရဲ့ သတ္တိတခု ထည့်ပေါင်းလိုက်မယ် ဆိုလို့ ရှိရင်တော့ ကိုးမျိုး၊ ဘယ်လိုပဲပြောပြော ခြောက်မျိုးလို့၊ ဘယ်လိုပဲပြော ပြော တရားရှုစိပါးထိအောင် တက်ချင်တိုင်းတက်၊ သဘော လက္ခဏာ ကောက်လိုက်တဲ့အခါကျတော့—

အာရမ္မဏရသံ၊ အာရုံရဲ့အရသာကို။ အနုဘဝနလက္ခဏာ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ လက္ခဏာသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာရဲ့သက္ခဏာ။

“အာရုံရဲ့အရသာ ခံစားနေတဲ့ သဘောလေး၊ ဘာခေါ် ပါလဲ”

“ဝေဒနာပါဘုရား”

“အာရုံရဲ့သဘောကို သိနေ တာလေးက ဝိညာဉ်၊ သိနေ တာက”

“ဝိညာဉ်ပါဘုရား”

“အာရုံကို သိနေတာ ဝိညာဉ်၊ အာရုံကို ခံစားနေတာ ဝေဒနာ၊ အာရုံကို မှတ်သားနေတာ သညာ၊ ဒီအာရုံ ရှုပါ၊ ကြည့်ပါ၊ ကြည့်ပါလို့။ နားထောင်ပါ၊ နားထောင်ပါလို့။ နမ်းရှုပ်ပါ၊ နမ်းရှုပ်ပါ။ စားသောက်ပါ၊ စားသောက်ပါ။ တွေ့ထိပါ၊ တွေ့ထိပါ။ ကြံစည်ပါ၊ ကြံစည်ပါလို့ နှိုးဆော်

ပြီးတော့နေတဲ့သဘောက သင်္ခါရလို့ ခါရတဲ့ စေတနာ၊ ဘာ ပါလိမ့်”

“စေတနာပါဘုရား”

“ဒီအာရုံနဲ့ ဒို့ယောဂီများရဲ့စိတ်ကို ဆုံးပေးလိုက်တာကဖဿ၊ ဆုံးပေးတာ ဘယ်သူလဲ”

“ဖဿပါဘုရား”

“ကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ အသံ၊ နားနဲ့ တည့်တည့် ဆုံးပေး လိုက်တာ”

“ဖဿပါဘုရား”

“ဖဿက ဆုံးပေးတော့ စေတနာက နားထောင်ပါ၊ ကြည့် ပါတဲ့။ နှိုးဆော်မပေးဘူးလား”

“ပေးပါတယ်ဘုရား”

“နားထောင်မိတဲ့ အာရုံလေးကို မှတ်ထားတယ်ဆိုတာက”

“သညာပါဘုရား”

“မှတ်မိရင် သံသွားတယ်ဆိုတာက”

“ဝိညာဉ်ပါဘုရား”

“သိလဲပြီ ရော ကောင်းတယ်ဟေ့ ခံစားသွားရော”

“ဘယ်သူလဲ”

“ဝေဒနာပါဘုရား”

“ဖဿ၊ စေတနာ၊ သညာ ၊ ဝိညာဉ်၊ ဝေဒနာ ဘယ်နှစ် လုံး ရလဲ”

“ငါးလုံးပါဘုရား”

ရှင်ဘုရင် ထွက်တော်မူရင် နောက်ကပါလာတဲ့ ဝန်ကြီးတွေ နဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဟုတ်ပြီနော်။ အဲဒီနေရာမှာ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ရှုကွက်ဖော်ပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဖဿကို ဖော်ရ ကောင်းမလား၊ ဝေဒနာကို ဖော်ရကောင်းမလား၊ ဝိညာဉ်ကို ဖော်ရကောင်းမလားဆိုတာ ဒို့ယောဂီများ ကြိုက်သလို ဖော်နိုင် ခွင့် ရှိတယ်။

သိတယ်ဆိုတာလေးကို ကြည့်ယင်း ကြည့်ယင်းနဲ့ အသိနဲ့ ခံစား တဲ့သွားတော့ သူလဲပဲ ဝေဒနာထဲ ရောက်တယ်။ အသိကို အာရုံမပြုဘူး၊ ခံစားမှုအာရုံပြုတဲ့လူကတော့ တိုက်ရိုက် ဝေဒနာ ထဲရောက်တယ်။ ခံစားမှုဖော်လို့ မရဘူး၊ အသိလဲ ဖော်လို့ မရ ဘူးဆိုရင် အတွေ့အထိဖော်ရင် ဖဿကစပြီး ဝေဒနာသွား။ ဒါ့ကြောင့် “ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော”

“ဒို့ပရိသတ်လိုက်ဆို ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော”

“ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော” (သုံးကြိမ်ဆို)

ဟုတ်ပြီ။ ဖဿသမုဒယာ၊ တွေ့ထိမှု ပေါင်းဆုံမှုဆိုတဲ့ ဟောဒီ ဖဿဆိုတဲ့ အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ခံစားလိုက်ရတယ် ဆိုတဲ့ သဘောဟာ။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်တယ်။

ပူလိုက်တာ၊ ပူတယ်ဆိုတဲ့အတွေ့ ဘယ်မှာတွေ့တုံး ဆိုရင် ကာယမှာတွေ့တယ်။

“ပူတာ ဘယ်မှာတွေ့”

“ကာယမှာ တွေ့ပါတယ်ဘုရား”

“ပူဘာနဲ့ကာယ ဆုံပေးတာက”

“ဖဿပါဘုရား”

“ပူဘယ်ဆိုတဲ့အာရုံနဲ့ သိမှုဆုံပေးတာက”

“ ”

“ပူဘာနဲ့သိမှု ဆုံပေးတာက ဆုံဆည်းပေးတာလေ၊ တွေ့ထိ ပေးတာလေ၊ ပေါင် ဆုံပေးတာလေ”

“ဖဿပါဘုရား”

“ပူမှန်းသိလိုက်တာက”

“ဝိညာဉ်ပါဘုရား”

“ပူလို့ ခံစားလိုက်ရပြီ”

“ဝေဒနာပါဘုရား”

“ပူတဲ့အာရုံနဲ့ သိမှုဆုံဆည်းပေးတာက ဖဿ၊ ဆုံမိလို့ ပူမှန်း သိလာတယ် ဝိညာဉ်၊ ပူဘယ်ပူတယ် မှတ်တယ်”

“သညာပါဘုရား”

“အဲဒီအပူနဲ့အသိ တွဲနေပစေဟေ့ လို့ နှိုးဆော်ပေးတာက”

“စေတနာပါဘုရား”

“အေး-တရားဘယ်နှစ်လုံးလဲ”

“ငါးလုံးပါဘုရား”

“ဒီငါးလုံးကို ဘုန်းကြီးတို့စာပေက ဖဿပဉ္စမက တရား ငါးပါးလို့ ခေါ်တယ်”

ဝေဒနာရှုကွက် ဖော်မယ်ကြံလို့ ရှိရင် သိမှုကလဲ ဖော်လို့ ရတယ်။ တွေ့ထိမှုကလဲ ဖော်လို့ ရတယ်။ သိမှုနဲ့တွေ့ထိမှု မရှုချင်ဘူး။ ခံစားမှုတိုက်ရိုက်ထင်ရှားရင်လဲပဲ ရှုနိုင်တယ် ဟုတ်ပြီနော်။

“ဖဿသည် ဝေဒနာရဲ့ အကြောင်းဆိုတာ မမေ့လိုက်နဲ့။ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း ဘာပါလိမ့်”

“ဖဿပါဘုရား”

“ဝေဒနာသမုဒယ တွေပြီလား”

“တွေ့ပါပြီဘုရား”

အပူလေ နဲ့အသိလေး ဆုံပေးတဲ့ဖဿကြောင့် ပူမှန်းသိတယ်။ အပူခံလိုက်ရတယ်။ ဆုံဆည်းပေးတယ်။ တယ် သူနဲ့တယ်သူ ဆုံပေးဘိုး ဆိုရင် မှတ်ပါ။ အာရုံနဲ့စိတ်နဲ့ ဆုံပေးတယ်။ ဒါတမျိုးနော်။

“ဘာနဲ့ဘာ ဆုံပေးလဲ”

“အာရုံနဲ့စိတ်နဲ့ ဆုံပေးပါတယ်ဘုရား”

အာရုံနဲ့စိတ်နဲ့ ဆုံပေးတယ်။ အတိုဆုံးချိုးပြောတယ်။ နောက်တမျိုးပြောရင် ရူပါရုံနဲ့စိတ်နဲ့ ဆုံပေးတယ်။ သဒ္ဓါရုံနဲ့ သောတာဆုံပေးတယ်။ အသေးစိတ်ခွဲ၊ ခြောက်မျိုး စလုံး ဒီလိုလာမယ်နော်။

အရသာနဲ့ အရသာကိုသိတဲ့စိတ်နဲ့ ဆုံပေးတယ်။ အတွေ့အထိနဲ့ အတွေ့အထိကိုသိတဲ့စိတ်နဲ့ဆုံတယ်။ နောက်တခါ ကြံစည်တဲ့စိတ်နဲ့ အာရုံနဲ့ဆုံပေးတယ်။ အဲဒီလို ဆုံဆည်းပေးတဲ့သဘော၊ ပေါင်းဆုံပေးတဲ့သဘော။ နောက်တမျိုးပြောရင် အရသာကို ဖော်ထုတ်ပေးတာ၊ ဒါမှ ပိုကောင်း။

“အရသာကို ဖော်ထုတ်ပေးတာ ဘာပါလိမ့်”

“ဖဿပါဘုရား”

“အာရုံခြောက်မျိုးတို့ရဲ့ အရသာတွေကို ဖော်ထုတ်ပေးတာဟာ ဖဿ။ ဒီအရသာပေါ်လင်းတဲ့အခါ သိလိုက်တယ်”

“ဝိညာဉ်ပါဘုရား”

“အရသာတွေ ပေါ်လင်းတိုင်း မှတ်နေတယ်”

“သညာပါဘုရား”

“အရသာတွေ ပေါ်လင်းတော့ ခံစားနေတယ်”

“ဝေဒနာပါဘုရား”

“အဲဒီတော့ ဖဿကနေ စင်္ကြိုင်လိုက်ရင် ဝေဒနာ တခါတပေါ်တယ်နော်”

“မွန်ပါဘုရား”

“ဒါ့ကြောင့် ဖဿရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ရှုကွက်ထဲ မထည့်ရဘူးလား”

“ထည့်ရပါတယ်ဘုရား”

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်က ဒါပြောတယ်။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ၊ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း သမုဒယဟောဒီ ဖဿကဲ့လဲပဲ အဖန်ဖန် အထင်ထပ် ရှုမှတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

ဝေဒနာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ။ ဖဿကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုလဲ ရှုရမယ်။ အကြောင်းနဲ့တကွသိတော့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။

“အကြောင်းနဲ့တကွ သိတော့”

“ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပါ ဘုရား”

နောက်မှိုရင် အကြောင်းမပါပဲနဲ့ ဝေဒနာချည်းသက်သက် သိနိုင်ရင် ဒီဝေဒနာ ငါလုပ်လို့ သူလုပ်လို့ဆိုတာတွေ လာတတ် တယ်။ ငါလုပ်လို့ ဝေဒနာဖြစ်တာ၊ သူလုပ်လို့ ဝေဒနာဖြစ်တာ ဆိုရင်—

“ဖဿမပါပဲနဲ့ ငါတွေ သူတွေ ဝင်လာခဲ့ရင် ဖဿကို ငါ သူ လုပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ထိုယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ ဒိဋ္ဌိမဝင် ဘူးလား”

“ဝင်ပါတယ်ဘုရား”

“ဝေဒနာကိုတော့ ဝေဒနာအနေနဲ့ ဗရမတ္ထတရား ရှုပါ တယ်။ ဒီဝေဒနာ ငါ့ကြောင့်ဖြစ်တာဆိုတော့ ဖဿကို ငါလုပ် လိုက်တာ အတ္တဒိဋ္ဌိမပါဘူးလား။

“ပါပါတယ်ဘုရား”

အေး— သင်္ခါရေ အတ္တတော သမနုပဿတိ သွားရော။ သင်္ခါရေ ဖဿအစရှိသော ဟောဒီ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တပါပဲလို့။ သမနုပဿတိ၊ အဲဒီယောဂီ သုံးသပ် မိလေတော့၏။

သင်္ခါရအတ္တလို့ သုံးသပ်တာနော်၊ ဒီအာရုံရဲ့အရသာနဲ့ သိမှု နဲ့ ဆုံစည်းပေးတာပဲလို့ ကောင်းကောင်းကြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချမိလ်ပြီးရော ဆုံတဲ့အဆုံလေးကနေ ကိုင်ပြီးတော့ ရှုလိုက်ရင်—

ဘုန်းကြီးတို့ ပြောနေတဲ့ ဥပမာလေးတခုပါ။ မဏ္ဍပ်ကြီး တခု ကြည့်တော့ လှလိုက်တာ အတွင်းဝင်ကြည့်တော့ နှီးချက် သတိပဋ္ဌာန်-၅

ချည်းဆိုမဟုတ်လား။ မဏ္ဍပ်ကြီးထိုးတာ ဝေနေတာပဲ နတ်ဘို့ နတ်နန်းလို့ပဲ။

“အတွင်း ဝင်ကြည့်လိုက်တော့ အကုန်လုံးနှီးချက်တွေချည်း တုပ်ထားတာ မတွေ့ဘူးလား။”

“တွေ့ပါတယ်ဘုရား။”

“နှီးချက်လဲ ဖြုတ်လိုက်ရော မဏ္ဍပ်ကြီးလဲ ပြုတ်ကျရော၊ နှီးချက် မှုဖြုတ်သေးခင်ကတော့ ဒီမဏ္ဍပ်ကြီးလှနေတယ်နော်”

“မုန်ပါဘုရား။”

“နှီးချက်ကနေဖြုတ်၊ လှတဲ့ မဏ္ဍပ်ကြီး ပျက်သွားသလို အာရုံနဲ့ အာရမ္မဏိက ဆုံးပေးတယ်ဆိုတဲ့ ဖဿကနေကိုင်လိုက်ရင် ဝေဒနာရော အသိရော တခါတဲကဲ့လာတယ်မဟုတ်လား ဒီမှာ”

“ကဲ့လာပါတယ်ဘုရား။”

ဝေဒနာခံစားမှုက တခု ဖဿကနေ ကိုင်လိုက်တာ အတွေ့ အထိကနေ ကိုင်ကြည့်လိုက်တာ ခံစားမှုလဲ ပေါ်လာတယ်၊ သိမှုလဲ ပေါ်လာတယ်၊ မှတ်တဲ့ သဘောလဲ ထင်လာတယ်၊ တွေ့ထိတဲ့အာရုံတွေလဲ ပေါ်လာတယ်၊ ဒီအာရုံတွေနဲ့ လာထိ ခိုက်တဲ့ စက္ခု-သောတ-သာန-ဇိဝှါ ကာယဆိုတဲ့ ဝတ္ထုချည်းလဲ ထင်ရှားလာတယ်။

“ယောဂီသန္တာန် အစိပ်စိပ်အမှုာမှုာ ထင်မလာဘူးလား။”

“ထင်လာပါတယ်ဘုရား။”

အဲဒီအချိန်ကျတော့မှ—

ကော ဝေဒယတိ၊ ဘယ်သူ ခံစားနေတာတဲ့လဲဆိုတော့မှ—

ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတော့ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ။

ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုရုပ်ကို။ အာရမ္မဏံ တတော၊ အာရုံပြုမိသည်
ဖြစ်၍ ဝတ္ထုနှင့်အာရုံ ဆုံမိသောကြောင့်။ ဝေဒနာဝ၊ ဝေဒနာ
စေတသိက်ကသာလျှင်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားနေတာ။ အဟံ၊ ငါ
သည်။ န ဝေဒယမိတိ၊ ခံစားနေရသည် မဟုတ်ပါ။

ဝေဒနာစေတသိက်က ခံစားတာ၊ ငါခံစားရသည်မဟုတ်—

မမ ဝေဒနာတိ၊ ငါ့ဝေဒနာဆိုတာလဲ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ
သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သလဲ။

ဒီဝေဒနာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ ရှာလိုက်တော့ ဖဿသမု
ဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။

“ဒီလိုလာတယ်မဟုတ်လား”

“လာပါတယ်ဘုရား”

“ဝေဒနာ ဘာကြောင့်ဖြစ်ရတာလဲ၊ ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာ။
အကြောင်းကိုသိတဲ့ဉာဏ် သမုဒယသစ္စာ နားလည် သွားတယ်၊
အကြောင်းသိတဲ့ဉာဏ်”

“သမုဒယသစ္စာပါဘုရား”

အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ဝေဒနာ-အကျိုးသိတဲ့ဉာဏ်၊
ဒုက္ခသစ္စာ နားလည်သွားတယ်။ ဝေဒနာက ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့
အကြောင်းဖြစ်နေတဲ့ ဖဿက သမုဒယ ဟော— သမုဒယနဲ့ဒုက္ခ
အတဲမလာဘူးလား”

“လာပါတယ်ဘုရား”

“ဖဿတရားသည် သမုဒယသစ္စာ၊ ဝေဒနာတရားက”

“ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား”

“ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာ စက်လည်တယ်ဆိုတာ ဒီလိုလည်တာ တထိုင်တည်းနဲ့ လည်နေတဲ့သဘောနော်”

“မူနိပါဘုရား”

ဥဒယဉာဏ်နဲ့ ဝယဉာဏ်

ဒီဝေဒနာဒုက္ခဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ထိုဝေဒနာကို ထိုယောဂီ များရဲ့ စိတ်ထဲက ဘယ်နှယ်လဲ၊ စေတနာလေးနဲ့ ဟောဒီအာရုံ၊ ငါ့ရဲ့အသိနဲ့ မကွဲစေနဲ့လို့ စေ့ဆော်ခြင်း နှိုးဆော်ခြင်းဆိုတာသည် သင်္ခါရ။

“မလာဘူးလား”

“လာပါတယ်ဘုရား”

သင်္ခါရဆိုတဲ့ ဒီစေတနာကြောင့် သင်္ခါရလို့ ခေါ်ဆိုရတဲ့ ဝေဒနာလဲ တခါပေါ်လာပြန်တယ်။ စေတနာက နှိုးဆော်ပေး၊ ခံစားမှုဆိုတာ လာတယ်။ စေတနာက နှိုးဆော်ပေး၊ သိမှုဆိုတာ ကောလာတယ်။ ဩော်-လက်စသပ်တော့ ခံစားမှုတခုတခုဆိုတာ ဟာ တွေ့ဆုံပေးတဲ့ ဖဿရယ်၊ နှိုးဆော်ပေးတဲ့ စေတနာရယ်၊ ဒီအကြောင်းတွေ့ဆုံလို့ဖြစ်တာ။ သမုဒယတွေ တက်လာပြီနော်။ ဒါ့ကြောင့်-

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီဝါ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့ ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်း သမုဒယကို အဖန်ဖန်အထင်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ။

နေရ၏။ ဝယ ဓမ္မာနုပဿီဝါ၊ ဝေဒနာတို့၍ ပျက်စီးတဲ့သဘောကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

ဝေဒနာပျက်စီးတဲ့ သဘော ဘာခက်တော့မလဲ။ ဝေဒနာ၍ သမုဒသဇ္ဇေရင် ဝေဒနာ၍ ဝယသဘောဟာ အလိုလိုတွေ့မယ်။

“ဝေဒနာဖြစ်လာတာတွေ့ရင် ပျက်တာဟာ”

“တွေ့ပါတယ် ဘုရား”

“တွေ့တော့တာဘဲ။ ဝေဒနာ ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲဆိုတော့ ဖုဿကြောင့်။ ဖဿပျက်စီးသွားရင် ဖဿမို့ဖြစ်လာတဲ့ ဒီဝေဒနာကော”

“ပျက်စီးပါတယ် ဘုရား”

“မြစ်ကမ်းပါးဆောက်ထားတဲ့ အိမ်တအိမ်ကိုကြည့်လိုက်စမ်း၊ တဖြေးဖြေးနဲ့ ဆောက်က ရေလှိုင်းတွေက ဝုန်းကနဲ ဝုန်းကနဲရိုက်တော့ ကမ်းပါးကြီးတွေဟာ ဝေါကနဲ ဝေါကနဲ ပြိုမကျဘူးလား”

“ပြိုကျပါတယ်ဘုရား”

ရေလှိုင်းတချက် ဝုန်းကနဲ ရိုက်လိုက်ရင် ကမ်းပါးကြီးက ဝေါကနဲ တချက်ပြိုကျသွားရင် ရေလှိုင်းတချက် ရိုက်လိုက်သွား ကမ်းပါးကြီးတချက် ဝေါကနဲ ပြိုကျသွား တဖြေးဖြေးနဲ့ ထိုကမ်းပါးနဲ့ အိမ်ကလေးဟာ ကပ်ကပ်ပြီးတော့ လာတယ်။ နောက်ဆုံးကျ အောက်ကမ်းပါးကြီး ဝုန်းကနဲအပြို ကမ်းပါးဆောက်ထားတဲ့ အိမ်ကလဲ ရေထဲ တရဟော ကျသွားတယ်နော်။

ရေလှိုင်းရိုက်ခတ်တဲ့ဒဏ်ကြောင့် ကမ်းပါးပြိုတယ်။ ကမ်းပါးပြို
တဲ့ သဘောကြောင့် ကမ်းပေါ်တည်ထားတဲ့ အိမ်ကလေးလဲပဲ
ပြိုသွားရရှာတယ်။

ဪ—ဖဿဆိုတဲ့ ကမ်းပါးပေါ် တည်ထားတဲ့ ဝေဒနာဆို
တဲ့ အိမ်ကလေးတလုံးဟာ ဖဿရဲ့အနိစ္စဆိုတဲ့ ရေလှိုင်းကြီးရိုက်
လိုက်တာ ဖဿလဲ ပျက်ကရော၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့အိမ်ကလေး ပြိုကျ
သွားတယ်လို့ တခါတဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟာ ရှဲကနဲ ဉာဏ်ထဲ
ကမ်းပြိုသလို ထင်လာတယ်။ အဲဒါကို—

ဝယဓမ္မာနုပဿိဝါ၊ ပျက်စီးတဲ့သဘောတွေကို ထပ်တလဲလဲ
ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

ဝေဒနာရဲ့ အနိစ္စအချက်။ ဘာကြောင့် ပျက်တာလဲ၊ ဖဿ
ပျက်စီးသွားလို့နော်—

- (၁) သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿိရယ်၊
- (၂) ဝယဓမ္မာနုပဿိရယ်၊

ရှုကွက်နှစ်ချက် ရပြီမဟုတ်လား။ မှတ်မိပါစေ။ ဝေဒနာရဲ့
အကြောင်း ဖဿကို ရှုနေတာ သမုဒယကို ရှုနေတာ။ ဖဿပျက်
လို့ ကမ်းပါးကြီး ပြိုတဲ့အခါ အိမ်ကလေးပြိုသလို ဖဿရော
ဝေဒနာရော တပြိုင်တည်း ရှဲကနဲ ပြိုကျသွားတာ မြင်တာက
ဝယဓမ္မာနုပဿိ။

ဝေဒနာရဲ့ သမုဒယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာကို ရှုနေတာ။ အဲဒါကို
“ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်” လို့ ပြောရင်လဲ ရတယ်။ ဟုတ်ပြီ
နော်။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်က—

- (၁) အနိစ္စာနုပဿီ၊
 - (၂) ဝိရာဂါနုပဿီ၊
 - (၃) နိရောဓာနုပဿီ၊
 - (၄) ပဋိနိဿဇ္ဇာနုပဿီ။
- ဒီလို လေးချက်ဟောတယ်။

အနိစ္စာနုပဿီ၊ ပျက်စီးတဲ့သဘောကို ရှုတယ်။
 ဝိရာဂါနုပဿီ၊ ကုန်သွားတဲ့သဘောကို ရှုတယ်။
 နိရောဓာနုပဿီ၊ ပျောက်သွားတဲ့သဘောကို ရှုတယ်။
 ပဋိနိဿဇ္ဇာနုပဿီ၊ စွန့်လွှတ်လိုက်ရတယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို ရှုတယ်။

ဒီလိုမဟုတ်လား။ ပျက်စီးတာ ရှုတယ်၊ ကုန်သွားတာ ရှုတယ်၊ ပျောက်သွားတာ ရှုတယ်၊ ငါ့စွန့်လိုက်ရပြီ စွန့်ပစ်ရမယ် သဘောတွေပဲလို့ ရှုတယ်။

“ဓမ္မာနုပဿနာ လေးချက်မလာဘူးလား”
 “လာပါတယ်ဘုရား”

သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿီ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီဆိုတဲ့ အပိုင်တို့ကို ဓမ္မာနုပဿနာဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ထဲ တခါတဲ ထည့်လိုက်။
 သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ပိုင်ပစေနော်၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ပိုင်ကြပစေ၊ ပျက်စီးတဲ့သဘော။ အဲဒီသဘောတရားတွေကို—
 အနုပဿီ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုမှတ်၍နေလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်၊ ခြောက်စုံ တန်ခိုးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်

ကြီးသည်။ အဝေါစ၊ ကရုဏာရွှေထား မေတ္တာအားဖြင့်
ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုးနဲ့ ဖဿပဉ္စမကတရား

တွေ့ထိလာတဲ့ အာရုံတိုင်းကို စေ့စေ့ပပ်စပ်ကလေး စိုက်
ကြည့်နေတယ်ဆိုတဲ့ စေတနာကြောင့်၊ တွေ့ထိပေါင်းဆုံလာတဲ့
အာရုံကို မှတ်နေတယ်ဆိုတဲ့ သညာကြောင့်၊ တွေ့ထိမိတဲ့အာရုံ
ပေါင်းဆုံမိတဲ့ အာရုံရုံ သိနေတယ် ဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်ကြောင့်
ဒီအကြောင်းတွေ ဆုံလဲဆုံဆော့ ခံစားဆိုတာလေး လာဈေ။

အဲဒီနေရာ ရှုကွက်ဖော်တဲ့အခါကျတော့—

- (၁) တွေ့ထိမှုက စဖော်နိုင်တယ်။
- (၂) သိမှုကလဲ ဖော်နိုင်တယ်။
- (၃) တိုက်ရိုက်ခံစားချက်ကို စိုက်ရှုပြီးတော့လဲ ဖော်နိုင်
တယ်။

“ဟုတ်ပြီနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒါ မှတ်ထား။ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းမှာ ဖဿရယ်၊ ဝိညာဉ်
ရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ ဘယ်နှစ်လုံးလဲ”

“သုံးလုံးပါဘုရား”

ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဓာတ်သုံးပါး ပထဝီ၊ တေ
ဇော၊ ဝါယော၊ အဲဒီ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းလို့ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း တက်

ရင် ဝေဒနာရှုကြစို့။ ထင်ရှားဆုံးမို့လို့ ဝေဒနာ ရှုတော့မယ်
ကြံရင် ဖဿရယ်၊ ဝိညာဉ်ရယ်၊ ဒီက ကိုင်ရှုနိုင်တယ်။ အကြောင်း
ရင်းဖြစ်တဲ့ ဖဿက ကိုင်ရှုရင် အကောင်းဆုံးဆိုတာ မှတ်ထား။

“အကောင်းဆုံးက ဘယ်က ကိုင်ရှုရမယ်”

“ဖဿကပါ ဘုရား”

ဖဿဆိုတဲ့ ပေါင်းဆုံပေးတဲ့သဘော “ဖဿသမုဒယာ ဝေဒ
နာ သမုဒယော” ဒီက ကိုင်လိုက်စမ်းပါ။ ဒါ့ကြောင့်—

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊
ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယ
ဝယဓမ္မာ နုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီဝါ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့ ဖြစ်သဘော ဖဿကို
အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

ဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ၊ ဖဿပျက်ရင် ကမ်းပြိုတဲ့အခါ အိမ်
ကြီး ပြိုသလို ပြိုသွားတယ်ဆိုတဲ့ ပျက်စီးတဲ့ သဘောကို အဖန်ဖန်
အထပ်ထပ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ၊ ဖြစ်တဲ့သဘောရယ် ပျက်စီးတဲ့
သဘောရယ်ဆိုတဲ့ ထိုသဘောတရားနှစ်ပါးကို အဖန်ဖန် အထပ်
ထပ် ရှုမှတ်၍နေလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရမယ်။

“အတ္ထိ ဝေဒနာ” တိ ဝါ ပနဿ သတိပစ္စုပဋ္ဌိတာ

ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္ထာယ ပဋိဿတိမတ္ထာယ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်-မူလပဏ္ဏာသပါဠိ-ဝေဒနာနုပဿနာ-၇၅)

နောက်တဆင့်တက်သွားတယ်။

အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝေဒနာ၊ ခံစားမှုဆိုတဲ့
ဝေဒနာလေးတွေသာလျှင်၊ အတ္တိ၊ ရှိလေတော့၏။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

ရူယင်းရူယင်းနဲ့တဖြေးဖြေးနဲ့ ဝေဒနာထိစိတ်ကစိုက်ပြီးတော့
လဲ ရောက်သွားရော၊ ဖဿတို့ စေတနာတို့ သညာတို့ ဝိညာဉ်
တို့က နောက်လိုက်ဖြစ်သွားတယ်။ ခံစားချက်က လွှမ်းပြီးတော့
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါလဲကင်း ဘယ်နှယ်ဖြစ်သွားလဲ။

အတ္တိ ဝေဒနာ၊ ဩော်—ခံစားမှုလေးပဲ ရှိတယ်လို့ သဏ္ဍာန်
တွေ ပျောက်သွားတယ်။

“ဘာတွေပျောက်သွား?”

“သဏ္ဍာန်တွေ ပျောက်သွားပါတယ် ဘုရား။”

ခံစားမှုကလေးတမျိုးထဲပဲ ရှိတယ်လို့ဝေဒနာ လွှမ်းပြီးတော့-
ဝေဒနာ၊ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာလေးသည်သာလျှင်။ အတ္တိ၊
ရှိပေတော့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဿ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့
သန္တာန်မှာ။ သတိ၊ ထိုဝေဒနာကို ရှုနေတဲ့ သတိသည်။ ပစ္စုပ္ပန်
တာ၊ ထင်၍လာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

“ဘာထင်လာသလဲ”

“သတိထင်လာပါတယ် ဘုရား။”

“သတိထင်လာတယ်။ သတိထင်လာတော့ ဝေဒနာကော
မထင်ဘူးလား?”

“ထင်ပါတယ် ဘုရား။”

ဝေဒနာလဲ ထင်လာသည်။ သတိလဲ ထင်လာသည်။ ဝေဒနာနဲ့သတိ အတွဲလိုက် ထင်ရှားနေသည်။ ဥပဋ္ဌာန ဟုတ်ပြီလား။ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ ဒါပြောတာ၊ သတိကောင်းကောင်းကြီး ယခု ထင်လာတော့ ဝေဒနာလဲ ထင်လို့ ဟော-ယောဂီရဲ့ စိတ်ထဲ သတိကတခု သတိနဲ့ခံစားမှုက ဒီမှာ တခါတဲ အလိုလို တွဲပြီး တော့နေတယ်။ သိဓူလေးကလဲ ပါလာတယ်။

ယာဝဒေဝ၊ အကြင်မျှလောက်သာလျှင်။ ဉာဏမတ္ထာယ၊ ဟောဒီ ဝေဒနာနဲ့ သတ္တဝါ ခွဲသိတယ်ဆိုတဲ့ ဉာဏ်အလို့ငှာ သာလျှင်။

“ဘာနဲ့ဘာ ခွဲသိလိုက်”

“.....”

“ဝေဒနာနဲ့သတ္တဝါ ဒွိပရိသတ် ဘာနဲ့ဘာ”

“ဝေဒနာနဲ့ သတ္တဝါပါ ဘုရား”

“ဝေဒနာနဲ့ သတ္တဝါ ခွဲသိတယ်ဆိုတဲ့ ဉာဏ်မတ္ထရယ်။ ဉာဏ်အလို့ငှာ အားထုတ်တာ ဘာအလို့ငှာ အားထုတ်တာ”

“ဉာဏ်အလို့ငှာ အားထုတ်တာပါ ဘုရား”

“ဒီဉာဏ်က ဘာသိရမလဲဆိုရင် ဝေဒနာကတခု၊ ဝေဒနာ ပေါ်မှာ တင်စားပြီးတော့ သတ္တဝါမှ မရှိပဲ ဝေဒနာသာ ရှိတယ်။ ဉာဏ်မရလား”

“ရပါတယ် ဘုရား”

“ဒီဉာဏ်ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိလား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလား”

“သမ္မာဒိဋ္ဌိပါ ဘုရား”

ဥဇ္ဇဂတဿ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါနံ ဝေဒနာခွဲပြီးတော့ ဖြောင့်
သွားတဲ့ အယူဗျ။ ဖြောင့်သွားတဲ့ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ အသိဉာဏ်ရပြီ။
ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ ဝေဒနာရဲ့ အကြောင်း ဖယ်ကိုသိတဲ့
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လဲရပြီ။ ဝေဒနာနဲ့ သတ္တဝါ ခွဲသိတဲ့ နာမရူပ
ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လဲ ရပြီ။ ဝေဒနာဖြစ်တာသိတဲ့ ဥဒယဉာဏ်
လဲရ၊ ဝေဒနာပျက်စီးသွားတာသိတဲ့ ဝယဉာဏ်လဲရ၊ ဝိပဿနာ
လမ်းကြောင်းကြီးထဲ အဲဒီအချိန်ရောက်ပြီ။

“အတ္တိ ဝေဒနာ” တိ ဝါ ပနဿ သတိပစ္စုပဋိတာ
ဟောတိ။

ဝေဒနာ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာလေးသည်။ အတ္တိ၊
ရှိတယ်။

သတ္တဝါမရှိတော့ဘူးနော်။ ငါခံစားနေရတယ်လို့လုပ်လိုက်
ရင် ခုနက ကလေးလေး သိတာလိုဖြစ်သွားမယ်။ ကလေးလေး
သိသလို ငါခံစားရတယ်။ ငါချမ်းသာတယ်လို့ဆိုခဲ့ရင်—

“သတ္တသညာ၊ အတ္တသညာ ကွဲရဲလား”
“မကွဲပါဘုရား”

ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဟောတိ-ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲ မပြည့်စုံသေးဘူး၊ မဖြစ်
သေးဘူး၊ အဲဒီအချိန်ကြီးစားအုံး။

သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဝါ န ဟောတိ- သတိပဋ္ဌာန်ပွားတာ
မမည်သေးဘူး၊ ကြီးစားအုံး။

ဝေဒနာဟာ ရေပူပေါင်းလေးနဲ့ တူတယ်

ဝေဒနာနဲ့ သတ္တဝါကဲ့တယ်။ ဝေဒနာကို ငါလုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဖဿကလုပ်ပေးတာဆိုတာ ခွဲသိတယ်နော်။ ဝေဒနာ ဖဿကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပုံအကြောင်းလဲနားလည်။ ဖြစ်ပြီးတဲ့ ဝေဒနာ ရေပူဗောင်းကလေးကဲ့သလို ဖောင်းကနဲ့ ကဲ့သွားတာလဲ သိလိုက်တယ်။ ဝေဒနာပုဏ္ဏုလုပမာကိုဗျ။

ဝေဒနာ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာသည်။ ပုဏ္ဏုလုပမာ၊ ရေပူပေါင်းနဲ့တူတယ်။

ရေပူဗောင်းကလေးတွေများ ကောင်းကင်ကရေပေါက်ငယ်ကလေးတွေ တပေါက်ချင်း တပေါက်ချင်းကျ၊ အောက်ကရေမျက်နှာပြင်ပေါ် ခိုင်းကနဲ့ ခိုင်းကနဲ့သွားသွားရိုက်၊ အောက်ကရေပြင်ကြီးရိုက်တယ်။ မြေပြင်ပေါ်မှာ ရေအညစ်အညေးရိုက်တယ်။ ကောင်းကင်က လေအဟုန်နဲ့ ဆင်းလာတဲ့ ရေလုံးလေးတွေဟာ ခိုင်းကနဲ့ ခိုင်းကနဲ့ အရှိန်နဲ့ ရေမျက်နှာပြင် ပြေးပြေးတိုက်လိုက်တော့ ရေသီးရေပေါက်ကလေးများနဲ့ အတူလိုက် လေအဟုန်တွေ ပါသွားတယ်။ ထိုလေအဟုန်ကနေ ခွဲပြီးတော့ ကန်လိုက်တာ ရေမျက်နှာပြင်က အညစ်အကြေးဟာ ပူဗောင်းလေး ထလာတယ်။

- ၁။ ရေမျက်နှာပြင်၊
- ၂။ ရေသီးရေပေါက်ကလေးများ၊
- ၃။ ရေနဲ့ပါလာတဲ့အဟုန်၊
- ၄။ အောက် ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်က အညစ်အကြေးလေးတွေ။

ဒီလေးခုဆုံပြီးတော့ ပူဇော်လေးတွေထလာတယ်။ဟောဒီ မှာလဲပဲ။

ကာယဉ္စ ဖောဠဉ္စ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ
တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော။

ကာယဉ္စ၊ ဝတ္ထုလို့ခေါ်ဆိုရတဲ့ ဝေဒနာရဲ့မှီရာကာယကို၎င်း။
စက္ခု၊ သောတာ၊ သာန၊ ဇိဝှာ၊ မန ချန်ထား။ ကာယနဲ့ဝေဒနာ၊
ဖောဠဉ္စကြည့်ရအောင်၊ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ ဖောဠဉ္စကြည့်စမ်း၊
ကာယဆိုတာ ဘာတဲ့လဲဆိုတော့ ကာယပသာဒရုပ်လို့ စာထ
ပြောတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်နားလည်အောင် ဆိုလို့ရှိရင်
ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ ခြေသဲ၊ လက်သဲလွတ်။

ပူတာလာထိရင်၊ အေးတာလဲထိရင် ပူတဲ့အေးတဲ့အတွေ့အ
ထိလေးတွေကို ထင်ရှားစေနိုင်တဲ့ အကြည်ဓာတ်ဟာ တကိုယ်လုံး
မှာရှိတယ်။ တကယ်မီးနဲ့ဆိုးတော့ မပူတော့ဘူး၊ ခြေသဲ လက်
သဲ ဓားနဲ့ ဖြတ်တော့မနာဘူး၊ ကာယပသာဒမရှိကြောင်း ထင်
ရှားတယ်နော်၊ ဘုန်းကြီးတို့ လက်မောင်းကလေးများ၊ နှာခေါင်း
ကလေးများ၊ နားရွက်ကလေးများ မီးနဲ့ ထိလိုက်တော့ ပူလိုက်
တာ၊ ကာယပသာဒရုပ် အဲဒါဝတ္ထုတည်ရာ ဝတ္ထုအာရမ္မဏံ၊
အာရုံက ပူတယ်ဆိုတဲ့ဖောဠဉ္စအာရုံ။

ကောင်းကင်က ကျလာတဲ့ ရေပေါက်ကလေးတခု ပူတဲ့ရေ
လေးလာပေါက်ရွာလာတယ်၊ မိုးရေပေါက်လေးတပေါက် ကျလာ
တယ်၊ အောက်က ရေမျက်နှာပြင်လို့ခေါ်ဆိုရတဲ့ ကိုယ်အကြည်
ရုပ်လာပြီးတော့ တိုက်ခိုက်ပေးလိုက်တယ်၊ လေအားနဲ့တူလှစွာ
သော ဖဿ။

“ဘာပါလိမ့်”

“ဖဿပါဘုရား”

“ကောင်းကင်က ရေတွေဟာ မိုးရွာတော့ တသိကြီး တရဟော ကျလာနေတာဟာ လေအဟုန်နဲ့ ကျနေတာနော်။ အဲဒီရေပေါက်ကလေးတွေနဲ့ နောက်က လေအဟုန် မပါဘူးလား”

“ပါပါတယ်ဘုရား”

လေအဟုန်က တွန်းပေးလိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် ရေပေါက်ဟာ ရေမျက်နှာပြင်ကိုဒိုင်းကနဲ ပြေးတိုက်တယ်။ အရှိန်နဲ့အောက်ကိုငုံ့ပြီးတော့ ဝင်သွားတယ်။ ပြီးတော့ လေက ပြန်ကန်လိုက်တော့ ပူဗောင်းလေး ထလာတယ်။

- (၁) ရေမျက်နှာပြင်ဆိုတဲ့ကောယ၊
- (၂) ပူတယ်ဆိုတဲ့အတွေ့အထိ မိုးရေပေါက် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊
- (၃) ထိုမိုးရေပေါက်နဲ့ပါလာတဲ့ လေအဟုန်ဆိုတာဖဿ။

“သုံးခုဆုံရာ မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဆုံလဲဆုံလိုက်ရာ အပေါ်မှာဖောင်းဖောင်းလေး၊ ရေမျက်နှာပြင် ကြည့်လိုက်စမ်း၊ ပူပေါင်းလေး ထမလွှာဘူးလား”

“ထလာပါတယ်ဘုရား”

“ဝေဒနာ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

မိုးဦးကျ ရွာတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်၊ ရေမြောင်းထဲကြည့်။ ဒီအတိုင်းတွေတယ်။ ရေပူဗောင်းလေးတွေ ပလုံစီပြီး

ရေမြောင်းထဲ ပြေးနေတာတွေမယ်နော်၊ ရေပူဗောင်းလေးတွေ
မြောင်းထဲ စီပြီးတော့ ပြေးနေတာမြင်ရင် အကြောင်းတွေ ဒီလို
ဒီလိုဆုံလို့ ဒီရေပူဗောင်းတွေ ဖြစ်တာလို့ဆိုတာကိုသဘောပေါက်
အောင် စဉ်းစား။

ဒီရဲ့ ခန္ဓာမှာပေါ်တဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ တည်ရာ မှီရာ ရေ
မျက်နှာပြင်နဲ့တူသော ကာယရှိနေတယ်၊ ကောင်းကင်က ကျ
လာတဲ့ ရေပေါက်ကလေးနဲ့တူနေတဲ့ အာရုံဖောဋ္ဌဗ္ဗ အစရှိတဲ့
အာရုံတွေရှိနေတယ်၊ ကာယနဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဆုံပေးတဲ့ ဇယဆိုတာ
ရေပေါက်ကလေးရဲ့နောက်က ပါလားတဲ့ လေအဟုန်ပဲ။

“သုံးခု ဆုံရာမဟုတ်လား”

“မှန်ပုဂ္ဂိုလ်များ”

အဲဒီအချိန်လဲကျရာ၊ ရေပူဗောင်းကလေးပေါ်သလို ဝေဒ
နာစေတသိက်ကလေး အပေါ်မှာ တက်လာတယ်။ ခံစားချက်
ကလေး၊ ဟုတ်ပြီနော်။ ခံစားချက် ဝေဒနာစေတသိက်ကလေး
တက်လဲ လာရာ ရေပူဗောင်းမှာ ရေအညစ်အကြေးကလေး
ကပ်နေသလို ဝေဒနာစေတသိက်မှာလဲ ကိလေသာ အညစ်
အကြေးတွေ ဝင်ဝင်ကပ်တယ်။

စောင်းလိုက်တာ ချမ်းသာတဲ့ ဝေဒနာ ပူဗောင်းကလေး
ပေါ်လာတော့ ရာဂဆိုတဲ့ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ရေ
မျက်နှာပြင်မှာ ရေအညစ်အကြေးရှိသလို ဟောဒီ ဒွိပရိသတ်ရဲ့
ခန္ဓာမှာလဲပဲ ကိလေသာအညစ်အကြေး ရာဂကပ်တယ်။ ဘယ်
ဝေဒနာမှာ ကပ်သွားလဲ၊ သုခဝေဒနာမှာ။ ဒုက္ခဝေဒနာ ရေပူ

ပေါင်းကျတော့ ဒေါသအညစ်အကြေး ဝင်ကပ်တယ်။ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာ ရေပူပေါင်းကျတော့ မောဟ ဝင်ကပ်တယ်။

“ရေအညစ်အကြေး ရေပူပေါင်း ကပ်သလို ကိလေသာ
အညစ်အကြေး ဝေဒနာမှာ မကပ်ဘူးလား”

“ကပ်ပါတယ်ဘုရား”

အဲဒီ ကိလေသာအညစ်အကြေး၊ ရာဂအညစ်အကြေး၊ သုခ
ဝေဒနာရေပူပေါင်း၊ ဒေါသအညစ်အကြေးက ဒုက္ခဝေဒနာ
ရေပူပေါင်း၊ မောဟဝေဒနာ အညစ်အကြေးက ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာရေပူပေါင်း ဝင်ပြီးတော့ ကပ်၍ကပ်၍ နေတယ်ဆိုတဲ့
ဒွိယောဂီများသည် ယခုလိုရှုလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဝေဒနာကို
သိသွားတယ်။ ဝေဒနာနဲ့သတ္တဝါ တခြားစီ၊ ဒိဋ္ဌိအညစ်အကြေး
တခါတဲ ထွက်သွားတယ်။

ဝေဒနာ ဘဝကြောင့်ဖြစ်သလဲ ကြည့်လိုက်တော့ ဖဿ
ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းသိမ်းဆည်း နားလည်၊ အဟေ
တုကဒိဋ္ဌိ အညစ်အကြေး ကင်းရှင်းသွားတယ်။ ဖဿကို နား
လည်၊ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်တယ်။ အကြောင်းကို သိမ်း
ဆည်းနားလည်သွားပြီ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ကင်းခဲ့ပြီ။

ဝေဒနာရဲ့ ဖြစ်တဲ့သဘောရယ်၊ ပျက်စီးတဲ့ သဘောရယ်
နားလည်လိုက်ပြီ။ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဘယ်ဝေဒနာပဲ
ဖြစ်ဖြစ် ပျက်စီးတာချည်းပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့သညာ ကင်းသွားတယ်။
ပျက်စီးတဲ့တရား မှန်လို့ရှိရင်—

ယာ ဝေဒနာ သင်္ခတာ ယာ ဝေဒနာ ယာ စ
ခေါ အဂ္ဂိဝေဿန သုခဝေဒနာယ အနိစ္စသင်္ခတာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ။

အဂ္ဂိဝေဿန၊ အို- အဂ္ဂိဝေဿနပရိဗိုဇ်၊ သုခဝေဒနာယ၊
သုခဝေဒနာလျှင် သုခဝေဒနာရှိ၏။ သာ သုခဝေဒနာ၊ ထို
သုခဝေဒနာသည်။ အနိစ္စသင်္ခတာ၊ ရေပူဗောင်းပေါက်သလို တရု
ပေါက်ကဲ့နေတဲ့ ဝေဒနာတွေ။

ရေမျက်နှာပြင်က ရေပူဗောင်းကလေး လက်နဲ့ထိရင် ချက်
ချင်း ပေါက်တယ်။

“မပေါက်ဘူးလား”
ပေါက်ပါတယ်ဘုရား”

ဝေဒနာ စေတသိက် ဉာဏ်ဆိုတဲ့ လက်နဲ့ ထိကြည့်တော့
ထိုင်းကနဲ ကဲ့သွားတာ ဖွဲ့လိမ့်မနော်။

အနိစ္စ- ပျက်စီးတဲ့ ဝေဒနာတွေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န တရား
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ အကျိုး-ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ
အနိစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပန္န သင်္ခတာ၊ ပြုပြင်ထားတဲ့ ဝေဒနာတွေ။

“ပြုပြင်ထားတာ ချမ်းသာအောင် ဒွိပရိသတ် မကြီးစား
ဘူးလား”

“ကြီးစားရပါတယ်ဘုရား”

လူ့ချမ်းသာလေးရဘို့ရန် ကြီးစားလိုက်ရတာ နေ့ထောညထော
အပြေးအလှား။ နတ်ချမ်းသာလေးရဘို့ရန် ကြီးစားလိုက်ရတာ

ဝေဒယိတသုခ၊ ဟောဒီ သုံးပါးထဲက ချမ်းသာရာ့ကို ရန်လဲ
အသေအလဲ ကြီးစားရတယ်နော်။

“ဘယ်လိုပဲကြီးစား ကြီးစား၊ ဘယ်သူက ကြီးစားတာလဲလို့
မေးရင် စေတနာ၊ ဟုတ်ပြီလား။”

“မှန်ပါ့ကုရား။”

သင်္ခါရနဲ့ သင်္ခါရတရား

ဒီသုခဝေဒနာ ဖြစ်အောင် ဘယ်သူက ကြီးစားနေတာလဲ
မေးရင် စေတနာက ကြီးစားနေတာ၊ သူက သင်္ခါရတရား။

“စေတနာက ဘာတရား။”

“သင်္ခါရတရားပါကုရား။”

စေတနာသင်္ခါရ လာအုပ်လိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဖြစ်
လာတဲ့ ဝေဒနာက သင်္ခါရတရား၊ ဟုတ်ပြီလား။

အနိစ္စသင်္ခါတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဝိပရိကာမဓမ္မာ။

အနိစ္စ၊ ပျက်စီးတဲ့ ဝေဒနာ။

သင်္ခါတာ၊ စေတနာဆိုတဲ့ သင်္ခါတကလုပ်ထားတဲ့ ဝေဒနာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ဖဿဆိုတဲ့အကြောင်းကိုမှီပြီးတော့ဖြစ်လာ
တဲ့ ဝေဒနာ။

ဝိပရိကာမဓမ္မာ၊ ရေပူပေါင်းပေါက်သလို တရစပ်ပေါက်ကွဲ
ပျက်စီးနေတဲ့ ဝေဒနာ။

ဧဝံ ပဿံ အဂ္ဂိဝေဿန သုတစါ အရိယ
သာဝကော ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ။

အင်္ဂုဝေဿန၊ အင်္ဂုဝေဿနပုရိဗိုဇ်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဿိ-
ပဿန္တော၊ ရှု၍နေခဲ့မယ် ဆိုလို့ရှိရင်။

ရှုကွက်က ပြောတာပြီနော်။ ဝေဒနာသည် ဖောက်ပြန်တဲ့
ဝေဒနာ၊ ဖဿဆိုတဲ့ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ။
စေတနာက လုပ်ထားတဲ့ သင်္ခတဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာ။ ဖဿ
ကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ အကျိုးဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဝေဒနာ။
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေတဲ့ ဝေဒနာ။ ရှုရမည့် သဘောတွေ
ဒီအတိုင်းပဲ။

ဧဝံ ပဿိ၊ အဲဒီလို ရှုခဲ့မယ်ဆိုရင်။ သုတဝါ၊ ဝေဒနာ
အကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး နားလည်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
သည်။

ဝေဒနာလဲ သိပြီ။ ဝေဒနာရဲ့ သမုဒယလဲ သိပြီ။ ဝေဒနာ
နိရောဓ သိပြီ။ ဝေဒနာနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဘာခက်တော့
လဲ။ မခက်တော့ဘူး။

- “ဒီသတိသည်ပင်လျှင် ပဋိပဒါဖြစ်မနေဘူးလား”
- “ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား”
- “ဒီဉာဏ်၌ပင်လျှင် ပဋိပဒါဖြစ်မနေဘူးလား”
- “ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား”

ဝေဒနာကို ရှုနေတဲ့ သတိ၊ ဝေဒနာကို ရှုနေတဲ့ ဉာဏ်၊
ဒါဟာ ဝေဒနာ နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ မဂ္ဂသစ္စာနော်။

အရိယသာဝကော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ကောင်းစွာ
ကြားနာရတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (၀၇) အရိယာရဲ့တပည့်ဖြစ်တဲ့

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (၈၂) အရိယာဖြစ်အောင် အားထုတ်နေ
တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာဋ္ဌိ။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
ငြီးငွေ့လေတော့၏။

ဪ—စေတနာနဲ့လုပ်ရတဲ့ ဝေဒနာမမြဲဘူးတဲ့။ စေတနာနဲ့
လုပ်ရတဲ့ ဝေဒနာသည် သင်္ခတ တရား။

“စေတနာနဲ့လုပ်ရတဲ့ဝေဒနာ ဘာပါလိမ့်”

“သင်္ခတပါ ဘုရား”

“ဖဿကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာက ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရား။ ဖဿ
ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာက”

“ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားပါ ဘုရား”

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး လည်နေတာပဲ။ စေတနာလုပ်လို့ ဖဿ
အကြောင်းခံ နီးကပ်သောဖဿကြောင့် ဝေးသောစေတနာက
ထောက်ပံ့၊ နီးသောဖဿက ကျေးဇူးပြုလို့ ဖြစ်လာတဲ့ဒီဝေဒနာ
သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နသင်္ခတ ဓမ္မကြီးဟာ ဝိပရိကာမ ပျက်စီးတဲ့
သဘောရှိတယ်လို့—

ပဿံ-ပဿန္တော၊ ရှုနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ။ အရိယသာဝကော၊
အရိယာဖြစ်အောင် အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်။

တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကင်းကွာ

ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာဋ္ဌိ။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့လေတော့၏။
နိဗ္ဗိန္ဒံ-နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝေဒနာ
ရဲ့အပေါ် ကိလေသာရဲ့ အညစ်အကြေးတွေ ကင်းကွာ၍သွား
လေတော့၏။

ငြီးငွေ့ရင် အညစ်အကြေးတွေကင်းသွားတယ်။ မငြီးငွေ့
 သေးလို့ ပျော်နေရင် အညစ်အကြေးကပ်တယ်။ ဝေဒနာကို
 တကယ်ငြီးငွေ့သွားရင် ဝေဒနာအပေါ်မှာ ကပ်နေတဲ့ သဘော
 လေးတွေဟာ ပြေးပြေး ပြေးပြေးကွာလာတယ်။ မငြီးငွေ့သေး
 လို့ ဝေဒနာထဲမှာ ကြည့်နူးတယ်။ အသာတနဲ့ စိုက်နေရင်တော့
 ဒီလူမကွာဘူး။

နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့လေတော့၏။ နိဗ္ဗိန္ဒ-နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့
 တယ်ဆိုတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်း
 လေတော့၏။ ဝိရာဂေါ၊ ဝေဒနာအပေါ်မှာ အညစ်အကြေးကင်းပါ
 တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝေဒနာမှ ကောင်းစွာမသွေ
 လွတ်မြောက်၍ သွားလေတော့သတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

“သတိနဲ့ ဉာဏ် တဲ့သွားပြီလား”

“တဲ့သွားပါပြီ ဘုရား”

“သတိက ဖော်ထုတ်ပေးလိုက်တဲ့ ဝေဒနာဉာဏ်နဲ့ စိစစ်
 လိုက်တော့ သစ္စာလေးချက် တစ်ခုနက်ဝင်ပြီးတော့ ပေါ်
 သွားတယ်နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ၊ ပဋိဿတိမတ္တာယ။

ယာဝဒေဝ၊ အကြင်မျှလောက်သာလျှင်။ ဉာဏမတ္တာယ၊
 အဲဒီလိုဉာဏ်မျိုး ရဘို့ရန်အလို့ငှာ။ ပဋိဿတိမတ္တာယ၊ ဝေဒနာ
 နဲ့သတိ တဲ့ပြီးတော့ ထင်ရှားနေဘို့ရန် အလို့ငှာ။

အားထုတ်တဲ့ ညော်ရွယ်ချက် ဒီဉာဏ်ရအောင် ဒီလိုဝေဒနာနဲ့ သတိတုံ့ပြန်တော့ ထင်ရှားဘို့ရန်အလို့ငှာ အားထုတ်တာ။

အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ။

အနိဿိတော စ၊ ဒီဝေဒနာရဲ့အပေါ်မှာ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိနဲ့ မမှီတော့မှူ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ဝေဒနာပေါ်မှာ အဲဒီအချိန် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲပဲ မှီတွယ်ပြီးမနေတော့ဘူး၊ ဝေဒနာရဲ့ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတဲ့ဒုက္ခ ကြီး မြင်တော့ မလိုချင်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် တဏှာနဲ့လဲ မမှီ တော့ဘူး၊ ခံစားတက သတ္တဝါမှမဟုတ်ပဲ ဝေဒနာပဲလို့ ခွဲခြား နားလည်တဲ့အတိုင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌိနဲ့လဲ မမှီတော့ဘူး။ ငါခံစား လိုက်ရတာ ငါ့မို့လို့ ခံစားချက်ရတာ ဟဲ့ ဆိုတဲ့ မာနလဲ မလာ တော့ဘူး၊ ဝေဒနာကို ဝေဒနာမှန်း ကောင်းကောင်းကြီးသိရင် မာနလဲ မလာတော့ဘူး။

“တဏှာဒိဋ္ဌိနဲ့ မှီတွယ်ခြင်း လွတ်ထွက်သွားတယ်၊ ဝိမုတ္တိ နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

န စ ကိဉ္စိ လောကော ဥပါဒိယတိ။

ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ လောကော၊ ဟောဒီ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဆိုတဲ့ လောကကြီးရဲ့အပေါ်မှာ။ န ဥပါဒိ ယတိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းမှ ကင်းကွာ၍ သွားလေ တော၏။

ဝေဒနာတလုံးကို ယခုလို ရှုကွက်ပိုင်လိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျန်တဲ့ ခန္ဓာတွေရဲ့အပေါ်မှာလဲ ဒီနည်းအတိုင်းလို့ သဘောကျ။ တဏှာဒိဋ္ဌိ အကုန်လုံးပေါ်က လွတ်ထွက်သွားတယ်။ ခန္ဓာတခု ပိုင်ရင် ကျန်တဲ့ခန္ဓာတွေဟာ ဒီနည်းအတိုင်း သွားတယ်။

န ၈ ကိဉ္ဇိ လောကော ဥပါဒိယတိ။

ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော။ လောကော၊ ဟောဒီ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ရဲ့ အပေါ်မှာ။ န ဥပါဒိယတိ၊ အတ္တ အတ္တနိယအနေအစားဖြင့်—

အတ္တဆိုတာက ဒိဋ္ဌိ။

အတ္တနိယဆိုတာက တဏှာ—

တဏှာဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်းခြင်း ကင်းကွာ၍ သွားလေတော့၏။

ဝေဒနာရဲ့ သဘောလက္ခဏာ ၄-ချက်

ဘိက္ခဝေ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့ အပေါ်၌။ ဝေဒနာရယ်၊ ဝေဒနာသမုဒယရယ်။ ဝေဒနာနိရောဓရယ်၊ ဝေဒနာနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါရယ် လေးချက်။

ခံစားတဲ့သဘော ဝေဒနာ။

ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း သမုဒယက ဖဿ။

ဖဿပျက်ရင် ကမ်းပါးပြို အိမ်ကြီးပြိုသလို ဝေဒနာလဲ ပျက် စီးတယ်။ နိရောဓ။

ဒီဝေဒနာငြိမ်းအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရမလဲ၊ သတိနဲ့ ပညာ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ။

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“လေးချက်ပါဘုရား”

အေး-ဒါကြောင့်-

ဝေဒနာသု၊ အဲဒီလို ဝေဒနာတို့ရဲ့အပေါ်၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့ သဘောလက္ခဏာ လေးချက်ကို ဖဿပဉ္စမကတရား ငါးပါးနဲ့ တုံ့ပြန်တော့ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတံ-ဝိဟရထ၊ ကောင်းစွာမသွ နေကြ ရှုကြကုန်ရာသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ကော ဝေဒယတိ၊ မေးခွန်းလေးသုံးခု တည်ထားခဲ့တာ ဘယ် သူခံစားသလဲ ရှင်းသွားတယ်။ ဝေဒနာစေတသိက်က ခံစားတာ၊ ယောဂီ မပါစေနဲ့။ ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါခံစားရတယ် ဆိုရင် ကလေးကလေး နို့စို့ ရတဲ့ ချမ်းသာခြင်းမျိုးပဲနော်။ အဲဒီလိုဆိုရင် သတ္တသညာ၊ အတ္တသညာ မပျောက်နိုင်ဘူးတဲ့။

ကိကာရဏာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒီဝေဒနာ ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲ အမေးကလေး တည်ထားခဲ့တယ်။ ပြောပြီနော်၊ ဖဿ ကြောင့်ဖြစ်တာ၊ တွေ့ထိမှုကြောင့်ဖြစ်တာ၊ အတွေ့အထိ တခုခု ပေါ်ရင် ခံစားချက်တခုခုဖြစ်တယ်။ ခံစားချက်ဖြစ်ရင် ဒီခံစားမှု ဆိုတဲ့သဘောနဲ့၊ ခံစားကြတဲ့အာရုံနဲ့၊ အသိဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးနဲ့ စေ့ဆော်ပေးတဲ့ စေတနာလဲ ပါတယ်။ မှတ်နေတဲ့ သညာလဲ ပါတယ်။ သိနေတဲ့ဝိညာဉ်လဲ ပါတယ်။

“ဒီသဘောတရား ငါးပါးကဲ့ရင် အသိထင်ရှား နှာမ်တရား ပိုင်းက ငါးမျိုးကဲ့မသွားဘူးလား”

“ကဲ့သွားပါတယ်ဘုရား”

“အသိထင်ရှား နှာမ်တရားပိုင်းက ဘယ်နှစ်ပါးကဲ့လဲ”

“ငါးပါးကဲ့ပါတယ်ဘုရား”

“ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”

“ငါးပါးပါဘုရား”

အေး—အသိထင်ရှား နှာမ်တရားငါးပါးကဲ့တာ ဖဿပဉ္စမက တရားငါးပါး ဒီနေရာမှာယူပါ။

ကိုယ်မှာတွေ့တွေ့လာတဲ့ အတွေ့ဆိုရင် အတွေ့ထင်ရှား၊ ရုပ် တရားကျတော့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ် တရားရယ်၊ တောင့်တင်းတဲ့ သဘောတွေ တွေ့တယ်၊ ပူတဲ့ အေးတဲ့ သဘောတွေ တွေ့တယ်၊ တွန်းကန် လှုပ်ရှားတာတွေ တွေ့တယ်၊ အတွေ့ရုပ်လုံးပါ ကိုယ်အကြည်ရုပ်နဲ့ ပေါင်းရင် လေးပါး။

“အတွေ့ထင်ရှား ရုပ်တရား ဘယ်နှစ်ပါးပါလိမ့်”

“လေးပါးပါ ဘုရား”

“အတွေ့ထင်ရှား ရုပ်တရား လေးပါးကဲ့အောင် ရှုရမယ်”

“အတွေ့ထင်ရှား ဘာတရား”

“ရုပ်တရားပါ ဘုရား”

“ဘယ်နှစ်ပါး”

“လေးပါးပါ ဘုရား”

“လိုက်ဆို—အတွေ့ထင်ရှား၊ ရုပ်တရား၊ လေးပါးကဲ့အောင်
”

“အတွေ့ထင်ရှား၊ ရုပ်တရား၊ လေးပါးကဲ့အောင်ရှု”

(၃-ကြိမ်)

ဟောဒီပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့ကာယကို မှီပြီး
တော့ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာ။

“ခံစား စံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှတ်၊ ဝေဒနာ
ဓာတ်၊ ခန္ဓာမှတ်လော့”

လယ်တီဆရာတော်ကြီးရဲ့ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ
ကျမ်းတဲ့။ ရန်ကုန်မြို့ ဒီစာအုပ်ကလေးတွေ မိုးပျံအောင် ဝေ
ထားတာ။

“ဒို့ပရိသတ်၊ အလွတ်ရဘို့ ကောင်းပြီ။ ဆို-ကိုယ်ချမပေးဘူး”

“တခေါက်လောက် ချပေးပါဘုရား”

“ခံစား စံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှတ်၊ ဝေဒနာ
ဓာတ်၊ ခန္ဓာမှတ်လော့”

“ခံစားစံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှတ်၊ ဝေဒနာဓာတ်၊
ခန္ဓာမှတ်လော့” (သုံးကြိမ်ဆို)

ဝေဒနာ ပုဏ္ဏုလုပမာ။

ဝေဒနာ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာစေတသိက်သည်။ ပုဏ္ဏု
လုပမာ၊ ရေပူပေါင်းနှင့်တူတဲ့ ဥပမာရှိ၏။

ရုပ်တရားဟာ ရေမြုပ်စိုင်းနဲ့ တူတယ်

ဖေဏပိဏ္ဍူပမာ သုတ္တန် ဘုန်းကြီးဘို့ သထုံ (၅)ရက် စခန်း တုန်းကတော့ ဒီသုတ္တန်ကြီး အကျယ်ဖြန့်၊ သတိပဋ္ဌာန် သုတ္တန် ကြီးနဲ့ တဲ့ပြီးတော့ ဟောတယ်။

ဖေဏပိဏ္ဍူပမာ ရှုပ်၊ ဝေဒနာ ပုက္ကလုပမာ။
မရီစိကူပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။
မာယူပမဉ္ဇ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတာဒိစူဗန္ဓုနာ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ ရှုပ်၊ ရုပ်တရားကြီးသည်။ ဖေဏပိဏ္ဍူပမာ၊ ရေမြုပ်စိုင်းကြီးနဲ့တူတဲ့ ဥပမာ ရှိ၏။

ဟောဒီ ရန်ကုန်မြို့ မြစ်ကမ်းပါးက ထိုင်ကြည့်။ ရေတွေ တရဟော စီးလာတာ ရေမြုပ်စိုင်းကြီးတွေ တခါတခါ တွေ့ လိမ့်မယ်။ ဖြူဖြူဖွေးဖွေးကြီးနဲ့ ခပ်ဝေးဝေးက ကြည့်။ နေရောင် လေးနဲ့ဆို လက်နေတာ တယ်လှ။ လှုပ်စရာကိုင်စရာ တစုံတခုပြုလို့ များ ရမလားလို့ လက်နဲ့သွားဆုပ်ကြည့်လိုက်တယ်။ လက်ထဲ အကုန်ကြောသွား။ လက်ထဲအကုန်ကြောသွားလို့ လက်ဝါးဖြန့်လဲ ကြည့်လိုက်ရော၊ အညစ်အကြေးတွေ အကုန်လုံး လက်ပေ ကျန် ရစ်တယ်နော်။

ရုပ်တရားကြီးဟာ ရေမြုပ်စိုင်းကြီးလိုပဲ ဘာမှရယူစရာ အနှစ် မရှိ စိစိညက်ညက်ကြောသွားတဲ့ သဘော။

“အတွေ့ထင်ရှား ရုပ်တရား ဘယ်နှစ်ပါး ရှုထားလဲ”

“လေးပါးပါ ဘုရား”

အဲဒီ လေးပါးဆိုတဲ့ ရေမြုပ်စိုင့်ကြီးထဲမှာ အညစ်အကြေး တွေ အပြည့်ရှိတယ် မှတ်ထားနော်။ ထို ရေမြုပ်စိုင့်ကြီးလို့ ခေါ်တဲ့ အောက်ခံ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ မေါလောလေး ပေါ်နေတဲ့ ရေပူပောင်းဆိုတဲ့ ဝေဒနာ။

ရေမျက်နှာပြင်နဲ့တူတဲ့ ရုပ်တရား။

အပေါ်က ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ရေပူပောင်းနဲ့တူတဲ့ ဝေဒနာ။

ရေမျက်နှာပြင်ကြီးကို ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ စိုက်ပြီး တော့ ကြည့်ယင်း ကြည့်ယင်းနဲ့ ဘယ်ရောက်ရမလဲဆိုရင် ခန္ဓာ ထဲက ရုပ်တရားအာရုံရောက်ရမယ်။ ရေပူပောင်းကို ကြည့်ယင်း၊ ကြည့်ယင်းနဲ့ ဝေဒနာဆီ အာရုံရောက်ရမယ်။ ဝေဒနာနဲ့ ပူပောင်း နဲ့ တူတယ်။ ရေမျက်နှာပြင်နဲ့ ရုပ်တရားနဲ့တူတယ်။ နားလည် ထားနော်။ ကောင်းပြီ။ ရေမြုပ်စိုင့်ကြီးနဲ့ ပမာတူတယ်လို့ ဖေဏပိဏ္ဍူပမာက တခါဟောပြန်တယ်။

ဖေဏပိဏ္ဍူပမာ၊ ရေမြုပ်စိုင့်ကြီးနဲ့ တူတဲ့ ဥပမာ ရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာစေတသိက်သည်။ ပုဏ္ဏုလူ ပမာ၊ ရေပူပောင်းနဲ့တူတဲ့ ဥပမာ ရှိ၏။ သညာ၊ မှတ်သား တယ်ဆိုတဲ့ သညာသည်။ မရိဇိကူပမာ၊ တံလျှပ်နှင့် တူတဲ့ ဥပမာရှိ၏။ သင်္ခါရာ၊ စေတနာ ခေါင်းဆောင်တဲ့ စေတသိက် တွေကျတော့။ ကဒလူပမာ၊ ငှက်ပျောကုံးကြီးနဲ့တူတဲ့ ဥပမာ ရှိ၏။ ဝိညာဏံ၊ သိဆိုတဲ့ဝိညာဉ်ကတော့။ မာယူပမံ၊ မျက်လှဲနဲ့ တူတဲ့ ဥပမာရှိ၏။

ခန္ဓာငါးပါး ဖော်ပြတဲ့နေရာမှ ယခုဒီနေရာမှာတော့ ရူပက္ခန္ဓာ နဲ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ကြည့်လိုက်၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရုပ်ကြီးမှ ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာ၊ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာ ဘာမှဖြစ်တုန်းဆိုရင် ဝတ္ထုရုပ် မှုဖြစ်တာ၊ ရှေ့နားကွဲ ပြောပြီးပြီ။ ဝတ္ထုဆိုတာ တည်ရာမှီရာ ဒီ ရုပ်ကြီး။

“ရုပ်မှဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ကမ်းပါးတည် ထားတဲ့ အိမ်ကလေးနဲ့ မတူဘူးလား”

“တူပါတယ်ဘုရား”

“ကမ်းပါးပြီတော့”

“အိမ်လဲပြီပါတယ်ဘုရား”

အိမ်လေးလဲ ရေထဲ မျက်နှာပဲ၊ ရုပ်တရားကြီး စိစိညက်ညက် ကြေသွားတာနဲ့ တပြိုင်နက်တည်း ရုပ်မှဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကော စိစိညက်ညက် ကြေသွားတာပဲ။ တနည်းပြောရင် ရုပ်ကြီးအနိစ္စ ရောက်တော့ သူ့မှီပြီးတော့ နတ် ရေပူဗောင်းနဲ့တူတဲ့ ဝေဒနာ လဲပဲ အနိစ္စရောက်တော့တာပဲ။

အဲဒီလို အတဲလိုက် ရှုရင် ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ၊ အကြောင်း နဲ့တကွ သိမ်ဆည် တဲ့သဘော၊ အလွန်ကောင်း၊ ဟုတ်ပြီနော်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ မမေ့လိုက်နဲ့၊ အတဲလိုက် ရှုသွား၊ အတဲလိုက် ရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲပိုင်ရော၊ ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲပိုင်ရော ဒီလိုမဟုတ်လား။

ဪ ရုပ်ဆိုတဲ့ ဟောဒီလောင်စာရီလို့ ဝေဒနာဆိုတဲ့မီး တွေတောက်တာ၊ ရုပ်ဘုရားသုံးမျိုး စိစိညက်ညက်လဲသွားရော

ရုပ်မှီဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာတွေ အစိပ်စိပ် အမှုာမှုာ ဒီမှာကဲ့လွဲထွက်
လာတယ်။ အေး....ဒါကြောင့်—

“ခံစား စံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှတ်၊
ဝေဒနာဓာတ်၊ ခန္ဓာမှတ်လော့၊ ဖောက်ပြန်ထွေပြား၊
ဖြစ်တတ်ငြား၍၊ စကားပုံသေ၊ ရုပ်ခေါ်ပေ၏”။

“ကိုင်း— လိုက်ဆို။ ဖောက်ပြန်ထွေပြား၊ ဖြစ်တတ်ငြား၍၊
စကားပုံသေ၊ ရုပ်ခေါ်ပေ၏။”

“ဖောက်ပြန်ထွေပြား၊ ဖြစ်တတ်ငြား၍၊ စကားပုံသေ၊ ရုပ်
ခေါ်ပေ၏။” (သုံးကြိမ်ဆို)

ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတော ဝေဒနာဝ ဝေဒယတံ။
(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဝေဒနာနုပဿနာ
၂၇၉)

ဝတ္ထု၊ ဟောဒီ ပထဝီ တေဇော ဝါယောလို့ခေါ်တဲ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗ
ရုပ်ကြီးကို။ အာရမ္မဏံကတော၊ အတွေ့အထိအနေနဲ့အာရုံပြု၍။

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောကိုအာရုံပြုတော့အတွေ့အထိသ
ဘာအာရုံယူရတယ်။ နားလည်ပြီနော်။ ရုပ်တရားကြီး အာရုံယူ
လိုက်မယ်။

“ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”

“သုံးပါးပါဘုရား”

“ထိုသုံးပါးအာရုံယူလိုက်တော့ ဘယ်နှစ်အာရုံပေါ်လာလဲ၊
အတွေ့အထိပူတာတွေ အေးတာတွေ တွန်းကန်တောင့်တင်း လှုပ်
ရှားတာတွေတွေ၊ ဒီလိုမဟုတ်လား။”

“မုန်ပါဘုရား။”

တွေ့ထိမိပြီ ကာယနဲ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ တွေ့ပြီ ဒို့ပရိသတ်ရေ၊

ကာယဉ္ဇ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဉ္ဇ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ။

“ပူမုန်းသိဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်လေးမလာဘူးလား။”

“လာပါတယ်ဘုရား။”

“ဪ ဟဲ့ တွေ့လဲတွေ့လိုက်ရော ပူဘယ်သိတယ်။ သိလိုက်ပြီ
နော်။”

“မုန်ပါဘုရား။”

“ကာယ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ သိဆိုတဲ့ဝိညာဉ်၊ ဘယ်နှစ်ခုလဲ။”

“သုံးခုပါဘုရား။”

တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖ သောစ။

“အဲဒီနေရာမှာ ဖဿဆိုတာလာပြီ။ ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာ
နာနောက်နားက လာလိမ့်မယ်။”

“လာတယ်မဟုတ်လား။”

“မုန်ပါဘုရား။”

အဲဒီတော့ ကာယရယ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရယ်၊ ဝိညာဉ်ရယ်၊ ဒီနေရာမှာ
ပေါင်းဆုံပေးလိုက်တယ်ဆိုတဲ့ ဖဿစေတသိက် ဆိုတာလေးက
ပေါ်လာ၊ နောက်နားစာ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ တက်လာတော့

ဝေဒနာ သမ္ဘဝတိ-ခံစားတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာလေးတွေ ဖြစ်ပွားလာတယ်။

“တရားဘယ်နှစ်လုံးရသလဲ”

“ကာယ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဖဿ၊ ဝိညာဉ်၊ ဝေဒနာ၊ ဒီလိုပြန်လာတစ်ပဲမဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒါကို ကော ဝေဒယတိ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခံစားသလဲ။ ဒီထဲမေး။ ကာယက ခံစားသလား။ ဝိညာဉ်က ခံစားလေသလား။ ငါက ခံစားသလား။ ဖဿက ခံစားသလား မေးလေတော့ အဖြေထွက်ကရော။

“ဘယ်သူခံစား”

“ဝေဒနာကပါဘုရား”

အော ဝေဒယတိ အဖြေထွက်တယ်။

ကဿ ဝေဒနာ-ဘယ်သူဝေဒနာလဲလို့မေး။

“တေံ မမ-ငါ့ဝေဒနာဟလို့ လုပ်ထားလို့ရမလား”

“မရပါဘုရား”

“သောဟမသ္မိ-ဝေဒနာဟာ ငါလား”

“မဟုတ်ပါဘုရား”

“သော မေ အတ္တာ-ဝေဒနာသည် ငါ့အတ္တလား”

“မဟုတ်ပါဘုရား”

ဒါဖြင့် ဒီပါဠိပိုဒ်ကြောင်း ပြန်လှန်။

နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ န မေသော အတ္တာတိ
ဝေမေတံ ထထာဘူတံ သမ္ပပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သတိပဋ္ဌာန်-၇

နေတံ မမ၊ ဝေဒနာသည် ငါပိုင်တဲ့ဥစ္စာမဟုတ်။
စွန့်ပစ်ရမည့်သဘော။

နေသောဟမသ္မိ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာသည် ငါမဟုတ်။
နမေသော အတ္တာ၊ ဝေဒနာထဲမှာ ငါ့အတ္တမရှိ။ ကူတိ၊ ဤသို့။
ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သမ္ပပညာယ၊ မှန်ကန်တဲ့ ဝိပဿ
နာဉာဏိပညာဖြင့်။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာမသွေ ရှုမှတ်၍ နေအပ်
ပါပေတော့သတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ဒီတော့မှ-

ဝတ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ-
ဆိုတဲ့အဋ္ဌကထာ စကားရဲ့အဖြေကုန်သွားရော-ဘုန်းကြီးတို့ ပရိ
သတ်များ။

စိတ္တလမထေရ်

အေး- ဒီတော့ရင် ဝေဒနာရှုကွက်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက်
သွားတဲ့ စိတ္တလမထေရ်ကြီးကို ဟောဒီရန်ကုန်က တရားနာပရိ
သတ်ကို ဘုန်းကြီးပြောမယ်။

စိတ္တလတောင်စောင်းက ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နေတဲ့ မထေရ်
ကြီး၊ စိတ္တလတောင်မှာ အားထုတ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဒီ
မထေရ်ကို စိတ္တလမထေရ်လို့ပဲ ခေါ်ပါ။ အဋ္ဌကထာထဲကတော့-

စိတ္တလပဗ္ဗတေ အညတရော ထေရောဓိယံ။
(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလ ပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ- ဝေဒနာ
နုပဿနာ ၂၇၉)

စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ အညတရော၊ တပါးသော။
ဇထရောဝိယ၊ မထေရ်ကြီးကဲ့သို့ပါပေတည်း။

စိတ္တလတောင်က မထေရ်ကြီးကဲ့သို့လို့ ပြောတယ်။ ဝတ္ထုနဲ့
အာရုံ ပေါင်းဆုံတာအမျိုးပြု ဝေဒနာရှုလို့ အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်
တယ်ဆိုတာ စိတ္တလမထေရ်ကြီးလို့ပဲ။ ဒီတော့ ရှေ့ဆက်ပြီး ဘာ
ပြောတုံးဆိုရင်တော့—

ထေရော၊ စိတ္တလ တောင်စောင်း၊ ညောင်စောင်းပေါ်က
မထေရ်ကြီးသည်။ မဉ္ဇကော၊ ညောင်စောင်းထက်၌။ နိပ္ပန္နော၊
လျောင်းစက်လျက်။ နိတ္ထုနန္တော၊ ညည်းတွားသည် ဖြစ်၍။
ဃယတိ၊ အိပ်၏။ ပရိဝတ္တတိ-သံပရိဝတ္တတိ၊ လူးလို့မ့်၏။

ညောင်စောင်းပေါ်က မထေရ်ကြီး၊ အဖာသုကဘာဝေဒ၊
မကျန်းမမာ- မချမ်းသာဖြစ်သောကြောင့် ညောင်စောင်းပေါ်
လျောင်းပြီးတော့ လူးလို့မ့်ညည်းတွားနေတယ်။

“စိတ္တလမထေရ်ကြီး၊ ညောင်စောင်းပေါ်ဘာဖြစ်နေလဲ”

“ညည်းတွားနေပါတယ်ဘုရား”

“ညည်းတွားနေတယ်”

သံပရိဝတ္တတိ၊ လူးလို့မ့်နေတယ်။

နိတ္ထုနန္တော၊ ညည်းတွားနေတယ်။

ပါးစပ်က ညည်းနေလိုက်တာက ‘ဒုက္ခ-ဒုက္ခ’ ဆင်းရဲလှလေပြီ၊
ဆင်းရဲလှလေ၏လို့ တဖျစ်ဖျစ်မြည်ပြီးတော့ ညည်းတွား၊ လူကလဲ
ညောင်စောင်းပေါ်လို့မ့်၊ အဲလိုဖြစ်ပြီးနေတော့—

အညတရော ဒဟရော ဘိက္ခု။

အညတရော၊ တပါးသော။ ဒဟရော၊ ငယ်သော။ ဘိက္ခု
ရဟန်းသည်၊ ဧတံ ၁၀နံ၊ ထိုစိတ္တလတောင်စောင်း၊ ညောင်စောင်း၊
ပေါက်က ဝေဒနာညည်းတွားနေတဲ့ မထေရ်ကြီးအား ဤစကား
ကို။ အာဟ၊ လျှောက်ထားလေတော့၏။

ဘန္တေ၊ အိုရှင်ဘုရား။ တံဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ အဓိဝါ
သေတုံ၊ သည်းခံခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိနော၊ သင့်သည်မဟုတ်ပါ။
သလားဘုရား။

ဝေဒနာ သည်းခံဘို့သင့်ပျီတယ်ဘုရား။ မထေရ်ငယ်လေး
တပါး လာပြီးတော့ပြောတယ်။ အဋ္ဌကထာကနိတ္ထု နန္တော၊ ညည်း
တွားတယ်ဆိုတဲ့ စကားကို ဋီကာဆရာတော်ကြီး ပြပုံစာ-နိတ္ထု
နန္တော၊ ညည်းတယ်ဆိုတာဟာ တကယ်တော့ စိတ်ညစ်နေတဲ့ ဒေါ
မနဿ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ အဓိဝါသနဝီရိယနဲ့ ကြီးစားပြီးတော့
သည်းခံတာ ပစပ်က အသံမြည်လာတယ်တဲ့။

“ဗိုက်ထဲကလေတွေ ထိုးလွန်းလို့ ဝေဒနာကြီး ခံစားပြီးတော့
သည်းခံနေတဲ့ မထေရ်ကြီး ဝီရိယကို အဓိဝါသန ဝီရိယခေါ်
တယ် ဘာတဲ့”

“အဓိဝါသနဝီရိယပါဘုရား”

သည်းခံတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ရဲရင့်တဲ့စိတ်သည် အဓိဝါသန
ဝီရိယ။ ဗိုက်ထဲက လေတွေထိုးတာ ပေါက်တော့မှယ်၊ အူတွေကို
အပြင်ပေါက်ထွက်တော့မလို့ ဖြစ်နေပြီ။ အဲဒီလောက် ပြင်းထန်
နှိပ်စက်တဲ့ လေသင်ခန်းတဲ့၊ မျက်လုံးတွေပြူးပြီးတော့ ထွက်
လောက်အောင် အူတွေပေါက်ထွက်လောက်အောင် ထိုးနေတဲ့

လေ၊ ဒီလေကို အံကြိတ်ပြီးတော့ သည်းခံတဲ့စိတ်ဟာ ရဲရင့်တဲ့ သဘော။

စီရန် ဘာဝေ၊ ဝီရိယံ။
ရဲရင့်တဲ့သဘောသည် ဝီရိယ။

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်ကတော့ ကြိုးစားတာ ဝီရိယ၊ စာပေ အတိုင်း အတိအကျပြောတော့ ရဲရင့်တဲ့ စိတ်သည် ဝီရိယ။ ဒေါသနဲ့ တခြားစီနော်။ ကောင်းတဲ့ လုပ်ငန်းကို ပြတ်ပြတ် သားသား ရဲရဲရင့်ရင့် ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုတာ အသက်သေသေ အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း ဒါရဲရင့်တဲ့ သဘော ဝီရိယ။

စီရန် ဘာဝေ၊ ဝီရိယံ။
ရဲရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ သဘော။
ဝီရန် ကမ္မံ ဝီရိယံ။
ရဲရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ အလုပ်။

တံ၊ ထိုဝီရိယသည်။ ဥဿာဟလက္ခဏံ၊ ရဲရဲရင့်ရင့် အားထုတ် တဲ့ သဘောတွေဖြစ်လာတယ်။

ရဲရဲရင့်ရင့် အားထုတ်တာပေါ့။ ဘယ်လောက် အားထုတ် လိုက်သလဲဆိုတော့ တညည်းညည်း တညညနဲ့ အသံတွေမြည်လာ တယ်။ သို့ ထင်ရမယ်။ အင်း အင်းနဲ့ဖြစ်ပြီးတော့ တခါတဲ ဆင်းရဲ တယ် ဆင်းရဲတယ်လို့ မထေရ်ကြီး ဒီလိုဖြစ်လာတယ်။ အဓိဝါသန ဝီရိယနဲ့ ကြိုးစားသည်းခံနေတာ မထေရ်ငယ် မသိတော့—

“အဓိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိနော ဘန္တေတိ”။

(မဇ္ဈိမနိကာယ်-မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ-ဝေဒနာနုပဿနာ ၂၈၀)

သည်းခံဘို့သင်္ဂဟိတယ်ဘုရား။ စိတ်မပျက်ပါနဲ့၊ မညည်းပါနဲ့ ဆိုတော့ မထေရ်ကြီး အသံလဲ ထွက်တော့ဘူး။ လှိမ့်လဲ မလှိမ့် တော့ဘူး။ ညောင်စောင်းပေါ် ပတ်လက်ကလေးလှန်ပြီးတော့ ငြိမ်ပြီးတော့ ဒီအတိုင်းနေလိုက်တယ်။ ဝေဒနာကို ကြိတ်ပြီးတော့ တစ်ခါတဲ သည်း ခံလိုက်တယ်။

ဝမ်းထဲမှာ အစာမှမရှိပဲ၊ တထပ်ပဲစား အချို အချဉ် အဖန် အငန် အစပ် အရသာခြောက်ပါးအကုန်မေ့ပြီးတော့ “ပတ္တပိုဏ်” သပိတ်ထဲမေ့ပြီးတော့ စားတဲ့မထေရ်ဆိုတော့ ညနေစောင်း အဲဒါ တရားတအားထိုင် စကြံလျှောက်၊ အအိပ်တွေကပျက် တော့ အဲဒါ လေထတယ်၊ လေထပြီဆိုတော့ အစားပျက်၊ အစား ပျက်ပြီဆိုတော့ လေထ၊ အဲဒီမှာ အစားပျက်တာနဲ့ အအိပ်ပျက် တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က လယ်သွား၊ လေတွေက သိပ်သောင်းကျန်း ပြီးတော့ အူထဲကလေဟာ။

ယာဝဟဒယာ ဖာလေသိ-တဲ့။

(မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ-ဝေဒနာနုပဿနာ ၂၈၀)

ယာဝ ဟဒယာ၊ နှလုံးသားတိုင်အောင်။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဖာလေတိ၊ ဖောက်ခွဲ၍ သွားလေ၏။

ဒီလောကံသည်းခံရင် တော်လောကံပြီလား

နှလုံးသားနားကပ်ပြီးတော့ လေတွေဖောက်ခွဲသွားလိုက်တာ စမ်းထဲကအူတွေဟာ အခွေလိုက် အပြင်ပေါက်ထွက်လာပြီးတော့ ညောင်စောင်းပေါ်မှာ ပုံနေတယ်။ မထေရ်ကြီး သည်းခံလိုက်ပုံ ဟုတ်လား။

ကိုယ်တော်လေးက သွားပြီးတော့ သတိပေးတာ “အရှင်ဘုရား သည်းခံဘို့သင့်ပါဇာယ်” လို့ပြောလိုက်တာ ဟိုက ကြိတ်သည်းခံ တော့ လေကတအားထိုးရော-ခိုက်ထဲက ပေါက်ထွက်လာတာ အူတွေဟာ ညောင်စောင်းမှာ အပုံလိုက်ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ မထေရ်ကြီးက ပြောတယ်။

အာရုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှလောကံ။ အဓိဝါသနာ။ သည်းခံရမယ်ဆိုရင်။ ဝဇ္ဇတိ၊ တော်လောကံပြီလား။ ဒီလောကံသည်းခံရင် တော်လောကံပြီလားတဲ့။

“ဒို့တရားနာပရိသတ်၊ ဒီလောကံ သည်းခံရင် မတော်လောကံ သေးဘူးလား”

“တော်လောကံပါပြီဘုရား”

“အင်း-သေပဲ သေတော့မယ် ဟုတ်လား”

“မှန်ပါ့ ဘုရား”

“ဒို့တရားနာပရိသတ်လဲ ခါးထဲက တောင့်လှပြီ၊ အဲဒါလေး သည်းခံရင် မကော်သင့်ဘူးလား”

“တော်သင့်ပါပြီဘုရား”

“တော်သင့်ရင် တော်တော့မယ် ဟုတ်လား”

ဒါလောက် သည်းခံချင် တော်သင့်လောက်ပြီလားလို့ မေးတဲ့ အခါကျတော့ ရှေ့နားကထိုင်နေတဲ့ ကိုယ်တော်လေးက ဘာမှ မပြောပဲနဲ့ ငါပြောမိတဲ့အတွက်ကြောင့် မထေရ်ကြီး သည်းခံ လိုက်တာ မသက်သာဘူး။ ရှေ့ဆက်မပြောတော့ပဲနဲ့ ငြိမ်ပြီးတော့ ထိုင်ကြည့်နေတယ်။

ဘယ်နေရာက နာဘာလဲ

အဲဒီကိုယ်တော်လေးမေးတာ။

“ကတရံ ဝေ ဘန္တေ ဌာနံ ရုဇ္ဇတိတိ”

(ဒီဆန်ကာယ် မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ ဝေဒနာ နှုပဿနာ ၃၆၄)

ဘန္တေ၊ အိုအရှင်ဘုရား။ ဝေ၊ သင်တို့အား။ ကတရံ ဌာနံ၊ ဘယ်အရပ်ဒေသ ဘယ်ဌာနက။ ရုဇ္ဇတိ၊ နာကျင်ပါသလဲဘုရား။

ဘယ်အရပ်ဒေသ၊ ဘယ်ဌာနက၊ ဘယ်နေရာကနေပြီးတော့ နာကျင်ခြင်းဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်နေပါသလဲ အရှင်ဘုရား။ ဘယ်နေရာက နာဘာလဲ။ နာဘယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာ နေရာမေးရင် မရပါ။

“ဝေဒနာ စေတသိက် သိဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်နဲ့အတွဲလိုက် သွား တာ နေရာရှိရဲ့သား”

“မရှိပါဘုရား”

ပြောတော့ပြောမှာပေါ့၊ ဗိုက်ထဲကနာတယ်။ အဲဒါဝေဒနာလို့ ပြောလိမ့်မယ်။ ယခုကြည့်လေ၊ အူတွေအပြိုင်လိုက်ကြီးကျနေတာ

ရုပ်တရားကြီး ဖောက်ပြန်သွားတာ မဟုတ်လား။ ဘာရုပ်လဲလို့ မေးရင် ရှင်းပါတယ်။

“ဘာရုပ်လဲ”

“ဝါယော ရုပ်ပါဘုရား”

“ဝါယောရုပ်ဖောက်ခွဲလိုက်တာ အူတွေကွဲထွက်သွားတယ် နော်”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

“အဲဒါမှီပြီးတော့ ရေပူပောင်းတလုံး တက်လာတဲ့ ဒုက္ခ ဝေဒနာ သာမိသဒုက္ခလား၊ နိရာမိသဒုက္ခလား”

“နိရာမိသဒုက္ခပါဘုရား”

ကိလေသာမပါဘူး။ ကာမဂုဏ်မပါတဲ့ဒုက္ခ၊ နိရာမိသဒုက္ခ။ စိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဟာ နောက်တမျိုးပြောရင် နေ့ကွမ္ဘသိတဒုက္ခ၊ သိပ်အဖိုးတန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ။ စိတ္တလမထေရ်ကြီးက—

ပါဠိယေက္ကံ ရုဇ္ဇနဌာနံ နာမ နတ္ထိ။

(ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ- ဝေဒနာနုပဿနာ— ၃၆၄)

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ တသီးတခြားဖြစ်သော။ ရုဇ္ဇနဌာနံနာမ၊ နာကျင်တဲ့နေရာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပါ။

သေသေချာချာ နာကျင်တဲ့နေရာ မရှိပါဘူးဟေ့။ နာတာ နေရာမရှိဘူး။ စာစကားနဲ့ပြောမယ်။ ဝေဒနာဆိုတာ နေရာမရှိ ဘူး။ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျှပဲ ရှိတယ်မဟုတ်လား။ နေရာ

မပါစေနဲ့။ နေရာပါလာရင် ဟန်မကျဘူး။ ဒါဖြင့်ရင် ဘာကြောင့် ဒီဝေဒနာဖြစ်လာတာ။ ဘာတဲ့လဲ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဝါယောရုပ်တွေ နှိပ်စက်တာ။

“ဝါယောရုပ်ဆိုတဲ့ ကမ်းပါးကြီး မှီပြီးတော့ ဖြစ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒီလိုမဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ ဝေဒနာနုပဿနာ ၂၇၉)

အသုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝတ္ထု၊ ဟောဒီ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဆိုတဲ့ ကာယဝတ္ထု ရုပ်တရားကြီးကို။ နိဿယ၊ အမှီပြု၍။

ရုပ်အမှီပြုပြီးတော့—

“ဘယ်ရုပ်ဆိုတာ ထပ်ပြောစရာ လိုသေးသလား”

“မလိုတော့ပါဘုရား”

“ဘယ်ရုပ်ကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်”

“ဝါယောရုပ်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား”

“ဟုတ်ပြီ”

ဝတ္ထု၊ ဟောဒီရုပ်တရားကြီးဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်ကို။ နိဿယ၊ အမှီရ၍။

အာရုံက ဘယ်နှယ်ပေါ်လာသလဲ ဆိုတော့—

အာရမ္မဏံ၊ တွေထိတယ်ဆိုတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံကို။ ကတုာ၊ ပြု၍။ (တနည်း) အာရမ္မဏံကတုာ၊ ဝါယောဇာတ်ရဲ့ အတွေ့အထိ အာရုံကိုပြု၍။ ကာယဝိညာဏံ၊ ဝါယောတုန်းနေတယ်ဆိုတဲ့ သိတယ်ဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်ကလေးသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်လာတယ်။

“မဖြစ်ဘူးလား”
“ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား”

တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော။

တိဏ္ဍံသင်္ဂတိ၊ ဒီသုံးခုဆိုတဲ့ နေရာမှ။ ဖဿော၊ ဖဿဆိုတာ လာတယ်။

“မလာဘူးလား”
“လာပါတယ်ဘုရား”

ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဆိုတဲ့အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာစေတသိက်က သာလျှင်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားသွားတာ။

မထေရ်ကြီးရဲ့ ရှုကွက်ထဲ တခါတဲကို ရုပ်ဆော ဝေဒနာပါ ရှင်းသွားတာပဲ။ ရုပ်က ဝါယောဇာတ်၊ ဝေဒနာက ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှုသည်။ သိမှုဝိညာဉ်၊ ဒါတွေဆုံပေးတဲ့ ဖဿ။

“အကုန်လုံး ရှင်းမသွားဘူးလား”
“ရှင်းသွားပါတယ်ဘုရား”
“ဖဿပဉ္စမကတရား ငါးပါးထဲ စေတနာ၊ ထည့်လိုက်အုံး”

“ဒီဝေဒနာကို ရှုရမယ်လို့ နှိုးဆော်ပေးနေတဲ့ စေတနာမှပါ
ဘူးလား”

“ပါပါတယ်ဘုရား”

သစ္စာ ၄-ပါး

ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ် ဖဿပဉ္စကတရား
ငါးပါး။ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း ဖြစ်နေတဲ့ သမုဒယဖဿ။
ဝေဒနာဆိုတဲ့အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ။ ဖဿဆိုတဲ့ အကြောင်း
သမုဒယသစ္စာ။

“မပေါ်လာဘူးလား”

“ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား”

“ဒါတွေကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြပေးနေတဲ့ သူတို့ရယ်၊ ရှု
မှတ်နေတဲ့ ပညာရယ်-သတိ၊ ပညာက မဂ္ဂသစ္စာ မပေါ်
ဘူးလား”

“ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား”

မဂ္ဂသစ္စာနဲ့ အလုပ်လုပ်လိုက်တော့။

ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတော ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ။

ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ အာရမ္မဏံကတော၊ အာရုံပြု၍။ ဝေဒနာဝ၊
ဝေဒနာကသာလျှင်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတာပါလို့။ ဝတော၊
မိန့်ကြားတော်မူပြီးတော့မှ။

စိတ္တလမထေရ် ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်

သော၊ ထိုစိတ္တလ မထေရ်ကြီးသည်၊ ဝိပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာကို စိုက်စိုက်စူးစူး ရှုနေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာကို ဝိပဿန္တော၊ ပွားများကြီးကုတ် ကျင့်ကြံအားထုတ် ရှုမှတ်တော်မူခဲ့သည် ရှိသော်။ သဟဗဒ္ဓိသမ္ဘိဒါ ဟိ စ၊ ဗဒ္ဓိသမ္ဘိဒါအပြား ဉာဏ်လေးပါးတို့နှင့်၎င်း။ အရဟတ္တံ၊ အာသဝေါကင်းကွင်းတဲ့ ရဟန္တာကြီးရဲ့ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ကောင်းစွာမသွေ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတွာ၊ ဆိုက်ရောက်တော် မူခဲ့ပြီးသည်ဖြစ်၍။ နစိရေနေဝ၊ မကြာမြင့်မီ ကလမ္မာပင်လျှင်။ ဇီဝိတသမသိသိ၊ ရဟန္တာဖြစ်တယ် ဆိုတာရယ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလိုက်တယ်ဆိုတာရယ် မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်ဖြစ်တဲ့ ဇီဝိတသမသိသိ ရဟန္တာမျိုးသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗုတော ခန္ဓာဇာတ် ချုပ်ငြိမ်းကာ ရုပ်သိမ်းတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ဝေဒနာ အသေအချာရှုပြီးတော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတာ စိတ္တလမထေရ်ကြီး။

“နားလည်ကြပြီ မဟုတ်လား”
“မူနိပါဘုရား”

ရှုလိုက်ပုံက ကွဲကွဲပြားပြားနော်—ဝါယောဓာတ်ဆိုတဲ့ ရုပ်က တခု၊ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာက တခု၊ ရုပ်နဲ့ ဝေဒနာ သိဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်က တခု၊ ဒီရုပ်နဲ့ဝေဒနာနဲ့ သတ္တဝါခွဲနားလယ်တဲ့ ပညာကတခု။ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ တွန်းစားပုံကို ရှုရမယ်လို့ နှိုးဆော်ပေး ထားတဲ့စေတနာက တခု။

“ခံစားရတဲ့ ဝေဒနာကို ရှုရမယ်လို့ နှိုးဆော်ပေးတဲ့ စေတနာ—ဟုတ်လား”

“မူန်ပါဘုရား”

“ဒီဝါယောနဲ့ ဝေဒနာကို မှတ်တယ်ဆိုတဲ့သညာ မပါဘူးလား”

“ပါပါတယ်ဘုရား”

အဲဒီလို အစိပ်စိပ်အမ္ဘာမ္ဘာခွဲရှုတော့—

သတ္တသညံ၊ သတ္တဝါဆိုတဲ့ အမှတ်သညာသည်။ ဥဂ္ဂါဋ္ဌေတိ၊ ကွာသွားတယ်။

“သတ္တဝါ အမှတ်သညာ ပါသေးလား”

“မပါပါဘုရား”

“အတ္တသညာ— အတ္တရှိတယ်ဆိုတဲ့ အမှတ် သညာကော ရှိသေးသလား”

“မရှိတော့ပါဘုရား”

တခါတဲ ရှင်းထွက်သွားတယ်နော်။ အဲဒီလို အခြေခံနည်းနဲ့ စနစ်တကျ၊ ကျကျနနရှုတော့ မထေရ်ကြီး ဝေဒနာနုပဿနာနဲ့ရ နွှာဖြစ်တယ်နော်။

နိက္ခိပိတော ဂရံ ဘာရံ၊ အညံ ဘာရံ အနာဒိယ။
သမ္မလံ တဏှာဗဗ္ဗယု၊ နိဗ္ဗူတော သော သ သာဝကော။

ဘိက္ခဝေ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။
သော သာဝကော၊ ထိုစိတ္တလမထေရ်ဆိုတဲ့ ဘုရားရဲ့ တပည့်
သား သာဝက အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်။ ဂရံ၊ လေးလံလှ
စွာသော၊ ဘာရံ၊ ဟောဒီ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခန္ဓာဝန်ကြီးကို။ နိက္ခိ
ပိတော၊ စွန့်ပယ်တော်မူခဲ့သည်ဖြစ်၍။ အညံ ဘာရံ၊ နောက်ထပ်
ဝေဒနာ အစရှိတဲ့ ခန္ဓာသစ် ဝန်ထုပ်ကြီးကိုလဲပဲ။ အနာဒိယ၊
မယူမူ၍။

ဝေဒနာ ခန္ဓာဝန် တခါတဲစွန့်၊ ဝေဒနာရှုပြီးတော့ စွန့်သွား
တယ်။

“နောက်ထပ် ဒီလို ခန္ဓာဝန်ကို ယူအုံးမလား”

“မယူတော့ပါဘုရား”

အနာဒိယ၊ မယူတော့မူ၍။ သမ္မလံ၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ အမြစ်နှင့်
တကွသော။ တဏှံ၊ ဟောဒီ ခန္ဓာကို တပ်မက်နေတဲ့ တဏှာ
လောဘကို။ အဗ္ဗယု၊ ပယ်ထုတ်တော်မူခဲ့၍။ သ သော သာဝ
ကော၊ ထိုဘုရားရဲ့ တပည့်သား သာဝကအာဇာနည် ရဟန္တာ
ကြီးသည်။ နိဗ္ဗူတော၊ ခန္ဓာငါးပါးလဲ ချုပ်ငြိမ်း ကိလေသာ
တွေလဲ ချုပ်ငြိမ်း မီးပုံကြီးငြိမ်းသလို အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းကာ
ရုပ်သိမ်းတော်မူခဲ့ရှာလေသတည်း။

“သာဓု—သာဓု သာဓုပါဘုရား”

ဒေသနာ အဆုံး

အေး - မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်လာ ဝေဒနာနုပဿနာ အပိုင်းနဲ့ စိတ္တလမထေရ်ရဲ့ ဝတ္ထု ဆက်စပ်ကာ ဟောကြားရသော တရားအစအဆုံး အကုန်လုံး အပြီးတိုင်ရောက်ပါပြီ။

ဟောခဲ့ပြီးသော တရားများမှာ ခံစားမှုဆိုတာဟာ ဝေဒနာ ခွဲမယ်ဆိုရင်-

ခံစားတယ်၊ စံစားတယ်၊ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက ခွဲတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားတယ်လို့ ဝေါဟာရတမျိုး သုံးတယ်။ သုခဝေဒနာကို ခံစားတယ်လို့ ဝေါဟာရတမျိုး သုံးပါတယ်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီး ဝေါဟာရနှစ်ခု။ ဒါကြောင့်-

“ခံစား စံစား၊ စကားနှစ်ထွေ၊ တရားနေမှတ်၊ ဝေဒနာခတ်၊ ခန္ဓာမှတ်လော့”။

အဲဒီဝေဒနာ ဘာမှီပြီးတော့ ဖြစ်သလဲဆိုလို့ရှိရင်-

“ဖောက်ပြန်ထွေပြား၊ ဖြစ်တတ်ငြားက၊ စကား ပုံသေ၊ ရုပ်ခေ၊ ပေ၏”

ရုပ်မှီပြီးတော့ဖြစ်တာ၊ အဲဒီရုပ်နဲ့ဝေဒနာ ဘာကြောင့်ပေါ်လာတာလဲဆိုလို့ရှိရင်-

ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။

ဖဿ ဆိုတဲ့ ပေါင်းဆုံပေးတဲ့သဘောကြောင့် ဖြစ်တာလို့-ရုပ်ရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ ဖဿရယ်၊ အကြောင်းအကျိုးဆက်

ဖုံကို နားလည်ခြင်းဖြင့် သမုဒယသစ္စာ၊ ပေါ်လာတဲ့အကျိုးကို နားလည်ခြင်းဖြင့် ဝေဒနာဆိုတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ အဲဒီဝေဒနာ အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာနဲ့၊ ဖဿအကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို ရှုနေတဲ့ သတိနဲ့ ပညာရှစ်ပါးက မဂ္ဂသစ္စာ၊ ရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ခန္ဓာတွေလဲ ငြိမ်း၊ ကိလေသာတွေလဲ ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတာက နိဗ္ဗေဓသစ္စာ လို့—

- (၁) ဝေဒနဉ္စ ပဇာနာတိ-
ဝေဒနာကိုလဲ သိအောင်ရှုတယ်။
- (၂) ဝေဒနာသမုဒယဉ္စ-
ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း သမုဒယကိုလဲ သိအောင် ရှုရမယ်။
- (၃) ဝေဒနာနိဗ္ဗေဓဉ္စ-
ဝေဒနာချုပ်ပျောက်ပျက်စီးတာကိုလဲ သိအောင် ရှုရမယ်။
- (၄) ဝေဒနာနိဗ္ဗေဓဂေါ မိနဉ္စ ဗဒ္ဓိပဒါ-
ဝေဒနာ ချုပ်အောင် လုပ်ရမည့် အကျင့်ဆိုတဲ့ သတိ မညာနစ်ပါးကိုလဲ သိအောင်ရှုရမယ်။

အဲဒီလေးချက် ကောင်းစွာ သိပြီဆိုရင်ဖြင့်—

အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
ဘိက္ခဝေ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သားချစ်သမီးတို့။ အယံ၊
သတိပဋ္ဌာန်-ဂ

၀၁၄ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏ်သာရ၏

အဲဒီလေးချက် သိဘယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးရဲ့ အသိဉာဏ်ကို။ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအသိဉာဏ်မျိုးပဲ ပဲလို့။ ဝုစ္စတိ၊ မုချ ကိန်းသေ
ဆိုအပ်ပါပေတော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်

ပြုံး၏။

ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တန်တရားတော်

ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တန် တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁၃၄၁-ခုနှစ်ဦး ကဆုန်လဆန်း ၅-ရက်နေ့ည
 ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကလေး ၉၃-လမ်း
 မန္တလေး ဆန်လှူအသင်းကြီး၏ ဆန်လှူအသင်းထောက်မှ
 ဆင်ယင်ကျင်းပသည့် ဓမ္မသတင်၌
 ဟောကြားအပ်သော
 သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်
 ဝေဒနာသံယုတ်၌လာသော ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တန်တရားတော်

နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ ဝေဒနာသံယုတ် ဆိုပြီး
 တော့ ဝေဒနာများကို သီးသန့် စိတန်းပြီးတော့ဟောတဲ့ သံယုတ်
 အခန်းကြီးတခန်း ရှိတယ်။ ထိုဝေဒနာသံယုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား
 သီးသန့်တခန်း ဟောတဲ့အထဲမှာ ဝေဒနာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သုတ္တန်

တွေ့ မြောက်မြားစွာထဲက ဒီကနေ့ ဒဠ္ဗဗုဒ္ဓသုတ္တန်ဆိုတဲ့ သုတ္တန် တခုကို မူတည်ပြီးတော့ ထိုဝေဒနာသံယုတ်မှုလာတဲ့ ဝေဒနာ ဆိုင်ရာ အခြားသုတ္တန်များက ကောက်နုတ်ချက်များ ထည့်ရွတ် ပြီး ဟောကြ၊ နာကြရအောင်။

ဇေတဝန် သံဃာပရိသတ်ကို ဟောတဲ့တရား။

ထိုဝေဒနာသံယုတ် တရားတော်ကြီးဟာ ဘုရားရှင် ကိုယ် တော်မြတ် သာဝတ္ထိပြည်မှန် ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ သံဃာ ပရိသတ်အစား ဟောတော်မူတဲ့တရား။ အလွန်တရာ ခက်ခဲနက်နဲ တဲ့ ဒီလို ခန္ဓာ၊ အာယတနံ၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတရားများ။ ဘုရား ဟောပြီးစဆိုလို့ရှိရင် အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ သုတ္တန်နိဂုံးမှာ—

ဂိဟီနံ သြဝါဒါဝသာနာနံ ဝေရူပီ ဓမ္မိကထာ န ပတိဘာတိ။

ဝေရူပီ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဓမ္မိကထာ၊ တရားနှင့်စပ် သော စကားသည်။ ဂိဟီနံ သြဝါဒါဝသာနာနံ၊ အဝတ်ဖြူဝတ် ကြကုန်တဲ့ လူတို့အား။ ဝါ-ပုဆိုး ဝတ်ကြောင်နဲ့ နေကြကုန် သော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အထဲ၌။ န ပတိဘာတိ၊ မထင် ရှားပါ။

ဒီလို ခက်ခဲတဲ့တရားတွေကို ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ ပရိ သတ်လဲမှာ မြတ်စွာဘုရား တယ်ဟောလေ့ မရှိဘူးတဲ့။

ပဗ္ဗဇ္ဇိတာနံ ဝေါ ဂဟပတိ ဝေရူပီ ဓမ္မိကထာ ပတိဘာတိ။

ဂဟပတိ၊ ကျောင်းဒါယကာ အနာထပိဏ်သဌေး။ ဝေရူပီ၊
ဤသို့ သဘောရှိသော။ မွေကထာ၊ တရားစကားသည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇိ
တာနံ၊ ရဟန်းတော်တို့အားသာလျှင်။ ပတိဘာတိ။ ထင်ရှား
ပါတယ်။

ဒီလိုခက်တဲ့ နွေး၊ အလှတနာ၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတရားတွေကို
မြတ်စွာဘုရား သံဃာ့အလယ်မှာ ဟောလေ့ရှိတယ်။ ဒီလို ရှင်
အာနန္ဒာ မိန့်ကြားတဲ့ စကားရပ် အနာထပိဏ်ကောဝါဒသုတ်ရဲ့
အဆုံးမှာပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ယခု ဝေဒနာသံယုတ် ဘယ်မှာ
ဟောတုံးဆိုရင် သာဝတ္ထိက ဇေတဝန်ကျောင်း တရားမဏ္ဍပ်မှာ
ညဉ့်ဦးယံအချိန် ယခုလို စည်းဝေးနေတဲ့ သံဃာ့ပရိသတ်ကို
ဟောတယ်။

ဝေဒနာသံယုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး
ဝေဒနာရှုနည်းနှင့် ငတ်သက်ပြီးတော့ သုတ္တန်မြောက်မြားစွာ
စေးတဲ့ အထဲက သုတ္တန်တခု၊ ဒဠဗ္ဗသုတ္တန်။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်လော ဝေဒနာရှုကွက် လိုရင်းအချက်

ဘုန်းကြီး ယခင် ၅၁-လမ်း တရားပွဲတုန်းက ဓမ္မမာမကအဖွဲ့ရဲ့
တရားပွဲမှာ ဟောသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ကြီးကလေးတဲ့ ဝေဒနာ
နုပဿနာအခန်းကို ကျဉ်းကျယ် လေ့လာဖတ် ပါဠိတော်နဲ့
အဋ္ဌကထာအဓိပ္ပာယ်များကို စုံစီစေ၍ ဟောခဲ့ပြီပြီ။ ထိုတရား
သည် မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်လေးတဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာသတိ
ပဋ္ဌာန် ဝေဒနာရှုနည်း။

၁၂၀ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

ဝေဒနာကို ၉-မျိုးခွဲပြီးတော့ ရှုပ်ရှည်နည်းကို အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ နှစ်ပါးစုံအောင် ထိုသုတ္တန်က ပြတယ်။ အဲဒါက မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်ကြီး တခုလုံးထဲက နေပြီးတော့ အပိုင်း ၄-ပိုင်းရှိသည့် အနက် ဝေဒနာပိုင်းကို ထုတ်ပြီးတော့ ဟောရပါတယ်။

ဒီကနေ့တော့ သံယုတ္တနိကာယ် ဝေဒနာသံယုတ်ထဲကနေ သုတ္တန်တခုကို ဟောမှာမို့ ရှုဘို့ချန် ဟောကွက်ဖော်တဲ့အခါကျ တော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်က လာတဲ့ ဝေဒနာရှုကွက်နဲ့ ယခု သံယုတ္တနိကာယ် ဝေဒနာ သံယုတ်က လာတဲ့ ဝေဒနာ ရှုကွက်သည် နဲ့နဲ့လေး အခြေခံအားဖြင့် ကျဉ်းတာ ကျယ်တာ ဒီလိုကွာသွားတယ်။

ဝေဒနာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှာကတော့ ဝေဒနာရှုနည်း ကို ဘယ်နှယ်ဟောထားသလဲ။

(၁) သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော “သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ” ဟိ ပဇာနာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယမူလပဏ္ဏာသပါဠိ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်-၇၅)

အဲဒါကို နောက်နားက အပိုဒ် ၁-ပိုဒ်နဲ့ လှမ်းစပ်။

- (၂) သမုဒယဓမ္မာနုပဿိ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။
- (၃) ဝယဓမ္မာ နုပဿိ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။

အဲဒီလို နောက်နားရှိတဲ့ နိဂုံးပိုင်းနဲ့ လှမ်းစပ်လိုက်တော့ ဝေဒနာရှုနည်း ထိုသုတ္တန်အရ စုံသွားတယ်။

ပထမ-

(၁) သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနေော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ။

သုခဝေဒနာကို ခံစားရရင် ခံစားရမှုန်းသိ ဆိုပြီးတော့ ပထမဆင့်။ နောက်တက်ပေးလိုက်တဲ့အဆင့်က—

(၂) သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ-

ထိုသုခဝေဒနာရဲ့ သမုဒယသဘောကိုရှု။

(၃) ဝယဓမ္မာနုပဿီ-

ထိုသုခဝေဒနာရဲ့ ဝယသဘောကိုရှုဆိုပြီးတော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်က အဲဒီလို ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ ပေးထားတယ်။

ဒီတော့ ယခင်တရားပွဲတုန်းက ဒို့ဝေဒနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ မမှတ်မိဘူးဆိုရင် အဲဒါ မှတ်လိုက်ရင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်က ဝေဒနာအကြောင်းအရာဟာ လုံလောက်သွားတယ်။

(၁) သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနေော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ။

ထိုနောက်နားရှိတဲ့အပိုဒ်နဲ့ လှမ်းစပ်ပါ။

(၂) သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။

(၃) ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိလ္လိ-

အဲဒီလို ပါဠိတော် သုံးခုကို စပ်ပြီးတော့ ထားလိုက်ရင် ဝေဒနာ ရှုကွက်သည် မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်မှာ ဟောတဲ့နည်းပြည့်စုံပြီလို့ မှတ်ရမယ်။

- (၁) ချမ်းသာတယ်။ ချမ်းသာမှုကို ခံစားရတယ်။
- (၂) ချမ်းသာမှုကို ခံစားရတဲ့ သုခဝေဒနာ ဖြစ်လာတဲ့ ဥပ္ပါဒ။
- (၃) ထိုဥပ္ပါဒဖြစ်လာတဲ့ သုခဝေဒနာသည် ပျက်စီးသွား တဲ့ ဝယ။

အဲဒါကို အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ရှုပြီးတော့ နေလေလို့ မဟာ သတိပဋ္ဌာန်က ဟောတယ်။

ယခု ဝေဒနာသံယုတ် ဟောပုံတွေကျတော့ ကျယ်လဲကျယ် တယ်၊ စုံလဲစုံတယ်။ ဝေဒနာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အခန်းတွေမှာဖြင့်ရင် သိပ်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စေ့စေ့စုံစုံ သံဃာ့ပရိသတ်ကို မြတ်စွာ ဘုရား အကျယ်ချဲ့ပြီးတော့ ဟောထားတယ်။

မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကြီး ဟောထားတာကတော့ သံဃာ့ ပရိသတ်လဲ ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒကာ ဒကာမ ပရိသတ်တွေက များတယ်။ ကမ္မာသဓမ္မ နိဂုံးကြီးမှာ ဟောတော့ ဒကာ ဒကာမ ပရိသတ်က များတယ်။ ဒါကြောင့် ဒကာ ဒကာမများနဲ့ တော်ရုံပဲလို့ ထိုသုတ္တန်မှာ။ ဟောဒီ ဝေဒနာ သံယုတ်ကျတော့ သံဃာတော်တွေကိုချည်း သီးသန့် ဟောနေတာ ဖြစ်တော့ အဓိပ္ပာယ်ဟာနက်ချင်တိုင်းနက်၊ ကျယ်ချင်တိုင်းကျယ်သွားတယ်။

ဒီကနေတော့ ဘုန်းကြီးတို့ရွှေ့မှောက်က ပရိသတ်ကို သံဃာ့ ပရိသတ်လို သဘောထားပြီးတော့ ဟောရတော့မှာပဲ။

“ဘယ်နှယ် ဒကာ ထွန်းကျော်ရေး—ဖြစ်ပါ့မလား”

“ထတုံး မတုံးရဲသေးပါဘူး ဘုရား”

“ကတုံးမတုံးရဲသေးပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဘုန်းကြီးဖြစ်ပြီလို့ စိတ်ထဲက ရောက်သာထားလိုက်၊ တရားနာတုန်း”

“မှန်ပါဘုရား”

“တရားနာတုန်း ပြောတာ၊ အိမ်ရောက်ရင်မဖြစ်စေနဲ့နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“အိမ်ရောက်တော့ ဘုန်းကြီးစိတ်ပေါက်လို့ ဆွမ်းပွဲကပ်စမ်း ဟဲ့ ဒကာမကြီး သွားလုပ်မနေနဲ့ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“တရားနာနေတုန်းတော့ တခါတဲကို ဝေဒနာဆိုတဲ့ စကား လုံး ကြားတဲ့အချိန်ကစပြီး ငါဘုန်းကြီးဖြစ်ပြီလို့ သဘောသာ ထားလိုက်”

“မှန်ပါဘုရား”

“အိမ်ပြန်ရောက်သွားရင်တော့ မဖြစ်စေနဲ့။ ဖြစ်လဲဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဖြစ်လို့ပြောလဲ မဖြစ်ပါဘူး သူတို့က”

ကောင်းမွန်စွာ နှလုံးသွင်းပြီး နားထောင်ကြ

ကိုင်း— ဒဠဗ္ဗသုတ္တန် ပါဠိတော်ကို မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ် တော်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်း ကိန်းအောင်း သောအခိုက် ဟောတယ်ဆိုတော့—

ကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတ ဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။

ကော်သမယံ၊ အခါတပါး၌။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်
ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိ
မြို့အနီး၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိ သဌေးကြီး၏။
အာရာမေ၊ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ကောင်းပေထသော။
ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ဆောင်မောင်း သဌေးကျောင်း၌။ မဟတာ၊
ဂုဏ်အားဖြင့် မြတ်သော။ ဝါ၊ အရေအတွက်အားဖြင့် များ
ပြားလှစွာသော။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်း
နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာပထ မျှတရှင်ပြီး
ကာ သီတင်းသုံး နေတော်ခဲ့ပါသတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

ဒဗ္ဗဗုဒ္ဓတ္တန်ဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ အချိန်မှာ ဘုန်းတော်
ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သာဝတ္ထိပြည်
မှန် ဇေတဝန်ရွှေကျောင်း ကိန်းအောင်းမွေ့လျော် နေပျော်
တော်မူခဲ့တဲ့အချိန်။

သံဃာပရိသတ် တရားဟောတယ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ ပြော
နေကျ ညဉ့်ဦးယံအချိန် အဟောများတယ်။ ညီမူရာတန်ဆောင်း
ဝန်းကြီးရဲ့အတွင်း စုဝေးပြီးတော့ ရောက်ရှိလာတဲ့ သံဃာတော်
တွေကို တရားဟောမယ်ကြံတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်
မြတ် ရွှေနှုတ်ဘော်ကနေပြီးတော့—

ဘိက္ခုဝေါ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့လို့—အာလုပ်စကားနဲ့ ထုတ်
ဖော်ပြီးတော့ ခေါ်ရတယ်။ ဘာကြောင့် ခေါ်ရသလဲဆိုရင်—

ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ ဝါ ဝိဟရန္တိ အညံ ဝါ စိန္တယံ ဝါ
ဝိဟရန္တိ ဓမ္မံ ဝါ ပစ္စဝေက္ခန္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်တယ်။

ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ ဝါ ဆိုတာက ပုထုဇဉ်တွေ ဆိုရင်
စိတ်တွေပျံ့လွင့်ပြီးတော့ နေတတ်တယ်။

အညံ ဝါ စိန္တယံ ဝါ ဝိဟရန္တိ၊ တရားမှတစ်ပါး
အခြားအကြောင်းတွေ စဉ်းစားနေတတ်တယ်။

ဓမ္မံ ဝါ ပစ္စဝေက္ခန္တာ ဝိဟရန္တိ၊ တရားဆင်ခြင်ပြီး
တော့လဲ နေတတ်တယ်။ တရားတွေဆွေးနွေးပြီးတော့လဲ
နေတတ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား ပလ္လင်ပေါ် မရောက်သေးဘူး ဆိုပြီးတော့
တရား ဆွေးနွေးတဲ့ကိုယ်တော်က ဆွေးနွေး၊ တရားနှလုံး
သွင်းတဲ့ ကိုယ်တော်က နှလုံးသွင်း၊ စဉ်းစားတဲ့ ကိုယ်တော်က
စဉ်းစား၊ ဘာမှ စဉ်းစားခန်းလည်း မရပဲနဲ့ တယောက်တည်း
တောင်တုံး မြောက်တုံးတုံးတဲ့ ကိုယ်တော်လဲ ရှိကောင်းရှိ
မယ်။

“ပုထုဇဉ်တွေနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဘုန်းကြီးတို့ တရားနာ ပရိသတ်ကော ဘယ်နှယ်လဲ။
ဘုန်းကြီးမလာခင်ဘုန်းက ဟိုဒီထိုင်နေတဲ့လူတွေ ဘယ်နှယ်များ
နေကြလဲ”

“ရှောက်တုံးနေကြပါတယ်ဘုရား”

“ရှောက်တူးရုံရော၊ ရှောက်ပြောတာတွေ ရောစုံလို့နေမှာ ပေါ့နော်”

“မူနီပါ—စုံလို့ပါဘုရား”

အဲ-ဆရာတော် ကြွလာပါပြီ ခင်ဗျာလို့ ဒကာထွန်းကျော် ကြီး အော်လိုက်တဲ့အချိန်ကျမှ ပရိသတ်က အဲဒါ မီးခဲရေနဲ့ ဖျန်းသလို ငြိမ်ကြသွားရော-ဒါကြောင့်-

“ဘိက္ခုငေတိ၊ ရဟန်းတို့လို့ မြတ်စွာဘုရား ခေါ်လိုက်တော့ သံဃာတော်တွေက—

ဘဒ္ဒန္တတိ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ။

တေ ဘိက္ခု။ ထိုရဟန်းတော်တို့သည်။ ဘဒ္ဒန္တ၊ ကေခင်း လှပါပြီ မြတ်စွာဘုရား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်အား။ ပစ္စယောသုံ၊ ပြန်ကြား၍ လျှောက်ထား ရှာကြလေကုန်၏။

ကောင်းလှပါပြီ မြတ်စွာဘုရား။

သံဃာတော်တွေက ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ခေါ်တော် မူတဲ့စကား ပြန်ကြားလျှောက်ထားလိုက်တဲ့ အခါမှာ—

ဘဂဝါ တေဒဝေါ။

ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ် တော်မြတ်ကြီးသည်။ တေဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ၊ မိန့် ကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။

ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခုဝေ ဒေသေသာမိ တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ ဝေ၊ သင်ချစ်
ထားတို့အား။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေ
ဿာမိ၊ ဟောပေအံ့။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုငါဘုရား ဟောကြားလတံ
ဖြစ်သောတရားကို။ တုမေ၊ သင်ချစ်သားတို့သည်။ သုဏာထ၊
နားထောင်ကြကုန်လော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းမွန်စွာ။ မနသိ
ကရေထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်တော့လော့။

ငါဘုရား တရားဟောမယ်၊ ငါဘုရား ဟောကြားမည့်တရား
ကို ချစ်သားတို့ ကောင်းစွာနားစိုက်ကြကုန်လော့။

သာဓုကံ မနသိကရေထ၊ ကောင်းစွာမသေ့ နှလုံးသွင်း
တော်မူကြပေကုန်တော့လော့။

သုဏာထ နောက်နားက သာဓုကံ မနသိကရေထ နှစ်ပိုဒ်
ဆုံးမှ သုဏာထ၊ ငါဘုရားဟောမယ့်တရားကို နားထောင်ကြ၊
နားစိုက်ကြ၊ သာမန်နားထောင်ရုံနဲ့ မပြီးဘူးတဲ့။

သာဓုကံ၊ ကောင်းမွန်စွာ။ မနသိကရေထ၊ နှလုံးသွင်းကြ။
ဒီလိုကို မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းယူဘာ။ ဒီကနေ့ ဘုန်း
ကြီးတို့ တရားနာပရိသတ်ကိုလဲပဲ မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်း
တော်မူချက်အရ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ တိုက်တွန်းရမှာပဲ။

“ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တန် ဝေဒနာခန်းကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ကောင်း
ကောင်းကြီး နားစိုက်ပြီးတော့ နားထောင်ကြ။

“မှန်လှပါဘုရား”

ကောင်းမွန်စွာ နားစိုက်နိုင်မှ နားထဲကို ရောက်လိမ့်မယ်။
ကောင်းမွန်စွာ နားမစိုက်နိုင်ရင် နားကနေ လျှံထွက်သွားနိုင်
တယ်နော်။ အေး—

သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ။

သုဏာထ၊ နားထောင်ကုန်တော့လော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်း
မွန်စွာ။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်တော့လော့။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်
တော်မြတ်ကြီးသည်။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတော်တို့ကို။
အဝေ ၂၀၊ ကရုဏာရွှေထွေး မေတ္တာအားဖြင့် မိန့်ကြားတော်
မူလိုက်ပါသတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

ပဏာမ စကား၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် သီတင်းသုံး
ကြောင်၊ နိဒါန်းစကား၊ သံဃာတော်တွေ ကောင်းကောင်း
နားထောင်ကြလို့ တိုက်တွန်းတဲ့ ဥပေယျာဇဉ်စကားလို့ စကား
သုံးရပ် ပြည့်စုံသွားတယ်။ ပဏာမရယ်၊ နိဒါန်းရယ်၊ ဥပေယျာဇဉ်
ရယ်၊ တရားဟောတဲ့အစီအစဉ် ဒီလိုနားစိုက်ကြလို့၊ မိန့်ကြားလို့
သံဃာတော်တွေ နားစိုက်ကြလို့၊ ငြိမ်လို့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ် ဘာများမိန့်မလဲလို့ အာရုံယူနေတဲ့ အချိန်မှာ မြတ်စွာ
ဘုရားက ဤသုတ္တန် စလိုက်တယ်။

ဝေဒနာသုံးမျိုး

တိဿော ဣမာ ဘိက္ခုဝေ ဝေဒနာ၊ ကတမာ
တိဿော သုခါ ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ အဒုက္ခ
မသုခါ ဝေဒနာ။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ဒဋ္ဌဗုဒ္ဓသုတ္တန်၊ ၇၁-၄၀၉)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတော်များ အို-ချစ်သားတို့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ ဣတိ ဣမာ တိဿော၊ ဤသုံးမျိုးတို့ပါ ပေတည်း။ ကတမာ တိဿော၊ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်းဟူမူ ကား။ သုခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၎င်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၎င်း၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမာ တိဿော၊ ဤသုံးမျိုးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဝေဒနာတရားဆိုတာ သုံးမျိုးရှိတယ် ချစ်သားတို့။ သုခဝေဒနာရယ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာရယ်၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာရယ်လို့ ဝေဒနာတရားသုံးပါးရှိတယ်။

“မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်က ဝေဒနာခန်းမှာ ဝေဒနာဘယ်နှစ်မျိုးဟောသလဲ”

“ကိုးမျိုးပါဘုရား”

“ကိုးမျိုးနော်။ ဟောဒီသုတ္တန်ကျတော့ ဝေဒနာဘယ်နှစ်မျိုးတဲ့လဲ”

“သုံးမျိုးပါဘုရား”

သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ။ ဝေဒနာတရားသုံးပါးရှိတယ်လို့ ဤသုတ္တန်မှာ ဟောထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှုကွက်ဖော်တဲ့ အခါကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ ထိုသုံးမျိုးထနေ ကိုးမျိုးဖြစ်အောင် ဖော်သွားလဲ ရတာပဲ။ သုံးမျိုး သတိပဋ္ဌာန်-၉

အောက် ချန်လှိုတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါဟာ အနည်းဆုံးပဲ၊ ချဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ရာကျော်အောင် ချဲ့လို့ရတယ် နော်။

“ရာကျော်အောင် ချဲ့ချင်သေးလား”

“ချဲ့တော်မူပါဘုရား”

ဘုန်းကြီးတို့က ဝေဒနာ ရာမကျော်တော့ဘူး။ သုံးခုပဲ ပြော တော့မယ်။ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာလို့ ဝေဒနာသုံးပါးရှိတယ်။

သုခဝေဒနာဆိုတာ—

ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ သုခဝေဒနာ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့။ သုခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာဟူသည်။ ကတမာစ၊ အဘယ်လေနည်း။

သုခဝေဒနာဆိုတာက ဘာခေါ်တာလဲဆိုရင်—

ယံ ခေါ ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ အယံ သုခဝေဒနာ။

ကာယိကံ ဝါ၊ ကိုယ်၌မှီ၍ မူလည်းဖြစ်သော။ (ဝါ) ကာယိကံ ဝါ၊ ပဉ္စဒွါရ၌မှီ၍ မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော။ စေတသိကံ ဝါ၊ စိတ်၌မှီ၍ မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခံ၊ ချမ်းသာတဲ့သဘော ကို။ သာတံ၊ သာယာဖွယ်သဘောကို။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင် ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောသည်။ အတ္ထံ၊ ရှိ၏။

အယံ၊ ဤပဉ္စဒွါရ၌မှီ၍ ချမ်းသာတဲ့သဘော သာယာတဲ့သ ဘောကို ခံစားခြင်း၊ စိတ်၌မှီ၍ ချမ်းသာတဲ့သဘော သာယာတဲ့

သဘောကို ခံစားခြင်းကို။ သုခဝေဒနာတို့၊ သုခဝေဒနာပါဘဲလို့။
ဝုစ္စတိ၊ မုချကိန်းသေ ဆိုအပ်ပေတော့သတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

သုခဝေဒနာဆိုတာ ဘာခေါ်တာလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်
တော်တိုင် အမေးထုတ်၊ မိမိကိုယ်တော်တိုင် ထုတ်ထားတဲ့အမေး
ကို ပြန်ပြီးတော့ အဖြေထွက်လာတဲ့အခါ-

ကာယိကသုခဝေဒနာ

ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ
အယံ သုခဝေဒနာ။

ကာယိဝါ၊ စေတသိကံဝါ၊ နှစ်ချက်ပြောတယ်။ ကာယိကံဝါ
ဆိုတဲ့အပိုဒ်အရ ကိုယ်၌မို့သောလို့ သာမန်အားဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ပြန်
စရာရှိတယ်။ သို့သော် အဋ္ဌကထာဆရာတော်ကြီးပြောလိုက်တာ
ကတော့-ကာယိကံဝါဆိုတာ ပဉ္စဒွါရပဝတ္ထံဝါ-တဲ့။

ငါးဒွါရ၌ဖြစ်တာ။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဆိုတဲ့
အဲဒီငါးခုကိုကာယလို့ ပေါင်းနှော်တဲ့။

“မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် ဘယ်နှစ်ဌာနလဲ”

“ငါးဌာနပါဘုရား”

“အဲဒီငါးဌာနကို ကာယလို့ပေါင်းနှော်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိ
သတ် မှတ်မိပါစေနှော်”

“မှတ်မိပါတယ်ဘုရား”

ကာယိကံဝါ၊ အဲဒီငါးဌာန ငါးဒွါရ၌ မှီ၍ဖြစ်ပေါ်လာ
သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာတဲ့သဘောကို။ သာတံ၊ သာယာဖွယ်

ကောင်းတဲ့သဘောကို။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားချက်ဆိုတာ၊ အတ္တိ၊ ရှိတတ်တယ်။ တံ ဝေဒယိတံ၊ ထိုငါးဒွါရ။ ငါးဌာနမှီပြီး တော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ချမ်းသာတဲ့ သာယာတဲ့ သဘော ခံစား ဖယ်ဆိုတဲ့ တရားသည်။ သုခံ ဝေဒနာ နာမ၊ သုခဝေဒနာ မည်၏။

ဒီငါးဌာန ငါးဒွါရမှီပြီးတော့ဖြစ်လာတဲ့ သုခသဘော၊ သာတသဘောကို ခံစားတာဟာ သုခဝေဒနာကအတိုင်း ဒါ တရားကိုယ် တလုံးပြောလိုက်တယ်။ နောက်တလုံး—

စေတသိက သုခဝေဒနာ

“ယံ ခေါ စေတသိကံ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတံ အယံ သုခဝေဒနာ”

စေတသိကံ၊ စိတ်၌မှီ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်မမှီဘူး။ စိတ်ထဲမှာ သီးသန့် ကလေးဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဟုတ်လား။ မျက်စိ မှီပြီးတော့ ချမ်းသာတာ သာယာတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ နား၊ နှာခေါင်း၊ ကိုယ်မှီပြီးတော့ ချမ်းသာတာ သာယာတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အေး—အဲဒီ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ငါးဌာနကို မမှီပဲနဲ့ စိတ်မှာမှီပြီး တော့ စိတ်ထဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ချမ်းသာနေတာ သာယာနေတာ အဲဒါကို စေတသိကလို့ သုံးတယ်။

“ဘယ်လို သုံးလိုက်တယ်”

“စေတသိကလို့ သုံးပါတယ်ဘုရား”

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် ငါးဌာနမှီလာတော့ ကာယိကလို့ သုံးလိုက်တယ်။ ကာယိကဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က ပေါင်တွေ ခါးတွေ ဒီလောက်ပဲ မြင်မနေနဲ့။

“ကာယိကဆိုတာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် ငါးခု စလုံး သိမ်းနေရင်။ ဟုတ်ပြီနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

အေး-ဒါကြောင့်-

ကာယိကံ ဝါ၊ အဲဒီ ငါးဌာန ငါးဒွါရမှီပြီးတော့ ချမ်းသာတဲ့ သဘော သာယာတဲ့ သဘော ခံစားရရင်။

“အဲဒါ ကာယိက သုခဝေဒနာ၊ ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

စေတသိကံ ဝါ၊ စိတ်၌ မှီ၍ မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော။ သုခံ၊ ချမ်းသာသော။ သာတံ၊ သာယာအပ်သော သဘောကို။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤစိတ်မှာ မှီပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ချမ်းသာတဲ့ သဘော သာယာတဲ့ သဘောကို ခံစားရခြင်းသည်။ သုခ ဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာပဲမည်၏။

ကာယမှာ မှီဖြစ်တဲ့ သုခဝေဒနာ၊ စိတ္တမှာ မှီဖြစ်တဲ့ သုခဝေဒနာလို့ ဒီလို တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ဖော်ထုတ်လိုက်။ အနုပိထံ အပြောတော့ ကိုယ်မှီတဲ့ သုခဝေဒနာ၊ စိတ်မှီတဲ့ သုခဝေဒနာပေါ့။ ကိုယ်မှာမှီတဲ့ သုခဝေဒနာဆိုရင် ငါးဌာန မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်။

“ဘယ်နှစ်ဌာနလဲ”

“ငါးဌာနပါဘုရား”

အဲဒီငါးဌာနမှာ ချမ်းသာတယ်၊ သာယာဖွယ်ကောင်း တယ်ဆိုတဲ့ အရသာလေးကို ခံစားပြီးတော့ လိုက်သွားရင် ကာယိက သုခဝေဒနာ။ ထိုငါးဌာန အမှီအတွယ် မရှိဘူး၊ စိတ်ထဲ ဖြစ်လာတဲ့ ချမ်းသာမှု၊ သာယာမှုကို ခံစားသွားရင် စေတသိက သုခဝေဒနာ။

“ဒီလိုမလာဘူးလား”

“လာပါတယ်ဘုရား”

အေး- ဒီတော့ သုခဝေဒနာရဲ့သဘောကို ဒီလိုနှစ်မျိုး ခဲ့လိုက် ခြင်းအားဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာ လွယ်ပြီပေါ့ဗျာ။

ယံ ခေါ် ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ ဒုက္ခံ အသဒ- တံ ဝေဒယိတံ အယံ ဒုက္ခဝေဒနာ။

ကာယိကံ ဝါ၊ ကိုယ်၌မှီ၍ မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော။

ဝါ- ကာယိကံဝါ၊ ငါးဌာန ငါးဒွါရ၌ မှီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော။

ငါးဌာန ငါးဒွါရဆိုရင် ဘာတွေတဲ့လဲ။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်။

စေတသိကံ ဝါ၊ စိတ်၌မှီ၍ မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတဲ့ သဘောကို။ အသဒတံ၊ သာယာဖွယ်မရှိတဲ့ သဘောကို။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစား ရတယ်ဆိုတာ။ အတ္ထံ၊ ရှိပါ၏။ အယံ၊ ဤကာယ၊ စိတ္တ နှစ်ဌာန မှီပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့ ဆင်းရဲတဲ့သဘော သာယာဖွယ်မရှိတဲ့ သဘောကို ခံစား ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာမည်၏။

ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာ၊ စေတသိက ဒုက္ခဝေဒနာ။
“ဒုက္ခဝေဒနာက ဒီလိုထွက်လာပြန်ရော မဟုတ်လား”
“မှန်ပါဘုရား”

(ဂ) ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဆိုတာ

ဥပေက္ခာဝေဒနာ ကျပြန်တော့လဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။

ယံ ခေါ် ကာယိကံ ဝါ စေတသိကံ ဝါ နေဝသုခံ
န သဘတံ နေဝဒုက္ခံ နာ အသာတံ ဝေဒယိတံ အယံ
အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ။

ကာယိကံဝါ၊ ကိုယ်၌မိ၍မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဝါ-
ငါးဌာန ငါးဒွါရ၌ မိ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော။ စေတသိကံဝါ၊
စိတ်၌မိ၍မူလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသော။ နေဝသုခံ န သဘတံ၊
ချမ်းသာသည်လည်းမဟုတ် သာယာဖွယ် ကောင်းသည်လည်း
မဟုတ်သော။ နေဝဒုက္ခံ န အသာတံ၊ မချမ်းသာသည်လည်း
မဟုတ် မသာယာသည်လည်း မဟုတ်သော သဘောကို။ ယံ ဝေ
ဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားရတယ်ဆိုတာ။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤ
ချမ်းသာတဲ့ သဘောမူလည်းအလွတ် ဆင်းရဲတဲ့သဘောမူလဲ
အလွတ် သာယာဖွယ်ကောင်းတဲ့ သဘောမူလဲအလွတ် သာယာ
ဖွယ်မကောင်းပါဘူး စိတ်ညစ်စရာ ကောင်းလှချည်ရဲ့ ဆိုတဲ့
သဘောမူလဲ အလွတ်ဖြစ်နေတဲ့အလယ်အလတ် အရသာခံစား
ရခြင်းသည်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာမည်၏။

ငါးဒွါရ ငါးဌာနမှီ ချမ်းသာတဲ့ သဘောမှလဲလွတ် ဆင်းရဲ
တဲ့သဘောမှလဲ လွတ်နေတဲ့ ခံစားမှုလေးဟာ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာ။ စိတ်၌မှီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ချမ်းသာတဲ့သဘော၊
ဆင်းရဲတဲ့သဘောမှ လွတ်နေတဲ့ အရသာလေး ခံစားနေရတာ
ဟာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ။

“ဒါကြောင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာဟာလဲ ကာယိကဥပေက္ခာ
ဝေဒနာ၊ စေတသိက ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”

“နှစ်ပါးပါဘုရား”

“ဒါဖြင့်ရင် ဝေဒနာခြောက်မျိုး ဖြစ်သွားတယ် ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒီခြောက်မျိုး ပြန်ချုံးရင် သုံးမျိုးပဲ ပြန်ထွက်မှာပေါ့။
သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ။ ဘယ်နှစ်မျိုး
ပြန်ထွက်”

“သုံးမျိုးပြန်ထွက် ပါတယ်ဘုရား”

ရှုကွက် ၃-ချက် ဝေဒနာ ၆-မျိုး

ချုံးလိုက်ရင် သုံးခုပဲ ပြန်ရတယ်။ ဒါကို ကာယနဲ့ စိတ္တနှစ်ခု
စီ၊ နှစ်ခုစီကွဲပြီးတော့ ခွဲလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ခြောက်ပါးဖြစ်
လာတယ်။ ဟုတ်ပြီနော်၊ ကောင်းပြီ။ ကာယမှာပဲမှီမှီ စိတ္တမှာ
ပဲမှီမှီ ခံစားမှု တလုံးတလုံးလာလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ရဲ့
ရှုကွက်ဟာ အဲဒီသုံးချက်စလုံး ပါစေချင်တယ်ဗျာ။

“ကာယ၊ စိတ္တ၊ ဝေဒနာ ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“သုံးချက်ပါဘုရား”

ကာယနဲ့ ဝေဒနာတုံ့ပြိုးတော့ ဖြစ်လာတဲ့အချိန် ကာကလဲ ပဲ ရှုကွက်ထဲပါစေချင်တယ်။ စိတ္တမ္ဘိဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ၊ စေတသိက ဝေဒနာဆိုရင် စိတ်နဲ့ဝေဒနာ တုံ့ပြိုးတော့ ကိုင်လိုက်စမ်း။ စိတ်ကိုလဲ ရှုပစ်လိုက်၊ ဝေဒနာကိုလဲ ရှုပစ်လိုက်။

“တခါတဲ ဒွိပရိသတ်၊ အမြစ်ပါ ပြိုမသွားဘူးလား”
“ပြိုသွားပါတယ်ဘုရား”

အေး-ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ အဲဒီလို သဘောကျတယ်နော်။ ဘုန်းကြီးတို့ တရားနာပရိသတ် အကုန်လုံး ဒီအတိုင်းသဘောကျမယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က အမိန့်တော့ မပေးလိုဘူးနော်။ ကိုယ် စိတ်ထဲ ကျေနပ်တာ ဒီလိုပဲဆိုတာတော့ တင်ပြစမ်းပါရစေ။

ကာယ၊စိတ္တ နှစ်ဌာနမှီ၍မှီ၍ ဖြစ်လာတဲ့ ဟောဒီဝေဒနာတွေဟာ ကာယမှီဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာဆိုရင် ကာယကိုရှုရင် ဝေဒနာပါ ပြိုသွားတယ်၊ စိတ္တမှီဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာဆိုရင် စိတ်ကိုပါ ရှုပစ်လိုက်ရင် ဝေဒနာပါ ပြိုသွားလိမ့်မယ်။ အတွဲလိုက်ရွေးနေတာ အတွဲလိုက် တခုမကျန် ရှုပစ်လိုက်ဗျနော်။

ဒီသော့ ဝေဒနာရဲ့သဘောနဲ့ ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာမှီရာတွေ ဒွိပရိသတ် နားလည်ကြပြီ။ ကာယဆိုတာ ငါးခုလို့ဆိုတာ မမေ့ရဘူး။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်-ထို ငါးဌာနတို့တွင် တခုခုမှီပြိုးတော့ ဖြစ်လာတဲ့ဝေဒနာဟာ ကာယိက ဝေဒနာပဲ။ ထိုငါးဌာနမှလွတ်ပြိုးတော့ စိတ်ထဲမှာသာလျှင် ဖြစ်ပြိုးတော့လာတဲ့ ချမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ အခံခက်ခြင်းဆိုတာတွေဟာ စေတသိက ဝေဒနာ။

အဲဒီလို သုံးမျိုး ပထမဦးစွာ နားလည်ထား။ သုံးခုကို နှစ်ခု
စီ နှစ်ခုစီ ပွားလိုက်တော့ ခြောက်မျိုး နားလည်သွားကြတယ်။
မှီရာရော မှီပြီးတော့ ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာရော အတဲလိုက်၊ တနည်း
ပြောရင် တည်ရာရယ်၊ တည်နေတဲ့ အရာဝတ္ထုရယ်။

“ကန်တော်လေးရပ်ကွက်က ဒကာဒကာမတွေလို ဆိုလိုက်ရင်
ကန်တော်လေး ရပ်ကွက်ကြီးက တည်ရာမနေဘူးလား”

“တည်ရာပါဘုရား”

“ဟောဒီ ဆန်လူအသင်း ဆိုတာက ဒီတည်ရာမှာ တည်နေ
တဲ့ အသင်းမဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

“အေး—စာလိုပြောတော့ ဌာနနဲ့ ဌာနီတဲ့။ ဌာနဆိုတဲ့ တည်
ရာ ဌာနီဆိုတဲ့ တည်နေသူတွေ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါတုရား”

ဝေဒနာရှုကွက်ထဲမှာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ။ ဝေဒနာဆိုတာက
အမှီမရှိလဲ မဖြစ်ဘူး။ သူ့ရဲ့မှီရာ ကြည့်ရမယ်။

“မှီရာသည် ကာယရယ် စိတ္တရယ်၊ တယ်နှစ်ခုလဲ”

“နှစ်ခုပါဘုရား”

“ကာယက တခု၊ စိတ္တက တခု၊ ထိုကာယနဲ့စိတ္တကို မှီပြီးတော့
ဝေဒနာဖြစ်ရတာ”

“မှန်ပါတုရား”

ဒါကြောင့် ကာယနဲ့ စိတ္တမှာ ဝေဒနာမှီ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့
အတိုက်ကြောင့် ဝေဒနာရှုလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်တဲ ဝေဒနာရဲ့
မှီရာဖြစ်တဲ့ ကာယကိုလဲ ရှုကွက်ထဲထဲ၊ ဝေဒနာကိုရှုလိုက်တာနဲ့

တပြိုင်နက်တဲ ဝေဒနာရဲ့မိရာဖြစ်တဲ့ စိတ်ကိုလဲပဲ ရှုကွက်ထဲ ထဲ လိုက်။

“ဘာကျန်သေးလဲ”

“မကျန်တော့ပါ ဘုရား”

“ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ ကုန်ရောမဟုတ်လား”

“မူန်ပါဘုရား”

“သတိပဋ္ဌာန သုတ္တန်ကြီးဟာ အကုန်ခြုံမိသွားတယ်နော်”

“မူန်ပါဘုရား”

ကာယရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ စိတ္တရယ် အကုန်ခြုံမိသွားတယ်။
ဓမ္မာနုပဿနာကတော့ အဲဒါဖြစ်ပျက်ဆို့လို့ရှိရင် ဓမ္မာနုပဿနာ
ဝင်သွားရော။

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီဝါ ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ။

ဒီနှစ်ပိုဒ်နောက်က ထပ်လိုက်ရင် ဓမ္မာနုပဿနာဝင်သွား
တာ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ၊ သုတ္တန်လေး ကျဉ်း
တယ်လို့ ဆိုပေမယ့် အဓိပ္ပာယ်တွေဟာ ပင်လယ်ကြီးလို ချဲ့ချင်
တိုင်း ချဲ့လို့ရတယ်။

ယခု ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ ဉာဏ်မှာပင်ဖြစ်စေ ဘုန်းကြီး
သွင်းပြလိုက်တဲ့ ဝေဒနာကို ရှုရင် သူ့ရဲ့ မိရာဖြစ်တဲ့ ကာယ၊
သူ့ရဲ့မိရာဖြစ်တဲ့ စိတ္တ၊ ချန်မထားခဲ့နဲ့ ရှုပစ်လိုက်။ ကာယရော၊
စိတ္တရော၊ ဝေဒနာရော ဒို့ပရိသတ်ရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ တခုစီ တခုစီ
လင်းလာပြီဆိုတဲ့ အချိန် သမုဒယနဲ့ ဝယ တင်လိုက်တဲ့အခါ
ကျတော့—

“ဓမ္မာနုပဿနာနဲ့ အကုန်လုံး မိသွားရော မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဝေဒနာမှာ ကိန်းတဲကိလေသာကို ချုပ်အောင်လုပ်
သိမ်းမိ ကျုံးမိသွားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးမျိုးလုံး အကုန်ဝင်
သွားတယ်။ ဘာမျှမကျန်ဘူး။ ယခု တယ်ပေးလိုက်ပြီ။ သုခ
ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ။

ကာယ၌မှီတဲ့ သုခဝေဒနာ၊ စိတ္တ၌မှီတဲ့ သုခဝေဒနာ ကာယ
၌ မှီပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ စိတ္တ၌မှီပြီးတော့
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ကာယ၌ မှီပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၌မှီ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊
ဝေဒနာရဲ့ အခြေခံလောက် ခု နားလည်သွားပြီ။

ထိုဝေဒနာရဲ့ အခြေခံ ခြောက်ခုနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဝေဒ
နာ တခု တခုမှာ ကိန်းတတ်တဲ့ ကိလေသာတရားတွေကို နား
လယ်ထားဘို့ လိုအပ်ပြန်တယ်။

“ဝေဒနာ တခု တခုစီမှာ ကိန်းတတ် မှီတတ်တဲ့ ကိလေသာ
တရားတွေ နားလယ်ဘို့ မလိုအပ်ဘူးလား”

“လိုအပ်ပါတယ် ဘုရား”

ဝေဒနာတခုမှာ ကိန်းတတ်တဲ့ ကိလေသာကို နားလည်ထား
ရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က ဝေဒနာချုပ်အောင် လုပ်ရမယ်
ဆိုတဲ့အပိုင်း ရောက်ရောက်နေတယ်။

“ဝေဒနာ ချုပ်အောင် လုပ်ရမှာလား၊ ကိလေသာချုပ်
အောင် လုပ်ရမှာလား”

“ကိလေသာချုပ်အောင် လုပ်ရမှာပါဘုရား”

အဲဒါ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် နားလည်စေချင်ပါတယ်နော်။
ဝေဒနာဆိုတဲ့ ဒီစေတသိက်ဟာ စိတ်ရှိနေသမျှ ဘယ်တော့မှ
မချုပ်ဘူး မှတ်တာ။

သုခဿ အနန္တရံ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဿ အနန္တရံ သုခံ၊
အညောညပဋိပက္ခာ တေ သော လောကဿ ဓမ္မတာ။

သုခဿ၊ သုခဝေဒနာရဲ့။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဒုက္ခံ၊
ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်လာတတ်တယ်။

သုခဝေဒနာ ချုပ်သွားရင် ဒုက္ခဝေဒနာ လာတတ်တယ်။
ဒုက္ခဝေဒနာ ချုပ်သွားရင် သုခဝေဒနာ လာလိမ့်မယ်။ သုခလဲ
မလာ ဒုက္ခလဲ မလာရင် ဥပေက္ခာဝေဒနာတော့ ဖြစ်နေမှာပဲ။
ဒီသုံးခု တခုစီတခုစီ လဲနေတာ။

“ဝေဒနာ ချုပ်သေးသလား”

“မချုပ်ပါဘုရား”

တလုံးပြီးတလုံး၊ တလုံးပြီးတလုံး အလဲနဲ့ အလှယ်နဲ့ လာနေ
တာ။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က ဝေဒနာချုပ်တယ်လို့ ပြောနေ
တယ်။

တော၊ အဲဒီဝေဒနာတို့သည်။ အညောည ပဋိပက္ခာ၊ အချင်း
ချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ နေကြပေကုန်၏။ သော၊ ဤသို့
သုခတလှည့် ဒုက္ခတလှည့် ဥပေက္ခာတလှည့် ဝေဒနာတွေ တလှည့်
စီ တလှည့်စီ နှိပ်စက်၍ နေရခြင်းဟာဖြင့်ရင်။ လောကဿ၊ ဟောဒီ

သင်္ခါရလောကကြီးရဲ့။ ဓမ္မတာ၊ ဖြစ်ရိုးစဉ်လာ ဓမ္မတာကြီးပင်
ဖြစ်ပါပေတော့သတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

တခုပြီးတခု လဲလှယ်ပြီးတော့ ဖြစ်နေတာ သင်္ခါရလောက
ကြီးရဲ့ ဓမ္မတာ။ သင်္ခါရလောကကြီးရဲ့ဓမ္မတာဟာ တလုံးပြီးတလုံး
လှည့်ဖြစ်နေတာ။

ဝေဒနာဟာ စိတ်ချုပ်မှ ချုပ်တယ်

“သုခချုပ်ရင်”

“ဒုက္ခလာမှာပါဘုရား”

“ဒုက္ခလာမယ်။ ဒုက္ခချုပ်သွားရင်”

“သုခလာမှာပါဘုရား”

“အဲဒီနှစ်ခု လာခွင့်မရရင်”

“ဥပေက္ခာဝေဒနာ လာမှာပါဘုရား”

“ဝေဒနာရပ်နေတယ်ဆိုတာ ရှိကိုမရှိဘူး”

“မှန်ပါဘုရား”

“ယခု ထိုင်တရားနာနေတဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က ဝေဒနာ
မဖြစ်ဘူးမထင်နဲ့။ ဝေဒနာဖြစ်နေတယ်”

“မှန်လှပါဘုရား”

“ဘယ်နှယ် ဝေဒနာဖြစ်နေတုံး ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးပြောဆို
နေတဲ့စကားလုံးတွေရဲ့ အသံကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ကြားတယ်
မဟုတ်လား”

“ကြားပါတယ်ဘုရား”

သဒ္ဓါရုံ သောတပသာဒဆိုတဲ့ နားအကြည်လာထိ၊ သောတ ဝိညာဏ်စိတ်လုံးပေါ်လာ။ သောတ ဝိညာဏ်စိတ်နဲ့တုံ့ပြိုးတော့မှ ဒီအသံရဲ့ အရသာကို သုခအနေနဲ့ ခံစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိကောင်းရှိ မယ်။ ဥပေက္ခာအနေနဲ့ ခံစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိကောင်းရှိမယ်။ ဟာ— ဒီအသံနားထောင်မကောင်းဘူး၊ စိတ်ဆင်းရဲတယ် ဆိုပြိုးတော့ ဒုက္ခအနေနဲ့ ခံစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိကောင်းရှိမယ်။ ရှိနိုင်တယ်။

အသံဘုရားတခု ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း သောတ ပသာဒဆို တဲ့ ဒီကာယ မှီမှီပြိုးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နားတည်းဟူသော ကာယကို မှီပြိုးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒီဝေဒနာတွေဟာ ဒို့တ ရားနာပရိသတ် နားထောင်ယင်း နားထောင်ယင်းနဲ့ သုခလား၊ ဒုက္ခလား၊ ဥပေက္ခာလား၊ ကိုယ့် ဘာကိုယ်စဉ်းစားလိုက်ရင် ရှင်း လာတယ်။

‘ကိုင်း၊ တရားနာနေတဲ့ဒို့ပရိသတ်၊ ဘုန်းကြီးဟောတဲ့အသံ ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေကြရင် သုခဝေဒနာ နေမှာ ပေါ့’”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဒီအသံတွေ စိတ်ညစ်စရာ၊ ကောင်းလိုက်တာ ဆိုရင်တော့”

“ဒုက္ခဝေဒနာပါဘုရား”

“အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့လေးတွေ ဖြစ်နေကြရင်တော့”

“ဥပေက္ခာဝေဒနာပါဘုရား”

“တခုခုတော့ ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်ဝေဒနာမှဖြစ်ပဲနဲ့ နား ထောင်တယ်ဆိုတာ မရှိဘူးနော်”

“မုန်ပါဘုရား”

အမှတ်တမဲ့လေးတွေ အပျင်းပြေ နားထောင် သွားတော့ ဥပေက္ခာသမားလူက စိတ်ထဲမှာ သဒ္ဓါတွေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့ အားရပါးရကြီး နားထောင်နေသူများ ကတော့ သုခနဲ့ နားထောင်နေတာ။ ဟာ- နားညည်းလိုက်တာ အသံချဲ့စက်ကြီးနဲ့ တခါတဲ တအားအော်နေတယ်ဆိုပြီး စိတ်ညစ်သွားတဲ့ လူက ဒုက္ခဝေဒနာ။ ဒီလို လာလိမ့်မယ်နော်။

ကိုင်း- ဆိုလိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ဝေဒနာသည် စိတ်ရှိနေသမျှ အမြဲတမ်းရှိတယ်။ စိတ်ချုပ်သွားတဲ့ တနေ့ကျမှ ဝေဒနာချုပ်တယ်။ ဒီစိတ် ဘယ်ကျချုပ်တုံးဆိုရင်-

- (၁) နိရောဓသမာပက်ဝင်စားတဲ့အခါ ချုပ်တယ်။
- (၂) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားတဲ့အခါကျရင် ချုပ်တယ်။
- (၃) အသညသတ်တံ့၌ ဖြစ်နေသောအခါ ချုပ်တယ်။

အဲဒီလို နိရောဓသမာပတ်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန် ဒီနှစ်ခုမှတစ်ပါး ကျန်တဲ့ အချိန် ဘယ်အချိန်မှ ဝေဒနာမချုပ်ဘူး။ အိပ်ပျော်နေတဲ့ အချိန်မှာလဲ ဝေဒနာမချုပ်ဘူး။ အိပ်ပျော်နေတဲ့ အခါမှာလဲ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်မှာ ဘဝင်စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ထိုဘဝင်စိတ်နဲ့ တွဲပြီးတော့ ဝေဒနာဟာ ပါသွားနေတာပဲ၊ ခံစားမှုသာပဲ ကွဲသွားတာ။ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာ ခွဲရင်သာ အဲဒီမှာ ကွဲသွားတာနော်။

ဒါကြောင့် မှတ်လိုက်ပေတော့၊ နိရောဓသမာပတ်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတဲ့အချိန်မှာ ဝေဒနာချုပ်တယ်။ ထိုအချိန်မှလွဲ၍ ကြွင်းကျန်တဲ့ စိတ် ရှိနေတဲ့အချိန်မှန်ရင် အားလုံးဝေဒနာရှိတယ်။

“ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ကြီးစားရမှသာက ထိုဝေဒနာမှာကိန်း
တဲ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်အောင် ကြီးစားကြရမှာ”

“မုန်လှပါဘုရား”

“ဝေဒနာချုပ်အောင် ကြီးစားဘို့ရန် မဟုတ်ဘူးတဲ့နော်”

“မုန်ပါဘုရား”

ဝေဒနာနဲ့ ကိလေသာ

ဒါကြောင့်—

(၁) သုခါယ ဝေဒနာယ ကိံ အနုသယော အနုသေတိ။
သုခါယ ဝေဒနာယ၊ သုခဝေဒနာဋ္ဌိ။ ကိံ အနုသယော၊
အဘယ်အနုသယသည်။ အနုသေတိ။ ကိန်းတတ်ပါသည်။
သုခဝေဒနာမှာ ဘယ်ကိလေသာ ဝင်တတ်ပါသလဲ အမေး
တချက်။

(၂) ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ဘယ်ကိလေသာ ဝင်တတ်သလဲ။
အမေး တချက်။

(၃) ဥပေက္ခာယ ဝေဒနာယ ကိံ အနုသယော အနုသေတိ။
ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ အဘယ်ကိလေသာ ဝင်တတ်
ပါသလဲ။ အမေးတချက်။

(၁) သုခဝေဒနာမှာ ဘယ်လိုကိလေသာ ဖြစ်တတ်သလဲ။

(၂) ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ဘယ်ကိလေသာ ဖြစ်တတ်သလဲ။

(၃) ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ ဘယ်ကိလေသာ ဖြစ်တတ်သလဲ။

မေးခွန်းသုံးခု ဝင်ထားလိုက်၊ အဖြေက—

သတိပဋ္ဌာန်-၁၀

၁၄၆ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

- (၁) သုခါယ ဝေဒနာယ ဣဂါနုသယော အနုသေတိ။
သုခဝေဒနာ ဣဂကိန်းတတ်တယ်။
- (၂) ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဗ္ဗာနုသယော အနုသေတိ။
ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ဒေါသကိန်းတတ်ပါတယ်။
- (၃) ဥပေက္ခာယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနု
သေတိ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ မောဟဝင်တတ်ပါတယ်။
ဝေဒနာသုံးပါးနဲ့ ကိလေသာသုံးပါး သုခဖြစ်ရင် ဣဂ
ဝင်တတ်တယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာဆိုရင် ဒေါသ ဝင်တတ်တယ်။
ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုရင် မောဟဝင်တတ်တယ်။

ဘယ်လိုလုပ် ဣဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ဝင်တတ်တုံးလို့
နောက်တဆင့်တက်ရင် နောက်ထပ် ပါဠိတော် တပိုဒ်က—

သုခါယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌာ သမာနော အဘိနန္ဒတိ
အဘိင်ခုတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ တေဿ သုခါယ
ဝေဒနာယ ဣဂါနုသယော အနုသေတိ။

သုခါယ ဝေဒနာယ၊ သုခဝေဒနာဋ္ဌိ။ ဖုဋ္ဌာ သမာနော၊
ဧတုထိသညံရှိသော်၊ အဘိနန္ဒတိ၊ သုခရဲ့အရသာကို နှစ်သက်
လေတော့၏။

ကာယမှာဖြစ်ဖြစ် စိတ္တမှာဖြစ်ဖြစ် ချမ်းသာတဲ့သဘောနဲ့
ဧတုကြရင် ကာယိက ချမ်းသာ၊ စေတသိက ချမ်းသာ၊ ကာယ
စိတ္တ နှစ်ဌာနချမ်းသာမှုနဲ့ကြုံကြရင် နှစ်သက်တယ်။ ကာယစိတ္တ

နှစ်ဌာန ချမ်းသာနေရင် လူမျှစေ ကိလေသာ မကုန်သေးသူ တိုင်း နှစ်သက်တာပဲ။

ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါချမ်းသာလို့ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ရဲ့ အစွမ်း အားဖြင့် လှစွဲပြီးတော့ ပြောတတ်ပါတယ်။ ဘယ်သူ ချမ်းသာ တာလဲ၊ ငါချမ်းသာတာ သုခဝေဒနာကို ငါလုပ်တာ။ ချမ်းသာတဲ့ အရသာကို ဘယ်သူခံစားသလဲ၊ ငါခံစားရတာ၊ ဝေဒနာကို ငါ လုပ်တာ။ အဲဒီချမ်းသာမှုသည် ဘယ်သူပိုင်တဲ့ ချမ်းသာခြင်းလဲ။

တော်မမ၊ ငါပိုင်တဲ့ ချမ်းသာခြင်း။

တဏှာနဲ့သိမ်းဆည်းထားတာ ငါ့ကြောင့်။

သုခယ ဝေဒနာယ၊ သုခဝေဒနာဖြင့်။ ဖုဋ္ဌော သမာနော၊ တောထိသည်ရှိသော်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်လေတော့၏။ အဘိဝဇ္ဇတိ၊ ချမ်းသာလိုက်တာ ငါ့ရဲ့ချမ်းသာခြင်းပဲ ငါ့မို့လို့ချမ်း သာတယ်။ ငါ့ရဲ့ချမ်းသာခြင်းဟာ အနိစ္စပါပဲလို့ တဏှာမှာန ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ယူစွဲကာ ပြောဆိုကြလေတော့၏။

အဇ္ဈောသာယ၊ အဲဒီသုခရဲ့အရသာမှ သက်ဝင်နှစ်မြုပ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်လေတော့၏။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခယ ဝေဒနာယ၊ သုခဝေဒနာ၌။ ဓဂါနုသယော၊ အဲဒီ သုခကိုစွဲနေတဲ့ ဓဂဆိုတဲ့ အနုသယသည်။ အနုသေတိ၊ ကောင်း စွာမသွေ ကိန်းဝပ်၍နေလေတော့သတည်း။

“သခု-သခု-သခုပါ ဘုရား”

သုခ၊ သာယာဖွယ်ကောင်းတဲ့ သုခရဲ့အရသာ ကာယစိတ္တ နှစ်ဌာနမှာဖြစ်ခဲ့ရင်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်သွားတယ်။ အဘိ ဝဇ္ဇတိ၊ ငါချမ်းသာတယ်လို့ တဏှာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဒီလိုထုတ်ပြီးတော့

ပြောလာတယ်။ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ၊ အဲဒီဝေဒနာထဲမှာ မြှုပ်ပြီးတော့ စိမ်နေတာပဲ။

တရားအားထုတ်ယင်း စိမ်နေတဲ့ ယောဂီတွေ တခါ တခါ ရှိတတ်တယ်နော်။ တရားအားထုတ်ယင်းနဲ့ တခါတဲ တကိုယ်လုံး ငြိမ်နေပြီဆိုရင် အဲဒီထဲမှာ စိမ်ပြီးတော့ ထိုင်နေတယ်။ ဒီလိုဖြစ် သွားတယ်။ ပီတိသုခနဲ့ အဲဒီယောဂီဟာ ငြိမ်သွားတယ်။ နိကန္တိ တဲ့။ သုခရဲ့အရသာကို တပ်မက်ခြင်းဆိုတဲ့ နိကန္တိနဲ့ အဲဒီလူ မြော နေတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် သူ့သန္တာန် ဘာဝင်သလဲဆိုတော့ သုခဝေဒနာနဲ့ ရာဂနဲ့ ကွဲနေတာ။ ထိုသုခဝေဒနာသည် ကာယိက သုခနဲ့ စေတသိက သုခ၊ နှစ်ပါး တကိုယ်လုံးပေါ့ပါးနေတာပဲ။ တင် ပါးနဲ့ကြမ်း ထိနေတာ မသိတော့ဘူး။ မုဒိတာဖြစ်လို့ နူးညံ့နေ တယ်။ ပေါ့ပါးလွန်းလို့ ကောင်းကင်မြောက်မလိုဖြစ်လာတယ်။ တကိုယ်လုံး ပေါ့လာတဲ့အချိန် အဲဒါ ကာယိကသုခ။

ဝေဒနာနဲ့ အသိစိတ်

“ထိုကာယိကသုခကို ချမ်းသာတယ်လို့ သိတယ်ဆိုတဲ့စိတ်၊ အသိစိတ်နဲ့တုံ့ပြန်ပြီးတော့ ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ဝေဒနာ တဲ့မနေ ဘူးလား။”

“တုံ့နေပါတယ်ဘုရား။”

“ဒီဝေဒ နာဘာကိုမှီဖြစ်လာတာလဲဆိုရင် ကာယမှီဖြစ်တာ ဟုတ်လား။”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား။”

ကာယမိဖြစ်တာ လူတကိုယ်လုံးကတော့ ရောဂါတွေနဲ့ အနာ
တွေနဲ့ တကိုယ်လုံး ထားစရာ၊ ရစရာ ယူစရာမရှိ၊ မထိုင်နိုင် မထူနိုင်
ဖြစ်ပြီးတော့ အိပ်ရာညောင်စောင်းပေါ်မှာ လှဲပြီးတော့ နေ
ပင်နေငြားသော်လဲပဲ တခါတခါ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ အံ့ဩ
စရာ၊ လှဲဖြစ်ဖြစ် ရဟန်းပဲဖြစ်ဖြစ် ရှိတတ်တယ်။ ရောဂါဝေဒနာ
နှိပ်စက်လို့ သေလုလုသာဖြစ်နေတယ်။ သူ့မျက်နှာကြည့်ရတာက
ကြည့်ပြီးတော့ရှင်နေတယ်။ ကာယမှာ ဆင်းရဲချင်တိုင်း ဆင်းရဲ
နေပေမဲ့ သူ့စိတ်ထဲက အလွန်သက်သာနေတာ။

“အေး-ဒီလို ဒီလိုဝေဒနာမျိုးက ဘယ်လိုဝေဒနာမျိုးလဲ
ဆိုရင် စေတသိက။ ဘာပါလိမ့်”

“စေတသိကပါဘုရား”

“စေတသိကသို့မဟုတ်ပြီနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒီစေတသိကသို့မဟုတ် ဘုန်းကြီးတို့ ယခင်ဟောခဲ့တုန်းက
တော့—

သာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သာမိသံ
သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ၊ နိရာမိသံ ဝါ
သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော နိရာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ
ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ။

မဟာသတိပဋ္ဌာန်က ဒီလိုပြောတယ်။ ဟောဒီသံယုတ္တန်ကယ်
ကျတော့ တိုက်ရိုက်ပြောပြလိုက်တယ်။

သုခါယ ဝေဒနာယ ဣဂါနုသယော အနုသေတိ။
တိုက်ရိုက်တရားကိုယ် ကောက်ပေးလိုက်တယ်။ သုခဝေဒနာ
တပ်မက်နေရင် အေး—မှတ်သာထားတော့၊ ဣဂစိတ်ပူးသွားပြီ။

“ဝေဒနာနဲ့ ဘာစိတ်ပူးသွားလဲ”
“ဣဂစိတ်နဲ့ ပူးသွားပါတယ်ဘုရား”

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ မှတ်မိပါစေနော်။ ကာယမိပြီးတော့
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သုခဝေဒနာ ဣဂစိတ်နဲ့ တွဲသွားသည်။

- (၁) ကာယက တခု၊
- (၂) ဝေဒနာက တခု၊
- (၃) ဝေဒနာနဲ့တွဲပြီးတော့ စွဲနေတဲ့ ဣဂစိတ်က တခု။

“ဘယ်နှစ်ခုလဲ”
“သုံးခုပါဘုရား”

ရွှေကွက်မပျောက်စေနဲ့

အဲဒီအချိန်မှာ ဝေဒနာက လှမ်းနေရင် ဝေဒနာရွှေကွက်တင်
လိုက်။ ဝေဒနာနဲ့ စိတ္တတို့ကများ ပြေးပြေး ပြေးပြေး ပျောက်
သွားပြန်ရင်၊ ကာယချည်းပေါ်နေရင် ကာယရွှေလိုက်။ ကာယနဲ့
ဝေဒနာက ရှုလို့ခက်နေရင် ဣဂစိတ်ကိုရွှေလိုက်။

“ဟန်မကျဘူးလား”
“ဟန်ကျပါတယ်ဘုရား”

ဣဂစိတ်ရွှေတော့ လွယ်ပြီပေါ့ဗျာ။

သဇာန် ဝါ စိတ္တံ သဇာန် စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။

သဇာန်၊ ဣဂန္တံတကုဖြင့်၍နေတဲ့။ စိတ္တံ ဝါ၊ စိတ်တွေကိုလဲပဲ။ သဇာန် စိတ္တန္တိ၊ ဣဂဏ်တပါပဲလို့။ ပဇာနာတိ၊ သိအောင် ရှုလိုက်ပါလေ။

ဣဂန္တံဝေဒနာတံနေတယ်။ ယခုတော့ ယောဂီက ဝေဒနာကို တချက်ရှုတယ်။ ဝေဒနာကို ကပ်ပြီးတော့ လောင်နေတဲ့ ဣဂကို တချက်ရှုတယ်။

“ဟန်မကျဘူးလား”

“ဟန်ကျပါတယ်ဘုရား”

ဣဂကို ရှုလိုက်တော့ ဣဂငြိမ်းသွားတယ်။ ဝေဒနာကို ရှုလိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အဲဒီဝေဒနာရဲ့နောက် နှုတ်တ ဣဂလဲ လာခွင့်မရဘူး။ အဲဒီလိုမှ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် ဟန်ကျတယ်။ တည်ရာမှီနေတကု ဖြိုရတာနော်။

“အမြင်တူးတော့ ပင်စည်လဲဆိုတာ ဒီအတိုင်းပြောတာ”

သုခါယ ဝေဒနာယ ဣဂါနုသယော အနုသေတိ။

သုခဝေဒနာမှာ ဣဂဝင်တတ်တယ်။ တချက်ပြီးပါစေ။

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဠော သမာနော သောစတိ ကိလမကိ ပရိဒေဝတိ ဥရက္ခာလိံ ကန္ဒတိ တဿပုဂ္ဂလဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိသါနုသယော အနုသေတိ။

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်။ ဖုဠော သမာနော၊ တွေ့ထိနှိပ်စက်မယ်ဆိုရင်။ တဿပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဖုဠော

၁၅၂ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

သမာနော၊ တွေ့သိနှိပ်စက်သည်ရှိသော်။ သောစတိ၊ စိုးရိမ်၏။
ကိလမတိ၊ ပင်ပန်း၏။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ ဥရတ္တာလိ
ကန္တတိ၊ တကိုယ်လုံး တွန့်လိမ်ကာနဲ့ မြည့်တမ်းလေတော့၏။

တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ၌။ ပဋိဗာသယယော၊ စိတ်ကို ထိခိုက်လာတဲ့
ဒေါသတရားလေးဟာ။ အနုဿတိ၊ ကိန်းလာလေတော့၏။

ဒုက္ခနှိပ်စက်လာရင် စိတ်မှာ ထိခိုက်လာတယ်။ ထိခိုက်တဲ့
သဘောကို ပဋိဗာသေါတယ်။ နောက်တမျိုးပြောရင် စိတ်မှာ
ညှဉ်းဆဲသလိုဖြစ်ပြီးတော့ ပင်ပန်းလာတယ်။ ဒါကိုလဲပဲ ပဋိဗာသ
ခေါ်တယ်။

(၁) စိတ်ထိခိုက်တဲ့သဘော။

(၂) စိတ်ထဲညှဉ်းဆဲသလို ပင်ပန်းတဲ့သဘော။

စိတ်ထဲညှဉ်းဆဲလာတယ်၊ ပင်ပန်းလာတယ်၊ ထိခိုက်လာတယ်
ဆိုတာဟာ ပါဠိစကားမှာ ပဋိဗာသခေါ်တယ်။ တရားကိုယ်က
ဘယ်သူညှဉ်းဆဲဘာလဲဆိုတော့ ဒေါသ။ ဒီဒေါသ ဘာကြောင့်
ဖြစ်လာတာလဲဆိုတော့ ဒုက္ခဝေဒနာကြောင့် ဖြစ်လာတာ- ဒုက္ခ
ဝေဒနာနဲ့ ဒေါသတို့လို့ စိတ်ထိခိုက်တာ။

အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာ ဘာမှဖြစ်တာလဲကြည့်။ ကာယမှဖြစ်တဲ့
ဒုက္ခရှိတယ်၊ စိတ္တမှဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခရှိတယ်၊ ကာယမှဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဆိုလို့
ရှိရင် ကာယမှာ ရှုစရာတချက်၊ စိတ္တမှာမှဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ
ဆိုရင် စိတ္တဆိုတဲ့ ရှုစရာ ရှုကွက်တချက်၊ နောက်တခါ ထိုဝေဒ
နာကို ရှုလိုက်ရမှာကတချက်၊ ဝေဒနာနဲ့ တွဲနေတဲ့အခါ ဒေါသ
ကို ရှုရမှာက တချက်၊ ဒီလိုသွားလိမ့်မယ်နော်။

စိတ္တနဲ့ ဒေါသက တရားကိုယ်တူတယ်။ စိတ်အနေနဲ့ ဒါပေါင်း ထားတာ။ ကာယရယ်၊ စိတ္တရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ အဲဒီလိုလာ တယ်။

ဪ- ဟောဒီဒုက္ခဝေဒနာဟာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဆုံတဲ့ ကာယမို့ဖြစ်တာ။ ဒီကာယသည် ယောဂီများရဲ့ ရှုရမယ့် အာရုံတခု၊ ဒီကာယကို မှီဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ဒုက္ခကြီးဟာလဲ ရှုရမှာတခုပဲ။ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ တွဲနေတဲ့ ဒေါသ စိတ်ဟာလဲ ရှုရမှာတခုပဲ။

“ရှုကွက် ဘယ်နှစ်ချက်ပေါ်သလဲ”

“သုံးချက် ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား”

“ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တပဲ မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ကာယကိုလဲပဲ သမုဒယ ဝယတင် ရှုပစ်လိုက်။ ဝေဒနာကို လဲ သမုဒယ ဝယတင် ရှုပစ်လိုက်။ ဒေါသစိတ်ကလေးကိုလဲ သမုဒယ ဝယတင် ရှုပစ်လိုက်။

“ဓမ္မာနုပဿနာပါ သွင်းတော့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ကုန် ဧရာမဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကျတော့ ဘာကိန်းသလဲ ကြည့်ရအောင်-

အမှန်တကယ် သိရမယ် အချက် ၅-ခု

သော တာသံ ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္တင်္ဂမဉ္စ
အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာ

နာတိ၊ တဿ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာ
နုသယော အနုသေတိ။

(သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်-
၄၁၀)

သော၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာသံ ဝေဒနာနံ၊ ထိုဝေ
ဒနာတို့ရဲ့ သမုဒယဉ္ဇ၊ သမုဒယသဘောကို၎င်း။ ဝါ- သမုဒယဉ္ဇ၊
ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္ဇ၊ ချုပ်ဆုံးကွယ်
ပျောက်ခြင်းကို၎င်း။ အဿာဒဉ္ဇ၊ သာယာဖွယ်ဆိုတဲ့အချက်ကို
၎င်း။ အာဒီနဝဉ္ဇ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္ဇ၊ ထွက်မြောက်
ရာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ နပ္ပဇာနာတိ၊ မှသိ
ရှာလေ။

တခါတခါ မသိလိုက်ဘူး။ ဘာတွေမသိလိုက်သလဲဆိုရင်
သမုဒယရယ်၊ ဝယရယ်၊ အဿာဒရယ်၊ အာဒီနဝရယ်၊ နိဿရ
ဏရယ်။

“ဒို့ပရိသတ် ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“နှစ်ချက်ပါဘုရား”

- (၁) သမုဒယ — ဝေဒနာဖြစ်လို့ ဖြစ်မှန်းမသိ။
- (၂) ဝယ — ဝေဒနာ ပျက်စီးနေလို့ ပျက်စီး
နေမှန်းမသိ။
- (၃) အဿာဒ — သာယာနေလို့ သာယာနေမှန်းမသိ။
- (၄) အာဒီနဝ — အပြစ်ရယ်လို့ အပြစ်မှန်းမသိ။
- (၅) နိဿရဏ — ဝေဒနာရဲ့ ထွက်လမ်းကိုလဲ မသိ။

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“ငါးချက်ပါဘုရား”

မသိလို့ရှိရင် အဲဒီမသိမှုဆိုတာဟာ—

အညာဏံ အဝိဇ္ဇာ။

အညာဏံ၊ မသိပါဘူးဆိုတဲ့ သဘောသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာမပါပဲ။

“မသိတာဘာကြောင့်”

“အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပါဘုရား”

ဪ— ဥပေက္ခာ— ဘာတခုမှ မသိလိုက်ဘူး။ သာယာတာလဲ မသိလိုက်ဘူး၊ သာယာတာသိလိုက်ရင် သုခထဲရောက်သွားလိမ့် မယ်နော်။ သာယာလို့ သာယာမှန်းမသိရင် အဲဒီလူဟာ ဥပေက္ခာ၊ ဆင်းရဲလို့ ဆင်းရဲမှန်း မသိရလေလဲ ဥပေက္ခာ။

ဒီတော့— ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာကိုလဲ သူမသိလိုက်တော့ဘူး။ ပျက်စီး သွားတဲ့ဝေဒနာလဲ သူမသိတော့ဘူး။ သာယာတာလဲ မသိဘူး၊ ဆင်းရဲတာလဲ မသိဘူး၊ အပြစ်တွေရောက်နေလို့ ရောက်နေမှန်းလဲ မသိတော့ဘူး။ နိဿရဏ ထွက်မြောက်ရာလဲ မရှာတတ်ဘူး ဆိုရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာဖြစ်သလဲ၊ ဥပေက္ခာဖြစ်နေတယ်။

ထို ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် မောဟဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာနဲ့ တွဲနေပြီ တဲ့။

“ဥပေက္ခာ ဘာနဲ့တဲ့”

“မောဟနဲ့ တွဲနေပါတယ်ဘုရား”

“ကိုင်း—ယခုပြောခဲ့တာလေးတွေ စဉ်းစားလိုက်တော့ သုခ ဝေဒနာမှာ ရာဂ ဇင်တတ်တယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာမှာ”

“ဒေါသဝင်ပါတယ်ဘုရား”

“ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ”

“မောဟဝင်ပါတယ်ဘုရား”

“မောဟဝင်တယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ မောဟဝင်တော့ ခဏိတုံအချက် ငါးချက်ဖြစ်သွားတာ”

“မှန်ပါတဲ့ဘုရား”

“သမုဒ္ဓယ၊ အတ္တင်္ဂမ၊ အဿာဒ၊ အာဒီနဝ၊ နိဿရဏ၊ ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“ငါးချက်ပါတဲ့ဘုရား”

သမုဒ္ဓယ-ဖြစ်တဲ့သဘောလဲ မသိ။

ဝယ-ပျက်တဲ့သဘောလဲ မသိ။

ဖြစ်တာလဲ မသိ၊ ပျက်တာလဲမသိတော့ သိပ်ရှင်းတာပေါ့ ဟဲ့။ မောဟကြီးဖုံးနေတာနော်။

အဿာဒ-ချမ်းသာလိုက်တာ၊ ဒါလဲမသိဘူးတဲ့။

ဘယ်လောက်ဖုံးတဲ့ မောဟလဲဆိုတာ—

အာဒီနဝ—အပြစ်ရောက်တယ်၊ ဝေဒနာမှာ အပြစ်ရှိတယ်။

ဝေဒနာမှာ ရှိတဲ့အပြစ် ၃-ချက်

အပြစ်ဆိုတာ တခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်

အနိစ္စရယ်၊
ဒုက္ခရယ်၊
ဝိပရိဏာမရယ်၊

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”
“သုံးချက်ပါဘုရား”

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဆိုတဲ့ အပြစ်ကြီးသုံးခုဟာ ဒီဝေဒနာ မှာရှိတယ်။ အပြစ်ကို ရှာပြီးတော့ ရှုလို့ ဘယ်လိုပဲ ပြောပြော အပြစ်ရှာမတွေ့လို့ မသိတာဟာ အဝိဇ္ဇာ။

“မဟုတ်ဘူးလား”
“မှန်ပါဘုရား”

ဒီမသိမှုသုံးခုနဲ့ ဥပေက္ခာကဲ့ပြီဆိုတော့ ရှင်းသွားတာပေါ့။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကြီးဟာ မောဟနဲ့အတူလိုက်လာတယ်။ ကိုလေ သာသုံးပါးနဲ့ ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ရဲ့ ကပ်လျက် သွားတတ်ပုံ နား လည်ကြပြီနော်။

“ဒါဖြင့်ရင် ငါတို့ ယနေ့လုပ်ရမယ့်အလုပ်သည် ဒီဝေဒနာ တွေချုပ်အောင် လုပ်ရမှာလား၊ သူ့စွဲကိန်းလာတဲ့ ကိုလေသာ တွေကိုချုပ်အောင် လုပ်ရမှာလား”

“ကိုလေသာတွေချုပ်အောင် လုပ်ရမှာပါဘုရား”

ကိုလေသာတွေချုပ်အောင်လုပ်ရမှာ၊ ငါ့ဝေဒနာချုပ်သွား လို့ဟန်ကျပြီ၊ ကိုလေသာကျန်နေရစ်ခဲ့တယ်ဆိုရင်တော့ ဘယ် ထန်ကျတော့မလဲ။

၁၅၈ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

“ဒကာထွန်းကျော်၊ ဝေဒနာတေ့ချုပ်သွားပြီ။ ကိလေသာကြီးက”

“ကျန်နေမှပါဘုရား”

“အဲဒီကျန်နေရင် မကောင်ဘူးနော်”

“မကောင်းပါဘူး”

“ဝေဒနာချုပ်ချင်ချုပ် မချုပ်ချင်နော်၊ ကိလေသာချုပ်သွားမှ ဟန်ကျတယ်”

ဒီလိုမဟုတ်လား။

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါဖြင့် ကိလေသာချုပ်သွားမှဟန်ကျမယ်ဆိုယင် ကိလေသာချုပ်အောင် ဝေဒနာတင်ရှုရမယ်ဆိုတော့ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ ဒီဝေဒနာသုံးချက်ကို ဘယ်နှယ်လုပ်ရှုရမယ်ဆိုရင် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က—

သုခါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် ၄၀၉)

သုခါဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအနေအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုပါလေ။

သုခဝေဒနာကို ဒုက္ခမြင်အောင်ရှုတဲ့။

“သုခဝေဒနာကို ဘာဖြစ်အောင် ရှုရမလဲ”

“ဒုက္ခဖြစ်အောင် ရှုမှပါဘုရား”

“ခက်လိုက်တာဘုရား။ သုခ သုခလို့ ရှုမှပေါ့၊ ဘယ်နှယ် သုခကို ဒုက္ခလို့ ရှုရမလဲ။ ဒီလိုသာတယ်”

“မ္ဗန်ပါဘုရား”

သုခဝေဒနာ ဌိတိသုခါ ဝိပရိကာမဒုက္ခာ။

သုခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဌိတိသုခါ၊ ထင်ရှား
တည်ရှိနေတုန်းတော့ သုခဖြစ်ပေါ်လိမ့်မယ်။ ဝိပရိကာမဒုက္ခာ၊
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့အခါ ကုန်ပျောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဒုက္ခ
ပါပဲ။

သုခဝေဒနာ ရှိနေတုန်းတော့ သာတာ၊ သာယာနေလို့ သုခ။
အဲဒီဝေဒနာတွေ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားတဲ့အခါကျတော့ ဒုက္ခ
စင်စစ်ပဲ။ ဒါဖြင့်ရင် သုခဝေဒနာသည် ဝိပရိကာမဒုက္ခာ။

“ဘာဒုက္ခပါလိမ့်”

“ဝိပရိကာမဒုက္ခာပါဘုရား”

“ဘုံသုံးဆယ်တစ်က သုခတွေဟာ ဘယ်သုခဝေဒနာပဲဖြစ်
ဖြစ် ဖောက်ပြန်တဲ့ကားကြီးမှ လွတ်ပါ့မလား”

“မလွတ်ပါဘုရား”

“ပျက်စီးတဲ့ကားကြီးမှ လွတ်ပါ့မလား”

“မလွတ်နိုင်ပါဘုရား”

အေး—ဝေဒနာမှန်ရင် အပြစ်သင့်နေတယ်။ ကားသင့်နေ
တယ်ဆိုတာ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးမှုကို ပြောတာ။ သုခဝေဒနာလဲ
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ အပြစ်ကား ရှိတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာမှာလဲ
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ အပြစ်ကားကြီး ရှိတယ်နော်။

၁၆၀ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏ်ဿရ၏

ဝေဒနာရဲ့ အပြစ် တွေအောင်ရှာရှု

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်
ကိုယ်တော်မြတ်က။

ကံ ဝေဒနံ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မော အယံ
ဝေဒနာယ အာဒိနဝေ။

ယံ ဝေဒနံ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲတဲ့ဝေဒနာ။
ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတဲ့ဝေဒနာ၊ ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး
တဲ့ ဝေဒနာ။ အယံ၊ ဤအနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဆိုတဲ့ သဘော
သည်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာရဲ့။ အာဒိနဝေ။ အပြစ်ပါပေ
တည်း။

ဖောက်ပြန်နေတယ်၊ ပျက်စီးနေတယ်ဆိုဘာဟာ ဝေဒနာရဲ့
အပြစ်။

“ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေခြင်းသည် ဘာပါလိမ့်”

“ဝေဒနာရဲ့ အပြစ်တွေပါဘုရား”

ဘုန်းကြီးတို့ကာလက ဒါကို အာဒိနဝေခေါ်တယ်။

“တစုံတခုကို စွန့်လွှတ်ချင်ရင် အပြစ်ရှာပြီးတော့မှ စွန့်လို့
ပြောတယ်မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ရုပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ နတုမ္မာကသုတ္တန် ဘုန်းကြီးတို့ ဟော တုန်း
အလဲ ရုပ်တရားရဲ့ အပြစ်ရှာရှု။ ရုပ်ကြီးကို ဆန္ဒရာဂကွာအောင်
အလုပ်လုပ်ပုံ ဟောခဲ့ပြီနော်။

ဝေဒနာခရဲအပြစ်ရှာမှ ဝေဒနာပေဂါမှ စွဲလားတဲ့ကိုလေသခ
တွေလဲ ကွာလိမ့်မယ်။ အပြစ်မတွေ့သေးသမျှ အကုန်လုံး
အကောင်းချည်းပဲ။ အပြစ်တွေ့ကြပြီဆိုတော့ ဇနီးမောင်နှံတောင်
ပြတ်သွားကြတယ် မဟုတ်လား။ အပြစ်မတွေ့လို့ အကုန်ကောင်း
နေတာ။

“ကိုင်း - ဒီကနေ့ကစပြီးတော့ ဆန္ဒရာဂ ကွာချင်သလား။
မကွာချင်ဘူးလား။”

“အပြစ်ရှာရမှပာပါဘုရား”

“ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က ဆန္ဒရာဂတွေ ကွာချင်သလား။
မကွာချင်ဘူးလား။”

“ကွာချင်ပါတယ်ဘုရား”

“အိမ်ကျရင် အပြစ်ရှာ၊ အပြစ်ရှာ၊ အိမ်ကျရင်”

“မှန်ပါတုရား”

“သ့အပြစ်ငါ့ရှာ၊ ငါ့အပြစ်သ့ရှာ၊ ရှားပြီးတော့ အဲဒီဆန္ဒ
ရာဂခါ ဟုတ်ဘူးလား”

“မှန်ပါတုရား”

အညာသားနဲ့ အောက်သားလို

ဟိုတုန်းက အညာသားနဲ့အောက်သား မြစ်ထဲဆုံကြတာ
မျိုးပေါ့၊ လှေစင်းနဲ့ ကုန်ကူးကြ၊ အညာသားကလဲ အောက်
သားကို မခွဲနိုင်၊ အောက်သားကလဲ အညာသားကို မခွဲနိုင်လို့
အောက်သားကလဲ အညာသား အထက်ဆန်တော့မယ် ဆိုလို့ရှိ
ရင် အညာသားနဲ့အတူဆန်ပြီးတော့ အညာကို တက်ပြီးတော့
သတိပဋ္ဌာန်-၁၃

လိုက်သွားတယ်။ အေးကွာ မင်းအိမ်ရောက်အောင် ငါလိုက် ပို့မယ်။ “အညာသားအိမ် ရောက်အောင်လိုက်ပို့။ အောက်သား တာ အညာသားအိမ်ရောက် စားသောက်ပြီး အောက်သားက “ငါပြန်တော့မယ်” ဆို။ အညာသားကလဲ “ငါလိုက်ပို့အုံးမယ်” ရောဝတ်မြင်ထဲ စုန်လိုက်ဆန်လိုက်နဲ့ အညာသားနဲ့အောက်သား ရေထဲက ကမ်းပေါ် တက်ရတယ်ကို မရှိဘူး။ ဘာဖြစ်နေကြ တာလဲဆိုတော့ မခွါရက်နိုင်ကြတာ။

“ဘာဖြစ်ကြတာလဲ”

“မခွါနိုင်ကြတာပါဘုရား”

အညာသားနဲ့ အောက်သား မြင်ထဲ ခရီးသွားယင်း လမ်း တွေ့တဲ့ ခရီးသည်နှစ်ယောက်ဟာ မခွါနိုင်ကြဘူးနော်။ ဒီကနေ့ ဒို့တရားနာပရိသတ် သြစာနိယ သံသရာကြီးထဲမှာ သွားနေတဲ့ ခရီးသည်တွေ။ ဟောဒီ လူပြည်မှာ နှစ်ငါးဆယ် ခြောက်ဆယ် အတွင်း ခဏကလေး လာတွေ့ကြတာ မဟုတ်လား။

“ခွါနိုင်ကြရဲ့လား”

“မခွါနိုင်ကြပါဘုရား”

“အပြစ်မှ မရှာပဲကိုး”

“မုန်ပါဘုရား”

ခုနက အစုန်အဆန် မျောနေကြတဲ့ အညာသားနဲ့ အောက် သားလိုပဲနော်။ အပြစ်မရှာတော့ မခွါနိုင်ကြဘူး။ အောက်သား က အညာဆန်တက်လိုက် အညာသားက အောက်စုန်လိုက်နဲ့ ဒီလိုနဲ့ပဲ သွားလိုက်လာလိုက်နဲ့ နေနေလိုက်ကြတာ လှေပေါ်မှာ ကုန်တွေမရှိပင်မရှိငြားသော်လဲပဲ ဒီလူနှစ်ယောက်ဟာအချည်းနှီး

သူအိမ် ငါလိုက်ပို့၊ ငါ့အိမ်သူလိုက်ပို့နဲ့ စုန်ချည်ဆန်ချည် သွား
နေကြတယ်။

တဖြေးဖြေးနဲ့ မိုးလေးကလဲ ကျလာ၊ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ပြန်ဘို့
အချိန်ကျပြီ။ မိုးတွေလေတွေက ထန်လာပြီ။ ကူးသန်းရောင်း
ဝယ်ရေး တယ်မကောင်းတော့ဘူး။ အိမ်ပြန်ကြစို့ဆိုတော့ မြစ်
လယ်ခေါင် တယောက်နဲ့တယောက် ခဲ့မရဘူး။

ခွဲမရတော့ ဘယ်နှယ်လုပ်ကြသလဲဆိုတော့ အညာသားနဲ့
အောက်သား “ကိုင်း— မင်းနဲ့ငါနဲ့တော့ တယောက်နဲ့တယောက်
ဒီအတိုင်းသာ သံယောဇဉ်ကြီးနေကြရင် ခွဲလို့ရမှာမဟုတ်ဘူး။
မင်းက တက်တချောင်းကိုင်း၊ ငါက တက်တချောင်းကိုင်း၊ တ
ယောက် တက်တချောင်းစီ ကိုင်ပြီးတော့ ရင်ဆိုင် အဲဒီမှာ
ခေါင်းတက်နဲ့ ရိုက်ကြဆိုပဲ။

မြစ်လယ်ခေါင်မှာ တက်နဲ့လဲရိုက်။ အညာသားက ရိုက်လိုက်
ခံအောက်သားကရိုက်လိုက်နဲ့ တခါတဲခေါင်းတွေကိုကွဲ၊ သွေးတွေ
ကို ယိုစီးကျလာတော့မှ တယောက်မျက်နှာတယောက်မကြည့်
ချင်တော့။ အဲဒီတော့မှ ကျောပေးပြီးဘော့ လှေနှစ်စင်းနဲ့
ခွဲသွားကြတယ်တဲ့။

“ဒကာ ထွန်းကျော်ကြီးရေ”

“ဘုရား”

“ဘုန်းကြီးက တက်နဲ့ရိုက်ဖို့ မှာနေတာမဟုတ်ဘူးနော်။

“မှန်ပါဘုရား”

“အိမ်ကျလို့ သွားပြီးတော့များ မရိုက်လိုက်နဲ့ ဟုတ်လား။

ကိုစွမရှိဘူး ရိုက်ရင်လဲ ကျောင်းလာခဲ့”

“သူက ရိုက်မှာပါဘုရား”

“သူက ရိုက်မှာလား၊ သူက ရိုက်ရင်လဲ လာခဲ့ ကိစ္စမရှိဘူး၊ အဲဒါ အာဒိနဝပဲ မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အာဒိနဝဆိုတာ တက်နဲ့ ရိုက်တာထက်တောင် ဆိုးတယ် နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

တက်နဲ့ရိုက်တာထက်ဆိုးတယ်။ တက်နဲ့ရိုက်တာက တချက် ရိုက် တချက်ပဲ နာတာမဟုတ်လား။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာ မ အာဒိနဝကြီးတွေ ရိုက်လာတာက သံသရာတလျှောက်လုံးက ရိုက်လာတာ။

“နာသေးဘူးလား”

“မနာသေးပါဘုရား”

“မနာသေးဘူး။ ဒါဖြင့် လက်တွေ့ဒီနေရာ ချက်ချင်းရိုက်မှ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အေး-ဥပမာလေးနဲ့မှတ်ထား”

ဥပမာယ ပီခေကေစ္စေ၊ အတ္ထံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

ဉာဏ်တဲရိုလူတွေ ဥပမာနဲ့ပြောရင် မှတ်ရတာလွယ်တယ်။ အပြစ်ရှာမတွေ့ရင် မခဲခွာနိုင်ဘူးလို့မှတ်လေ။ အပြစ်ရှာ အပြစ်တွေ တဲ့နေကျမှ ခဲခွာကြလိမ့်မယ်။ ဆန္ဒရာဂကို ခဲကြလေအောင် ဘာ လုပ်မလဲ။ ဝေဒနာရဲ့အပြစ်ကိုရှာ။

ယံ ဝေဒနာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ အယံ ဝေဒနာယ အာဒိနဝေ။

ယံ ဝေဒနာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲတဲ့ဝေဒနာ။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတဲ့ဝေဒနာ။ ဝိပရိကာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ဝေဒနာ။ အ၊ ယံ၊ ဤအနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိကာမသဘောသည်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာရဲ့ အာဒိနံ ဝေ၊ အပြစ်ပါပေတည်း။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမ။ အဲဒါဟာ ဝေဒနာရဲ့အပြစ်ပဲ။ ဒီအပြစ်တွေရင် တက်နဲ့ရိုက်တာထက်နာစရာကောင်းတယ်။

“ဒကာထွန်းကျော်၊ ရိုက်လိုက်ရမကောင်းဘူးလား”

“တပည့်တော်တယောက် ချန်ထားပါဘုရား”

“တယောက်ချန်ထားလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဒကာထွန်းကျော်ကို ပိုရိုက်ချင်တာ။ တဆူးပဲ့ခလေးတပဲ့ ဆားလှူအသင်းတဲ့။ ပေးပါပေးပါနဲ့ အတင်း ချဉ်းကပ်တောင်းနေတယ်။ အတင်းကပ်တောင်းတာ။ ကိုယ်ကလဲ ပေးပါတယ် ရပြီမဟုတ်လား။

“ရပါပြီဘုရား”

ရပြီးရင်တော့ ရိုက်မှဖြစ်တော့မှာပဲ။ ဒါမှ ဒီဘုန်းကြီးလဲ ကျောင်းပြန်လို့ဖြစ်မယ်။

ရှိတုန်းတော့ ချမ်းသာတယ်

ကိုင်း-အနိစ္စရယ် ဒုက္ခရယ် ဝိပရိကာမရယ် အဲသည်အာဒိနဝ ဆိုတာ ပိုင်အောင် မှတ်ထားပေတော့။ ကာယပဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာပဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ္တပဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဘယ သင်္ခတ ကိုပဲ ရှုရှု၊ ဒီအပြစ်တွေရင် ဒို့ပရိသတ် ခွာလို့ရပြီ။

“ဒီအပြစ်မတွေ့သေးရင်”

“ခွာလို့မရသေးပါဘုရား”

ခွာလို့မရနိုင်ဘူး။ ယခု သုခ ဝေဒနာမှာ ရာဂ ကုသွား
အောင် အပြစ်ရှာလိုက်တော့—

သုခါ ဝေဒနာ ဌိတိသုခါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ-တုံ။

သုခါဝေဒနာ၊ ချမ်းသာခြင်းခံစားရတဲ့ သုခဝေဒနာသည်။
ဌိတိသုခါ၊ ထင်ရှားနေတုန်းတော့ ချမ်းသာလိမ့်မယ်။

ဆိုကြပါစို့။ ဥပ္ပါဒ-ဖြစ် ဆိုတဲ့ အခိုက်လေး ချမ်းသာမှာ
ပေါ့။ ပျက်ဆို့တဲ့အခိုက်ကျတော့ သုခဝေဒနာကုန်လဲသွားရော။

“စိတ်ထဲ ဘယ်နှယ်ဖြစ်ကျန်ရစ်ခဲ့လဲ”

“ဆင်းရဲကျန်ရစ်ခဲ့ပါ တယ်ဘုရား”

မော်တော်ကားလေးရှိတုန်းတော့ဟန်ကျ၊ ကားပျက်လို့ ဝပ်
ရှော့ထိုးရတော့ ဘတ်စ်ကားချည်း စီးရတော့ စိတ်ထဲတယ်ထိခိုက်
တယ်နော်။ ရှိတုန်းသာ ချမ်းသာတာ။

လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးလေးတွေ လင်းနေတော့ သိပ်ဟန်ကျ၊
ရန်ကုန်သားတွေ ဘယ်သူ့ အိမ်မှ ဖယောင်းတိုင် မဝယ်ထားဘူး၊
လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးပျက်တော့ ပြေးပါဟဲ့ ဖယောင်းတိုင်ဆိုင်ကို။
ဟိုက ရောင်းလွတ်လိုက်တယ်။ တတိုင်တမတ်တုံ။ ထိသွားတယ်
မဟုတ်လား။

“အဲဒါကြောင့် ရှိတုန်း သိပ်ချမ်းသာတယ်”

“မရှိတော့”

“ဆင်းရဲပါတယ် ဘုရား”

ဌိတိသုခဥပ္ပါဒ-ဖြစ်ခိုက်လေးတခုမှာ ချမ်းသာတာ သုခ
ဝေဒနာရဲ့ သဘော။

ဝိပရိကာမဒုက္ခ—ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ အချိန်ကျတော့ဒုက္ခ။
ဒါကြောင့် သုခဝေဒနာကို ဝိပရိကာမဒုက္ခလို့ ယူ။ ဖောက်ပြန်
ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲတဲ့ တရား ရှုရမယ် မဟုတ်လား။
အဲဒါကို ဒီဒဗ္ဗဗ္ဗသုတ္တန်မှာ—

သုခဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဗ္ဗဗ္ဗာ-တဲ့။

သုခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအနေအား
ဖြင့်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ရှုပါလေ။

“ရှုကွက်ရပြီနော်”
“ရပါတယ်ဘုရား”

“ယခု ဘုန်းကြီးပေးနေတဲ့ ရှုကွက်ဟာ ဝေဒနာကို တိုက်
ရိုက်ရှုခိုင်းတဲ့ ရှုကွက်မဟုတ်လား”
“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

ဝေဒနာကို စိစစ်ပါ

တောင်းပြီ။ အဲဒီသုခဝေဒနာကို စိစစ်အုံး။ ကာယိကသုခ
လား၊ စေတသိက သုခလား စစ်အုံး။ စစ်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့
ကိုယ်ရှုနေတဲ့ ရှုကွက်ထဲမှာ ကာယိကသုခဖြစ်ရင် ကာယိကကိုပါ
ဆက်ရှုပစ်ရမယ်။ စေတသိက သုခဖြစ်ရင် စိတ်ကိုပါ ဆက်ရှုပစ်
ရမယ်မဟုတ်လား။

ဒါဘုန်းကြီးတို့ နေ့စက်သုတ္တန်စာခုကလည်း ဘာဟောစတုံး
ဆိုတော့—

ဥပ္ပန္နာ ခေါ် မျာယံ သုခါဝေဒနာ၊

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် ၄၁၃)

မေ၊ ငါ့အား။ အယံဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊
ဖြစ်ပေါ်၍လာပြီ။

တရားရှုကွက်ထဲစစ်နေတစ်နေ့။ ငါ့သန္တာန် ဝေဒနာဖြစ်
လာပြီ။

သာ ဝေဒနာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ပဋိစ္စ၊ တစ်တစ်ခုကိုမို့၍ ဖြစ်
တယ်။ နော အပ္ပဋိစ္စ၊ မှီရာမရှိပဲနဲ့ ဒီဝေဒနာ မဖြစ်ပါ။

“စစ်ရတယ်မဟုတ်လား”

“စစ်ရပါတယ်ဘုရား”

သာ စ ခေါ် ပဋိစ္စ နော အပ္ပဋိစ္စ၊ ကိံ ပဋိစ္စ၊

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်- ၄၁၃)

ဣမမေဝ ကာယံ ပဋိစ္စ။

ဘာကိုမို့၍ ဒီဝေဒနာ ဖြစ်သလဲစစ်။ ဝေဒနာသည် မှီရာရှိ
မှ ဖြစ်တယ်။ မှီရာမရှိရင် မဖြစ်ဘူး။ ဘာမို့ပြီးတော့ ဖြစ်သလဲ
စစ်ပါ။ စစ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့—

ဣမမေဝ ကာယံ ပဋိစ္စ။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတန ဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော် ၄၁၃)

စစ်ချက်မှာ တစ်ထွက်တစ်တယ်။

ဣမမေဝ ကာယံ၊ ဤကာယကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဥပ္ပန္နံ၊
ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။

ဪ—ငါ့ဝေဒနာသည် ကာယကို မှီပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်
လာတဲ့ဝေဒနာ ဉာဏ်ထဲပေါ်ရော။ ဝေဒနာ ကာယမှီဖြစ်လာ
တယ်ဆိုတာနဲ့ တပြိုင်နက်တဲ ကာယက တခု၊ ဝေဒနာက တခု
ကွဲသွားရော။

“ဉာဏ်ထဲမှာ တရားကိုယ်နှစ်လုံး ပေါ်လာရောမဟုတ်လား”

“ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား”

ပေါ်လာတဲ့ အခါကျတော့မှ အဲဒီကာယကို လှမ်းပြီးတော့
ကြည့်လိုက်စမ်း။

ကာယအပေါ် ရှုကွက် ၄-ချက်

အယံ ခေါ် ပန ကာယော အနိစ္စော သင်္ခတော
ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နော ဝိပရိကာမဓမ္မော။

အယံ ခေါ် ပန ကာယော၊ ဤဝေဒနာရဲ့ မှီရာဖြစ်တဲ့ ကာယ
ကြီးဟာလဲပဲ။ ကာယကို ရှုတယ်နော်။

အယံ ခေါ် ပန ကာယော၊ ဤဝေဒနာရဲ့ တည်ရာမှီရာ ဖြစ်
တဲ့ ကာယကြီးဟာလဲပဲ။ အနိစ္စော၊ မမြဲတဲ့ ကာယကြီးပါ။
သင်္ခတော၊ ပြုပြင်ထားတဲ့ ကာယကြီးပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ အကျိုးတရားလို့ ခေါ်နေရတဲ့
ကာယကြီးပါ။ ဝိပရိကာမ ဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတဲ့
သဘောရှိတဲ့ ကာယကြီးပါ။

၁၅၀ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

“ဒီလိုမဟုတ်လား”

“မုန်ပါဘုရား”

ပါဠိတော်က လေးပိုဒ်ပြောတယ်နော်။

- (၁) အနိစ္စော၊
- (၂) သင်္ခတော၊
- (၃) ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊
- (၄) ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊

ဘယ်လိုပဲ လေးချက်ပြောပြော ရှုကွက်မှာ မှတ်လို့ရအောင် နှစ်ချက်ပဲမှတ်။

- (၁) အနိစ္စော၊ ပျက်စီးတဲ့ကောယ။
- (၂) ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ နဂိုအတိုင်း မနေပဲနဲ့ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်နေတဲ့ ကောယ။

“ဟုတ်ပြီလား”

“မုန်ပါဘုရား”

ဝေဒနာ ဘာမှီဖြစ်သလဲ။ ကောယမှီဖြစ်တယ်။ ဒီကောယဟာ အနိစ္စကောယ၊ ဝိပရိဏာမကောယ၊ ဩဋ္ဌာ-သုရဲ့ မှီရာဖြစ်တဲ့ ကောယ ကြီးကလဲ ပျက်စီးသကဲ့၊ ဖောက်ပြန်သကဲ့၊ ရှုလိုက်။

ကောယမှီဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ အဘယ်မှာ မပျက်ပဲရှိမလဲ။ ပေဂါ သွားရောမဟုတ်လား”

“ပေဂါသွားပါတယ်ဘုရား”

အယ် ခေါ် ပန ကောယော၊ ဤကောယကြီးသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲတဲ့ကောယ။ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ကောယ။

ဣမမေဝ စာယံ၊ ဤအနိစ္စကာယ ဝိပရိကာမ ဖောက်ပြန်
ပျက်စီးတဲ့ ကာယကြီးကို။ ပဋိစ္စ၊ မှီ၍။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပေါ်၍
လာသော။ အယံ ဝေဒနာ၊ ဟောဒီ ငါ့သန္တာန် ဖြစ်ပေါ်
လာတဲ့ ဝေဒနာသည်။ ကုတော နိစ္စာဘဝိဿတိ၊ အဘယ်မှာ
လျှင် နိစ္စဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

ကာယသည် အနိစ္စဖြစ်နေလို့ အနိစ္စကာယမှီပြီးတော့ ဖြစ်
ပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာသည် ဘယ်မှာနိစ္စဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ။ ကာယ
ရော ဝေဒနာရော ရှုကွက်ထိ သိမ်းကျုံးပါသွားရော။

အယံ ခေါ် ပန ကာယော၊ ဤကာယကြီးဟာလဲပဲ။
အနိစ္စော၊ အနိစ္စတရား။

“မ္မုတ္တမိအောင်လို့နော်”
“မ္မုန့်ပါဘုရား”

ဣမမေဝ ကာယံ၊ ဤအနိစ္စကာယကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပန္နာ၊
ဖြစ်ပေါ်၍လာသော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတရားသည်။ ကုတော
နိစ္စာဘဝိဿတိ၊ အဘယ်မှာလျှင် နိစ္စဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ အနိစ္စ
မေဝ၊ အနိစ္စဖြစ်တော့သည်သလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဒဠ္ဗဗုဒ္ဓာ၊ ကောင်းစွာမှသွေ၊ ရှုမှတ်အပ်ပါပေတော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

ယခုပေးတဲ့ရှုကွက်မှာ ဝေဒနာကိုရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ ဝေဒနာရဲ့
တည်ရာဖြစ်တဲ့ ကာယကိုပါ ရောက်သွားတယ် မဟုတ်လား။
ကိုင်း— ဝေဒနာရဲ့မှီရာတည်ရာဖြစ်တဲ့ ကာယဆီရောက်သွားရော။
ဒီကာယကြီးဟာလဲပဲ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမ အပြစ်ကြီးနဲ့ပဲ။

“အပြစ်သင့်တဲ့ ကာယကို မှီလာတဲ့ ဝေဒနာလဲပဲ အပြစ်ပဲ သင့်မှာပေါ့၊

“မ္ဗုန်ပါဘုရား”

“ဒုစရိုက်သမားနဲ့ ဒုစရိုက်သမားတဲ့ဘာပဲ။ ဒီလိုမဟုတ်လား”

“မ္ဗုန်ပါဘုရား”

မိုက်တဲ့လူ မိုက်တဲ့လူချင်းတဲ့။ လိမ္မာတဲ့လူတွေက လိမ္မာတဲ့ လူချင်းတဲ့တာ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အနိစ္စကာယမို့ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာဟာလဲ အနိစ္စပဲဖြစ်မှာပဲလို့ ရှုလိုက်ရင် အမြစ်ရော ပင်စည် ရော တခါတဲ လဲသွားတယ်။

“ကာယာနုပဿနာရော ဝေဒနာနုပဿနာရော ပါသွား ရော မဟုတ်လား”

“ပါသွားပါတယ်ဘုရား”

အေး- နောက်တခါ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ဘုရား ရှင် ကိုယ်တော်မြတ်က နောက်တဖန် စိစစ်ပါ။ နောက်တချက် စိစစ်ရမယ်။ ယခုနက မသိတာငါးချက်ကို ဒို့ပရိသတ် ပြန် စစ်အုံးစို့။

“သုမုဒယ၊ ဝယ၊ အဿာဒ၊ အာဒိနဝ၊ နိဿရဏ။ ဘယ်နှစ် ချက်လဲ”

“ငါးချက်ပါဘုရား”

“သုမုဒယ- ဝေဒနာ၏သမုဒယ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း။ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်းဟာ ဘာလဲ၊ သမုဒယရှုလိုက်။ ရှုရမယ် မဟုတ်လား”

“ရှုရပါမယ်ဘုရား”

ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်တယ်

ရှာတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပါဠိတော်က ပြောတယ်။

ဥပ္ပန္နာ ခေါ် မျှာယံ သုခါ ဝေဒနာ၊ သာ စ ခေါ်
ပဋိစ္စ၊ နော အပ္ပဋိစ္စ၊ ကိံ ပဋိစ္စ၊ ဣမဓေဝ ဖဿံ ပဋိစ္စ။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတိ ပါဠိတော်—
နာ-၄၁၅)

“တချက်လာတယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

မေ၊ ငါ့အား။ အယံဝေဒနာ၊ ဤဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်
ပေါ်၍လာ၏။ သာ ဝေဒနာ၊ ထိုငါ့သန္တာန် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
ဝေဒနာသည်။ ပဋိစ္စ၊ မှီရာနဲ့ စွဲရာနဲ့ တည်ရာနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။

“ဟုတ်ရဲ့လား”

“မှန်ပါဘုရား”

နော အပ္ပဋိစ္စ၊ အကြောင်းမရှိပဲနဲ့ ဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်
မဟုတ်။

ဒီနေရာကျတော့ ဝေါဟာရကို နည်းနည်းလေး ပြောင်း
ရအောင်။ ပိုပြီးတော့ ဟပ်မိသွားအောင်။

ပဋိစ္စ၊ အကြောင်းရှိ၍ဖြစ်လာတဲ့ဝေဒနာ။ နော အပ္ပဋိစ္စ၊
အကြောင်းမရှိပဲနဲ့ ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာမဟုတ်။

ဒီလိုမှ ပိုကောင်းတယ်။

ကိံ ပဋိစ္စ၊ ဘာကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာလဲ့။

မေးလိုက်။ မေးလိုက်တဲ့ အခါကျတော့မှ အဖြေထွက်လာ
တာက—

ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“အဖြေထွက်လာတယ်နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဖဿံ၊ ဖဿကိ။ ပဋိစ္စ၊ စံမ္ဘိပြီးတော့(ဝါ) အကြောင်းခံပြီး
တော့။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်လာ၏။

ဪ—ဝေဒနာဆိုတာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တာ။

“ဝေဒနာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တာ ဝေါဟာရတမျိုးနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒီဝေဒနာ ကာယကိမ္ဘိပြီးတော့ တညိပြီးတော့ ဖြစ်တာ။
ဒါဝေါဟာရတမျိုးနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ကာယပေါ်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ဝေဒနာ ကာယအနိစ္စဖြစ်ရင်
ဝေဒနာလဲပဲ အနိစ္စ”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဖဿကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ဝေဒနာသည် ဖဿအနိစ္စဖြစ်ရင်
သူလဲပဲ”

“အနိစ္စပါဘုရား”

“ဪ—အကြောင်းအနိစ္စ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အကျိုး
ဝေဒနာလဲ အနိစ္စရောက်ရတယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ရုက္ခကံထံ ဒီလိုသွား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါကြောင့် ပါဠိတော်က-

ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတန ဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ၄၁၆)

ဖဿံ၊ ဖဿတရားကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီပြီးတော့။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်လာ၏။ အယံ ခေါ်ဖဿော၊ ဟောဒီဝေဒနာရဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဖဿတရားဟာလဲပဲ။

“ဖဿဆိုတာ ထိခိုက်ပေးတဲ့သဘော ပေါင်းဆုံပေးတဲ့သဘော”

“မှန်ပါဘုရား”

“အာရုံ အာရမ္မဏိက ဆုံပေးတဲ့သဘောသည် ဖဿ။ ဆုံစဉ်းမှုဖဿကြောင့် ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ လာတယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဒို့-ဟိုတရားပွဲတုန်းက ဒကာထွန်းကျော်ပြောတဲ့ ကြားပွဲစားဆိုတာမျိုးပေါ့၊ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

အာရုံနဲ့ အာရမ္မဏိကစိတ်နဲ့ ကြားထဲဆုံပေးတာ။ အာရုံဆိုတဲ့ ဟောဒီ ရူပါ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မအာရုံခြောက်ပါး။ ထိုအာရုံခြောက်ပါးကို သိဆိုတဲ့ဝိညာဉ်။ ထိုဝိညာဉ်၏ တည်ရာဖြစ်တဲ့ အတွင်းအာယံတနခြောက်ပါး။ ဒီသုံးခုကို ဆုံပေးတဲ့ အလယ်ခေါင်က ပွဲစားသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ဖဿ။

အကြောင်းရော အကျိုးပါ အနိစ္စ

ထို ဖဿတရားဟာ-

အယံ ခေါ်ပန ဖဿေခ၊ ဤဖဿတရားဟာလဲပဲ၊ အနိစ္စော၊ ပျက်စီးတတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။

ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့သဘောရှိတယ်။ သင်္ခတော၊ ပြိုပြင်ထားတဲ့ သင်္ခတရား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ သူလဲပဲ အကြောင်းနဲ့တကွ ဖြစ်တဲ့တရား။ ဣမမေဝ ဖဿံ၊ ဟောဒီဖဿတရားကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမိပြီးတော့။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတရားသည်။ ကုတော အနိစ္စာ ဘဝိဿတိ၊ အဘယ်မှလျှင် အနိစ္စဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

အနိစ္စ ဖြစ်နေတဲ့ ဖဿမှီပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာသည် အဘယ်မှလျှင် အနိစ္စဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

အနိစ္စမေဝ၊ အနိစ္စဖြစ်တော့သည်သာလျှင်တည်း။

“ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း ဖြစ်နေတဲ့ဖဿ တွေပြီလား”

“တွေ့ပါပြီဘုရား”

ဪ-ဖဿသမုဒယာ၊ ဝေဒနာ သမုဒယော။

ဝေဒနာဆိုတာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တာ။ အကြောင်းလဲ နားလယ်တယ်၊ အကြောင်းဖြစ်နေတဲ့ ဖဿကို အနိစ္စနဲ့ ဝိပရိဏာမ သဘောကျအောင် တင်ရှုလိုက်တော့- သူ့အကြောင်းဖြစ်နေတဲ့ ဖဿကြီးကိုယ်တိုင်က အနိစ္စရောက်ရင် သူ့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အကျိုးတရားဟာလဲပဲ အနိစ္စရောက်မှာပဲ။

“အကြောင်းအနိစ္စဆိုရင် အကျိုးလဲ အနိစ္စပေါ့”

“မုန်ပါဘုရား”

ဖဿဆိုတဲ့အကြောင်း သမုဒယအနိစ္စဆိုရင်အကျိုးတရားလဲပဲ အနိစ္စဆိုတော့- ရှုကွက်ထဲဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ အကြောင်း ရော အကျိုးရော အနိစ္စလက္ခဏာမြင်အောင် တင်လိုက်။

“ကျန်သေးသလား”

“မကျန်တော့ပါဘုရား”

ဝေဒရှဲ့တည်ရာ ကာယကြီးကိုလဲ အနိစ္စ၊ ဝေဒနာရှဲ့အကြောင်း ဖြစ်တဲ့ ဖဿကိုလဲ အနိစ္စ၊ အကျိုးဝေဒနာ တည်တတ်မှီတတ်တဲ့ ဝေဒနာကလဲပဲ အနိစ္စ။

“စုံသွားတယ်နော်”

“မုန်ပါဘုရား”

“အဲဒီဝေဒနာနဲ့ တဲ့ပြီးဖြစ်နေတဲ့ သုခဝေဒနာနဲ့ တဲ့ပြီးတော့ ဖြစ်နေတဲ့ ရာဂစိတ်ကလေးကော”

“အနိစ္စပါဘုရား”

“ဘာကျန်သေးတုံးဗျာ”

“မကျန်တော့ပါဘုရား”

“ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မအကုန်ပဲ မဟုတ်လား”

“အကုန်ပါဘုရား”

အဲဒီလို ကာယရော ဝေဒနာရော စိတ္တရော ဓမ္မရော အကုန် လုံး ရှုကွက်ထဲ တင်လိုက်ပြီဆိုတဲ့အချိန်မှာ ဝေဒနာတွေ တလုံး ချင်း တလုံးချင်း ပျက်စီးပျက်စီးပြီးတော့ သွားတာတွေ ဉာဏ်ထဲ ဆက်စပ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်၊ ဝေဒနာရှဲ့ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဖဿ တွေ တလုံးချင်း တလုံးချင်း ပျက်စီးသွားတာတွေကို မြင်လာတဲ့

၁၇၀ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

အချိန်၊ ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာမှီရာဖြစ်တဲ့ ကာယကြီး တရစပ်ပျက်စီး
နေပုံကို မြင်လာတဲ့အချိန် ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ ထိုဝေဒနာရဲ့
နောက်နားက ရာဂတပ်ခွင့် မရတော့ဘူးပျာ။

“အဲဒီအချိန် ရာဂကို ပယ်တယ်ခေါ်တယ်”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“ဝေဒနာကတော့ ဆက်တိုက် ဒီလိုပဲ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နဲ့
သွားနေမှာပဲ။ ဝေဒနာနဲ့ ရာဂနဲ့ ကပ်လို့မရတာပဲရှိတယ်”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

သုခဝေဒနာက ရာဂပယ်နိုင်အောင်

သုခါယ ဘိက္ခုဝေ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော

ပဟာတဗ္ဗော။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ၄၀၇)

ပါဠိတော်တပိုဒ် တက်ပါ။

သုခါယ ဝေဒနာယ၊ ထိုသုခဝေဒနာ၌။ ရာဂါနုသယော၊
ရာဂဆိုတဲ့ အနုသယကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ရမယ်။

“ဝေဒနာကို ပယ်ရမလား၊ ရာဂပယ်ရမလား”

“ရာဂ ပယ်ရမှာပါဘုရား”

ဪ—ပါဠိတော်က မှားထားတာ ဟန်ကျလိုက်တာ၊ ဒို့ပရို
ဆတ်က ဝေဒနာ ပယ်ပယ်နေတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်
သား ချစ်သမီးတို့၊ ဝေဒနာကို ပယ်လို့မရဘူး။ သူ့စွဲတဲ့ရာဂကို
ပယ်ကြ” ရာဂပယ်ချင်ရင် ဒီဝေဒနာပြန်ရှု။ ဒီရာဂပယ်ချင်ရင်

ဝေဒနာရဲ့တည်ရာဖြစ်တဲ့ ကာယပြန်ရှု။ ရာဂပယ်ချင်ရင် ဝေဒနာ
အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဖဿပြန်ရှု။

“ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“ဒီသုံးခု တခုခု ကြိုက်ရာရှုပစ်လိုက်၊ ရာဂမလာဘူး။ ဒီလို
မဟုတ်လား”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

ဒါ့ကြောင့်—

သုခါယ ဝေဒနာယ၊ သုခဝေဒနာ၌။ ရာဂါနုသယော၊
ရာဂဆိုတဲ့ အနုသယကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်လိုက်ပါလေ။

“ဝေဒနာရဲ့ အပြစ်တွေ့ရင် ဝေဒနာရဲ့နောက်နား ကပ်ပြီး
တော့ပါလားတဲ့ ရာဂအနုသယ ပယ်ပြီးပလား”

“ပယ်ပြီးပါပြီဘုရား”

“တက်နဲ့ရိုက်ပြီဆိုမှ ကွဲပြီပေါ့ဗျာ၊ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“အပြစ်တွေ့ဘာဟာ ဒို့ပရိသတ်ရေ၊ တက်နဲ့ ရိုက်လိုက်
တာပဲ”

“မှန်ပါ့ဘုရား”

“တက်နဲ့ရိုက်လိုက်တော့ အညာသားနဲ့အောက်သား ကျော
ပေးပြီးတော့ လှေလေးတွေ အညာသားကလဲ အညာဆန်၊
အောက်သားကလဲ အောက်ကို ခဲ့သွားကြရောမဟုတ်လား”

“ခွဲသွားကြပါ့ဘုရား”

အာဒိနဝတို့တို့နေ့ ရာဂဆိုတဲ့ အညာသားနဲ့ ဝေဒနာဆိုတဲ့ အောက်သား၊ သို့မဟုတ် ဝေဒနာဆိုတဲ့အညာသားနဲ့ ရာဂဆိုတဲ့ အောက်သား ဒီနေရာခွဲသွားကြပြီ။ ကြားထဲက အပြစ်ကြီး ပေါ်လာလို့။ ဘာအပြစ်လဲဆိုတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမ ဒီအပြစ်ကြီး ကြားထဲဝင်လိုက်တာ ခွဲသွားကြပြီဆိုတော့။

သုခဿ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော နာနုသေတိ။

သုခဿ ဝေဒနာယ၊ သုခဝေဒနာ၌။ ရာဂါနုသယော ရာဂဆိုတဲ့အနုသယသည်။ နာနုသေတိ၊ မကိန်းတော့ပါ။

“ကိန်းသေးသလား”

“မကိန်းတော့ပါဘုရား”

“သုခဝေဒနာနဲ့ ဝိဿနာဉာဏ်နဲ့ တခါတဲ တွဲပြီးတော့ ကျသွားတယ်။ သုခဝေဒနာနဲ့ ဘာနဲ့တွဲပြီးတော့ကျသွားတယ်”

“ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ တွဲပြီးတော့ ကျသွားပါတယ်ဘုရား”

“စကားလုံး တိုအောင်ပြောကြစို့။ သုခဝေဒနာနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ တွဲသွားတယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဉာဏ်နဲ့ ဝေဒနာနဲ့ တွဲလိုက် ပြီးလဲဆိုရော ရာဂကလဲထွက်ပြေး သွားတယ်။ စောစောက အသားဒါ၊ အာဒိနဝ၊ နိဿယော စသည်ကို မသိဘူးဆိုတဲ့ မေးဖလဲပဲ ထွက်ပြေးသွားတယ်။

“ကိလေသာတွေ တထွေးကြီး ပြေးသွားဘူးလား”

“ပြေးသွားပါတယ်ဘုရား”

အဲ—ဝေဒနာကို ငါရယ်လို့ အယူစွဲထားတဲ့ ဒိဋ္ဌိကြီးလဲ ဒီနေ့
ဆုမှ ထွက်ပြေးသွားတယ်နော်။

သုခဝေဒနာရဲ့ရှုကွက်ကို အဲဒီလိုမှတ်ပြီးတော့ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့
ရှုကွက် တခါပြောင်း။

ဒုက္ခဝေဒနာက ဒေါသကို ပယ်နိုင်အောင်

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဠော သမာနော သောစတိ
ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိ ကန္ဓတိ သမ္မောဟံ
အာပဇ္ဇတိ။ တဿ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဗ္ဗာနုသ
ယော အနုသေတိ။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်-၄၁၀)

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။ ဖုဠော သမာနော၊
နှိပ်စက်တယ်ဆိုရင်။ သောစတိ၊ စိုးရိမ်မယ်။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး
တတ်တယ်။ ဥရတ္တာဠိ ကန္ဓတိ၊ ရင်တွေ့တုန့်ကာ လိမ်ကာနဲ့ မြည်
တမ်းတတ်တယ်။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒုက္ခာယ ဝေ
ဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။ ပဋိဗ္ဗာနုသယော၊ ဒေါသဆိုတဲ့ အနု
သယံသည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းတတ်ပါတယ်။

ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်လို့ စိတ်ညစ်ရင် ဒေါသဝင်လာလိမ့်မယ်။ ဒါ
ဖြင့်ရင် ဒို့ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့က—

“ဒုက္ခဝေဒနာကို ပယ်ရမှသာလား၊ ဒေါသကို ပယ်ရမှသာလား”
“ဒေါသကို ပယ်ရမှသာပါဘုရား”

ဒုက္ခဒယ ဝေဒနာဒယ ပဋိသန္ဓေသယော ပဟာတဗ္ဗော၊

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ၄၀၇)

ဒုက္ခဒယ ဝေဒနာဒယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။ ပဋိသန္ဓေသယော၊
ဒေါသဆိုတဲ့ ပဋိသံတရားကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ကြရမယ်။

ပါဠိတော်အရ ဒုက္ခဝေဒနာပယ်မပစ်နဲ့၊ သူဖြစ်နေတဲ့ ဒေါ
သကို ပယ်ရမယ်။ ဒေါသကို ပယ်ချင်ရင် ဒီဒုက္ခပဲ ပြန်ရှုပေးဗျာ။
ဒေါသကို ပယ်ချင်ရင် ဒေါသကိုရှုရင် စိတ္တာနုပဿနာသွားမှ
ပေး။

“ဒေါသကို ရှုသွားရင် စိတ္တာနုပဿနာလိုင်းသွားမယ်နော်”
“မှန်ပါဘုရား”

ယခုနက သုခဝေဒနာမှာ ရာဂဖြစ်တော့ အဲဒီရာဂစိတ် ဆက်
ရှုသွားရင် သူက စိတ္တာနုပဿနာသွားမှာပေး။ ဥပေက္ခာဝေဒ
နာ မောဟစိတ် ရှုသွားရင် စိတ္တာနုပဿနာ သွားမှာပေး။
စိတ္တာနုပဿနာလိုင်း သူက ထိပ်ဆုံးက လာတယ်။

“လွယ်ပြီ၊ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ရေ—ဟုတ်လား”
“မှန်ပါဘုရား”

ယခု ဒုက္ခဝေဒနာကိုရှု၊ ဒေါသကိုပယ်ချင်လို့ စစ်လိုက်ကြစို့။

ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာ မှီရာ ကာယကိုလဲရှု
ဥပ္ပန္နာ ခေါ် မျာယံ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ၄၁၃)

မေ၊ ငါ့အား၊ အယံဝေဒနာ၊ ဤဒုက္ခဝေဒနာသည်၊ ဥပ္ပန္နား
ဖြစ်ပေါ်၍လာခဲ့လေပြီ။ ငါ့သန္တာန် ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၍လာ
ခဲ့လေပြီ။

သာဝေဒနာ၊ ဟောဒီဝေဒနာသည်။ ပဋိစ္စ၊ မှီရာနဲ့ဖြစ်တယ်။
နော အပဋိစ္စ၊ မှီရာမရှိပဲနဲ့မဖြစ်ဘူး၊ ကိံ ပဋိစ္စ၊ ဘာကိုမှီပြီးတော့
ဖြစ်သလဲ။

ဣမမေဝ ကာယံ ပဋိစ္စ။

ဤဇာယ မှီပြီးတော့ ဖြစ်တယ်။

ရွှေနားက ရှင်းပြီးသားဆိုတော့ လွယ်သွားပြီ။ ဤဝေဒနာ
ကာယမှီပြီးတော့ ဖြစ်တယ်။ ပေါ်လာပြီနော်။

“ဪ-ငါ့ကိုယ်ထဲက ဆင်းရဲလို့ စိတ်လဲဆင်းရဲတာပဲ၊ ကာ
ယိက ဒုက္ခဟေ့လို့ သဘောကျရောမဟုတ်လား။”

“သဘောကျပါတယ်ဘုရား။”

ကာယမှီပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်လာတဲ့
ယောဂီရဲ့ သန္တာန်မှာ-

အယံ ခေါ်ပန ကာယော၊ ဟောဒီ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ တည်ရာ
မှီရာဖြစ်တဲ့ ကာယကြီးဟာလဲပဲ။ အနိစ္စော၊ မမြဲတဲ့ကာယကြီး
ပါ။ သင်္ခတော၊ ပြုပြင်ထားတဲ့ ကာယကြီးပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န
ပြန်ပျက်စီးတတ်တဲ့ ကာယကြီးပါ။

ဤကာယကြီးဟာလဲပဲ အနိစ္စကာယ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့
ငိပ်ရိက္ခာမ ကာယ။

ဝေဒနာရဲ့ မှီရာကာယကို လှမ်းကိုင်လိုက်။

ဣမ မေဝ ကာယံ၊ ဤအနိစ္စ ဝိပရိကာမ ဖြစ်နေတဲ့ ကာယကို၊
ပဋိစ္စ၊ စွဲမိ၍။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဝေဒနာ၊ ငါ့သန္တာန်
ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ဒီဒုက္ခဝေဒနာဟာလဲပဲ။ ကုဒတာ နိစ္စာ ဘဝိဿတိ၊
ဘယ်မှသာလျှင် နိစ္စဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ။

အနိစ္စကာယမိပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒီဒုက္ခဝေဒနာဟာ
လဲပဲ ဘယ်နှယ်လုပ် နိစ္စဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ။

အနိစ္စမေဝ၊ အနိစ္စဖြစ်တော့သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကောင်းစွာမသွေ ရှုမှတ်အပ်ပါပေတော့သ
တည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ တည်ရာဖြစ်တဲ့ ကာယ အနိစ္စရောက်ရင် ဒုက္ခ
ဝေဒနာလဲ အနိစ္စရောက်လိမ့်မယ်။ အဘယ်မှသာလျှင် နိစ္စဖြစ်နိုင်
ပါ့မလဲ ရှုလိုက်ပါ။

“ဟုတ်ပြီနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒီတော့ ဒဠဗ္ဗသုတ္တန်က နောက်တဖန် ဘာထပ်ပြောထုံးဆို
ရင်-

ဒုက္ခဝေဒနာကို မြားစူးတာနဲ့ ဥပမာထားရှု

ဒုက္ခဝေဒနာ သလ္လတော ဒဠဗ္ဗာ။

(သွံယုတ္တနိကာယ် သဠာယကနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ၅၀၉)

ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ အဲဒီဒုက္ခကြီးကို။ သလ္လတော၊ ဤစူးတဲ့သ
ဘော မြားစူးတဲ့ သဘောအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုပါ။

လှုံကြီးစူး- စူးစလဲ မသက်သာ၊ စူးဝင်နေဆဲလဲ မသက်သာ။
နှုတ်တော့လဲ မသက်သာ၊ ဒုက္ခာဝေဒနာသည် ဖြစ်ဆဲလဲ မသက်
သာ၊ တည့်ဆဲလဲ မသက်သာ၊ ပျက်ဆဲလဲ မသက်သာ၊ ဥပါဒိဋ္ဌိဘင်
ဘယ်အခိုက်မှ မသက်သာဘူး။

သုခဝေဒနာတုန်းက တမျိုးနော်။ ဖြစ်ဆဲလေး သက်သာ
တယ်၊ ပျက်တော့မှ မသက်သာတာ။ ဒုက္ခာဝေဒနာက ဖြစ်ဆဲ
လဲ မသက်သာဘူး၊ ပျက်ဆဲလဲ မသက်သာဘူး၊ အဲဒီလိုလေး
ခြားနားတာ။ ဒါ့ကြောင့် ဒုက္ခာဝေဒနာ မြားစူးဝင်နေတဲ့
ဥပမာထား ရှုပေတော့။ ဒီလိုမဟုတ်လား။

ဒုက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်နေတဲ့အချိန် သုခဝေဒနာတော့ လှမ်း
မတောင့်တနဲ့။ သုခဝေဒနာ လှမ်းတောင့်တရင် အဲဒီပထမစူး
နေတဲ့ မြားကို နှုတ်မယ်ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကျွမ်းကျင်သဖြင့်
နောက်ထပ် မြားတချောင်းနဲ့ ထိုးကော်သလို ဖြစ်တတ်တယ်။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

မြားနှုတ်တာ မကျွမ်းကျင်သဖြင့် ပထမစူးနေတဲ့ မြားကို
နောက်မြားတချောင်း ထပ်ထိုးပြီးတော့ မြားမြားချင်း ကော်
သလို ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒုက္ခဖြစ်ရင် သုခကို မတောင့်တနဲ့။ ဖြစ်
နေဆဲ ဒုက္ခကို ရအောင် ကြိုးစားပြီးတော့နှုတ်။

ဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခကို နှုတ်ဆိုတာ ထိုဒုက္ခာဝေဒနာမှာ စိုက်ဝင်
သွားတဲ့ ဒေါသကို နှုတ်ရမှာ။

“ဒီလိုမဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါ့ကြောင့်—

ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဗဒ္ဓိပိဋနိတော စ၊ စူးဆဲ
မ္မာ နှိပ်စက်သောကြောင့်၎င်း။ အန္တောတုဒနတော စ၊ အတွင်း
စိုက်ပြီးတော့ စူးဝင်နေသောကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခိဟရဏတော စ၊
နှုတ်ဖို့ရန် ခက်ခဲသောကြောင့်၎င်း။ (၀၂) နှုတ်သောအခိုက်မှာပဲ
ဆင်းရဲသောကြောင့်၎င်း။ သလ္လတော၊ မြားစူးသလို တလျှောက်
လုံး ဆင်းရဲနေပါတယ်လို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကောင်းစွာမသေ့ ရှုမှတ်အပ်
ပံ့ပေးတော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

“ဒုက္ခဝေဒနာရှုကွက် ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဘုန်းကြီး ယခုပြောခဲ့တာ ကာယရယ် ဝေဒနာရယ် ဒီလို
မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ထိုဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ တည်ရာမှီရာဖြစ်တဲ့ ကာယကြီးကိုလဲရှု။
ထိုကာယမှီဖြစ်လာတဲ့ ဤဒုက္ခဝေဒနာကြီးကိုလဲပဲ စူးတယ်လို့
မြားစူးတဲ့ ဥပမာနဲ့ သဘောထားပြီးတော့ စူးဆဲမှာလဲ ဒုက္ခ၊
တည်ဆဲမှာလဲ ဒုက္ခ၊ ဆဲနှုတ်တဲ့အချိန်မှာ ဒုက္ခဖြစ်သလို ဒုက္ခ
ဝေဒနာသည် ဖြစ်ဆဲ တည်ဆဲ ပျက်ဆဲ ခဏသုံးခုစလုံး ဒုက္ခပဲလို့
သဘောကျအောင် စိုက်ပြီးတော့ ရှုလေ။

နောက် စိစစ်ပြီးတော့ တချက်ရှုရမှာက ထိုဒုက္ခဝေဒနာရှု
တည်ရာမှီရာဖြစ်တဲ့ ကာယကြီးဟာလဲပဲ အနိစ္စဝိပရိဏာမ ကာယ
ကြီးလို့ တချက်ရှုပါလေ။ ကာယကိုရှုလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမ
မြင်လာရင် ကာယမှီဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာဟာလဲပဲ အနိစ္စပဲလို့ မြင်
သွားလိမ့်မယ်။ အမြစ်ပြတ်ရင် ပင်စည်လဲ ပါတယ်။

အဲဒီ ရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ ဒီယောဂီသန္တာန်မှာ ဘာဖြစ်လာ
တုံးလို့ဆိုရင်—

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိသန္ဓာသယော ပဟာ
တဗ္ဗော။

(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်-၄၀၇)

ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဌိ။ ပဋိသန္ဓာသယော၊
ပဋိသန္ဓိတံ ဒေါသတရားကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ရမယ်။

“ဝေဒနာကို ပယ်ရမှာလား၊ ဒေါသကို ပယ်ရမှာလား”

“ဒေါသကို ပယ်ရမှာပါဘုရား”

ဝေဒနာချုပ်ချင်ချုပ်၊ မချုပ်ချင်နေ ဝေဒနာမှာကပ်တဲ့
ဒေါသပယ်နိုင်ရင် လူစွမ်းကောင်းတဲ့။ ဒုက္ခဝေဒနာကြီးမဟုတ်
လို့ အူတွေပဲ ပေါက်ထွက်ထွက်ပေါ့။ အူပေါက်ထွက်တဲ့ ကိုယ်
တော်ကြီး အကြောင်းလဲ ကိုယ်က သိပ်အားရလို့ ထပ်ကိုပြောရ
အုံးမှာ ဟုတ်လား။

ဒုက္ခဝေဒနာ ချုပ်ချင်ချုပ်၊ မချုပ်ချင်နေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာမှာ
ဒေါသမဖြစ်ရင် အဲဒါလူစွမ်းကောင်းပဲ။

စိတ္တလမထေရ်ကြီး

“ဗိုက်ပေါက်ထွက်သွားအောင် ရှုတဲ့ မထေရ်ကြီးဘယ်သူတဲ့”

“စိတ္တလမထေရ်ဘုရား”

“စိတ္တလမထေရ်၊ စိတ္တလတောင်မှာနေတဲ့ မထေရ်ကြီးမို့လို့ သူ့ကို စိတ္တလမထေရ်လို့ ခေါ်တယ်။ စိတ္တလမထေရ်ကြီး ဘာ ဖြစ်လဲဆိုတော့ ညောင်စောင်းပေါ်မှာ ရောဂါဖြစ်ပြီး လူးလှိမ့် ပြီးတော့ နေတယ်။

ထေရော၊ မထေရ်ကြီးသည်။ မဉ္ဇက၊ ညောင်စောင်း သက်ဦး။ အဖာသုကေနေဝ၊ မချမ်းသာခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ နိတ္တုနန္ဒော၊ ညည်းတူးလျက်၊ သံပရိဝတ္တတို၊ လူးလှိမ့်၏။

စိတ္တလတောင်စောင်း ညောင်စောင်းပေါ်က မထေရ်ကြီး ရောဂါဖြစ်လို့ တလူးလူးတလှိမ့်လှိမ့် သည်းခံ၍ နေတယ်လို့ အဋ္ဌကထာက ပြောတယ်။ ဝေဒနာကို သည်းခံနေတာ အဓိ ဝါသနုဇီရိယနဲ့ ကြိတ်ပြီးတော့ သည်းခံနေတာ။

ပစပ်က အသံထွက်လာတော့ မသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ညည်း တယ်လို့ ထင်မိတယ်။ ဝေဒနာကို ဝီရိယ ရဲရင့်တဲ့စိတ်နဲ့ အံကြိတ် ပြီးတော့ သည်းခံနေတာ ညည်းတာမဟုတ်ဘူးနော်၊ အဲဒါကို—

ဒဟဓရာ ဘိက္ခု၊ ငယ်ရွယ်သော ရဟန်းတော်ကလေး သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ကြွလာပြီးတော့မှ။ တံ ထေရံ၊ ထိုမထေရ် ကြီးကို။ တံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ကြား ရှာခဲ့လေ၏။

ကတရံ ဝေါ ဘန္တေ ဌာနံ ရုဇ္ဇတီတိ။

(ဒိဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ၃၆၄)

ဘန္တေ၊ အို—အရှင်ဘုရား။ ဝေါ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ကတရံ ဌာနံ၊ ဘယ်နေရာက။ ရုဇ္ဇတိ၊ နာကျင်ပါသလဲဘုရား။

အရှင်ဘုရားတို့၊ ဘယ်နေရာက နာတာလဲဘုရား။ သီတင်းသုံးဘော်၊ ဝေယျာဝစ္စပြုဘော် ဂီလခနုပဋ္ဌာက ကိုယ်တော်လေးစားမေးတယ်နော်။

ဝေဒနာကို ကိုင်ပြလို့ရသလား

“ဝေဒနာကို နေရာနဲ့ လက်နဲ့ ကိုင်ပြလို့ ရတယ်ထင်သလား ဒို့ပရိသတ်”

“မရပါဘုရား”

ဝေဒနာဆိုတာ လက်နဲ့ကိုင်ပြလို့မရဘူး။ နေရာဒီနေရာကလို့ ထောက်ပြလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဝေဒနာ လက်နဲ့ထောက်ပြ နိုင်တယ်ဆိုရင် အဲဒီရှုကွက် လိုသေးတယ်။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဝေဒနာခံစားတဲ့သဘောကို လက်နဲ့ကိုင်ပြလို့ ဒီနေရာက ဆိုတာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီနေရာကလို့ ထောက်ပြ လိုက်ရင် အဲဒါ ကာယထောက်ပြတာဖြစ်မယ်။ ဟုတ်ဘူးလား။

ဗိုက်နာလို့ ဗိုက်ထောက်ပြရင် အဲဒါ ကာယပဲ။ ဝေဒနာ မဟုတ်ဘူး။ ခေါင်းခဲလို့ ခေါင်းကိုက်လို့ ခေါင်းကို ပြလို့ရှိရင်

ဒဂီ ကာယပဲ။ ခုနက ကာယနဲ့ စိတ္တဝေဒနာ ခွဲပြဲခဲ့တာ မှတ်ဖိ ပါစေနော်။

ထတရံ ဝေဂါ ဘန္တေ ဌာနံ ရုဇ္ဇတိ။

“အရှင်ဘုရားတို့၊ ဘယ်နေရာက နာသလဲ” သီတင်းသုံး ဘော် ကိုယ်တော်လေး၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးဘော် ဂီလာနုပဋ္ဌာနု ကိုယ်တော်လေး အမေးရောက်တော့ မထေရ်ကြီးကပြောတယ်။

အာစုသော ပါဠိယေက္ကံ၊ ရုဇ္ဇနဌာနံနာမ နတ္ထိ။

(ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ-၃၆၄)

အာစုသော၊ ငါ့ရှင်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ တသီးတခြား။ ရုဇ္ဇနဌာနံ နာမ၊ နာကျင်တဲ့နေရာဆိုတာ။ နတ္ထိ၊ မရှိပါဘူး။

“သီးသီးခြားခြား နာတယ်ဆိုတဲ့နေရာ မရှိဘူးကွ” ဆရာ တော်၏ရှုကွက်ထဲ သိပ်ဟန်ကျနေတယ်နော်။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိ သတ်ဏတော့ ဒီနေရာ နာတယ်လို့ ကိုင်ကိုပြမှာ။ မထေရ်ကြီး ရှုကွက်ထဲကတော့ ရှင်းနေတယ်။

ကာယရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ စိတ္တရယ် သုခသဘောကို တလုံး ချင်း တလုံးချင်း ရှင်းနေတော့။

ပါဠိယေက္ကံ ရုဇ္ဇနဌာနံ နာမ နတ္ထိ။

“ဝေဒနာဟာ နေရာမရှိဘူး” တဲ့ မထေရ်ကြီး ပြောလိုက် တယ်။

ဝေဒနာစေတသိက် နေရာနဲ့ ကိုင်ပြလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊
ဟုတ်လား။

ပါဠိယေက္ကံ၊ တသီးတခြား။ ရုဇ္ဇနဌာနံ နာမ၊ နာကျင်တဲ့
နေရာမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ငါ့သန္တာန်မရှိပါ။

ဒါဖြင့် ဘာဖြစ်တုံးလို့ ဆိုလို့ရှိရင် မထေရ်ကြီးရဲ့ ဝိပဿနာ
လုပ်ခန်း စိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့ ဝိပဿနာ ရှုကွက်ကို မထေရ်ကြီး
ကိုယ်တိုင်ပြောတယ်။

ဝေဒနာ စေတသိက်ခံစားတာ

ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတိ။

(ဒိဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ၃၆၄)

ဝတ္ထု၊ ဟောဒိကာယလို့ခေါ်တဲ့ တည်ရာမှီခိုကြီးကို။ အာရမ္မ
ဏံ ကတွာ၊ သိလိုတဲ့စိတ်ကလေးနဲ့ အာရုံပြုပြီးတော့၊ ဝေဒနာဝ၊
ဝေဒနာ စေတသိက်ကသာလျှင်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားသွားတယ်။

“ဘယ်နှစ်ချက်ပြောလိုက်သလဲ”

“သုံးချက်ပါဘုရား”

ဝတ္ထုဆိုတဲ့ ကာယရယ်၊

အာရမ္မဏံ ကတွာ-အာရုံပြုတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ရယ်၊

ဝေဒတိ-ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာရယ်၊

“သုံးလုံးပေါ် မသွားဘူးလား”

“သုံးလုံးပေါ် သွားပါတယ်ဘုရား”

- (၁) ကာယလို့ခေါ်တဲ့ ဝေဒနာနဲ့ စိတ်တို့ရဲ့တည်ရာ၊
- (၂) နာတယ်လို့ သိဆိုတဲ့ စိတ်ဝိညာဉ်၊
- (၃) နာတဲ့ ဒဏ်ချက်ကို ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာ၊

“သုံးလုံးမနေလား”

“သုံးလုံးနေပါဘုရား”

“အဲဒီသုံးခုကို ဆုံစည်းပေးတယ်ဆိုတဲ့ ဖဿ”

မထေရ်ကြီးအကုန်ရှင်းတယ်။ ဒို့ပရိသတ်လဲ ရှင်းပစေနော်”

“မူန်ပါဘုရား”

ဝတ္ထု၊ ဟောဒီကရဇကောယလို့ခေါ်တဲ့ ကိုယ်ကာယကြီးကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ အာရမ္မဏံကတော့၊ အာရုံပြု၍။ ဝေဒနာဝ၊ ဝေဒနာ စေတသိက်ကသာလျှင်၊ ဝေဒယတံ၊ ခံစားနေတယ်။

ပါဠိယေက္ကံ ရုဇနဌာနံနာမ၊ သီးသီးခြားခြား ခံစားတဲ့နေရာ ဌာနဆိုတာ။ နတ္ထိတံ၊ မရှိပါဘူးရယ်လို့။ သော၊ စိတ္တလမထေရ်ကြီး သည်။ တေံ ဝစနံ၊ ဤအဖြေစကားကို။ အဝေါစ၊ ကရုဏာ ရှေ့ထား မေတ္တာအားဖြင့် ဖြေကြားတော်မူလိုက်ပါလေသ တည်း။

“သာဓု— သာဓု— သာဓုပါဘုရား”

စိတ္တလမထေရ်ကြီး သည်းခံပုံ

န အညော ကောစိ သတ္တောဝါ ပုဂ္ဂလောဝါ အတ္ထိ။ ဒါလေး ထဲ ပေးလိုက် ပိုကောင်းတယ်။

အညော၊ ဝေဒနာ စေတသိက်မှတပါးသော။ (ဝါ) သိဆို
တွဲစိတ်ဝိညာဉ်မှ တပါးသော။ ဝေဒနော၊ ခံစားတတ်သော။
ဇာရကော။ သိတွဲစိတ်ကို ပြုလုပ်တတ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ နတ္ထိ၊ ဟောဒီခံစားချက်ဆိုတဲ့ အထဲမှာမရှိပါ။

ဘာတခုမှမရှိပါဘူး။ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့အထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ
ဘူး။ သတ္တဝါ မရှိဘူးတဲ့။ မထေရ်ကြီးက သဘောကို ပိုင်အောင်
ပြောနေတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ မထေရ်ကြီး ညည်းနေတာ
မဟုတ်ဘူး။ သည်းခံပြီးတော့ ရှုနေတာ။

“မထေရ်ကြီး ညည်းနေတာလား၊ ရှုနေတာလား”

“ရှုနေတာပါဘုရား”

ဒုက္ခဝေဒနာမှာ ဒေါသမဝင်အောင် အံကြိတ်ပြီးတော့ ရှုနေ
တာ အာဇာနည် မထေရ်ကြီးဗျ။ ဒီလိုနော်၊ ဒီတော့ ရှေ့နားက
လူမမာမေးရောက်နေတဲ့ ကိုယ်တော်လေးက—

ဘန္တေ၊ အိုအရှင်ဘုရားတို့။ ဧဝံ ဇာနနကာလတော၊ အဲဒီလို
သိသောကာလမှ။ ပဋ္ဌာယံ၊ ပြီးတော့။ တုမေဟိ၊ အရှင်ဘုရား
တို့သည်။ အဓိဝါသိတုံ၊ သည်းခံဘို့ရန်။ ဝဇ္ဇတိ နော-ဝဇ္ဇတိနု၊
ဆင့်သည်မဟုတ်ပါလားဘုရား။

ဒါလောက်သိရင် အရှင်ဘုရားတို့ သည်းခံဘို့ကောင်းတယ်။
ကိုယ်တော်လေးက တရားဟောတယ်။ အဲဒီလိုသိရင် အရှင်ဘုရား
များ သိတဲ့အချိန်ကစပြီး အဲဒီဝေဒနာကို သည်းခံပြီးတော့ ရှုဘို့
ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ ဒီလိုလဲ ပြောလိုက်ရော—

ထေရော၊ စိတ္တလတောဝင်စောင်း ညောင်စောင်းပေါ်က ဝေ
ဒနာ သည်းခံပြီးတော့နေတဲ့ မထေရ်ကြီးသည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုမိမိ

သန္တာန်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ အဓိဝါသေတိ၊
ကောင်းစွာမသွေ သည်းခံ၍နေခဲ့လေ၏။

အဓိဝါသနခန္တိ-ရဲရင့်တဲ့စိတ်နဲ့ သည်းခံပြီးတော့ရှုနေခဲ့တယ်။

ပုဂ္ဂလဿေဝ အဘာဝတော။

ပုဂ္ဂလဿေဝ၊ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်။ အဘာဝ
တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဉာဏော၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္ဒိတူ၊
မှိုင်းခြား၍။ အဓိဝါသေတိ၊ သည်းခံပါတယ်။

ခံစားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး။ ဝေဒနာနဲ့သိဆိုတဲ့ဝိညာဉ်၊ ဒါပဲရှိတယ်
လို့ သဘောပိုင်၊ ဝေဒနာနဲ့ဝိညာဉ်သည် ကာယမူမိုနေတယ်လို့
သဘောပိုင်ပြီးတော့ ဉာဏော ပရိစ္ဆန္ဒိတူ၊ ကာယရယ် ဝေဒ
နာရယ် စိတ်ရယ် ဒီသုံးခုကို ပိုင်းခြားပြီးတော့။ အဓိဝါသေတိ၊
မထေရ်ကြီး သည်းခံပြီးတော့ ရှုပြီ။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

စိတ္တလမထောရ်ကြီးရဲ့ ရှုကွက်

ရှုလိုက်တော့—

ဝေဒနာနံ ခဏိကတံဒုက္ခတံ။

ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့။ ခဏိကတံ၊ ရေပွက်ကလေးလို့
ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်၍ဖြစ်၍ ပေါက်ကွဲလာတဲ့ သဘောကို
၎င်း။ ဒုက္ခတံ၊ ဖောက်ပြန်နှိပ်စက်၍ နေသောကြောင့် ဒုက္ခရဲ့

သဘောကို၎င်း။ အတ္တသုညတဉ္စ၊ အတ္တမ္မု ဆိတ်သျှင်းနေတဲ့
သဘောကို၎င်း။ ယာထာဝရတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဉာဏော၊
ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိစ္စ၊ မိုင်းခြား၍။ တုလေတု၊ ချိန်ဆ
၍။ အဓိဝါသေတိ၊ ကောင်းစွာမသွေ သည်းခံ၍ နေခဲ့ပါပေ
သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”
စိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့ ရှုကွက်က—

ဝေဒနာနံ ခဏိကတံ ဒုက္ခတံ အတ္တသုညတံ။

ခဏိကတံ၊ ခဏကလေးနဲ့ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်သွားတဲ့

သဘော။

ဒုက္ခတံ၊ လုံကြီးစူးသလို ဆင်းရဲနေတဲ့သဘော။

အတ္တသုညတံ၊ အတ္တမပါပဲနဲ့ ဆိတ်သျှင်းနေတဲ့ သုညတ

သဘော။

“သဘောဘယ်နှစ်မျိုးလဲ”

“သုံးမျိုးပါဘုရား”

ခဏိက၊ ဒုက္ခ၊ သတ္တသုညတ၊ ဝေါဟာရပြောင်းသွားတာ။
သဘောတရားကိုယ်ကတော့ ရှေ့က ပြောတောတာတွေနဲ့ အတူ
တူပဲ။ ခဏိက ဆိုတာဟာ အနိစ္စကို ပြောတာ။ ဒုက္ခဆိုတာက
တော့ ရှင်းတာပေါ့ဗျာ။ နှိပ်စက်နေတဲ့ ပိဋနဒုက္ခကို ပြောတာ။
ဒုက္ခဝေဒနာဆိုတော့ ပိဋနဒုက္ခ။ အဲဒီ ဒုက္ခထဲမှာ ကာယရယ်၊
ဝေဒနာရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဒီသုံးခုပဲရှိတယ်။ အတ္တမရှိဘူး သုညတ။

“အတ္တဆိတ်နေလို့ ဘာပါလိမ့်”

“သုညတပါဘုရား”

“ကာယရှိတယ်၊ ဝေဒနာရှိတယ်၊ စိတ်ရှိတယ်၊ ဘယ်နှစ်ခုရှိလဲ”

“သုံးခုရှိပါတယ်ဘုရား”

ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဒီသုံးခုသာလျှင် ရှိတယ်။ အတ္တမှ ဆိတ်သွဉ်းနေတဲ့ သုညတပဲလို့လဲ သူပြင်တယ်။ အတ္တမရှိတဲ့ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တတွေထဲမှာ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်စီးနေတဲ့ ခဏိကမရဏကိုလဲ သူတွေ့တယ်။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်စီးလို့ နှိပ်စက်နေတဲ့ ဒုက္ခသဘောကိုလဲ သူတွေ့တယ်။

အဲဒါကို ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြားပြီးတော့ သည်းခံရှုတယ်။

“ဒါပြောတာ”

“မှန်ပါတုရား”

ဒါ့ကြောင့်—

ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့ရဲ့—

- (၁) ခဏိကတဉ္စ၊ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပျက်စီးနေတဲ့ ခဏိကမရဏကို၎င်း။
- (၂) ဒုက္ခတဉ္စ၊ နှိပ်စက်လွန်းလို့ ဆင်းရဲလှချည်ရဲ့ ဆိုတဲ့ ဒုက္ခအချက်ကို၎င်း။
- (၃) အတ္တသုညတဉ္စ၊ ခံစားတဲ့အထဲမှာ အတ္တမပါ၊ သိတဲ့အထဲမှာလဲ အတ္တမပါ၊ ကာယထဲမှာလဲ အတ္တမပါ ဆိုတဲ့ အတ္တမှ ဆိတ်သွဉ်းနေတဲ့ သုညတအချက်ကို၎င်း။

ယာတာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဉာဏေန၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ တုလေက္ခာ၊ ချိန်ဆ၍။ အဓိဝါ သေတိ၊ ကောင်းစွာ မသွေ သည်းခံ၍ ရှုတော်မူခဲ့ရှာလေ သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါ ဘုရား”

ဒါလောကံ သည်းခံရင် တော်လောက်ပြီလား

စိတ္တလ မထေရ်ကြီး ညောင်စောင်းပေါ်က နေပြီးတော့ တလူးလူး တလှိုမ့်လှိုမ့်နဲ့ ဝိပဿနာရှုပြီးတော့ နေယင်းနေယင်း တော်တော်ကြာ ဘာဖြစ်တုံးဆိုတဲ့အခါကျတော့မှ—

တဿ၊ ထိုစိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့။ အန္တာနိ၊ ဝမ်းခေါင်းထဲက အူတို့သည်။ နိက္ခန္ဓာ၊ ထွက်လာကြကုန်၍။ မဉ္ဇကေ။ ညောင် စောင်းထက်၌။ ဖုသိကတာနိ၊ အစုအပုံတို့သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကြလေကုန်ပြီ။

ဗိုက်ထဲက အူတွေ ဝေါက်နဲ့ ပေါက်ထွက်လာပြီး ညောင် စောင်းပေါ် အပုံလိုက် ကျလာတယ်တဲ့။ ဘာနိပ်စက်တာလဲ ဆိုရင် ဟိုဟနေ့က ဟောခဲ့တယ်။ မြေကြီးလေးကောင်တို့တွင် သတ္တမမြေ၊ ဝါယောဓာတ်တွေထိုးလို့ ဗိုက်ကြီးပေါက်ကွဲ ထွက်သွားတယ်။

“ဘာတွေကျလာသလဲ”

“အူတွေကျလာပါတယ် ဘုရား”

ဝါယောဓာတ်ခြောက်မျိုးရှိတဲ့အထဲမှာ ကုဏ္ဍိသယဝါယော တွန်းလိုက်တာ—

- (၁) ဝမ်းခေါင်းထဲ နေတဲ့လေ။
- (၂) အူထဲနေတဲ့လေ။ လေနှစ်မျိုးအထဲမှာ-
- (၃) အင်္ဂါကြီးငယ် အကြောတွေထဲ ပြေးလျှောက်နေတဲ့ အင်္ဂါမင်္ဂါနုသာရီ လေတမျိုး။
- (၄) အထက်ဆန်တဲ့ လေတမျိုး။
- (၅) အောက်စုန်တဲ့ လေတမျိုး။
- (၆) နှာခေါင်းထဲက လေတမျိုးလို့ ဝါယောဓာတ် ခြောက်ပါး။

ထိုဝါယော ကောဋ္ဌာသ ခြောက်မျိုးတို့အနက် စိတ္တလမထေရ် ဘယ်ဝါယောနှိပ်စက်တုံးဆိုရင် ကုဋိဿယ ဝါယော။ ဝမ်းခေါင်းထဲက လေဓာတ်နှိပ်စက်တာ။ ဝမ်းခေါင်းထဲက လေ နှိပ်စက်တာ ဗိုက်ကြီးကဲ့ပြီးတော့ အူတွေညောင်စောင်းပေင် အပုံးလိုက် ထွက်လာပြီ မဟုတ်လား။

အူတွေအပုံးလိုက်ထွက်လာတော့ မထေရ်ကြီးက အနားက ကိုယ်တော်လေးကို ပြောတယ်။

အာစုံသော၊ ငါ့ရှင်။ တွေ့ကာ၊ ဤမျှလောက်။ အဓိဝါသနံ၊ သည်းခံမယ်ဆိုရင်။ ဝဋ္ဋတိနု၊ သင့်လောက်ပြီလား။

ဒါလောက် သည်းခံရင် တော်လောက်ပြီလားတဲ့။

“ဘယ်နှယ် ဒကာထွန်းကျော်ရေ၊ ဒီလောက် သည်းခံရင် မတော်သေးဘူးလား။”

“တော်ပါပြီ ဘုရား။”

“တော်မှဖြစ်မှာ ဒီလောက် သည်းခံလို့မှ မတော်ရင် သေရဲ့ ရှိတော့တာ ဟုတ်လား။”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒီတော့ ရှေ့နားက ကိုယ်တော်လေးလဲ ဘာမှမပြောရဲတော့ဘူး၊ ငြိမ်ပြီးတော့ ငါ့ဆရာဘယ်နှယ်တုံး ကြည့်နေတယ်။ ကြည့်ထင်း ကြည့်ထင်း မထေရ်ကြံ ရဲ့စိတ်ထဲ-

စိတ္တမထေရ်-ဝီရိယနဲ့ သမာဓိညီညွတ်စေပုံ

ဝီရိယသမတံ ယောဇေတွာ။

ဒါက ဋီကာပါဌ်။ မူလပဏ္ဏာသဋီကာနဲ့ သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌထထာလာ ဝေဒနာ နှုပဿနာအဖွင့်မှာ ဒီစကားပါတယ်။

ဝီရိယသမတံ၊ ဝီရိယညီညွတ်သည်ကို။ (ဝါ)ဝီရိယနဲ့ သမာဓိမျှသည်ကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။

ဝီရိယနဲ့ သမာဓိမျှအောင် အားထုတ်ရမယ် အဲဒီအချိန်မျိုးမှာ။

“ယခုမထေရ်ကြီး ဘာဖြစ်နေတုံးဆိုတော့ ဝေဒနာ အံကြိတ်ပြီးတော့ သည်းခံရတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဝီရိယတွေပိုမနေဘူးလား”

“ပိုနေပါတယ်ဘုရား”

ဝီရိယသိပ်လွန်ကဲလာရင် သမာဓိရဘို့ ခက်တတ်တယ်။ ဝေဒနာသိပ်နှိပ်စက်လို့ အံကြိတ်ရပြီဆိုတဲ့အချိန်မှာ သမာဓိရဘို့ မလွယ်ဘူးနော်။ ဒို့တရားနာ ပရိသတ်လဲ ဒီအတိုင်းပဲ ထိုင်ထိုင် ထိုင်ထိုင်နဲ့ နာလိုက်တာဆိုတော့ သမာဓိတွေပျက်ကုန်တယ်။

အဲဒီလိုအချိန်မှာ အံကြိတ်ပြီးတော့ ရှုမယ်ဟဲ့ဆိုတဲ့ ဝီရိယ
တွေ သိပ်တင်းထားရင် နိုင်သွားရင်နိုင်၊ မနိုင်လို့ရှိရင် အဲဒီလူဟာ
သမာဓိကို ပျက်ကရော။

ဒါကြောင့်-

ဝီရိယသမတံ၊ ဝီရိယနဲ့ သမာဓိ ညီညွတ်သည်ကို။ တတု၊
ပြု၍။ (၀၇) ဝီရိယနဲ့ သမာဓိကို ညီစေ၍။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာ
တရားကို။ ဝဇ္ဇန္တော၊ ပွားများကြီးကုတ် ကြွင့်ကြံအားထုတ်
တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။

ဝီရိယနဲ့ သမာဓိ ညီစေရမယ်ဆိုတော့ စိတ္တလမထေရ်ကြီး
အဲဒီအချိန် ဘာလုပ်ရမလဲ။

“ဝီရိယကို အနဲငယ်လျှော့၊ သမာဓိရအောင် တခုတည်း
သော အာရုံကို စိုက်ပြီးတော့ ထားဘို့မလိုဘူးလား။”

“လိုပါတယ်ဘုရား။”

ဒါဖြင့်ရင် တခုတည်းသောအာရုံ စိုက်ဆိုတော့ ဒီအချိန်
ကာယရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ စိတ္တရယ်၊ ဒီသုံးခု တခုခုကြည့်လိုက်
ရင် ဒီအူတွေ အပြင်ထွက်လာတာ ဘာကြောင့်လဲဆို ဝါယော
ဓာတ်ကြောင့်မဟုတ်လား။

“တုန်းကနဲ့တဲ့ ဝါယောဓာတ်ပေါ်မှာ စိုက်လိုက်ရင် မထေရ်
ကြီးရဲ့ စိတ်သည် ကာယပေါ် မရောက်ဘူးလား။”

“ရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။”

အယံ ခေါ် ပန ကာယော ရှုလိုက်။
အနိစ္စော ဒုက္ခော ဝိပရိဏာမဓမ္မော ရှုလိုက်။

ဟောဒီ ဝါယောဆိုတဲ့ ကာယကြီးဟာလဲပဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိကာမ။ ဝေဒနာကို မျက်နှာလဲ့ ကာယရှုလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်ထဲ ကာယက ဝါယောကာယ ဖြစ်သွားပြီနော်။

“ဝါယောကာယကို စိုက်ရှုလိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက်ထဲ ဝေဒနာရဲ့ မှီဆုဖြစ်တဲ့ ကာယကြီး ရှုမိချက်သားဖြစ်တော့ စိတ်တာ ငြိမ်ပြီးတော့လာတယ် မဟုတ်လား။”

“မှန်ပါဘုရား။”

“ဒီဝေဒနာ ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲ အကြောင်းရှုလိုက် တော့ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော မဟုတ်လား။”

“မှန်ပါဘုရား။”

ဪ— ဝါယောကာယနဲ့ ငါ့ရဲ့ ကာယပသာဒရုပ်နဲ့ ထိ ခိုက်၊ ထိခိုက်ဆုကနေ ခံစားဆိုတဲ့ ဝေဒနာလာတာ လက်စ သပ်တော့ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်တာရယ်လို့ ဖဿကို တချက်ရှုလိုက်။

ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော။

ဟောဒီ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့-

အယံ ခေါ ပန ဖဿော အနိစ္စော ဒုက္ခော ဝိပရိ
ကာမဓမ္မာ။

ဝေဒနာအကြောင်းဆိုတဲ့ ဖဿဟာလဲပဲ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ ဝိပရိ
ကာမပါပဲ။ ဝေဒနာကို အခိုက်အတန့် မျက်နှာလဲ့၊ ကာယကို
တချက်ရှု၊ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဖဿ တချက်ရှု။

အကြောင်းရာ၊ တည်ရာရာ ကုန်သွားတော့မှ ဝေဒနာ
ဟာ အနည်းငယ်ငြိမ်သွားတော့ ဝီရိယနဲ့သမာဓိ အဲဒီအချိန်
ညီသွားပြီ။ ဝီရိယလဲ မလွန်ကဲတော့ဘူး။ နှိပ်စက်တဲ့ဝေဒနာ
လဲပဲ အတော်အတန်ငြိမ်းသွားတယ်။ ထိုအချိန်ကျတော့မှ ဝေဒ
နာကို စိတ်စိုက်ပြီးတော့—

စိတ္တလမထေရ်ကြီး အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုက်ခြင်း

ဒုက္ခဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ရှုပေတော့။

ဒုက္ခဝေဒနာ ဟောဒီကာယကိုမှီပြီး ဖဿအကြောင်းကြောင့်
ဖြစ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ သလ္လတော၊ မြားစူးသလို။
ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခတရားကြီးပါပဲလို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုပါလေ- ဆိုတဲ့
ပါဠိတော်အရ—

ဝိပဿန္နော၊ ဝိပဿနာထမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများကြီးကုတ် ကျင့်
ကြံအားထုတ်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။ သော၊ ထိုစိတ္တလမထေရ်
ကြီးသည်။ သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါအခြား ဉာဏ်လေး
ပါးတို့နှင့်တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အာသဝေါကင်းကွာတဲ့ ရဟန္တာ
ကြီးရဲ့ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ကောင်းစွာမသွေ ရောက်ရှိတော်
မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

“အေး—စိတ္တလမထေရ်ကြီး ရှုလိုက်တာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်
များ၊ အူပေါက်ထွက်တဲ့အထိ ရှုတယ်မဟုတ်လား”

“မုန်လှပါဘုရား”

“ဒုက္ခဝေဒနာကို အသေအချာရှုပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွား
တဲ့ အဲဒီစိတ္တလမထေရ်လို့ ပြောချင်တယ်”

“မုန်ပါဘုရား”

ပေါင်ကျိုးတဲ့ တိဿမထေရ်ကြီးတို့ကတော့ ဒုက္ခဝေဒနာကို
မရှုဘူးဗျ။ ကျားစားတဲ့ကိုယ်တော်တွေကျတော့ ဒုက္ခဝေဒနာ
မရှုဘူးဗျ။

ပေါင်ကျိုးတဲ့ တိဿမထေရ်ကြီးက ဒုက္ခဝေဒနာ မျက်နှာလှဲ၊
သီလဆင်ခြင်တယ်။ သီလဆင်ခြင်တော့ စိတ်ထဲချမ်းသာတယ်။
ပီတိဖြစ်တယ် မဟုတ်လား”

“မုန်ပါဘုရား”

ပီတိဖြစ်တယ်ဆိုကတဲက သုခဝေဒနာ ရောက်သွားပြီ။ အဲဒီ
ပီတိကို ပြန်စွဲပြီးမှ ဝိပဿနာတင်သွားတာ။ ဒါက တိဿမထေရ်
ရဲ့ထုံး။ သူ့အကြောင်း နောက်မှ သီးသန့် တွဲခမ်းတနား ဟော
အုံးမယ်နော်။

ကျားစားခံရသော တောရ ရဟန်းတစ်ဦး

ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်တွေကျ ဘယ်နှယ်လဲ။ သူတို့က
မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ သွားတယ်။ ဘယ်ဝေဒနာမှ မရှုဘူး။ ဟောဒီ
စိတ္တလ မထေရ်သည် အသေအချာ ဝေဒနာ စိုက်ရှုပြီးတော့
ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ ကျားစားတဲ့ ကိုယ်တော်တွေက တောထဲ
သွားပြီးတော့ နေလိုက်ကြတာ။

“ဒို့တရားနာပရိသတ်များ၊ တောထဲ တရားအားထုတ်သွား တုန်းက ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”

အပါးသုံးဆယ် တရားအားထုတ်သွားတယ်။ ကျားက တည ကို ကိုယ်တော်တပါးတပါး လာလာဆွဲတယ်။ သစ်ပင်ရင်းတွေ ခြုံတွေ့ထဲ တပါးချင်း တပါးချင်း ခဲ့ခဲ့ ခဲ့ခဲ့ အားထုတ်ကြတာ တညကိုယ်တော်တပါး တညကိုယ်တော်တပါး ကျားကလာဆွဲ။

လပြည့်လကွယ် သိမ်ထဲ ဥပုသ်ပြုမှလို့ ရဟန်းတွေ စုလဲစုလိုက် ရော ဆယ့်ငါးပါးလောက် ကျန်တော့တယ်။ ဆယ့်ငါးပါး ကျားစားလို့ကုန်ဆော့။ ဒီတော့ မထေရ်ကြီးက မေးတယ်။ “ဟေ့ ဒို့လာတုန်းက အပါးသုံးဆယ်ပါ။ ယခု ဆယ့်ငါးပါး ကျန်တော့ တယ်။ ကိုယ်တော်တွေ ဘယ်ရောက်ကုန်ဘူးဆိုတော့—

“ကိုယ်တော်တွေ ကျားဆွဲသွားတယ်ဘုရား”

အတိအကျတော့ ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ဘူး။ အဋ္ဌကထာ ပြောထားတာက—

ဂဟတဗျေဒ ဂဟိတော ဘဝိဿတိတံ။

ဒီလောက်ပဲ ပြောတယ်။

“ဖမ်းယူဘတ်တဲ့ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖမ်းသွားတာ ဖြစ်မှာပါ ဘုရား ဆိုတော့ ဟ-ဒီလိုဆိုလို့ရှိရင် ကျားစားပြီ ထင်တယ်။ ဒို့ဒီကနေက စပြီးတော့ ကတိကဝတ် တမျိုးပြင်။ စောစောတုန်း ကတော့ ညအသံမပြုစတမ်းကို အားထုတ်တာ။ ယခုတော့ အတိ ကဝတ် ပြောင်းတယ်။ “ကျား အစရှိတဲ့ အန္တရာယ်နဲ့တွေ့တဲ့ ကိုယ်တော်က အသံပေးရမယ်” ထိုနေ့ည ကိုယ့်နေရာကိုယ်

အသီးသီးသွားပြီးတော့ အားလဲထုတ်ရော အငယ်ဆုံးကိုယ်တော်လေးတပါး ကျားက လာဆွဲတယ်။ ဆွဲလဲဆွဲရော အငယ်ဆုံးကိုယ်တော်လေးက အဲဒီမှာအော်တာ။

“ဗျဿော ဘန္ဓေ”

ကျားဘုရား—ကျား။

ထအော်တယ်။ ၉၃-လမ်းကဲ့လူတွေ မပြေးနဲ့နော်။ တိရစ္ဆာန်ရုံက ကျားတွေ လွတ်လာတယ် မအောက်မေ့နဲ့။

ဗျဿော ဘန္ဓေ၊ ကျားလားပါပြီ အရှင်ဘုရားတို့— ဒီလိုလဲ အော်လိုက်ရော ကျန်တဲ့ကိုယ်တော်တွေက တခါတမီးပုံးတွေကိုင်၊ မီးတုတ်တွေကိုင်၊ တောင်ဝှေးတွေကိုင်ပြီးတော့ ပြုံးခိုင်းနဲ့ ခြောက်လှန့်ပြီး ထွက်လာကြတယ်။

ကျားက အတင်းဆွဲပြီးတော့ ကိုယ်တော်လေး ဒီဘက်တောင်ထိပ်ကနေချသွားလိုက်တာ ဟိုဘက်အောက် ချောက်ကြီးထဲ၊ ချောက်ကြီးထဲကနေ ဟိုဘက်တောင်ကမ်းပါးယံကိုပြေးပြီးတော့ တက်သွားတယ်။

အလယ်ခေါင်စမ်းချောင်းကြီးနဲ့ ဟိုဘက်က တောင်ကမ်းပါးယံ တက်သွားတော့ ဒီဘက်က ကိုယ်တော်တွေ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မလိုက်နိုင်ဘူး ညကြီးသန်းခေါင်။

ကျားက ဟိုဘက်ကမ်းပါး တောင်ကမ်းပါးယံ ရောက်ပြီဆိုတော့ ကျောက်ဖျာကြီးပေါ် ကိုယ်တော်လေး စင်းစင်းချ၊ ချပြီးတော့ ခြေရင်းနားကနေ စေ့ငုံပြီးတော့ ကြည့်နေတယ်။

၂၅၀၆ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

ကျောက်ဖျာပေငါက ကျားကိုက်ခံထားရတဲ့ကိုယ်တော်လေး
ဟာ မလှုပ်နိုင်တော့ဘူးနော်။ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မပြေးနိုင် ဓခုခံနိုင်
တော့တဲ့ အခြေအနေရောက်လို့ မြော့နေတယ်။ အသက်တော့
ရှိသေးတယ်။

ဒီတော့ ဒီဘက်ကမ်းက ကိုယ်တော်တွေက လှမ်းပြီးတော့
အားပေးတယ်။

အာစုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အမေဟိ၊
ငါတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပြီ။
ယခုအခါ ငါတို့ပြုနိုင်တဲ့ကိစ္စ မရှိတော့ဘူးတဲ့။

ဝေရူပေ ကာလေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ကာလ၌။ ဘိက္ခူ
နံ၊ ဘုရားသားတော် ရဟန်းတော်တို့ရဲ့။ ဝိသေသော နာမ၊ စွမ်း
ရည်သတ္တိအထူးဆိုတာကို။ ဇာနိတဗ္ဗော၊ သိရမှပာပီ။

ဒီလိုအခါမျိုး ဘုရားသားတော် ရဟန်းတော်တို့ရဲ့ အာဇာ
နည်ယောကျ်ားတို့ရဲ့စွမ်းရည် သိရမှပာပေ။ အားပေးရှာတယ်။
တပည့်တော်များ မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ အာဇာနည်ယောကျ်ား
တို့ရဲ့အစွမ်း ဒီအချိန်ပြဘို့ပါဘုရား။ ဒီလိုဆိုလိုက်တော့ ဟို
ကျောက်ဖျာပေငါက ပက်လက်စာလေး စင်းနေတဲ့ ကိုယ်တော်
လေးက-

ကျားစားခံရတဲ့ကိုယ်တော်လေး ဝေဒနာခွာပုံ

ဝေဒနံ ဝိက္ခမေတ္တာ။

ဝေဒနံ၊ မိမိသန္တာန်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အဲဒီကျားကိုက်တဲ့ဒုက္ခ
ဝေဒနာကြီးကို။ ဝိက္ခမေတ္တာ၊ ခွာလိုက်၍။

ခွာတယ်ဆိုတာက—

အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့်။ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ပဋိဝိနောဒေတွာ၊ ပျောက်အောင်လုပ်၍။

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘေနဆိုတာ ဟောဒီနေရာမှဖြင့် အမနသိကာရပါပဲ။ ဝေဒနခွာတယ်ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ အမနသိကာရကို ပြောတယ်။

အခြား ဝေဒနာတခု အစားသွင်းပြီးတော့ ဝေဒနာခွာတာ တမျိုး၊ မူလဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို သုခဝေဒနာ အစားမသွင်းတော့ပဲနဲ့ လက်ရှိကမ္မဋ္ဌာန်းကို စိုက်ပြီးတော့ ရှုယင်း ရှုယင်းနဲ့ ဝေဒနာမျက်နှာလှဲသွားတာတမျိုး ရှိတယ်နော်။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါ့ကြောင့် -

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ မိမိ၌ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာကိုခွာ၍။ ခွာတယ်ဆိုတာက—

အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့်။ ပဋိဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်ထား၍။

“ကျားကိုက်တဲ့ ကိုယ်တော်လေး သူ့ဝေဒနာ နှလုံးသွင်း သလား”

“မသွင်းပါဘုရား”

အတ္တနော၊ မိမိရဲ့။ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သူ့ အားထုတ်နေဆဲ အားထုတ်နေကျလို့ ခေါ်ဆိုရတဲ့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။

သူ့လက်သုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းပဲ သူ့အခးထုတ်တယ်။ ကျားကိုက်
တဲ့ ဝေဒနာကို မျက်နှာလှဲထားတယ်။ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းပြန်ကိုင်
ပြီးတော့ အားထုတ်လိုက်တာ ကျားကလဲပဲ ခြေဖျားကနေ
စစပြီးတော့ ဝါးနေပြီ။

“ကိုယ်တော်လေး မူလကမ္မဋ္ဌာန်းလွတ်ကဲ့လား”

“မလွတ်ပါဘုရား”

“ဒို့တရားနာပရိသတ်၊ နောက်ကျောက ခြင်ကိုက်တယ်တဲ့
မူလကမ္မဋ္ဌာန်းက ဘယ်နှယ်လဲ”

“ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ ပြေးပြီ ဟုတ်လား”

“ယားပါတယ်ဘုရား”

“ယားတယ်၊ ယားတယ် ရှုလဲပဲ အဲဒါ ခြင်ကိုက်လို့ ယား
နေတာပဲ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်ဘူး ခြင်ကိုက်တစ်တောင်။ ကျား
မကိုက်ရသေးဘူး၊ ကျားများ ကိုက်ရရင် ဘာကမ္မဋ္ဌာန်းမှ
ကျန်မှာမဟုတ်ဘူး။ သူတို့ ဟိုမှာ အာဇာနည် ယောက်ျားဗျ
နော်။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်း လက်မလွတ်သော ကိုယ်တော်လေး

မူလကမ္မဋ္ဌာန်၊ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ နှလုံး
သွင်းတော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။

ကျားက ခြေဖျားက စပြီးတော့ တဖြေးဖြေးနဲ့ဝါး။ ကျား
များ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ဘယ်တော့မှ ခေါင်းက မစားဘူး၊
ခြေထောက်က စားတယ်။ ဒီက သေလုမျောပါး လူကို မျက်လုံး

ပြုနေတာ၊ အဲဒါ ကျားက မကြည့်ရဲဘူးလို့ ပြောတယ်။
မကြည့်ရဲတော့ ကျားများစားရင် လူကုန်တယ်တော့မှ ခေါင်းက
စမစားဘူး။ ခြေထောက်က စစားတယ်။

ကျွဲတွေ၊ နွားတွေစားလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ခေါင်းကြီးကျန်
နေရစ်ခဲ့တာ။ ခြေထောက်က တဖြေးဖြေးဝါးတာ၊ ခေါင်းပိုင်း
လဲကျရော အဲဒီအသေကောင်ရဲ့ မျက်လုံးကို ကြည့်ပြီးတော့
ကျားဟာ ကြောက်တနဲ့ ခေါင်းကြီးဒီအတိုင်း ထားပြီးတော့
ထွက်ပြေးတာနော်။

ဒို့ပရိသတ်မှတ်ထား။ ကျားများဆွဲရင်တော့ အဲဒါ မျက်လုံး
သာ ပြုထားလိုက်ကြ။ ကျားမကိုက်တော့ဘူး ပြေးရော။

ကျားက ခြေဖျားက ဖြေးဖြေးချင်း ပြီးတော့ ဝါးတယ်။
ထိုကိုယ်တော်လေးက မူလက မ္ဗဋ္ဌာန်းကို အံကြိတ်ပြီ တော့ တခါ
တဲ သမာဓိမပျက်အောင် ယူသွားတယ်။ သမာဓိမပျက်အောင်
မူလဏ္ဍမ္ဗဋ္ဌာန်းကို ရှုယင်းရှုယင်းနဲ့ သွားလိုက်တာ။

ယာဝ ဂေါပုကာ ခါဒိတသမယေ သောတာပတ္တိ
ဖလေ ပတိဋ္ဌာဟိ။

(ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ ၃၄၀)

ယာဝ ဂေါပုကာ၊ ခြေဖျက် နှစ်ဖက်တို့ကို၊ ခါဒိတသမယေ၊
စားပြီးသောကာလ၌။ သော၊ ထိုကျားကိုက်ခံရတဲ့ ကိုယ်တော်
လေးသည်။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာ
ဟိ၊ ကေရင်းစွာမသွေ တည်တော်မူခဲ့ ပါပေသတည်း။

“သစ္စု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

၅၁၀ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏ်သာရဏီ

ကိုယ်တော်လေး ကျားစားယင်း စားယင်းနဲ့ ခြေဖမိုးကနေ
စားလိုက်တာ ခြေမျက်စိ ရောက်သွားပြီ။

“ခြေဖဝါးနှစ်ဖက် ကုန်သွားပြီ။ ဘယ်ရောက်လဲ ကိုယ်
တော်လေး”

“သောတာပန်ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား”

သောတာပန်ဖြစ်တယ်။ ခြေမျက်စိတိုင်အောင်စားလို့ ကုန်
တဲ့အချိန်မှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာလဲပဲကုန်သွားတယ်။ ဟန်ကျလိုက်တာ
နော်။ ကျားကလဲ ဆက်ပြီးတော့ ဝါးယင်း ဝါးယင်း ကိုယ်တော်
လေးက အားထုတ်ယင်း အားထုတ်ယင်း—

ယာဝ ဇဏ္ဍကော ခါဒိတသမယေ သကဒါဂါမိဖလေ
ပတိဋ္ဌာဟိ။

ယာဝ ဇဏ္ဍကော ခါဒိတသမယေ၊ ဒူးနှစ်ဖက် ကျားစာပြီး
သည့်ကာလ၌။ သကဒါဂါမိဖလေ၊ သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်
ဉာဏ်၌။ ပတိဋ္ဌာဟိ၊ တည်ခဲ့လေပြီ။

ဒူးနှစ်ဖက်လဲ စားလို့ကုန်ရော ကိုယ်တော်လေး သကဒါဂါမိ
ဖြစ်သွားရော။

ယာဝ နာဘိယာ ခါဒိတသမယေ။

(ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ၃၄၀)

ယာဝ နာဘိယာ၊ ချက်တိုင်အောင်။ ခါဒိတသမယေ၊ စား
ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။ သော၊ ထိုကိုယ်တော်လေးသည်။

အနာဂါမိဖလေ၊ အနာဂါမိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်၌။ ပတိဋ္ဌာဟိ၊
ကောင်းစွာမသွေ တည်တော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ကိုယ်တော်လေး ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ

“ချက်တိုင်အောင် ကျားစားပြီးပြီ။ ကိုယ်တော်လေး ဉာဏ်
အဆင့်ဘယ်ရောက်”

“အနာဂါမိခေုန်နေပါပြီဘုရား”

“ကိုယ်တပိုင်းကုန်ပြီခန့်”

“မှန်ပါဘုရား”

ကိုယ်တပိုင်းကုန်ပြီ။ သံယောဇဉ်ငါ့ပါးလဲ ပြုတ်သွားပြီ။
ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာဓာသ၊ လူ့ခန္ဓာ
ကိုယ် တပိုင်းလဲကျရော သံယောဇဉ်လဲ တဝက်ကုန်သွားတယ်။

“ဒို့တရားနာပရိသတ်လဲ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တကိုယ်လုံး ရှိသေး
တယ်မဟုတ်လား”

“ရှိပါသေးတယ်ဘုရား”

“သံယောဇဉ်ခွဲတုတ်”

“တကိုယ်လုံးပါဘုရား”

“ပြီးပါလေရော ဟုတ်သား။ တက်နဲ့ရိုက်တို့ကောင်းတော့
တာပါပဲ ဒီလူတော့”

ယာဝဟဒယရူပေ အခါဒိတေယေဝ။

(ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ၃၄၀)

ယာဝဟဒယရူပေ၊ နှလုံးသားတိုင်အောင်။ အခါ ဒိတေယော
၀၊ ကျားက မစားသေးမီပင်လျှင်။

နှလုံးသား ကျားမစားသေးခင်ကလေး နှလုံးသားကို ကျား
ကိုက်ပြီးရင်တော့ ဘယ်ရတော့မလဲ။ ဒါက ဗုဒ္ဓနည်းအရပြော
တာ။ ခေတ်ဆရာတွေကတော့ ဦးနှောက်မှီဖြစ်တာဆိုတော့ လည်း
ပင်းတိုင်အောင် ကျားစားတောင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရနိုင်သေး
တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။

“သိပ္ပံဆရာတွေရဲ့ အယူအဆအရကတော့ စိတ်စေတသိက်
တွေ ဦးနှောက်မှီဆိုမဟုတ်လား”
“မှန်ပါဘုရား”

ဦးနှောက်မှီဆိုတော့ လည်းပင်းတိုင်အောင် ကျားစားတဲ့အထိ
အားထုတ်ရင် ဖြစ်နိုင်သေးတယ်။ ဒါသုတ္တံနည်း။ ဗုဒ္ဓနည်းအရ
ကတော့ စိတ်စေတသိက်တွေ နှလုံးသားမှီတာဆိုတော့—

“နှလုံးသား ကျားမစားသေးခင် အပြင်းအထန် အားထုတ်
ဘို့ မလိုဘူးလား”
“လိုပါတယ်ဘုရား”

ဘယ်လောက်တောင် ရဲရင့်တဲ့ ဝီရိယလဲဆိုတာ ယုံနိုင်စရာ
တောင် မရှိဘူးနော်။ နှလုံးသား ကျားကိုက်ခဲတာနီးလေး
အချိန်မှာ ထိုကိုယ်တော်လေးသည်တဲ့။

ယာဝဟဒယရူပေ၊ နှလုံးသားတိုင်အောင်။ အခါ ဒိတေယော
၀၊ မစားသေးမီပင်လျှင်။ သော၊ ထိုကိုယ်တော်လေးသည်။

အရဟတ္တံ၊ အာသဝေါကင်းကွာတဲ့ ရဟန္တာအဖြစ်သို့။ ပါပုဏိ၊
ကောင်းစွာမသွေ ဆောက်ရှိတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု- သာဓု- သာဓုပါဘုရား”

နှလုံးအိမ် ကျားမစားမိကလေးမှာ ကပ်ပြီတော့ အာသဝေါ
ကင်းကွာတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်။

“ရဟန္တာဖြစ်လဲပြီးရော ထိုကိုယ်တော်လေး နှလုံးသားကျား
ဝါးလို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဆရာမဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

စိတ္တလမထေရ်ရှုကွက်နဲ့ ဗျဿဘက္ခ ကိုယ်တော်လေးရှုကွက်

ကိုင်း- ဇီဝိတသမသိသိ ရဟန္တာခေါ်တယ်တဲ့၊ ရဟန္တာလဲ
ဖြစ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်လဲစံ။ စိတ္တလမထေရ်ကြီးနဲ့ ဟောဒီ ကျားစားခံ
ရတဲ့ ဗျဿဘက္ခကိုယ်တော်လေးနဲ့ ယှဉ်ကြည့်။

စိတ္တလမထေရ်က ဝေဒနာသည်းခံပြီးတော့ စိုက်စိုက်စူးစူး
ရှုသွားတယ်။ ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်လေးက ဝေဒနာ
မျက်နှာလွဲ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ သွားတယ်။

“ကြိုက်ရာလမ်းနဲ့သွား၊ ရတာပဲနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒီတော့ စိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့ ရှုကွက်မှာ-

- (၁) ဝေဒနာ ဘာမှဖြစ်သလဲ။ ကာယမှဖြစ်တယ်။
- (၂) ဝေဒနာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ။ ဖဿကြောင့်ဖြစ်
တယ်။

ဝေဒနာရဲ့တည်ရာဖြစ်တဲ့ ကာယကလဲပဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိ
ဏာမ အပြစ်ကြီးနဲ့ အပြစ်သင့်တဲ့ ကာယကိုမို့နေတဲ့ ဝေဒနာ
ဟာလဲပဲ အပြစ်တွေနဲ့ပဲလို့ ဆက်ရှုသွား။

ဖဿသည် ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း။ ဝေဒနာရဲ့အကြောင်း
ဖြစ်တဲ့ ဖဿသည်ပင်လျှင် အနိစ္စ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဖြစ်၍နေ
သောကြောင့် ထိုအပြစ်သင့်နေတဲ့ ဖဿကို အကြောင်းခံဖြစ်
လာတဲ့ ဝေဒနာဟာလဲပဲ အပြစ်တွေနဲ့ပဲလို့ ရှုသွားတယ်။

စိတ္တလမထေရ်ကြီးရဲ့ ရှုကွက်သည် ဒီအတိုင်းသွားတယ်။
ဇောဒီ ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်ရဲ့ ရှုကွက်ကျတော့ အဲဒါ
တွေမပါဘူး။ သူ့အားထုတ်နေကျ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့သူ အရဟတ္တ
ဖိုလ်ပေါက်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

“အဲဒီ မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာလဲလို့ မမေးနဲ့။ အဲဒါကတော့
သူ့ ဘာအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ပြောလို့ဖြစ်မလဲနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ကဲ-ဝေဒနာနုပဿနာမှာဖြင့်ရင် ဒုက္ခဝေဒနာကို ဒီအတိုင်း
စိုက်ရှုတရယ်၊ မရှုပဲနဲ့ ခွါတာရယ်၊ နှစ်မျိုးမနေဘူးလား”

“နှစ်မျိုးပါဘုရား”

ဒါကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာစိုက်ရှုမယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့်-

သလ္လတောဒ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ သလ္လတော။ မြားစူးသလို
ဒုက္ခထော၊ ဒုက္ခတရားကြီးပါပဲလို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုပါ။

အနိစ္စအချက်ကို ကြီးစားပြီးတော့ စိုက်ရှုပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဥပေက္ခာဝေဒနာဟာ—

အန္ဓကာရာ တိမိသာဝိယ ဒုဒ္ဓိပနာ။

အမိုက်မှောင်ကြီးလို့ပဲ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖော်ဘို့ရန် ခက်တယ်။ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ သဘောကျတော့ ဖော်ပြဘို့ရန် အလို့ငှာ အလွန်ခက်တယ်။ အမှောင်ထဲစမ်း လမ်းသွားတာနဲ့တူလွန်းလို့ အဲဒီအချိန်မျိုးကျတော့ အနိစ္စလက္ခဏာသာ ကြီးစားပြီးတော့ ရှာလေလို့ ညွှန်သွားတယ်နော်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာများ ဘာကြောင့် မောဟကိန်းသလဲ

ဒီတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်ရင် မောဟကိန်းတယ်ဆိုတာ သိထားတယ်နော်။ ဘာကြောင့် မောဟကိန်းသလဲဆိုတော့—

- (၁) ဝေဒနာနံ သမုဒယဉ္ဇ၊ သမုဒယကို မသိလို့။
- (၂) အတ္တင်္ဂမဉ္ဇ၊ သာယာရင် သာယာမှုန်း မသိလို့။
- (၃) အသဝဉ္ဇ- အနိစ္စအပြစ်ကြီးသင့်နေတာကို ဖောက်ပြန်တဲ့ အပြစ်ကြီး သင့်နေတာကို အပြစ်သင့်မှုန်း မသိလို့။
- (၄) အာဒိနဉ္ဇ- အနိစ္စအပြစ်ကြီးသင့်နေတာကို ဖောက်ပြန်တဲ့ အပြစ် သင့်မှုန်းမသိလို့။
- (၅) နိဿရဏဉ္ဇ- ဝေဒနာမှလွတ်လမ်းကို မသိလို့။

၅၁၆ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

“ဘယ်နှစ်ချက်လဲ”

“ငါးချက်ပါဘုရား”

“အဲဒီငါးချက်မသိရင် ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာ မောဟဝင်ပြီ။ မောဟ မဝင်ရအောင် ထိုငါးချက်တို့တွင် တချက်ချက် ရှာရှု လိုက်ရင် မောဟလွတ်ကရော မဟုတ်လား”

“လွတ်သွားပါတယ်ဘုရား”

တချက်ချက် ရှာရှုလိုက်ရင် အကောင်းဆုံးကတော့ ဘာတဲ့ တုံးဆိုတော့ သမုဒယနဲ့ အတ္တင်္ဂမ ဒါပဲ။

(၁) သမုဒယ ဖြစ်လာတဲ့သဘော ဘာကြောင့် ဖြစ်လာ သလဲ၊ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တယ်။

(၂) အတ္တင်္ဂမ ဖဿပျက်စီးရင် အဲဒီ ဥပေက္ခာဝေဒနာလဲ ပျက်စီးတယ်။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါကြောင့်—

သမုဒယ၊ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့သဘော။ ဝယ၊ ပျက်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောကို။ အနုပဿီ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှု၍နေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝေ ဤသို့။ ပဿိ-ပဿန္တော၊ ရှုခဲ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင်။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌။ အဝိဇ္ဇာနုသယေ၊ အဝိဇ္ဇာ

နုသယကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ပယ်ရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်လေ
တော့၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင်
ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။ အဝေါ၊ ကရုဏာရှေ့
သား မေတ္တာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

မှန်ကန်တဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်

ယခုပြောခဲ့တဲ့ရှုကွက်အတိုင်း စနစ်ဘကျရှုရင်—
သမ္မဒ္ဓသော- မှန်ကန်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရနိုင်တယ်။
အစ္ဆတ္တိ တဏှိ- တဏှာဆိုတဲ့ သံယောဇဉ် ဖြတ်နိုင်တယ်။
တဏှာသံယောဇဉ်တခုပြတ်ရင်—
ဝိဝဇ္ဇယိသံယောဇနံ- သံယောဇဉ်ဆယ်ပါးလုံး အကုန်
ကင်းသွားတယ်။

ဒီအချိန်—

အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿ—

“စိတ္တလမထေရိတို့လို့ ကျားစားခံရတဲ့ကိုယ်တော်တို့လို့ ဒုက္ခ
တွေ အဆုံးသတ်ပြီ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ-ဒုက္ခတွေ အကုန်ဆုံး၊
အဲဒီမှာ ဝေဒနာအကြွင်းမဲ့ ချုပ်တော့တာပဲ။

“ဒီလိုမဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါ့ကြောင့် ဒီသုတ္တန်ကို နိဂုံးအနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက နှစ်
ဂါထာနဲ့ တဝက်အုပ်ပြီးတော့ ပြတယ်။ ဒီနှစ်ဂါထာတဝက်
နိဂုံးချုပ်ပေးရင် ဤသုတ္တန်ပြီးပြီလို့ မှတ်လိုက်။

ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဓ၊ ဒုက္ခမဒ္ဓန္တိ သလ္လတော။

အဒုက္ခ မသုခံ သန္တိ၊ အဒ္ဓန္တိ နံ အနိစ္စတော။

ဘိက္ခဝေ၊ ပရိဆတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ ယော၊
အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ၊ သုခငေဒနာကို။ ဒုက္ခတော၊ ဝိပရိ
ဏာမဒုက္ခပါပဲလို့။ အဒ္ဓ၊ ရှုခဲ့လေပြီ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။
သလ္လတော၊ မြားစူးတဲ့အနေအားဖြင့်။ အဒ္ဓန္တိ၊ ရှုခဲ့လေပြီ။
သန္တိ၊ ငြိမ်သက်လှစွာသော။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ
ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအနေအားဖြင့်။ အဒ္ဓန္တိ၊ ရှုခဲ့လေပြီ။

သ ဝေ သမ္ဗဒ္ဓသော ဘိက္ခု၊ ပရိဇာနာတိ ဝေဒနာ။

(သံယုတ္တနိကာယ သဠာယတနဂေ ဝိပုတ္တိပါဠိ ၄၀၉)

သ-သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္ဗဒ္ဓသော၊ မှန်
ကန်တဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သ-သော ပုဂ္ဂ
လော၊ ထိုကဲ့သို့ မှန်ကန်တဲ့ဉာဏ်ပညာ ရှိပါပြီဆိုတဲ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာရဲ့သဘောကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ကောင်း
စွာမသွေ ပိုင်းခြား၍ သိမြင်တော်မူခဲ့လေပြီ။

သော ဝေဒနာ ပရိညာဓယ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အနာသဝေါ။
ကာယဿ ဘေဒါ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချံ နောပေတံ ဝေဒဂူ။
(သံယုတ္တနိကာယ် သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ၄၀၉)

ဘိက္ခုဝေ၊ ပရိသတ်လေးပါး ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ သော၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကို။ ပရိညာဓယ၊ ညာတ
တီရဏ ပဟာနအားဖြင့် ပရိညာသုံးပါးတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ
ပိုင်ပိုင် သိရှိနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍။

ဝေဒနာနဲ့ ကာယစိတ္တတို့ကို သိခဲ့တာ-ညာတပရိညာ။
ဝေဒနာရဲ့ အပြစ်တွေကို သိလာတာက- တီရဏပရိညာ၊
ဝေဒနာသုံးပါးမှာ ကပ်နေတဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်ခဲ့နိုင်
တာက- ပဟာနပရိညာ လို့-

ပရိညာဓယ၊ ကောင်းစွာပိုင်ပိုင် ပရိညာသုံးချက်နဲ့ သိမြင်နိုင်
ခဲ့သည်ဖြစ်၍။ ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝမှာပင်လျှင်။
အနာသဝေါ၊ အာသဝေါလေးဖြာ ကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်တော်
မူသည်ဖြစ်၍။ ကာယဿ၊ လက်ရှိရနေတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့။ ဘေ
ဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ (ဝါ) ပျက်စီးသည်မှ နောက်ကာလ၌။
ဓမ္မဋ္ဌော၊ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့တရား၌ ကောင်းစွာ
တည်သည်ဖြစ်၍။ (ဝါ) ကောင်းစွာတည်ခဲ့ပေသော။ သောပုဂ္ဂ
လော၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ချံ၊ ပုထုဇဉ်ဆိုတဲ့ အရေ
အတွက်သို့။ နောပေတံ၊ မရောက်တော့လတဲ့။ ဝေဒဂူ၊ နိဗ္ဗာန်ကို
ကောင်းစွာသိတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်

၂၂၀ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

တော်မူလေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး
သခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ အဝေါ၊ ကရုဏာရွှေ
ထား မေတ္တာအစားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သခရ— သခရ— သခရပါဘုရား”

(တရားသိမ်း - နိဂုံး ဂါထာ)

ဒဠဗ္ဗသိတ္တန်တရားတော် ပြီး၏။

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတရားတော်

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတရားတော်

၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၂)ရက်နေ့ည
ရန်ကုန်တိုင်း၊ ပန်းပဲတန်းမြို့နယ်၊ မန္တလေးဆန်လှ
အသင်းကြီး၏

အသင်းထောက်မှ ဆူးလေစေတီတော်မြတ်ကြီး၏
ယင်ပြင်တော်ပေါ်၌ ဆင်ယင်ကျင်းပသည့်
ဓမ္မသဘင်ဝယ် ဟောကြားအပ်သော

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတရားတော်

ဒီနေ့ဟောမယ့်တရားသည် ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနတရားလို့ မှတ်
သားရမယ်။

ဝေဒနာနုပဿနာ၏ သတိပဋ္ဌာန်ကို ရန်ကုန်နေပြည်တော်မှာ
ဘုန်းကြီး (၂) ပွဲ ဟောထားတယ်။ ဝေဒနာရှုနည်းကို (၂) ပွဲ
ဟောထားပြီးတဲ့နောက်မှာ ဝေဒနာ ဝိက္ခမ္ဘန-ဝေဒနာခွာမှုနဲ့

ပတ်သက်လို့လဲပဲ ဟောရင် ကောင်းမယ်လို့ စောစောကပဲ ဘုန်းကြီးသဘောကျထားတယ်။

တရားမှတ်စု - မှတ်တမ်းတခု

အခြားအခြား သူ့ထွန်တွေကို ဟောတဲ့ အခါမှာ ဘုန်းကြီးဟောခဲ့ပြီးတဲ့ သူ့ထွန်ပေါင်း မြောက်မြားစွာပြန်စဉ်းစားပြီးတော့ နာယူကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် ဝေဒနာခွာမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကြီးကြားကြီးကြား ပြောခဲ့တာတွေ တော်တော်များများ ရှိလိမ့်မယ်။

သုပ္ပဝါသာ၊ ကောလိယဓိတဇတို့ကစပြီး ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓခေါ်ဆိုတဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခန်း၊ ဆန္ဒောဝါဒသူထွန်၊ နောက် ဟိုယခင်တနေ့က ဟောခဲ့တဲ့ ဝက္ကလိသူထွန်၊ ဂေါဓိက သူ့ထွန်တွေကို ကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘန-ဝေဒနာခွာမှုတွေချည်းပါပဲ။

အဲဒါတွေကို အားလုံး စုစီးပြီးတော့ ဝေဒနာ ဝိက္ခမ္ဘာကို သီးသန့်တရားတလုံး လုပ်လိုက်ရရင် ကောင်းလိမ့်မယ်လို့ သဘောကျတာနဲ့ ဒီကနေ့တော့ရင်-သီးသန့်သူထွန်ကြီး တခုမကိုင်တော့ပဲ မိမိဟောခဲ့ပြီးတဲ့ တရားတွေ အကုန်လုံးထဲက ဝေဒနာခွာမှုနဲ့ ပတ်သက်တာတွေအကုန်လုံးစုဆောင်းပြီးတော့-ဒီကနေ့ အဲဒါ စဉ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးမှတ်စုကလေး ပြုလာတယ်။

အဲဒီလို စိတ်နားလာခဲ့တဲ့ မှတ်စုကလေး ဝေဒနာခွာမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မှတ်တမ်းကို ဒီကနေ့ တင်ပြမယ်လို့ သဘောကျထားတယ်နော်။

ဝေဒနာခွာတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ထဲ ထဲ ပြီးတော့ ကြီးကြား ကြီးကြား ဟောတဲ့အခါမှာ တခါတခါ ခွာတာနဲ့ ရှုတာ ပရိသတ်အနေနဲ့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားမလယ်မိပဲ ဖြစ် သွားတာတွေ တော်တော်များများ တွေ့ရတယ်။

တခါဝေဒနာ ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ ဝေဒနာခွာမှုကိုပင်လျှင် ဩော် ဤအရှင်ကဝေဒနာမရှုရဘူးလို့ ဟောတယ်လို့ဒီလိုလဲပဲ အဓိပ္ပာယ် အကောက်အယူအဆများ တိမ်းပါးသွားတလေးတွေ အနဲ အပါး တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် ဝေဒနာရှုနည်းကို ဘုန်းကြီးသီးသန့် (၂) ပွဲဟော ခဲ့ပြီးပြီ။ ဝေဒနာရှုနည်းဟာ ဒီနည်းဒီပုံရှိတယ်။

- (၁) မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်လာတဲ့ ရှုနည်း၊
- (၂) သံယုတ္တနိကာယ်က ဝေဒနာသံယုတ်မှာ လာတဲ့ ရှုနည်း—

တို့ဖြင့် နှစ်မျိုး ဟောခဲ့ပြီးတဲ့ နောက်မှာ ဝေဒနာခွာပုံ ဆို တာ ဒီလိုရှိတယ်ဆိုတာကိုလဲပဲ ထပ်မံတင်ပြဘို့ရန် ဝေဒနာနု ပဿနာရဲ့ နောက်ဆက်တွဲကလေး ဘုန်းကြီးဟောခဲ့တဲ့ သုတ္တန် ပေါင်းမြောက်မြားစွာရဲ့ ဟို-ကျမ်းညွှန်းကလေးပေါ့၊ အင်ဒကစ် (အက္ခရာဝလီ) လို့ ဆိုကြပါစို့။ ကောက်နှုတ်ချက်ကလေးတွေကို စီပြီးတော့ တင်ပြတဲ့သဘောကို ဒီကနေ့ ဝေဒနာ ဝိက္ခမ္ဘနမှာ ဟောပါမယ်။

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနုဆိုတာ

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနုဆိုတဲ့ စကားလုံးမှာ ဝိက္ခမ္ဘနုဆိုတဲ့ ပုဒ်သည် ခွာတယ် ပယ်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ယူရမယ်။ ခွာတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ—

အခိုက်အတန့် ပယ်ခွာခြင်း၊

တော်တော်ကြာကြာ ပယ်ခွာခြင်း၊

အပြီးတိုင် ပယ်ခွာခြင်း—

ရယ်လို့ ကိလေသာကို ပယ်တဲ့နေရာမှာတော့ တဒဂ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနု၊ သမုစ္ဆေဒ၊ ဒီလိုသုံးတာရှိတယ်။

တဒဂ်ပဟာန် = အခိုက်အတန့် ပယ်ခြင်း၊

ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန် = တဘဝတာမျှလောက် ပယ်ခြင်း၊

သမုစ္ဆေဒပဟာန် = သံသရာတလျှောက်လုံးက ပါလာတဲ့

ကိလေသာကို အကြွင်းအကျန်မရှိပယ်ခြင်း—

ဆိုတဲ့ အနုသယကို ပယ်တဲ့နေရာမှာ ဝိက္ခမ္ဘနုဆိုတဲ့ စကားလုံး သုံးထားတာ တွေ့ကြလိမ့်မယ်။

“ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်ဆိုတဲ့ စကားလုံး ကြားဘူးကြရဲ့လား”

“ကြားဘူးပါဘယ်ဘုရား”

အဲဒီမှာ သုံးနှုန်းထားတဲ့ ဝိက္ခမ္ဘနုပဟာန်ဆိုတဲ့စကားလုံးသည် ဈာန်တရားတို့ဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်ထားတဲ့နေရာမှာ သုံးပါတယ်။ ဈာန်တရားနဲ့ ကိလေသာပယ်တာဟာ ဘယ်လောက် ကြာသလဲဆိုရင် အဲဒီဈာန်မပျက်မချင်း ပယ်တယ်လို့ဆိုရင် ရှင်း

သွားတယ်။ ဈာန်ရသူတို့ရဲ့ တဘဝတာ အတွင်း ပယ်တယ်လို့ ဒီလိုလဲ ပြောနိုင်တယ်။

ဈာန်ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မိမိတို့ဈာန်နဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည်တတ် သွားတဲ့အခါကျတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ အဲဒီဈာန်နဲ့ သူတို့နေကြ တယ်။ ဈာန်ချမ်းသာဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ နေနေကြသမျှကာလ ပတ်လုံး ထိုဈာန်မလျော့မချင်း ဗြဟ္မာ့ပြည်ကနေ စုတိမကျမချင်း ဈာန်ရဲ့သတ္တိဟာ ကိလေသာကို ခွာထားတယ်။ ဘယ်လောက်ခွာ ထားသလဲဆိုရင် မှန်းမိလောက်ပြီ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်နေတဲ့ တဘဝလေးလောက် ခွာထားတာ။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးပြောတဲ့ ဝေဂါဟာရသည်—

- (၁) အခိုက်အတန့် ပယ်ခွာခြင်း၊
- (၂) တဘဝလောက် ပယ်ခွာခြင်း၊
- (၃) အကြွင်းအကျန်မရှိ ပယ်ခွာခြင်း—လို့

တဒဂ်ပဟာန်၊
ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၊
သမုစ္ဆေဒပဟာန်—

ဆိုတဲ့စကားသုံးလုံးကို ဒီလိုအဓိပ္ပာယ် ယူပါတယ်။ ဒီတော့ ထိုပဟာန်သုံးပါးမှာ ထဲသုံးထားတဲ့ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဆိုတာကို ကြည့်ပါ။

ဝိက္ခမ္ဘန ခွာလိုက်တယ်၊ နိဝရဏတရားတွေ ကိလေသာတရား တွေကို ခွာလိုက်တယ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပုဒ်ဖြင့် ဘယ်လောက်ခွာသလဲ၊ ဈာန်ရဲ့တဲ တဘဝစာမျှ ခွာတယ်။

“အခိုက်အတန့်ပဲ မဟုတ်လား”

“ကြာပါဘုရား”

“သို့သော် အဲဒီအခိုက်အတန့်က တဒဂ်တဲ့။ အခိုက်အတန့် ထက်တော့ သူက ကြာတယ်”

“ကြာပါတယ်ဘုရား”

တဒဂ်ဆိုတဲ့ အခိုက်အတန့်ထက်တော့ ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ အခိုက် အတန့်က ကြာတယ်။ တဒဂ်ဆိုတဲ့အခိုက်အတန့်က ဝိပဿနာ ဉာဏ်လေးရှိတဲ့ အခိုက်ကလေးကို တဒဂ်ဝိပဿနာဉာဏ်မရှိတဲ့ အခိုက် ကိလေသာ ဒီအတိုင်း ဒီအတိုင်းပဲ။

ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ အခိုက်ကတော့ ဈာန်မပျက်မချင်း တဘဝ လောက်တော့ ကြာတယ်။ ဟောဒီ လူ့လောကအနေနဲ့ ဆိုရင် တော့ ဈာန်မလျော့မခြင်းလို့ ဆိုလိုက်ပါ။ ဈာန်လျော့သွားတဲ့ အချိန် ကိလေသာတွေ ပြန်ပေါ်တယ်။

“အဲဒီလို သုံးနှုန်းတဲ့ နေရာမှာ ဝိက္ခမ္ဘနသည် ပယ်ခြင်း၊ ခွါခြင်းဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ယူတယ်နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ပုဒ်သည် ရှုတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို မယူ ပါဘူး”

“ဘုန်ကြီးတို့ငရိသတ်၊ မှတ်မိကြရဲ့လား”

“မှတ်မိပါတယ်ဘုရား”

“ဝိက္ခမ္ဘနရွှေ့နားက ဝေဒနာတလုံးထည့်လိုက်။ ဘာတဲ့တုံး”

“ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနပါဘုရား”

ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနဆိုတာ ဝေဒနာရှုတာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဝေဒနာကို အခိုက်အတန့်ကလေး ခွာထားတာ။ ခုနက ကိလေသာဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ပုဒ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပြန်နည်းမျိုးနော်။ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနဆိုတာ ဝေဒနာရှုတယ်လို့ ဆိုခဲ့ရင် ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ စကားလုံး သုံးဘို့ကို မလိုဘူး။ ဝေဒနာနုပဿနာလို့ တိုက်ရိုက် သုံးလိုက်ရုံပါပဲ။

ဝေဒနာ ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတာ ဝေဒနာကို ရှုသွားတာပါပဲဆိုတဲ့ စကားရပ်ကို ဘုန်းကြီးတို့ ဝေဒနာနုပဿနာနဲ့ ဝိက္ခမ္ဘနတခြား စီပဲဆိုတဲ့ ဖြေရှင်းချက်ဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ရှင်းအောင် မှတ်ပါ။

ဒါ့ကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာဆိုရင် တိုက်ရိုက်ရှုတယ်။ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနဆိုရင် ဝေဒနာကို တိုက်ရိုက်မရှုဘူး။ ဟုတ်ပြီလား။ မရှုရင် ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ဒီနေရာ ထပ်မံပြီးတော့ ပြောရမယ်။

- (၁) ထိုဝေဒနာမှတစ်ပါး အခြားပီတိပါမောဇ္ဇ ဖြစ်ဖွယ်ရာ အာရုံတစ်ခုကို ပြောင်းပြီးတော့ ယူခြင်း။
- (၂) ဝေဒနာကို ဖယ်သားပြီးတော့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို စွဲစွဲ မြဲမြဲ ချုပ်ကိုင်ထားခြင်း။
- (၃) ဝေဒနာရဲ့ အခြံအရံတွေကို သိမ်းဆည်းပြီးတော့ ယူခြင်း။

“ဘယ်နှစ်နည်းရသလဲ”
“သုံးနည်းရပါတယ်ဘုရား”

ဝေဒနာကို တိုက်ရိုက်စိုက်ပြီးတော့ မရှုမရှု ဝေဒနာရဲ့ အခြံ အရံတရားတွေကို သိမ်းဆည်းပြီးတော့ ယူတယ်။ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘာနဲ့ ဆင်တော်။ အဲဒါ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘာမှာ ဒီသုံးနည်းရှိကြောင်း မှတ်သားထား။ ဒီတော့—

အရဟတ္တဖလသမာပတ်ဖြင့် ဝေဒနာခွါခြင်း

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ နာပြီးကြ ပြီး။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်ကြီး နာ ပြီးတော့ အဲဒီမှာ ကြည့်လိုက်။ ဝေဠုဝရွာကလေး ဘုရားဝါဆို တဲ့ နောက်ဆုံးဝါ။

“ဝါဆိုဦးမှာ ဘုရားရဲ့ခန္ဓာ ဘာဖြစ်သလဲ”
“ရောဂါဖြစ်ပါတယ်ဘုရား”

ဘဂဝတော ဝဿုပဂတဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဗာဠာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပူဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိ ဟညမာနေော။

(ဒီသနိကဓယ် မဟာခဝဂ္ဂပါဠိတော် ၈၄)

ဝဿုပဂတဿ၊ ဝေဠုဝရွာကလေးမှာ ဝါကပ်တော်မူပြီး သော။ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်အား။ ခရော၊ ကြမ်းတမ်းလှစွာသော။ အာဗာဓော၊ အနာရောဂါသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၍လာခဲ့လေ၏။

ဝေဠုဝရွာမှာ ဝါကပ်ဘော်မှုတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်
အား ကြမ်းတမ်းလှစွာသော ဆောဂါဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာ
တယ်။ ဘာဆောဂါလဲဆိုလို့ရှိရင်—

လောဟိတ ငက္ခန္ဓိဘာ ဗာဠာ ပဝတ္ထန္တိ မာရဏန္တိကာ။
ခန္ဓာကိုယ်က သွေးတွေဆင်းတဲ့ရောဂါ ဖြစ်တယ်။

ဗာဠာ၊ အလွန်ပြင်းထန်တဲ့။ မာရဏန္တိကာ၊ ဒီဝေဒနာကို
တနည်းနည်းနဲ့မှထိန်းရင်တော့ ပရိနိဗ္ဗာန်ကိုတော့ စံသွားလောက်
တယ်။

ဝါဆိုဦး နောက်ဆုံးဝါမှာ ဖြစ်တယ်နော်။

နှစ်ဦး ကဆုန်လပြည့်အထိ ဝါဆိုလကနေ အကြမ်းတိုက်
လိုက်စမ်း။ ဆယ်လတောင် လိုသေးတယ်။ ဝါဆိုလပြည့်ကနေစ
ဝါခေါင်လပြည့်အထိ တလ၊ ဝါခေါင်လပြည့်က တော်သလင်း
လပြည့်အထိ တလ၊ အစဉ်အတိုင်း အဲဒီကနေ ထွက်ခွာ။

“ဟိုဘက်နှစ်ကူး ကဆုန်လပြည့်နေ့အထိဆိုရင်”

“ဆယ်လပါဘုရား”

ပရိနိဗ္ဗာန်စံဘို့ရန် ဆယ်လအလို ဘုရားမှာပြင်းထန်တဲ့ရောဂါ
ဖြစ်နေပြီ။

“စုဒ္ဓရွှေပန်းထိမ်သည်ရှဲ့ ဝက်သားစားပြီးမှ ဖြစ်တားမဟုတ်
ဘူး”

“မှန်ပါဘုရား”

သတိ ပညာ ဝီရိယနှင့် ဝေဒနာကို သည်းခံခြင်း

ဝက်သားမဘုဉ်းပေးခင်ကတဲကိုက ဗုဒ္ဓမှာ ဒီဝေဒနာဖြစ်
တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာသည် ချက်ချင်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံ
လောက်အောင် အပြင်းအထန်ကို ဖြစ်တာ။ ဒါ့ကြောင့်—

တာ သုဒ္ဓိ ဘဂဝါ သဘော သမ္ပဇာနော အဓိစါ
သေသိ အဝိဟညမာနော။

(ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂပါဠိ ၈၄)

ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ်သည်။ တာဝေဒနာ၊ ထိုဝေဒနာတို့ကို။ သဘော၊ သတိတရား
လက်ကိုင်ထားလျက်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်
သိလျက်။ အဓိဝါသေသိ။ သည်းခံတော် မူခဲ့ပါ၏။

ထိုဆရာဝါ ဝေဒနာတွေကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်
သတိသမ္ပဇာဉ် ဉာဏ်ယှဉ်ပြီးတော့ သည်းခံတော် မူခဲ့တယ်။ သတိ
သမ္ပဇာဉ် ဒီဘုရားနှစ်လုံးနဲ့ ဝေဒနာကို ဘုရားသည်းခံတယ်။
ဒီတရားနှစ်လုံးနဲ့ သတိ ပညာနှစ်ပါးနဲ့ ဝေဒနာကို သည်းခံတယ်
လို့ ဆိုပြီးတော့ သတိ ပညာနှစ်ပါးဖြင့် ဝေဒနာ ဘယ်နှယ်သည်းခံ
သလဲဆိုရင် ရွှေနားပါဠိတော်တပုဒ်—

တံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါ
ရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။

(ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂပါဠိ ၈၄)

တံ အာဗာဓံ၊ ထိုဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ
ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကာယိကဒုက္ခဆိုတဲ့ ဆရာဝါဝေဒနာကို။ ဝီရိယေန
န၊ ဝီရိယဖြင့်။ ပဋိပဏာမေတွာ၊ ထပ်တိုးလာတယ်။

“ဝီရိယ-သတိ-ပညာ သုံးလုံးဖြစ်ကရောပေ?”

“မှန်ပါဘုရား”

ဝီရိယန၊ ဝီရိယတရားဖြင့် (ဝါ) ရဲရင့်တဲ့စိတ်ထားဖြင့်။ ပဋိပဏာမေတွာ၊ တားမြစ်တော်မူခဲ့၍။

ရဲရင့်တဲ့စိတ်ကို ဒီနေရာမှာ ဝီရိယလို့ ကောက်ပါ။

“အဓိဝါသန ဝီရိယပါဘုရား”

သည်းခံဘယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ရဲရင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှ ခံနိုင်တာ။ မရဲရင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဲဒီဒုက္ခကို သည်းခံရင် ဒေါမနဿထဲ ကူးသွားတယ်။ ဒေါမနဿထဲ ကူးသွားတယ် မရဲရင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ။ ရဲရင့်သူတို့သာလျှင် ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဒေါမနဿမကူးအောင် ကြံကြံ ခံနိုင်တယ်။

ဒေါမနဿသည် အဆိုးဝါဆိုးသော အတွင်းရန်သူကြီး။ ဒေါမနဿ ဝေဒနာမှာ ဒေါသကိန်းတယ်။ ထိုဒေါသတရားသည် ဆိုးရွားလှစွာသော အတွင်းရန်၊ ဒီအတွင်းရန်ဆိုတဲ့ ဒေါမနဿကို ရဲရင့်တဲ့ဝီရိယနဲ့ ကြံကြံ ခံ။ ဒေါမနဿကို ငယ်ထုတ်နိုင်မှ အာဇာနည်ယောက်ျား။

သတိလဲ ရှိတယ်၊ ပညာလဲ ရှိတယ်။ ဒီဒုက္ခဝေဒနာဒေါသကို တွန်းလှန်မယ်ဟဲ့ဆိုတဲ့ ရဲရင့်တဲ့စိတ်လဲရှိတယ်။ မရဲရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီအချိန်မျိုး မျက်ရည်ပေါက်ကြီးငယ်ကျမယ့် အချိန်မျိုးပဲ။ ဒါကြောင့်—

ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ။

ဝီရိယန၊ ရဲရင့်တဲ့စိတ်ဓာတ်လို့ ခေါ်ဆိုရတဲ့ အဓိဝါသန ဝီရိယတရားဖြင့်။ ပဋိပဏာမေတွာ၊ တွန်းလှန်တော်မူခဲ့၍။

ဇီဝိတသင်္ခါရကို ဆောက်တည်၍ နေလိုက်ပါတယ်။ ပါဠိတော် စကားပြော ဇီဝိတသင်္ခါရကို ဆောက်တည်ပြီးတော့ နေလိုက် တယ်။

“ကိုင်း—ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ ဇီဝိတသင်္ခါရဆိုတာ ဘာလဲ”

“ဘုရားရဲ့ အသက်ပါဘုရား”

“ဘုရားရဲ့အသက် ဟုတ်လား၊ ဒါဒကာထွန်းကျော် နား လည်သလို ပြောတာနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဇီဝိတဆိုရင် အသက်၊ နောက်နား သင်္ခါရပါသေးတယ်။ အဲဒီ အသက်ကိုပြုပြင်တဲ့တရားသည် ဇီဝိတသင်္ခါရ ခေါ်တယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒီအသက်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မယ့် တရားသည် ဇီဝိတ သင်္ခါရ၊ အသက်နဲ့ခန္ဓာ၊ ဘာနဲ့ထိန်းပြီးတော့ ဘယ်လို စောင့် ရှောက်မလဲ၊ ဇီဝိတသင်္ခါရဆိုတာကို အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်က ပြောတယ်။ အဿယုပါလက ဖလသမာပတ်ကို ဆိုလိုပါတယ်။

ဖလသမာပတ်ဆိုတာဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ၊ မိမိတို့ ရရှိထားပြီးတဲ့ ဖိုလ်စိတ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ဝင်စားနေခြင်းသည် ဒါ-ဖလသမာပတ် ဝင်စားတယ် ခေါ်တယ်။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ် တွေကို ထပ်တလဲလဲ ရအောင် ဝင်စား၊ သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်များသည် နိဗ္ဗာန်ကို တိုက်ရိုက်တန်းပြီးတော့ အာရုံ ပြုတယ်။

ဖလသမာပတ်ဝင်စားမယ်ကြံရင် ပထမဦးစွာ သင်္ခါရဓမ္မတွေကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကစပြီးတော့ ဆင်ခြင်ရသေးတယ်။ သင်္ခါရဓမ္မတွေကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကစပြီးတော့ ဆင်ခြင်၊ တဖြေးဖြေးနဲ့ တက်သွား၊ ဘယ်တိုင်အောင် တက်မလဲဆိုရင် အနုလောမဉာဏ် တိုင်အောင်တက်။ ပြီးတော့ ဂေါတြဘူ ချန်ထားခဲ့။ မဂ်ဇောချန် ထားခဲ့။ အနုလောမဉာဏ်ပြီးရင် ဖိုလ်ဇော တန်းဝင်သွားတယ်။

ဘယ်ကစခဲ့သလဲ၊ သမ္မသနကနေ စရတယ်။ အနုလောမဉာဏ် တိုင်အောင် ထိုဖိုလ်ကိုရပြီးသခွား အရှင်ကောင်းတို့သည် သင်္ခါရဓမ္မကို ဆင်ခြင်တယ်။

အနုလုံလဲပြီးရော သူက မဂ်ဇောတွေရပြီးသား၊ ဖိုလ်တိုင် အောင် ရောက်ပြီးသားဆိုတော့ မဂ်ကျစရာလဲ မလိုတော့ဘူး။ ဂေါတြဘူဇောစိတ်ထဲရော မလိုတော့ဘူး။ ဖိုလ်ဇော တန်းကျ လာပြီးတော့ အဲဒီ ဖိုလ်ဇောစိတ်တွေနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး တော့ ကြိုက်သလောက်နေနေတာဟာ ဖလသမာပတ်ဝင်စား တယ်ခေါ်တယ်။

ကိုင်း- အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ရှေ့က ဝိပဿနာဉာဏ် တွေက သင်္ခါရဓမ္မကိုကြည့်တယ်။ ရုပ်နာမ်နဲ့ဖြစ်ပျက်နှိပ်စက်ကို ကြည့်တယ်။ ဟိုဖက်ဖိုလ်ဇောတွေ ဝင်သွားပြီလဲဆိုရော သင်္ခါရဓမ္မနယ်ကို အကုန်လုံးဖြတ်ထားခဲ့ပြီးတော့ အသင်္ခတထဲဝင်သွား တယ်မဟုတ်လား။

“သင်္ခတကြည့်ရတာက ဒုက္ခသစ္စာအစစ်။ ဖိုလ်စိတ်တွေကျ လာပြီလို့ သင်္ခတ ကြည့်လိုက်တာက နိရောဓသစ္စာ ဟုတ်ဘူး လား။”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒုက္ခသစ္စာကြည့်စဉ်တုန်းက ဒုက္ခအနေနဲ့ မြင်တယ်။ နိရောဓ
လို့ ခေါ်တဲ့ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကြည့်တဲ့အနေမှာ သန္တိ-ငြိမ်းချမ်း
တဲ့ သဘောကို မြင်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဖလသမာပတ်ဝင်စား
နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ်မှာ—

“ပူလောင်နေသလား၊ ငြိမ်းချမ်းနေသလား”

“ငြိမ်းချမ်းနေပါတယ်ဘုရား”

သမာပတ်ဖြစ်စဉ်

ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ငြိမ်းပြီးတော့
အေးအေးလေးလေးနေနေပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းသောနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ
ပြုနေတဲ့ ထိုအရှင်မြတ်ဘို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ငြိမ်းချမ်းတဲ့စိတ်တွေ
လွန် ခြုံသွားတဲ့အတွက်ကြောင့် အလွန်တရာနှိပ်စက်နေတဲ့ ဟော
ဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေသက်လာလို့။

“ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒီလို ဖလသမာပတ်မျိုးသည် မဂ်ကျပြီးတဲ့ နောက်မှာ
ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာအနေနဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာဇောနားက
ကပ်ပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဖလသမာပတ်တမျိုး။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒါကို မဂ္ဂါနန္ဒရဖလသမာပတ် ဟို့ သုံးတယ်။ မဂ်ဇောရဲ့ နောက်နားကပ်ကျတဲ့ ဖလသမာပတ်သည် မဂ္ဂါနန္ဒရဖလသမာပတ်။ အဲဒါက ဝိပဿနာလမ်းစဉ်ရဲ့ အဆုံးမှာမင်။ မဂ်ရဲ့အဆုံး ဖိုလ်ဆိုပြီး ဒီလိုဖြစ်သွားတဲ့ အစီအစဉ်ကြီးပါပဲ။

မဂ္ဂါနန္ဒရဖလ သမာပတ်က တခု၊ မကြာမကြာ ဝင်စားပြီး တော့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနေတဲ့ ဝလဉ္စနဖလ သမာပတ်က တခု။
“ဘယ်နှစ်ခုရလဲ”
“နှစ်ခုရပါပြီဘုရား”

ယခုလို အသက်ဘေးနဲ့ ကြုံလာတဲ့အချိန်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု အသက်ကို စောင့်ရှောက်ရအောင် ဝင်စားတဲ့ အာယုပါလက ဖလသမာပတ်က တခု။
“ဘယ်နှစ်ခုရလဲ”
“သုံးခုရပါ ဘုရား”

ဖလသမာပတ်သည် မဂ်ဇောရဲ့နောက်နားဖြစ်တဲ့ဖိုလ်၊ ဒါ-မဂ္ဂါနန္ဒရဖလသမာပတ်။ မဂ်ရသူတွေ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် သဘောသည် နောက်ထပ်တဖန် မဂ်ကျပြီးတဲ့နောက်မှာ ဖိုလ်။ ဖိုလ်ပြီးတဲ့နောက် သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် တခုခုရပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဟာ-အားအားရှိ နိဗ္ဗာန်အရသာ ခံစားရအုံးမယ်ဆိုပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံ ကြည့်ချင်လို့ ဝင်စားတဲ့ ဖလသမာပတ်က မကြာမကြာ ဝင်စားတဲ့ ဖလသမာပတ်။ ဒါတွေကို ဝလဉ္စနဖလ သမာပတ်ခေါ်တယ်။ ဒါတမျိုး။

အာယုပါလက ဖလသမာပတ်ဖြင့် ဝေဒနာခွဲခြင်း

အခုလို အသက်နဲ့ခန္ဓာ ကြွေနိုင်လောက်တဲ့ ရောဂါဖြစ်လာ တဲ့အချိန်မှာ ဒီရောဂါ ဝေဒနာကို တားဆီးမယ်ဆိုပြီးတော့ ဝင်စားတဲ့ သမာပတ်မျိုးကျတော့ အာယုပါလက ဖလသမာ ပတ်။

အသက်နဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်တဲ့ ဖလသမာပတ်လို့ ခေါ်ပါတယ်တဲ့—ဟုတ်ပြီလား။

“မှန်ပါဘုရား”

“အသက်နဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်တဲ့ ဖလသမာပတ်ကို ဘာခေါ်တယ်”

“အာယုပါလက ဖလသမာပတ်ခေါ်ပါတယ်ဘုရား”

“အဲဒီ အာယုပါလက ဖလသမာပတ်ကိုပင်လျှင် ဇီဝိတ သင်္ခါရလို့ ခေါ်တယ်။ အာယုသင်္ခါရလို့ခေါ်တာ၊ အာယုပါ လကလို့ ခေါ်တယ်။ တယ်နှစ်မျိုးခေါ်လဲ”

“သုံးမျိုးခေါ်ပါတယ် ဘုရား”

“အာယုပါလက အသက်ကိုစောင့်ရှောက်တဲ့ သမာပတ်။ ဇီဝိတ သင်္ခါရ အသက်ကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းတဲ့ သမာပတ် ဟုတ် ပြီလား”

“မှန်ပါ ဘုရား”

အာယုသင်္ခါရ ဟောဒီအသက်လို့ခေါ်တဲ့ အသက်ကိုပြုပြင် ထိန်းသိမ်း တဲ့ သမာပတ် အာယုသင်္ခါရခေါ်တယ်။ ဇီဝိတသင်္ခါရ ခေါ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ အာယုပါလက ခေါ်တယ်။

ရောဂါနှိပ်စက် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလောက်အောင် ဖြစ်တဲ့အချိန်မှစ
ဒီရောဂါကို တားမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဝင်စားတဲ့ သမာပတ်
သည် ဒီအမည်သို့ မျိုးရတယ်ဆိုတာ မှတ်ထား။

“အဲဒီအခါမှာ ဝီရိယကို ပြတ်ပြတ်သားသား ရဲရဲရင့်ရင့်
အသုံးချရမယ် ဟုတ်လား”
“မှန်ပါတုရား”

ဒါကြောင့် အခုနက ပါဠိတော်မှာ—

တံ အဘဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါ
ရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။

တံ အဘဗာဓံ၊ ထိုကဲ့သို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလောက်အောင် ဖြစ်ပေ
နေတဲ့ ရောဂါဝေဒနာကို။ ဝီရိယေန၊ အာယုပါလက ဖလသမာ
ပတ်နဲ့ ယှဉ်တွဲသွားတဲ့ ရဲရင့်တဲ့ ဝီရိယတရားဖြင့်။ ပဋိပဏာမေတွာ၊
တားမြစ်ပြီးတော့၊ ဇီဝိတသင်္ခါရံ၊ အသက်ကို စောင့်ရှောက်နိုင်
တဲ့ အာယုပါလက ဖလသမာပတ်ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်တည်
၍။ ဝိဟာသိ၊ နေ၏။

“ကိုင်း— ယခု ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် အလုပ်လုပ်ပုံ တွေ
ပလား”

“တွေ့ပါပြီဘုရား”

မဂ္ဂါနန္တရ ဖလသမာပတ်ဝင်စားတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝလဉ္စန
ဖလသမာပတ်မျိုး ဝင်စားတာ မဟုတ်ဘူး။ အာယုပါလက၊ အာ
ယုသင်္ခါရ၊ ဇီဝိတသင်္ခါရ လို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ အသက်နဲ့ ခန္ဓာကိုယ်
ထိ သိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ရန် ဝင်စားတဲ့ သမာပတ်။

“အဲဒီသမာပတ်ဝင်စားတော့ ဖိုလ်စိတ်ဖြင့် ဘုရားရဲ့ အာရုံ
 သည် နိဗ္ဗာန်မရောက်ဘူးလား”
 “ရောက်ပါတယ်ဘုရား”

အာယုသင်္ခါရလွတ်ခြင်း

ဘုရားရှင်ရဲ့သန္တာန်မှာ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်တွေ တန်းပြီးတော့
 ဖြစ်လဲသာရော၊ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံ အာရုံပြုလိုက်တော့ ခန္ဓာ
 ကိုယ်မှာဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ အကုန်လုံး ငြိမ်းပြီးတော့
 သက်သာသွားတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အငြိမ်းဓာတ် နှလုံးသားရိုက်ခတ်
 တဲ့အချိန်မှာ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးပါ ငြိမ်းသွားတယ်။

အဲဒီအချိန် ဘုရားရောဂါပျောက်ပြီး ဘာဆေးမှ မသောက်
 လိုက်ရဘူး။ အဲဒီလို ပျောက်ငြိမ်းသွားတဲ့ရောဂါဝေဒနာ ဘယ်
 လောက်ကြာအောင် ခံမလဲဆိုရင် ဆယ်လခံမယ်။ အာယုပါလက
 ဖလသမာပတ် ဘယ်လောက်စွမ်းတယ်ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့တရား
 နာပရိသတ်များ ဖလသမာပတ်ဟာ အဲဒီလို တန်ဖိုးထက်တယ်
 နော်။

အဲဒီလို ဆယ်လတိုင်တိုင် အသက်နဲ့ခန္ဓာကိုယ် မကြော့အောင်
 ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မယ်ဆိုတဲ့ ဖလသမာပတ် ဝင်စားနေ
 လိုက်တာ တပို့တဲ့လပြည့်နေ့ ရောက်သွားတယ်။

တပို့တဲ့လပြည့်နေ့လဲကျရော အဲဒီအာယုပါလက ဖလသမာ
 ပတ်ကို စိတ်ထဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တယ်။ ငါမဝင်စားတော့
 ဘူး။ နောက်ထပ် ဒီသမာပတ်မျိုးကို ငါ မသုံးဆောင်တော့ဘူးလို့
 ဆုံးဖြတ်ချက်ချပစ်လိုက်တာဟာ အာယုသင်္ခါရ လွတ်လိုက်တယ်။

လို့ ခေါ်တယ်။ အာယုသင်္ခါရုလွတ်ဆိုတာ ဒီသဇ္ဇာပတ် မဝင်
စားဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ စွန့်လိုက်တာ။

ဒီလိုစွန့်ပြီးတဲ့အချိန်မှာ ဘယ်လောက်များ ခံစားသလဲလို့
မေး၊ သုံးလကို ခံစားတယ်။

“တပို့တဲလပြည့်နေ့က နေပြီး ကဆုန်လပြည့်နေ့ အထိ ဆို
တော့”

“သုံးလပါဘုရား”

ကဆုန်လပြည့်နေ့ စုဒ္ဓါရွှေပန်းထိမ်သယ် ဝက်သားစား ဘုဉ်း
ပေးပြီးတော့မှ ဒါပြန်လာတယ်နော်။

ကိုင်း—ယခု ဘုန်းကြီးပြောလိုတဲ့ စကားဟာ ဘာတဲ့လဲ၊
ဝေဒနာ ခွာတယ်ဆိုတာဟာ မိမိရဲ့ခန္ဓာမှာ အငြိမ်းဓာတ်ရ
အောင်ဟဲ့ဆိုပြီးတော့ ယခုလို နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံ ဖိုလ်စိတ်နဲ့
အာရုံပြုတာဟာလဲ မူလဝေဒနာကို ခွာပစ်တာပဲ။

“ငြိမ်းသွားတယ်၊ ဘယ်လောက်ကြာ ငြိမ်းသလဲ”

“ဆယ်လပါဘုရား”

ဆယ်လ၊ နဲ့တဲ့အစွမ်း မဟုတ်ဘူး။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်ကြီး ပရိနိဗ္ဗာန် စံကာနီးတော့လဲ
ဒီအတိုင်း သွေးအန်တဲ့ရောဂါတွေ ဖြစ်တော့မယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်
မစံခင် ခုနစ်ရက်ထဲက သိတယ်။

သိလဲသိရော ရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်ကြီးလဲပဲ အဲဒီ ဖလ
သမာပတ် ဝင်စားပြီးတော့ ဒီဝေဒနာကို ငါ့ရဲ့ မွှေးဖွားရာ
နာလထရွာ ရောက်တဲ့အထိ ကြားထဲ ဝေဒနာမဖြစ်စေနဲ့ဟဲ့ဆိုပြီး
တော့ သမာပတ်နဲ့ တားထားတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်-၁၆

သာဝတ္ထိကနေပြီးတော့ ရာဇဂြိုဟ်၊ ရာဇဂြိုဟ်ကနေ နာလကံ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ခုနစ်ရက်ကြာတယ်။ ကြားထဲ ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ဟို-နာလကရွာ ရောက်လို့ သူ့ဖူးတဲ့အခန်းထဲ ဝင်လဲဝင်လိုက် ရော ဖလသမာပတ်ကို ငါလွှတ်လိုက်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ။ ရောဂါတွေ တခါတဲ ပေါ်လာတယ်။

ရှင်မောဂ္ဂလာန်ကြီး ခိုးသားငါးရာ ရိုက်တုန်းကလဲ ဒီအတိုင်း ပါပဲ။

“ရှင်မောဂ္ဂလာန် ခိုးသားငါးရာ ဝိုင်းရိုက်တာ အရိုးတွေ စိမ့်ညက်ညက် ကြေသွားတယ် မဟုတ်လား”

“မုန်ပါဘုရား”

ပရိနိဗ္ဗာန် ချက်ချင်းစံလောက်အောင် ကြေတာ၊ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်ကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်က အရိုးတွေကြေတာ မပြောနဲ့၊ ခေါင်းနှစ်ချက်လောက် ရိုက်ရင် သေနိုင်တယ်။ ရှင်မောဂ္ဂလာန် ခိုးသားငါးရာ ဝိုင်းရိုက်တာ အရိုးတွေကို ဆန်ကွဲလောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်တဲ့ ကြေသွားတာ။

အဲဒါ ရှင်မောဂ္ဂလာန်ကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံရဲ့လားလို့ မမေးဝံ့ ဘူး။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးထံမှောက် ရောက်အောင် သွားမယ်။

ငါ့ရဲ့ သီတင်းသုံးဘော် သံဃာတော်တွေကို ငါတရားဟော အုံးမယ်။ အဲဒီကိစ္စတွေ မဆောင်ရွက်ရသေးမချင်း ငါ့ရဲ့ခန္ဓာ သည် မပျက်စီးစေပါနဲ့ရယ်လို့ ဖလသမာပတ် ဝင်စားပြီးတော့ အဓိဋ္ဌာန်ထားလိုက်တာ ကာလသီလာ ကျောက်ဖျာပြင်ကြီး

ပေါ်ကနေ ဘုရားရှိရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းအထောက် သွားနိုင်
တယ်။ ဘာအစွမ်းလဲ ဖလသမာပတ်ရဲ့အစွမ်း။

ဗုဒ္ဓနဲ့ သာဝကကြီးနှစ်ယောက်တို့ ဝေဒနာပယ်ခွါမှု

ဒီတော့ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဝင်စားတဲ့သမာပတ်၊ ရှင်မောဂ္ဂ
လန် ဝင်စားတဲ့သမာပတ်၊ ဘုရားရှင်ဝင်စားတဲ့ သမာပတ်၊
ဒါတွေကို ခြုံလိုက်လို့ရှိရင် ဖိုလ်စိတ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံကို
အာရုံယူကြတာပဲ ဟုတ်လား။

ဒီဖိုလ်စိတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံ အာရုံယူတော့ ခန္ဓာ
ကိုယ်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာတွေ အကုန်ငြိမ်းပြီးတော့ သက်သာရာရ
သွားတယ်။ သို့သော် သက်သာရာရမှုဟာ အခိုက်အတန့်ပဲ။
ဘုရားအတွက်တော့ ဆယ်လ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ အတွက်တော့
ခုနစ်ရက်၊ ရှင်မောဂ္ဂလန်အတွက်တော့ တခဏပဲ။

ဘုရားထံမှောက် သူ့ကာလသီလာ ကျောက်ဖျာကနေရောက်
အောင် သွားတဲ့အခိုက်အတန့်ကလေးအတွင်းပဲ ဒါလောက်ပဲ
သူရတယ်။

“အဲဒီလို ဝေဒနာကို ခွါတယ်ဆိုဘာမျိုးတွေ ရှိတယ်။
ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ”

“ရိုပါတယ်ဘုရား”

ဒါကြောင့်—

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ၊ ဝေဒနာကို ခွါလိုက်တယ်ဆိုတာ
ဟာ။ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုခိုမိသန္တာန် ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော။ ဝေဒနံ၊

ကာယိကဒုက္ခဆိုတဲ့ ဝေဒနာကြီးကို။ အမနသိကာရေန၊ နှလုံး
မသွင်းသောအားဖြင့်။

ဘုန်းကြီးရွတ်တဲ့ စကား စွဲအောင်မှတ်။

အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘေ
တော၊ ပယ်ခွာလိုက်၍။

(ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတောတိ အမနသိကာရေန ဝိက္ခမ္ဘေတော)

ဋီကာဆရာတော်က ထပ်မံပြီးတော့ဖွင့်တယ်—

အမနသိကာရေန ပဋိဝိနောဒေတော။

နောက်ထပ်စာကြည့်ချင်တဲ့ လူများကြည့်ရအောင် ကိုယ်က
အသေအချာ စာမျက်နှာနဲ့ကို မှတ်လာတယ်။ ပြောမယ်။ နို့
မို့လို့ရှိရင် အဲဒါ ဖြီးဖြန်းပြီးတော့ ရွတ်တာထင်နေအုံးမယ်။

“အမနသိကာရေနတဲ့ ဘာပါလိမ့်”

“အမနသိကာရေနပါဘုရား”

မနသိကာရဆိုတာက နှလုံးသွင်းတယ်။ အမနသိကာရဆို
ရင် နှလုံးမသွင်းဘူး။ နောက်နားက ဝိနောဒေတော နှလုံးမသွင်း
ပဲနဲ့ ဝေဒနာကို ဖျောက်ပစ်လိုက်တယ်။ ဝေဒနာနှလုံးမသွင်းပဲ
နဲ့ ဝေဒနာပျောက်အောင် လုပ်တာတဲ့ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘန။

ဘုရားရှင်ရယ်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာရယ်၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်ရယ်၊
ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသုံးယောက်ဟာ ကြည့်စမ်း။

“ခန္ဓာမှာဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာနှလုံးမသွင်းပဲနဲ့ ဘယ်နှလုံးသွင်း
နေလဲ”

“နိဗ္ဗာန်ကိုပါဘုရား”

ဟုတ်ပြီ။ နိဗ္ဗာန်ကို နှလုံးသွင်းတယ်။ နိဗ္ဗာန်က အအေးဓာတ်၊ ဟောဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေက အပူဓာတ်။

“အဲဒီအပူဓာတ် မျက်နှာလှဲပြီးတော့ ဟိုအအေးဓာတ် အာရုံ ပြုလိုက်တော့ အအေးတွေ ဒီမှာ ကူးမလာဘူးလား”

“ကူးလာပါတယ်ဘုရား”

“အလွန်ပူပြင်းလှချည်ရဲ့ ဆိုတဲ့အချိန် ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် များ စိမ်းလန်းစိုပြေလို့ ရေကန်ကလေးနဲ့ ဥယျာဉ်ကလေးနဲ့ အဲဒါ လေးများ လှမ်းပြီးတော့ ကြည့်လိုက်ရရင် စိတ်ထဲ ငြိမ်းချမ်း မသွားဘူးလား”

“ငြိမ်းချမ်းသွားပါတယ်ဘုရား”

အေး-စိမ်းလန်းစိုပြေတဲ့ ဥယျာဉ်ပိမာန်တွေ လှမ်းကြည့်ရရင် ယခုလို တန်ခူး ကဆုန်မှာ စိတ်ထဲအေးပြီးတော့ သွားသလိုပဲ။ တကယ်တော့ ကိုယ်နေတာက အပူထဲကနေနေတာ၊ ဟို လှမ်း ကြည့်နေတာက စိမ်းစိုပြီးတော့ နေတဲ့ တောနဲ့ တောင်နဲ့ ဥယျာဉ် နဲ့ ရေတံခွန်နဲ့ ဒီလိုနေရာကြည့်နေတာ။ အဲဒီအချိန် စိတ်ထဲမှာ အအေးဓာတ်ရတယ်။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန် ဆိုတဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီး သုံးဦးတို့သည် ဘုရားနဲ့ သာဝကကြီး နှစ်ဦးပေါ့။ မိမိတို့ရဲ့ ကာယိကဒုက္ခကို မျက်နှာလှဲပြီးတော့ ဖိုလ်စိတ်နဲ့နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံကို နှလုံးသွင်းနေတဲ့အချိန်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ သက်သာလို့ အဲဒါကိုပင်လျှင် မူလဖြစ်နေတဲ့ဝေဒနာကို နှလုံး မသွင်းပါနဲ့ ခွာတယ်လို့ ဒီလိုဆိုပါတယ်။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒါကို ဋီကာဆရာတော်က—

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ။

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ဝေဒနာခန္ဓာလိက်တယ်ဆိုတာက။ ဥပ္ပန္နံ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော။ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ မိမိရဲ့ခန္ဓာကိုယ်မှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသော အားဖြင့်။ ဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်လိုက်၍။

“ဘုရား၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ အကြောင်း ဒါလောက်ပဲထား၊ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်သွားပြီနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ယခု နားလည်သွားပြီ။ အမနသိကာရဆိုတဲ့ပုဒ်ကို မမေ့ကြနဲ့။ ဒါဘယ်ကပြောသလဲဆိုလို့ရှိရင် သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာက ပြောတယ်။ စာမျက်နှာ- ၂၇၃—မှာ ရှိတယ်။

ရာဂါသယ် ဂေါဓိကဗျာနသမာပတ်ဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း

နောက်ထပ်တဖန် ဘုန်းကြီး ဘာထပ်ပြောချင်တုံး ဆိုလို့ ရှိရင် ဘုန်းကြီးတို့ ဟောထားတဲ့ ဂေါဓိကသုတ္တန်ကို ကြည့်လိုက်။

“ဘာ သုတ္တန်တဲ့”

“ဂေါဓိကသုတ္တန်ပါဘုရား”

“ဂေါဓိကမထေရိဟာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ၊
 “လယ်ပင်းလို့ ပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားတယ်နော်”
 “မှန်ပါဘုရား”

“ဘာဖြစ်လို့ ဒီကိုယ်တော် လယ်ပင်းလှီးတာလဲ”
 “သေချင်လို့ပါဘုရား”

“သေချင်လို့၊ မှန်တယ်၊ ဟုတ်လား”

ဘာဖြစ်လို့ သေချင်ရတာလဲလို့ ထပ်မေးရင် ဂေါဓိက
 ထေရိက ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၊ ဈာန်ရထားတဲ့ ဂေါဓိက မထေရိ
 သည် ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ ရောဂါဝေဒနာတွေ ခဏခဏဖြစ်
 တယ်။ ရောဂါဖြစ်လာပြန်ရင် ဈာန်ဝင်စားဘို့ရန် သူမတတ်နိုင်
 ဘူး။ ရောဂါဖြစ်တဲ့အချိန် ဈာန်ကို မလေ့လာနိုင်တော့ ဈာန်
 တွေ့လျော့သွားတယ်။

ဈာန်တရားဟာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ၊ စာကျက်ထား
 တာနဲ့ သိပ်တူတာ။ ကျက်ထားတဲ့စာ ခဏခဏရှုတ်နေမှ မနေ့က
 ပြောသလိုဟုတ်လား။

သဋ္ဌေတိ သဋ္ဌေတိ။

ဘုတံတုံးဗျာ။

သိင်္ဂါဏ သဋ္ဌေတိ အဟံပိ တံ ဇာနုခမိ ဇာနုခမိ။

ပီးတော့—

သာမ တွံ သဋ္ဌေတိ။

ခဏခဏရှုတ်တယ်ဒဟုတ်လား ခဏခဏရှုတ်နိုင်မှ စာဆိုတာ
ကြေညက်ပြီးတော့ နှုတ်ထဲစွဲ ဒီအတိုင်းပဲပေါ့ဗျာ။ ဈာန်တရား
ဆိုတာလဲပဲ ထပ်တလဲလဲ လေ့လာနိုင်မှ ဝင်စားနိုင်မှ ဒီဈာန်
ဟာခိုင်မြဲတယ်။ ဈာန်တရား ထပ်ကာထပ်ကာ မလေ့လာဘူး
မဝင်စားဘူးဆိုရင် အဲဒီဈာန်ဟာ ကိုယ့်သန္တာန်မမြဲဘူး။

စာတွေကျက်ပြီး မပြန်တော့ မေ့ကုန်တာလို့ပဲ၊ ဟောဒီ
ဂေါဓိကမထေရ်လဲပဲ ရပြီးသားဈာန် ရောဂါနှိပ်စက်တဲ့အချိန်
မလေ့လာနိုင်ဘူး၊ မဝင်စားနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်သလဲ
ဈာန်တွေ လျော့သွားတယ်။

ဈာန်တွေ လျော့သွားချိန် ဆေးလေး ဘာလေး စားလိုက်
ပြန်တော့ ဘာဖြစ်လဲ၊ ရောဂါပျောက်ပြန်တယ်။ ရောဂါပျောက်၊
ပြန်ပြီးတော့ အားထုတ်၊ ဈာန်ရပြန်တယ်။ ဈာန်ရလို့ ဝိပဿနာ
ကူးမယ်လို့ ကြံလဲကြံလိုက်ရော၊ ဘာဖြစ်လာပြန်လဲ၊ ရောဂါ ဝင်
လာပြန်တယ်။

ဝိပဿနာလေး အားထုတ်ခါစ ရောဂါဝင်၊ ဈာန်တွေတခါ
ပျက်ပြန်ရော။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ ရောဂါနှိပ်စက်လိုက်၊ ဈာန်လျော့လိုက်၊
ပြန်အားထုတ်လိုက်၊ ဈာန်ရလိုက်၊ ရောဂါနှိပ်စက်လိုက်၊ ဈာန်
ပျက်လိုက်နဲ့ ဖြစ်နေလိုက်တာဟာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်ဖြစ်သွားသလဲ
ဆိုလို့ရှိရင် ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဈာန်လျော့သွားတယ်။

ဂေါဓိကမထေရ် စဉ်းစားဆင်ခြင်မိခြင်း

ခုနစ်ကြိမ်မြောက် ဈာန်ပြန်ရအောင် အပြင်းအထန် အား
ထုတ်ပြီးတော့ သူ့စဉ်းစားပြီ၊ ဘယ်နှယ် စဉ်းစားလဲ။

“ငါဟာ ဝိပဿနာလဲ မကူးနိုင်ဘူး။ ဝိပဿနာအားထုတ်
လို့လဲ ငါဘာမှမဖြစ်ဘူး။ ဈာန်ကလေး ရထားတယ်။ ရောဂါ
နှိပ်စက်ပြီးတော့ ခဏခဏ ဈာန်လျှော သွားတယ်။ ဒီတော့
ဈာန်လျှောနေတဲ့အချိန်များ သေရမယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ငါ
ဒုက္ခပဲ”

ဂေါဓိကမထေရ် စဉ်းစားမိတယ်။

ယာဝ ဆဋ္ဌံ ယှာဟံ သမ္မသိတာယ စေတော
ဝိမုတ္တိယာ ပရိဟိနော။

အဟံ၊ ငါသိသည်။ ယာဝဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ သမ္မသိ
တာယ၊ ငါကိုယ်တိုင် လေ့လာပြီးတော့ထားသော။ စေတော
ဝိမုတ္တိယာ။ စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်မှ။ ပရိဟိနော၊ ဆုံးရှုံးခဲ့
လေ၏။

ယံ နုန-ယဒိဗန၊ အကယ်၍။ အပရိဟိနဇ္ဈာနော၊ ဆုတ်ယုတ်
တဲ့ ဈာန်တရားမရှိပါပဲနဲ့။ ကာလံကရေယံ၊ သေရပ်မူကား။
မမ၊ ငါ့ရဲ့။ ဂတိ၊ လားရမယ့်ဂတိသည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ခိုင်မြဲသည်။
ဘဝေယံ၊ ဖြစ်နိုင်ရာ၏။

စဉ်းစားတယ်။ မပျက်စီးသောဈာန်နဲ့ သေရမယ်ဆိုရင်တော့
ငါ ဂတိကိန်းသေမြဲတယ်။ ဈာန်နဲ့သေ ဗြဟ္မာ့ပြည်သေချာတာ
ကို ဈာန်ရှိတဲ့လူတို့ရဲ့လားရာ ဗြဟ္မာ့ပြည်။ ကိုယ့်ဈာန်အား
လျော်ရာတခုပဲ။ ဈာန်မရှိပဲနဲ့သေရင် ဂတိမမြဲဘူး။ စိတ်ထဲ
စဉ်းစားတယ် ဟုတ်လား။

ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ ပရိဟိနဇ္ဈာနဿ၊ ဆုတ်ယုတ်
သော စျာန်တရားရှိ၍နေသောပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့။ ကာလံကရောတော၊
ကွယ်လွန်ခြင်းသည်။ အနိဗ္ဗတ္တိ၊ မမြဲတဲ့ဂတိရှိသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

အပရိဟိနဇ္ဈာနဿ၊ မဆုတ်ယုတ်သော စျာန်တရားရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာလံကရောတော၊ ကွယ်လွန်ခြင်းသည်ကား။
နိဗ္ဗတ္တာဂတိ၊ ခိုင်မြဲတဲ့ဂတိရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်ပါ၏။
စျာန်နဲ့သေ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဂတိမြဲတယ်။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဇီဝိတဟာရကံ၊
အသက်ကို ဆောင်နိုင်သော။ သတ္တံ၊ ဓားကို။ အာဟရိတုကာ
မော-အာဟရိဿာမိ၊ ကိုင်လိုက်ပေတော့အံ့။

စျာန်နဲ့သေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ကိန်းသေရောက်မှာ။ ယခု ငါ ခုနစ်
ကြိမ်မြောက် စျာန်တော့ပြန်ရပြီ။ စျာန်နဲ့သေရရင် ကောင်းလေ
စွတကားဆိုတော့ အဲဒီမှာ သေဘို့ သူကြံစည်ခဲ့တယ်။

အဲဒီအချိန် သူဘာဖြစ်နေတုန်းဆိုတော့ ရောဂါလဲ အပြင်း
အထန် နှိပ်စက်နေပြီ။ ရောဂါနှိပ်စက် စျာန်တော့ လျှောတော့
မှာပဲ။ စိတ်ထဲလဲ တထိတ်ထိတ်နဲ့ ပူနေတယ်။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း
စီးဖြန်းကြည့်လိုက်တော့လဲပဲ ဘာမှ စီးဖြန်းလို့မဖြစ်။

“ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဈာန်နဲ့ ဝေဒနာ

ဂေါဓိကမထေရ် အခုသူရတဲ့တရားထူးဟာ ဈာန်ပဲရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် မှတ်စမ်းပါ။ ဈာန်တရားထဲမှာ ဘယ်ဈာန်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဒုက္ခဝေဒနာ မရှိပါဘူး။ ဈာန်တရားမှန်ရင် သုခရယ်၊ ဥပေက္ခာရယ် နှစ်ပါးပဲ ရှိတယ်။

ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်အထိ အဲဒါ သုခဝေဒနာနဲ့နေတယ်။ စတုတ္ထဈာန်၊ သို့မဟုတ် ပဉ္စမဈာန်များကတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ နေပါတယ်။

ဒီဂေါဓိကမထေရ်သည် စတုတ္ထဈာန် ရထားတယ်။ ဒါဖြင့် သူ့ဝေဒနာဟာ ဥပေက္ခာဝေဒနာပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ဂေါဓိကရောဂါနှိပ်စက်လို့ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်တယ်လို့ မတွက်နဲ့။ ကာယိကဒုက္ခဖြစ်ပေမယ့် စိတ်ထဲမှာ ဒုက္ခမဖြစ်ဘူး။ စိတ်ထဲဘဲ ရှိနေလဲ ဆိုရင် ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ ယှဉ်နေတဲ့ ဈာန်စိတ် ဒါရှိနေတယ်။

အဲဒီစကားကိုကြားရင် ဂေါဓိကမထေရ် စိတ်နဲ့ ယှဉ်နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတည်းဟူသော စေတသိက် မရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မှတ်ထားပါ။ ဂေါဓိကမထေရ် ဒုက္ခဝေဒနာ ရှုသွားတယ်လို့ ဒီလိုဖြစ်မှာစိုးလို့ပါ ဟုတ်လား။

ဂေါဓိကမထေရ်ရဲ့ စတုတ္ထဈာန် ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ ယှဉ်ခြင်းကြောင့် သူ့သန္တာန် ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် သေချာတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာဆိုလို့ရှိရင် စိတ်ထဲ အတော်သက်သာရာရတယ်။ စေတသိကဒုက္ခ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်ဘူး။

ဒီလိုစေတသိက ဒုက္ခမဖြစ်ပဲနဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ ယှဉ်နေတဲ့ ဂေါဓိကမထေရ်သည် တခုစိတ်ကူးတယ်၊ စျာန်သာ လျှောသွား မယ်ဆိုရင် သုခဝေဒနာလဲ လက်လွတ်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာလဲ လက် လွတ်ဖြစ်တော့မယ်မဟုတ်လား။

“သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ နှစ်ပါးလက်လွတ်ရင် ဘယ် ထဲဝင်မလဲ”

“ဒုက္ခဝေဒနာထဲ ဝင်မှာပါဘုရား”

ဒုက္ခဝေဒနာထဲ ဝင်သွားနိုင်စရာ အကြောင်းရှိတယ်လို့ အနေ ကန်ပြောပါနော်။ အာဇာနည်ယောက်ျားများ ဒုက္ခဖြစ်လိမ့်မယ် လို့ ကော်တော့မဆိုနိုင်ဘူး၊ ဒုက္ခဝေဒနာထဲကို ဝင်သွားနိုင်စရာ အကြောင်းရှိတယ်။

ဒုက္ခဝေဒနာ ဒေါမနဿနဲ့သာ သေရမယ်ဆိုရင်တော့ ဒါငရဲ ပဲ။ သုခဝေဒနာ ရာဂနဲ့သာ တွဲသေရမယ်ဆိုရင်တော့ ပြိတ္တာပဲ။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ မောဟနဲ့သာ တွဲသေရမယ် ဆိုရင်တော့ တိရစ္ဆာန်ပဲ။

အဲဒါက စျာန်ရဲ့အပြင်ဘက်က ဝေဒနာကိုပြောတာ။ စျာန်ထဲ ရောက်နေတဲ့ ဝေဒနာတွေကျတော့ ဒါမျိုးမရှိဘူး၊ ရာဂဒေါသ မောဟတွေကို စျာန်နဲ့ ခွာထားတယ်ဆိုတာ ရွှေ့နားက ပြောပြီး ပြီနော်။

ဒါ့ကြောင့် စျာန်နဲ့ယှဉ်နေတဲ့ ဒီဂေါဓိကမထေရ်ရဲ့ ဆန္ဒာန်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာလဲ မရှိပါဘူး။ ဟုတ်လား စျာန်တရားတို့ဖြင့် ကိလေ သာကို ခွာထားတဲ့ အတွက်ကြောင့် ရာဂဒေါသ မောဟလဲ မရှိ

ပါဘူး။ ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ သက်သက်သာသာတော့ သူ့နေ့နိုင်
တယ်။

သို့သော်—

ဂေ ဂိကမထေရ် သေကြောင်းကြံမိခြင်း

“ရောဂါက ဝင်လာတော့ ဒီရောဂါသာ နှိပ်စက်ရင် ငါ့ဈာန်
လျှော့အုံးမှာပဲ၊ တွေးပူနေတဲ့သဘော သူ့မှာမရှိဘူးလား”

“ရှိပါတယ်ဘုရား”

ဈာန်လျှော့မှာကို စိုးရိမ်တဲ့ စိတ်ကလေးဝင်လာတယ်။ ဈာန်
ပျက်သေရရင်တော့ ဂတိမကောင်းဘူး။ ဈာန်နဲ့ သေရမှ ဗြဟ္မာ
ပြည်တဲ့။ ဒီလိုကို အဲဒီအချိန်တဲ့။

ခေံ၊ ဤသို့။ စိန္တယိတွာ၊ ကြံစီပြီးတော့မှ။ ဂေ ဂိကော၊
ဂေ ဂိကဆိုတဲ့ မထေရ်သည်။ ဇီဝိတဟာရကံ၊ အသက်ကို
ဆောင်နိုင်သော၊ သတ္တံ၊ ဓားကို။ အာဟရိတွာ၊ ကိုင်စွဲတတ်မှုခွဲ
၍။ တိဏ္ဍေန၊ ထက်လှစွာသော။ သတ္တေန၊ ဓားဖြင့်။ အတ္တနော၊
မိမိရဲ့၊ ဂိဝံ၊ လယ်ပင်းကို၊ ဆိန္ဒိ၊ ဖြတ်တော်မှုခွဲလေ၏။

ဘာဖြစ်လို့ ဖြတ်သလဲဆိုတော့ ဒကာ ထွန်းကျော်ပြောသလို
သေချင်လို့ဖြစ်တာ။

“ဈာန်နဲ့ဗြဟ္မာ့ပြည်သွားချင်လို့ ဖြတ်တာပဲ ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဈာန်ရတုန်းအခိုက် သေလိုက်ရရင်တော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဟဲ့လို့
ဈာန်မလျှော့ခင် လည်ပင်းကောက်လှီးလိုက်တာ။ ဝေဒနာ

နှိပ်စက်လို့ မသေရသေးခင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် စျာနဲ့သေမယ်ဟဲ့ ဆိုပြီးတော့ ဝေဒနာရဲ့ ရွှေနားက ဓားကိုင်လိုက်တာ။

အဲဒီအချိန် သူ့ဟာသူ ပြတ်အောင် မလှီးနိုင်တော့ တို့လို့ တန်းလန်းနဲ့ဖြစ်နေပြီးတော့ ဂေါ်မိကဟာ နဂိုရ်ကဖြစ်တဲ့ရောဂါ ဝေဒနာကတမျိုး၊ ကိုယ့်ဒဏ်ရာကိုယ်ရှာလို့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ရှာတဲ့ ဝေဒနာက တမျိုး။

“အဲဒီလိုဖြစ်လာတယ် မဟုတ်လား”
“မှန်ပါ့ဘုရား”

အဲဒီအချိန်မှာ အလုအယက်ပဲ။ ဒီအချိန်မှာ ဂေါ်မိက မထေရ် အလုအယက်ပဲ။ ကာယိကဒုက္ခက နှိပ်စက်၊ စေတသိက ဒုက္ခထဲ ကူးလုလုအချိန်ကလေးမှာ သေရမှာ တွေးကြောက်တယ် ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေး ဒီအချိန်ဝင်တယ်။

သေရမှာ တွေးကြောက်တယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးဝင်လဲဝင် လိုက်ရော ငါရဟန္တာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ ချက်ချင်းသိလိုက်တယ်။ အဲဒါ သူ့အတွက် အခွင့်ကောင်း။ ဒီလိုမှ မသိလိုက်မိရင်တော့ သွားလေးရော့ အဲဒါရဟန္တာကြီးဟဲ့ဆိုတဲ့ အထင်တလုံးနဲ့ သူ သေတော့မယ်။

ဂေါ်မိကမထေရ် ဝေဒနာ ပယ်ခွာခြင်း

အေး—ဒီအချိန် ငါဘာမှမဖြစ်သေးဘူးဆိုတဲ့ သဘော ပိုင် ပိုင်ကြီးရပြီးတော့ ဂေါ်မိကမထေရ်သည် ဘာလုပ်လိုက် တုံးဆိုလို့ ရှိရင် အဋ္ဌကထာဆရာတော်က ပြောတယ်။

ထေရော ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘတော တံ ယေဝ ဝေဒနံ
ပရိဂ္ဂဟေတွာ။

ထေရော၊ ဂေါဓိကမထေရ်သည်။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။
ဝိက္ခမ္ဘတော၊ ဝေဒနာခွာလိုက်၍။
ဝေဒနံဝိက္ခမ္ဘတော၊ ခွာလိုက်၍။
ဝေဒနာ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီးတော့ ခွာမလဲ။ သူ့ကျတော့
ဈာန်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဝင်စားပြီးတော့ ဝေဒနာခွာတယ်လို့ ပြော
ရမယ်။ ဈာန်ဝင်စားရင် ဥပေက္ခာဝေဒနာ။
“စတုတ္ထဈာန်ပြောတယ် ဟုတ်လား”
“မှန်ပါဘုရား”

ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယဈာန်တို့က သို့ဝေဒနာ စတုတ္ထ
ဈာန် ဖြစ်နေတဲ့ ဟောဒီ ဂေါဓိကမထေရ်သည် ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာ၊ ဒါကြောင့် စတုတ္ထဈာန်ကို အပြန်အလှန် ဝင်စား
လိုက်တဲ့အချိန်မှာ။

“ရောဂါကြောင့်ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာရောဂါကြောင့် ဖြစ်နိုင်
တဲ့ ဝေဒနာ၊ လယ်ပင်း၊ ဓားနဲ့လှီးထားလို့ ဖြစ်နိုင်တဲ့ဝေဒနာ လာ
အုံးမလား”
“မလာတော့ပါဘုရား”

ဒါဖြင့်ရင် ဒီနေရာမှာ ဘုန်းကြီးပြောချင်တာက ဒုက္ခဝေဒနာ
ကို ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ အစားထိုးပြီးတော့ ခွာလိုက်တယ်လို့
ပြောချင်တယ်။ ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာကို ဥပေက္ခာဝေဒနာ
နဲ့ တွန်းလှန်ပြီးတော့ ခွာလိုက်သည်ပင်လျှင် ဂေါဓိကမှာ ဝေ

ဒေသာခွာတယ်။ အဲဒီဥပေက္ခာဝေဒနာ ဘာနဲ့ရသလဲ၊ စတုတ္ထဈာန်
နဲ့ ရတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် ဒီနေရာ လွယ်လွယ်လေးမှတ်ရမှာက ဘုရားရယ်၊
ရှင်သာရိပုတ္တရာရယ်၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်ရယ်က ဖလသမာပတ်နဲ့
ဝေဒနာခွာတယ်။ ဂေါဓိကမထေရ်က ဈာန်သမာပတ်နဲ့ ဝေဒနာ
ခွာတယ်။

“ဟုတ်ပြီနော်”
“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒါ အဋ္ဌကထာနဲ့ ဋီကာရှင်းလင်းချက်ကို ဘုန်းကြီးရွတ်
မယ်။

ထေရော၊ ဂေါဓိကမထေရ်သည်။ ဝေဒနံ၊ ကာယိကဒုက္ခ
ဆိုတဲ့ ဝေဒနာကို။ ဝိက္ခမေတ္တာ၊ စတုတ္ထဈာန် ဝင်စားပြီးတော့
ခွာလိုက်၍။ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ မိမိမူလက အားထုတ်နေတဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကို။ သမ္မသန္တော၊ သုံးသပ်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ပြန်ပြီးသုံးသပ်တော် မူခဲ့ပါတယ်။ မူလကမ္မ
ဋ္ဌာန်းကို သူပြန်ပြီးတော့ သုံးသပ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားကိုကြည့်။

“ဝေဒနာရှုသလား”
“မရှုပါဘုရား”

ဝေဒနာကို ဈာန်နဲ့ခွာ၊ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြန်ပြီးတော့ကိုင်
တယ်။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဟောဒီမှာ ရောဂါရယ်၊ လယ်ပင်းလှီး
ထားတဲ့ ဒဏ်ရာရယ် ယှဉ်လိုက်စမ်း။

“မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ပြန်ယူမယ်လို့ ကြီးစားတဲ့အချိန်မှာ ရောဂါ
ကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်ကတမျိုး ဟုတ်လား”
“မှန်ပါဘုရား”

အခြံအရံတွေနဲ့ ဝေဒနာ

လယ်ပင်းလှီးထားတဲ့ ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်ကတမျိုး ဤဒဏ်ချက်
တွေ နှိပ်စက်မှုကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဝင်လုလု စျာန်ကလဲပဲ
ပျက်လုလု ဒီလိုဖြစ်လာပြန်တယ်။ အဲဒီအချိန် သူဘာလုပ်ပြန်သလဲ
လို့ ဆိုတော့ အဋ္ဌကထာက စကားတလုံးပြောတယ်။

တံယေဝ ဝေဒနံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ။

ဒီစကားတလုံး တိုးလာတယ်။

တံယေဝ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကိုပင်လျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊
သိမ်းဆည်းလိုက်၍။

ဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းတယ်ဆိုတဲ့ စကားတလုံး ပါလာ
တယ်။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ။

“ဘာပါလိမ့်”

“ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟပါဘုရား”

“ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်စကား သုံးလုံးရပြီ။ ဝေဒနာနုပဿ
နာ၊ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ၊ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘန ဘယ်နှစ်လုံးရသွားလဲ”

“သုံးလုံးရပါတယ်ဘုရား”

ဝေဒနာ နုပဿနာက အဲဒီဝေဒနာကို တိုက်ရိုက်ရှု၊ ဝေဒနာ
ဝိက္ခမ္ဘနက ဝေဒနာကို နှလုံးမသွင်းပဲနဲ့ တခြားနှလုံးသွင်းတယ်။

ဝေဒနာ မျက်နှာလှဲတယ်။ အခု ငရိဂ္ဂဟဆိုတဲ့ စကားလုံးက ဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းတာ။

သိမ်းဆည်းတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဘယ်နှယ် သိမ်းဆည်းရမလဲဆိုတော့။ ဝေဒနာကို တိုက်ရိုက်မကြည့်ပဲနဲ့ ဝေဒနာရဲ့ အခြံအရံတွေကို ကြည့်တယ်လို့ဆိုလိုက်ပါ။ ကိုင်း- ဝေဒနာရဲ့ အခြံအရံတွေကို ကြည့်တော့ ဒီဝေဒနာဘယ်လိုလုပ်ဖြစ်သလဲ စိစစ်ကြစို့။

“ဘုန်းကြီးတို့ ဟိုဘနေ့က ဟောခဲ့တဲ့ ဖေဏ ပိဏ္ဍူပမ သုတ္တန်မှာ ရေပွက်ကလေး ဘယ်လိုလုပ်ဖြစ်သလဲ”

“မိုးရွာလို့ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား”

“မိုးရွာလို့ ဖြစ်တယ်။ မိုးရွာရုံနဲ့ ဖြစ်မလား နောက်ဘာလို့သေးသလဲ”

“အညစ်အကြေး ရှိပါသေးတယ်ဘုရား”

“ရေအညစ်အကြေး ရှိရမယ်။ နောက်ဘာလို့သေးလဲ”

“လေအဟုန်လဲ ရှိရပါမယ်ဘုရား”

“လေအဟုန်ရှိရမယ်။ နောက် ဘာလို့သေးလဲ”

“ရေမျက်နှာပြင်ရှိတယ် ဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

“ရေမျက်နှာပြင် ရေမျက်နှာထဲက ရေအညစ်အကြေး လေအဟုန် ကောင်းကင်ကကျလာတဲ့မိုးရေပေါက်၊ ဒီလိုအကြောင်းလေးပါးဆိုမှ ရေပူဗောင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား”

ဝေဒနာပုဗ္ဗုလူပမာ။

(သံယုတ္တနိကာယ်-ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိ-၁၁၆)

ဝေဒနာ၊ ခံစားတတ်တယ်ဆိုတဲ့ဝေဒနာသည်။ ပုဗ္ဗုလူပမာ၊ ရေပူဗောင်းနဲ့တူတဲ့ဥပမာရှိ၏။

ခံစားတတ်တဲ့ဝေဒနာ ရေပူဗောင်းလေးနဲ့ တယ်ပြီးတော့ တူတယ်။ အကြောင်းလေးပါးဆုံမှ ရေပူဗောင်းဖြစ်သလို ဝေဒနာမှာလဲပဲ အခြံအရံတရားတွေ မြောက်မြားစွာရှိပါတယ်။ ဒီနေရာသိမ်းဆည်းပုံကို တန်းပြီးတော့ပြောမယ်။ ဟို-ဖေဏပိဏ္ဍူပမ သုတ္တန်က ဥပမာလေးသာ မှတ်ပေတော့။

(၁) န ကေဝလံ ဝေဒနာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေဒနာတလုံးတဲ ဖြစ်တယ်လို့ မမှတ်နဲ့။
“အဋ္ဌကထာကြီးက ပြောတယ်၊ ဝေဒနာတလုံးတဲ သူ့ချည်း ဖြစ်တယ်လို့ မမှတ်ပါနဲ့တဲ့”
“မှန်ပါဘုရား”

(၂) သဉ္ဇာနနမာနာ သညာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
သဉ္ဇာနနမာနာ၊ အဲဒီဖြစ်နေတဲ့ခံစားချက်တွေကို မှတ်တယ်ဆိုတဲ့ မှတ်၍ သိတယ်ဆိုတဲ့။ သညာ၊ သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ ခံစားချက်ကိုမှတ်သားတဲ့ သညာက တလုံး၊

(၃) စေတယမာနာ စေတနာ ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
နှိုးဆော်တိုက်တွန်းတဲ့စေတနာက တလုံးဖြစ်တယ်။

(၄) ဝိဇာနနမာနံ ဝိညာဏမိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
သိတယ်ဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်တလုံးလဲ ဖြစ်တယ်။

(၁-၂-၃-၄-မဇ္ဈိမနိကာယ်-မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ-၂၈၀)

“ဝေဒနာရဲ့အခြံအရံ ဘယ်နှစ်လုံးပါသလဲ”

“သုံးလုံးပါဘုရား”

“ဝေဒနာနဲ့ပေါင်းလိုက်ရင်”

“လေးလုံးပါဘုရား”

ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ ဝေဒနာသိမ်းဆည်းပုံ

ခံစားမှု။ခံစားမှုဆိုတာ သူ့ချည်းတခုတဲမဟုတ်ဘူးတဲ့။ဒီခံစား
ချက်နဲ့တဲပြီးတော့ ဒီခံစားမှုကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် နှိုးဆော်နေတဲ့
စေတနာပါသွားတယ်။ ခံရတဲ့သဘောကို ဆင်းရဲချမ်းသာ သိသိ
နေတဲ့ ဝိညာဏ်လဲပဲ တဲပါလာတယ်။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ-သိမ်း
ဆည်းတဲ့သဘော၊ သိတဲ့သဘောနဲ့အတူတူ ဒီခံစားတာ၊ ဆင်းရဲ
တာ၊ ချမ်းသာတာကိုမှတ်တယ်ဆိုတဲ့သညာလဲပဲ တဲပါလာတယ်။

“ခံစားတဲ့ဝေဒနာ၊ မှတ်သားတဲ့သညာ၊ နှိုးဆော်တိုက်တွန်း
တဲ့စေတနာ၊ သိတဲ့ဝိညာဉ်၊ ဘယ်နှစ်လုံးလဲ”

“လေးလုံးပါဘုရား”

နာမ်ခန္ဓာလေးပါးဝေဒနာနဲ့ တခါတဲ တဲပြီးတော့ ဖြစ်လာ
တယ်။ အဲဒီတရားလေးမျိုးတို့သည် ဘယ်မှတည်၍မိ၍ဖြစ်သလဲ
ဆိုရင် အောက်က ရေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ ရေပူဗောင်းကလေး
ပေါ်နေတာလိုပဲ။ ဒီရူပကာယ ရုပ်တရားကြီးပေါ်မှာ ရေပူ

ပောင်းနဲ့တူတဲ့ ဝေဒနာလေးမှီနေတာ ကရဇ်ကာယလို့ခေါ်တဲ့ ရုပ်တရားကြီးက တည်ရာမှီရာအနေနဲ့ အောက်ခံသဘော ရေပြင်ကြီးလို သူကရှိတယ်။

ဪ-ရုပ်တရားမှီပြီးတော့ ဝေဒနာဖြစ်တာ၊ ဝေဒနာနဲ့တဲ ပြီးတော့ သညာလဲ ပါတယ်။ ဝေဒနာနဲ့တဲစေတနာလဲပါတယ်။ ဝေဒနာနဲ့တဲပြီးတော့ ဝိညာဉ်လဲ ပါတယ်။

ခံစားမှုတခုတခုဖြစ်ရင် ခံစားချက်မှတ်တာ၊ ခံစားချက်ကို နှိုးဆော်တာ၊ ခံစားချက်ကို သိတာဆိုပြီးတော့ နာမ်တရားက လေးခု၊ ဒီနာမ်တရားလေးခုရဲ့ တည်ရာမှီရာလို့ခေါ်တဲ့ ရေမျက်နှာပြင်ကဲ့သို့သော ရုပ်တရားကြီးက တခု။

ဪ- ဒီငါးမျိုးပေါင်းမိမှ ဒီခံစားမှု ဝေဒနာပေါ်ကာ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသဘောဟာ ဒီလို သိမ်းဆည်းရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဝေဒနာနဲ့ ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက်တရားက သုံးလုံး။ ဝေဒနာရဲ့ တည်ရာမှီရာရုပ်တရားကတခု။ ဝေဒနာနဲ့ပေါင်းရင် ငါးခု။ ဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းဆိုရင် အဲဒီလို ငါးခုကို သိမ်းဆည်းပြီးတော့ ကြည့်ပါ။

ဒီငါးခု သိမ်းဆည်းလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဘယ်သူလွန်ကဲ သလဲ ပြန်စစ်၊ သညာလွန်ရင် သညာရှု၊ စေတနာလွန်ကဲရင် စေတနာရှု၊ ဝိညာဉ်လွန်ကဲတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဝိညာဉ်ရှု၊ ဝေဒနာ လွန်ကဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဝေဒနာရှု၊ ရုပ်တရားကြီးက လွန်လွန်ကဲကဲ ထင်ထင်ရှားရှားဖြစ်ရင် ရုပ်တရားရှု။

“ဒီငါးခု တခုခု ထင်ရှားရာကိုသာ ရှုပေတော့။ ဟုတ်ဘူးလား။”

“မ္မုန်ပါဘုရား”

“ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ ဆိုတာက လမ်းငါးသွယ်။ အဲဒီမှာ ခွဲပေးတယ်။ ဒါကို အဋ္ဌကထာ ဆရာတော်က ဖဿပဉ္စမက တရားငါးပါး။ ဒီလိုပြောတယ်၊ ဘာတဲ့တုံး”

“ဖဿပဉ္စမကတရား ငါးပါးပါဘုရား”

“ဟော-ကိုယ်ပြောတာ တလုံးတောင် ကျန်သွားသေးတယ် ဖဿ။ ဘာပါလိမ့်”

“ဖဿပါဘုရား”

အေး-သံဃဋ္ဌနသဘော ရှိတယ်၊ ဖုသနသဘော ရှိတယ်။ ဖဿဆိုတာလဲ ပါသေးတယ်။ ဘယ်နှစ်လုံးလဲ။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်၊ ဖဿ၊ ငါးလုံး။ အဲဒီနာမ်တရားတို့ တည်ရာ မှီရာဆိုတဲ့ ရုပ်တရားကြီးက တခု။

“ခြောက်ခုမနေဘူးလား”

“ခြောက်ခုပါဘုရား”

နာမ်တရားက ငါးခု၊ ရုပ်တရားက တခု၊ ဖဿနဲ့ အတွဲလိုက် ဖြစ်လာတဲ့ ဟောဒီနာမ်တရားငါးခုကို စာပေအနေနဲ့ ဖဿပဉ္စမကတရား ငါးပါး။ သက္ကပဉ္စသုတ္တန်နဲ့ ဟောဒီ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်အဖွင့်မှာ ဒီနှစ်ခုကို တပြိုင်နက် တညီတည်း ပြောထားတယ်။

ဝေဒနာ သိမ်းဆည်းမယ်ကြံရင် ဖဿပဉ္စမကတရား ငါးပါးကို ပိုင်အောင် သိမ်းဆည်းပါ။

- (၁) ခံစားမှု၊
- (၂) မှတ်သားမှု၊

(၃) နှိုးဆော် တိုက်တွန်းမှု၊

(၄) သိမှု။

အဲဒါတွေကို ဆုံဆည်းပေးတယ်ဆိုတဲ့ ဖဿ။ မှတ်တား။ သိ
တာ၊ ခံစားတာ၊ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တာ ဒီသဘောတွေနဲ့ အာရုံ
နဲ့ ဆုံပေးတဲ့သဘောလေးဟာ ဖဿ။

ခံစားနေတာ ဘာကိုခံစားသလဲ၊ စစ်လိုက်။ အာရုံရဲ့အရသာ
ခံစားတာ မှတ်နေတယ်။ ဘာကိုမှတ်နေသလဲ၊ အာရုံကိုမှတ်နေ
တယ်။ သိနေတယ်။ ဘာကိုသိနေသလဲ။ အာရုံကို သိနေတယ်။
နှိုးဆော်နေတယ်။ ဒီအာရုံကိုပဲ သိမှုနဲ့ ခံစားမှုနဲ့ ကွဲအောင်
နှိုးဆော်ပေးနေတယ်။ ဖဿက တွေ့ထိပေးတယ်။ ပေါင်းဆုံ
ပေးတယ်။ ဒီအာရုံနဲ့ ဒီဝေဒနာ၊ ဒီအာရုံနဲ့ ဒီဝိညာဉ်စေ့စပ်
အောင်ဆုံပြီးတော့ တိုက်တွန်းပေးတာ စေတနာ။ ပေါင်းဆုံ
ပေးတာက ဖဿ။

“ဒီလိုမဟုတ်သား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အေး-ဒီတော့ရင် အာရုံက ဒီနေရာ ဘယ်နှစ်ခုလဲ၊ ခွဲလိုက်။
ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံ ဘယ်
နှစ်ပါးလဲ”

“ခြောက်ပါးပါ ဘုရား”

“ခြောက်ပါးမှာ ငါးခုကို အသားလွတ်ထားလိုက်စမ်းပါ။
ဖောဋ္ဌဗ္ဗ အာရုံတခုကြည့်၊ ဘာအာရုံကြည့်ရမလဲ”

“ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံကို ကြည့်ရမှာပါ ဘုရား”

ဖောဋ္ဌဗ္ဗ အာရုံ

အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္တယသင်္ခါတံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ
ဂေါစရရူပံနာမ။

(အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟရူပသမုဒ္ဒေသဂေါစရရူပံ)

အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ၊ အာပေါဓာတ်ကို ဖယ်၍ထားရ
သော။ ဘူတတ္တယသင်္ခါတံ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောလို့
ခေါ်ဆိုရသော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ။

အာပေါဓာတ်မပါတဲ့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဒီသုံးခု
သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ရောဂါဖြစ်ဘယ်ဆိုတာ ပူတဲ့ အေးတဲ့ အတော့
ကြောင့်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ တောင့်တင်း ခက်မာတဲ့ သဘောတို့ရဲ့
အတော့ကြောင့်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ တွင်းကန်လှုပ်ရှားမှုတို့ရဲ့ ရှိမရှိ
ကြောင့်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရောဂါ။ အဲဒါ ဒီသုံးခု တွဲစပ်ပေးထား
တဲ့ သဘောက အဓမ္မနုဆိုတဲ့ အာပေါ။

ဒါဖြင့်ရင် ကိုယ်မှာ တွေ့တဲ့အတော့သည် စာလိုပြောရင်
ကာယပသာဒမှာ တွေ့တဲ့အတော့သည် ပထဝီဓာတ်ရဲ့ အတော့၊
တေဇော ဝါယောဓာတ်ရဲ့အတော့၊ ဓာတ်သုံးပါးရဲ့ အတော့
ဟုတ်လား။ ကာယမှာတွေ့နေတဲ့ အတော့သည် ဒီသုံးပါးရှိတယ်။
အဲဒါကို ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ ခေါ်ပါတယ်။

ဒီဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံနဲ့ ပေါင်းဆုံပေးထားတဲ့ဖဿ၊ ကိုင်း-ပရမတ္ထ
တရားတွေ သူ့ကိုစွဲသူလုပ်နေကြတာ။ နှိပ်စက်တဲ့ အတော့အထိက
ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော။ ဒီအတော့အထိကို သိတာက ဝိညာဉ်။
ဒီအတော့အထိရဲ့ ဒဏ်ချက်ကို ခံရတာက ဝေဒနာ။ ဒီအတော့အထိ

နဲ့ ဒီဝေဒနာဆုံပေးတာက ဖဿ။ ဒီအတွေ့အထိနဲ့ ဒီအသိ စေ့စပ် ပေးထားတာက စေတနာ။ ဒီအတွေ့အထိကိုပဲ တွေ့တယ် တွေ့တယ် ခံစားရတယ် ခံစားရတယ်လို့ မှတ်နေတာက သညာ။

“ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟ သဘောသည် ဒီလို သိမ်းဆည်းရမယ်”

“ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

တံယေဝ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကိုပင်လျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်းလိုက်၍။

“သိမ်းဆည်းမိပြီ မဟုတ်လား”

“သိမ်းဆည်းမိပါပြီဘုရား”

သိမ်းဆည်းလိုက်တော့ ဖောဠဗ္ဗအာရုံက တခုပေါ်လာပြန် ပြီ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့ ဖောဠဗ္ဗအာရုံက တခုပေါ် လာပြီနော်။ အဲဒီပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဖောဠဗ္ဗနဲ့တွေ့နေ တဲ့ ကာယက တခုပေါ်လာပြန်တယ်။

“ရုပ်တရားနှစ်ခု မဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဝတ္ထု အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝေဒနာဝ ဝေဒယတံ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ၂၇၃)

ရှုကွက်က—

ဝတ္ထု၊ ကာယသဒေ ကိုယ်အကြည်ရုပ်လို့ခေါ်တဲ့ ဟောဒီ တည်ရာမှီရာကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ဖောဠဗ္ဗအာရုံဖြင့် အာရုံ ပြု၍။

ကာယပသာဒရုပ်မှာ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့
ဖောဠဗ္ဗအာရုံဖြင့် အာရုံပြု၍ ဟုတ်လား။

ရုပ်ရောနာမ်ပါ သိမ်းဆည်းပါ

ဖောဠဗ္ဗအာရုံနှင့် ပေါင်းဆုံမှုကို အာရုံပြု၍ ဝေဒနာဝ၊
ဝေဒနာစေတသိက်ကသာလျှင်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတာပါ။

အညော၊ ဝေဒနာမှတစ်ပါး။ ဝေဒကော၊ ခံစားတတ်တယ်
ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အညော၊ သိတတ်တယ်ဆိုတဲ့
ဝိညာဉ်မှ တစ်ပါးသော။ ဝိဇာနတော၊ သိတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကာရက ပုဂ္ဂိုလ်လဲ မရှိဘူး။ ဝေဒကပုဂ္ဂိုလ်လဲ မရှိဘူး။

သုဒ္ဓဓမ္မာ ပဝတ္တန္တိ၊ မေ ဝေဒံ သမ္ပဒဿနံ။

ဟောဒီပရမတ္ထ ဓမ္မသက်သက်သာလျှင် ဖြစ်နေတဲ့ ကာရက
ဝေဒကမရှိတဲ့ ပရမတ္ထတွေ သိမ်းဆည်းလိုက်တော့ ရုပ်ရော
ဝေဒနာရော တခါတဲ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းပြီးတော့ ပရမတ္ထဓမ္မ
တွေ ပေါ်လာတယ်။ ပေါ်လာတဲ့ဓမ္မတွေကို စဉ်းစားပြီးတော့
ထားလိုက်စမ်းပါ။

ရေမျက်နှာပြင်နဲ့ တူလှစွာသော ကာယပသာဒ ရုပ်ကြီးက
တခု။ သူ့မှာ လာလာပြီးတော့ ထိခိုက်နေတဲ့ ရေသီးရေပေါက်
ကလေးတွေနဲ့ တူလှစွာသော ဖောဠဗ္ဗအာရုံကတခု။ အဲဒီရေသီး
ရေပေါက်ကလေးနဲ့ ရေမျက်နှာပြင်ကို ဆုံပေးတယ်ဆိုတဲ့အရှိန်
အဟုန်နဲ့တူလှစွာသော ဖဿက တခု။

အာရုံအာရမ္မဏိက ဆုံပေးတာ ဖဿ၊ အဲဒီဖဿကြောင့် ဆုံစည်းမိတဲ့ ဒီဖောဠဗ္ဗအာရုံရုံအရသာ ခံစားမှုဝေဒနာ၊ ဒီဖောဠဗ္ဗအာရုံနဲ့ ဝေဒနာဝိညာဉ်တို့ကို စေ့စပ်ပေးထားတဲ့စေတနာ၊ မှတ်သားတဲ့ သညာ။

“ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ စေတနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဉ်နာမ် ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”

“ငါးပါးပါဘုရား”

ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ စေတနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဉ်ပိုင်းက ငါးပါး။ အဲဒါ ဖဿပဉ္စကမတရား ငါးပါး။ ဝေဒနာ သိမ်းဆည်းဘယ် ဆိုရင်ဖဿပဉ္စကမတရား ငါးပါးပိုင်းအောင် သိမ်းဆည်းရမယ်။

အဲဒီ ဖဿပဉ္စကမတရား ငါးပါး ဖြစ်လာခြင်း ရဲ့ အကြောင်း လို့ ခေါ်ဆိုတဲ့ ကာယပသ၊ ဒဇ္ဈင်္ဂနဲ့ ဖောဠဗ္ဗအာရုံကိုလဲ ပိုင်အောင် သိမ်းဆည်းရမယ်။ ရုပ်ပိုင်းက အဲဒီလို သိမ်းဆည်းပြီးပြီ ဆိုရင် ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ ဘယ်သဘောတရားတွေက ထင်ရှားနေသလဲ ကြည့်လိုက်။ ကာယကြီး ထင်ရှားနေသလား၊ ဖောဠဗ္ဗကြီး ထင်ရှားနေသလား။ ဝေဒနာ သညာ စေတနာ ဝိညာဉ် ဖဿ ဘယ်တရားတွေ ငါ့သန္တာန်ထင်နေသလဲ၊ စစ်လိုက်တော့—

“ရုပ်တရား ထင်နေပါတယ်ဘုရား”

“ရုပ်တရား ထင်နေရင် ရုပ်ကိုရှုသွား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဖောဠဗ္ဗအာရုံ ဓာတ်သုံးပါးထင်ရင် အဲဒီ ဓာတ်သုံးပါးရဲ့ရှုသွား။ ဝေဒနာက သိပ်ထင်နေရင် ဝေဒနာရှုသွား။ ဝိညာဉ်က သိပ်အားကောင်းနေရင် ဝိညာဉ်ရှုသွား။ လမ်းတွေ အများကြီး။

အဲဒီမှာ ခဲ့ပေးလိုက်တယ်။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟဟာ အဲဒီလို နယ် ကျယ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်—

“ဂေါဓိကမထေရိ ယခု အလုပ်လုပ်တယ်။ စျာန်ဝင်စားလိုက် ပြီ။ ဒုက္ခဝေဒနာ ရှိသေးလား။

“မရှိတော့ပါဘုရား”

“ဘာဝေဒနာလဲ”

“ဥပေက္ခာ ဝေဒနာပါဘုရား”

ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်ပြီ။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ဖြစ်လာတဲ့ အချိန်မှာ သူ့ဝေဒနာ သိမ်းဆည်းတော့ အခု ဘုန်းကြီးပြောတဲ့ သဘောတွေ အကုန် သိမ်းဆည်းမိသွားတယ်။

တံသယဝ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို ပင်လျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ဖဿ ပဉ္စမက တရားငါးပါးပိုင်တဲ့ အထိ သိမ်းဆည်းတော်မူခဲ့၍။

“သိမ်းပြီးပြီနော်”

“သိမ်းပြီးပါပြီဘုရား”

“သိမ်းဆည်းကြည့်လိုက်တဲ့ အခါလဲကျရော ဒုက္ခဝေဒနာ သူ့ သန္တာန်ရှိသလား”

“မရှိတော့ပါဘုရား”

ဂေါဓိကမထေရိ ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း

လုံးဝ ဒုက္ခဝေဒနာမရှိ။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒ နာတလဲ။ အန္တကာရ တိမိသာဝိယ၊ အမှိုက်မှောင်ကြီးလိပ်တဲ့။ စမ်းရ ဖမ်းရတာမလွယ်ဘူး။

ဒါကြောင့်-

တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုလဲ။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ နှလုံးမသွင်းပဲနဲ့ ခွာလိုက်၍။

သိမ်းဆည်းပြီးတော့ တခါ ခွာတဲ့အပိုင်း တက်သွားပြန် တယ်။ ဖဿ ပဉ္စမက တရားငါးပါးနဲ့ သိမ်းဆည်းကြည့်လိုက် တော့ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတော့ ရှိတယ်လို့ သိရတယ်။ မှုမယ်လို့ ကြည့်လဲကြည့်လိုက်ရော သိပ်ပြီးတော့ ငုပ်လျှို ပြီးတော့ နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလဲ ရှုဘို့ရန် မဖြစ်ပြန်ဘူး။

တော့မှ-

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ-

စာပိုဒ်တက်လာတယ်။

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ အဲဒီဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုလဲ ခွာလိုက်၍။

ဒါလဲ သူ့နှလုံးမသွင်းဘူး၊ ဘာနှလုံးသွင်းသလဲဆိုတော့ အဋ္ဌ ကထာ ဆရာတော်က-

မူလကမ္မဋ္ဌာနံ၊ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်လျှင်။ သမ္မသန္တော၊ သုံး သပ်တော်မူခဲ့လျက်။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်းပြန်ပြီးတော့ သူ သုံးသပ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းသုံးသပ်။ ဝေဒနာ ခွာတယ်ဆိုတဲ့စကားကို ငြိကာ “အရှင်ဓမ္မပါလ” မထေရ်မြတ်ရဲ့ ဖွင့်ပြချက်- ဘုန်းကြီးပြအုံး မယ်။ ဒီနေရာမှာ ဒီသုတ္တန်မှာ ဂေါဓိကသုတ္တန်မှာ-

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာတိ၊ ဂေါဓိကမထေရ်ရဲ့ ဝေဒနာခွာလိုက် တယ်ဆိုတဲ့ သဘောဟာ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်၍ နေသော။ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကြီးကို။ ငဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပန္နံ၊

ဖြစ်ပေါ်၍လာတတ်သော။ အတ္တကိလမထံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ပင်ပန်း
မှုတွေကို။ အနုပ္ပာဒနဝသေန၊ မဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။
ဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်ကော်မှု၍။

ဘယ်လောက်ကောင်းလဲလို့။

ဝေဒနာနှစ်မျိုးနော်။ ရောဂါကြောင့်ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ၊ လယ်
လှီးထားတဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ၊ အဲဒီဝေဒနာတွေ
ကြောင့် အတ္တကိလမထဖြစ်သွားနိုင်တယ်တဲ့။ ဒီမှာ—ဒါရိုက် ရှုပြီး
တော့ စိတ်ပင်ပန်းပြီးတော့ အတ္တကိလမထဖြစ်ရင် စျာန်ပါပျက်
သွားမယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့—

အတ္တကိလမထံ အနုပ္ပာဒနဝသေန။

အတ္တကိလမထမဖြစ်အောင် စျာန်လဲမပျက်အောင် ဒီဝေဒနာ
ကို မျက်နှာလှဲပြီတဲ့။ လုံးဝ မကြည့်တော့ဘူး။ အတ္တကိလမထ
ဘေးကြောက်လို့တဲ့။

“ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒီတော့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ သူ့အတွက် နိဗ္ဗာန်လမ်း
ကြီးပဲ”

“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒါကြောင့်—

မူလကမ္မဋ္ဌာန်၊ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိကဆရာန္တော၊ နှလုံး
သွင်းကော်မှုခံသည်ရှိသော်။ န စိရဿဝ၊ မကြာမြင့်သော ကာ
လမှာပင်လျှင်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတွာ၊ ဆိုက်ရောက်

တော်မူခဲ့၍။ ဇိဝိတသမသိသိ။ ဇိဝိတသမသိသိ ရတန္တာမျိုး
သည်။ ဟုတော့၊ ဖြစ်တော်မူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယ်၊ ခန္ဓာဇာတ် ချုပ်ငြိမ်း
ကာ ရုပ်သိမ်းတော်မူခဲ့ရှာလေသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ဂေါဓိကမထေရ်ရဲ့ စျာန်သမာပတ်ဖြင့် ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘန
ပြုပုံအကြောင်း ဘုန်းကြီးတို့ဘရိသတ် ပြီးပါစေ။

မှတ်ချက်ကလေး ယူထား။

“စျာန်နဲ့ဝေဒနာကို ခွာတယ်”

ကာယိကဒုက္ခကို စျာန်ဖြင့်ရလေတဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ အစား
သွင်းပြီးတော့ ခွာလိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန် ပင်ပန်းမှု အတ္တကိလ
မထ သဘောမပါဘူး။

ဒီအချိန် ဝေဒနာ သိမ်းဆည်းမှုဆိုတဲ့ ဖဿပဋ္ဌမကကို သူ
ကြီးစားကြည့်သေးတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ငုပ်နေတဲ့အတွက်
ကြောင့်မို့လို့ ရှုဘို့ရန်မပေါ်လွင်တော့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ပြန်ကိုင်
ပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက်သွားတယ်။

ဂေါဓိကရဲ့ဖြစ်စဉ် ဒီအတိုင်းနော်။ ယခင် တရားပွဲတုန်းက
ဘုန်းကြီးဒီလောက် အသေးမစိတ်နိုင်ဘူး။ အခုတော့ တမင်ကို
ဒါတွေစိစစ်ပြီးတော့ သုတေသနသဘောနဲ့ ကိုယ်က သေချာ
စိစဉ်ထားတာဆိုတော့ ဒါက တခန်းဖြစ်သွားတယ်နော်။

ကိုင်း- ဂေါဓိကမထေရ် အကြောင်းပြီးရင် နောက်ထပ်
ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်အကြောင်း ထုတ်ပြီးတော့ အဋ္ဌကထာဋီကာ
စကားပြောကြအုံးစို့။

ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း

(၁) ပီတမလ္လမထေရ်

နောက်တယောက် ဘယ်သူ့ ထုတ်ရမလဲလို့ဆိုရင် ဘုန်းကြီး
တို့ ဟောပြောသားချည်းပဲ။ ပီတမလ္လမထေရ်ကြီး လက်ဝှေ့ သမား
ကြီးဘဝကနေ ရဟန်းပြုလာတယ်။ ပီတမလ္လ လက်ဝှေ့ သမား
ဘဝနဲ့ သီဟိုဠ်မှာ ဝတ္ထုအသေးစိတ်တွေ မပြောတော့ဘူး၊
လို့ရင်းပြောမယ်။

လက်ဝှေ့ သတ်ဘို့ရန် သီဟိုဠ်ကျွန်းဘက် သွားယင်းနဲ့ မဟာ
ဗိဟာရ ကျောင်းတိုက်ကြီးမှ နှစ်ကီလီတော်တွေ စာပေကျမ်းဂန်
သင်ကြားပို့ချ၊ ဘာစာတွေ သင်ကြားနေကြ။

ရွှေပုံ ဘိက္ခုဝေ နုတုမှာကံ။

အဲဒီ နုတုမှာကသုတ္တန် ပို့ချသင်ကြားနေတာ။ နာကြားယင်း
နဲ့ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပြီးတော့ ဝင်ပြီးတော့ ရဟန်းခံသွားတယ်။
သူတို့ကျတော့လဲ ဟန်ကျလိုက်တာ စာချတာ နားထောင်ရုံနဲ့
ဘုန်းကြီးဖြစ်တယ်နော်။

ဒို့တော့လဲ ရန်ကုန်မှာ ရက်ပေါင်း ၅၆-ရက်လောက် ဟော
တာ။ ဒီတရားပွဲ တိုင်အောင် ဆိုလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီးရက်ဟာ
ရက်ပေါင်း ၅၄-ရက် ရောက်ပြီထင်တယ် ကိုယ်တုတ်ထားတာ။
နောက်တော့မယ့် မိုးကောင်းတရားပွဲ ၂-ရက်နဲ့ ပေါင်းရင်
အားလုံးရက်ပေါင်း ၅၆-ရက် ဖြစ်သွားမယ်။

“ဟောဒီရှေနာက ဒကာဦးအောင်ကြီးတယောက်ပဲ ဘုန်းကြီးဖြစ်တာ တွေ့ရတယ်။ ဒကာထွန်းကျော်ကြီးတော့ မှန်ပါဘုရားပဲရတယ်။ ဘာမှမရဘူး”

“မရသေးပါဘုရား”

“ပြီးတော့ သူတို့ပြောတော့ ရပါတယ်၊ ရပါတယ်တဲ့၊ မှန်ပါဘုရား တခုပဲရတယ်”

“အဲ—ပီတမလ္လလက်တွေ့ သမားကြီး ယခု ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ နတုမ္ဘာက သုတ္တန်တရားနာ၊ ဘုန်းကြီးငတ်၊ သီတင်းသုံးဘော်များနဲ့ တေးထဲသွားပြီးတော့ သူက ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းတယ်။

အကျယ်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဖဆပလမှာဟော ပြီးပြီနော်၊ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘန သဒ္ဓါဘာလေးကို ကောင်းနုတ်ချက် လောက်ပဲ ပြောချင်လို့ပါ။

တောထဲ သွားပြီးတော့ အားထုတ်တဲ့အချိန်မှာ စမ်းချောင်းစာလေးဘေးမှာ သူတယောက်ထဲ အားထုတ်တယ်။ သောင်ပြင်မှာ သူ့ရဲ့လက်သုံးတရားက ရှုပ် ဘိက္ခဝေ နတုမ္ဘာကံ၊ တံပဇာထ၊ တံဝေ၊ ပဟိနံ ဒိဗ္ဗရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။ (ဒိဗ္ဗနိကာယ် မဟာဂေ အဋ္ဌကထာ ဥဒ္ဒေသဝါရကထာ ဝဏ္ဏနာ)

အဲဒါ သူ့လက်ဆောင်ပဲ။

ဘိက္ခဝေ၊ ငါ၏ချစ်သား ရဟန်းတော်များတို့။ ရှုပ်၊ ရုပ်တရားကြီးကို။ ပဇာထ၊ စွန့်လိုက်ကြကုန်တော့လော့။ တံ၊ သတိပဋ္ဌာန်-၁၁

ထိုချုပ်တရားကြီးကို။ ပဟိနံ၊ ချစ်သားတို့ ပယ်နိုင်ကြမယ်ဆိုရင်။
ဒီသရတ္တံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလတို့ပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊
စီးပွားဖြစ်တိုးရန် အလို့ငှာ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာတိုးရန် အလို့ငှာ။
ဘဝိဿဘိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

နတုမှာက သုတ္တန်ရဲ့ဒေသနာ ရူပက္ခန္ဓာနဲ့ပတ်သက်တဲ့အပိုင်း။

(၂) ပီတမလ္လမထေရ် မုဆိုးလုံချက်မိခြင်း

အဲဒါ သူ့အသဲနှလုံး စွဲနေအောင် ကျက်ထား၊ အစဉ်သဖြင့်
ရွတ်ဖတ်ပွားများပြီးတော့ သောင်ပြင်မှာ အားထုတ်ပြီးတော့
နေတာ၊ ထိုင်လိုက် ထလိုက် စကြံလျှောက်နဲ့ အားထုတ်တာ။

ညဉ့်လေး တော်တော် နက်လဲလာရော အိပ်ချင်ငိုက်ပြီးတော့
စကြံသွား၊ စကြံသွားရပါများတော့ ဘာဖြစ်လာလဲ တခါ
တဲ ခြေထောက်တွေ ထုံကျင်ကိုက်ခဲလာတော့ မတ်တပ်စကြံ
မသွားနိုင်ဘူး။ ထိုင်ရင်လဲပဲ အိပ်မိတော့မှာ ငိုက်မိတော့မှာ။
အဲဒီတော့ ဒူးကလေးနဲ့ လက်ကလေးနဲ့ထောက်၊ လေးဘက်
ထောက်ကလေး စကြံသွား။

“ဘယ်လောက်များ ဇွဲကောင်းလိုက်သလဲဆိုတာနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဘုန်းကြီးတို့သာဆိုရင်တော့ ငိုက်လာရင် လှဲပြီးတော့ အိပ်
လိုက်မှာပဲ”

ပီတမလ္လမထေရ် လေးဘက်ထောက်ကလေး စကြံသွားတယ်
တဲ့၊ အဲဒီအချိန် စမ်းချောင်းရဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းက မုဆိုးကလုံကြီးနဲ့

ချောင်းတယ်။ ဒီစမ်းချောင်းထဲမှာ တောဝက်တွေ ဘာတွေ လာပြီးတော့ ရေသောက်တယ်။ ရေသောက်တဲ့ တောဝက်တွေ လှုံ့နဲ့ထိုးမလို့ ချောင်းနေတာ။

ဒီဘက်ကမ်းက ပီတမလ္လမထေရ်က လေးဘက်ထောက် သွား နေထော့ ခြုံထဲက ချောင်းနေတဲ့ မုဆိုးက ကေန္တ ဟိုဖက်သောင် ပြင်က တောဝက်ပဲ။ ခြုံကြားထဲက လှုံ့ကြီးနဲ့တအားပစ်ပြီးတော့ ထိုးလိုက်တာ။ နုံကြားလှုံ့ကြီးစိုက်သွားတယ်။

နုံကြား လှုံ့စိုက်သွားတဲ့အချိန်မှာ ထိုပီတမလ္လ ကိုယ်တော် ကြီး ဘာလုပ်တယ် မှတ်သလဲ။ လှုံ့ကို အသာလေး ဆွဲနဲ့တီ တယ်။ လှုံ့စူးတဲ့ ဒဏ်ချက်ကို မျက်ခြောက်ကလေးများနဲ့ ထူ ပြီးတော့ လိမ်းပြီးတော့ လှုံ့စူးတဲ့ဒဏ်ရာအပေါက်ကို ဆို့ထား တယ်။ ပြီးတော့မှ အားယူပြီးတော့ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်ပြီး သူ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း သူ့အားထုတ်တယ်။

အဲဒီမှာ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သလဲဆိုတော့ သူ့ဥဒါန်း က ဖော်ပြတယ်။ သူ့ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ကျူးသွားတဲ့ ဥဒါန်း က ဖော်ပြတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ကျူးတဲ့ဥဒါန်းကို ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားရ အောင်—

ဘာသိတံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒိနေဿ။
န တုမှာကမိဒံ ရူပံ၊ တံ ဇဟေယျာထ ဘိက္ခဝေါ။

(ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ ဥဒ္ဓေသဝါရကထာ ဝဏ္ဏနာ ၃၄၁)

ဘိက္ခုဝေ၊ ငါ၏ချစ်သား ဒိုရဟန်းတော်များတို့။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်တရားကြီးသည်။ တုမ္မာကံ၊ သင်ချစ်သားတို့ရဲ့။ န ရူပံ၊ ကိုယ်ပိုင်တဲ့ ရုပ်တရားမဟုတ်။ တံ၊ ထိုချစ်သားတို့ မပိုင်တဲ့ရုပ်တရားကြီးကို။ ဇဟေယျာထ၊ ပယ်စွန့်လိုက်ကြကုန်တော့လော့။

ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ ဘုရားမြတ် ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဘာသိတံ၊ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ၏။

ဣတိ ဣမံ ဥဒါနံ၊ ဤဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေသိ၊ ကောင်းစွာမသွေ ကျူးရင့်တော်မူခဲ့ရှာလေတော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

(၃) ပီတမလ္လမထေရ် ဝေဒနာခွာပုံ

သု.ရဲ့ဥဒါန်းကို ဘာကြောင့် ရှေးဦးစွာ ပြောရသလဲလို့ဆိုရင် သူ့ဘာအားထုတ်သွားတယ်ဆိုတာကို သူ စကားဖြင့် ပြန်ပြီးတော့ သက်သေထူဘို့ရန် ပြောတာ။ ပီတမလ္လမထေရ် ဘာကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သွားသလဲဆိုရင် သူရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ကျူးသွားတဲ့ ဥဒါန်းဂီထာ ယခု ဘုန်းကြီးရွတ်လိုက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဒီစကားပြောသွားတယ်တဲ့ သူ့ဥဒါန်းထဲမှာ။

နတုမ္မာကမိဒံ ရူပံ၊ တံ ဇဟေယျာထ ဘိက္ခုဝေ၊—

လို့ ပြောသွားတယ်။ ရုပ်တရားကို ချစ်သားတို့ မပိုင်ဘူး။ ချစ်သားတို့မပိုင်တဲ့ရုပ်ကို စွန့်လိုက်ကြ။ ဒါဘုရားဟောသွားတယ် ဆိုပြီး သူ့ဥဒါန်းကျူးသွားတယ်။

အဲဒီ ဥဒါန်းကို ထောက်ခြင်းဖြင့် ဒီကိုယ်တော်ဟာ ရုပ်
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုသွားတာ။

“ဘုန်းကြီးတို့ ဒီလို သက်သေထူတာပါနော်”

“မှန်ပါတဲ့ဆုး”

ရုပ်တရားစွန့်ဆိုတာ ရုပ်ကြီးဆွဲဖယ်ပစ်ရမှာတော့ မဟုတ်ဘူး။
ရုပ်မှာကပ်ငြိနေတဲ့ ဆန္ဒရာဂကို စွန့်ပစ်ရမယ်။ ရုပ်မှာကပ်ငြိနေတဲ့
ဆန္ဒနဲ့ရာဂ စွန့်ရမယ်ဆိုရင် ဒီရုပ်ကိုပဲ အာဒိနဝ ရှာပြီးတော့
စိုက်ရှုရင် ဆန္ဒရာဂကွာသွားရင် အဲဒီအချိန် ရုပ်မှလွတ်တယ်
ခေါ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် နံကြားစူးဝင်နေတဲ့လုံ ဆွဲနုတ်ပြီး မျက်ခြောက်နဲ့
လုံပေါက်ကိုဆို့ တင်ပျဉ်ခွေ ထိုင်ပြီးတော့ သူ စီးဖြန်းတဲ့
ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနဖြစ်နေတဲ့၊ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာ
မျက်နှာလှဲပြီးတော့ သူ မူလရှုနေတဲ့ ဒီ နတုမှာကသုတ္တန်အရ
ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပဲ သူရှုပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ ဘုန်းကြီး
တို့ အဲဒီသုတ္တန်ကို ဟောပြီးသားဆိုတော့ ဒီလောက်ပဲထား။

နတုမှာကမိဒံ ရူပံ၊ တံ ဇဟယျာထ ဘိက္ခဝေါ—

ဆိုတဲ့ စကားအရ ဒီ ပီတမလ္လရဟန္တာကြီး ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့
နိဗ္ဗာန်ဝင်သလဲလို့ မေးရင် ဝေဒနာ မျက်နှာလှဲပြီးတော့
ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ နိဗ္ဗာန်ဝင်သွားတယ်။

အဲဒါက ဝေဒနာခွာပုံတမျိုး။ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ဝေဒနာကို
အနုပဿနာ အနေနဲ့ မရှုမှတ်မှု၍ ရုပ်တရားကို ရှုမှတ်ပြီးတော့
သွားတာဟာ ဝေဒနာကို အမနသိကာရလုပ်ပြီးတော့ ခာတာ။

သူ၏ ဝိပဿနာနယ်ထဲမှာ နော်။ ခုနက ဂေါဓိကမထေရ်က
စာနယ်ထဲမှာ။ တရား၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကတော့
အရဟတ္တဖိုလ်နယ်ထဲမှာ။ နယ်ချင်းတဖြေးဖြေးနဲ့ အောက်ကို
ဆင်းလာကြတယ်။ မတူကြဘူး။

ဒါ့ကြောင့် - ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း၊ ဝေဒနာ မျက်နှာလွှဲပြီး
တော့ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူခဲ့တဲ့ ဟောဒီ ပီတမလ္လမထေရ်သည်
ကိစ္စပြီးပြီဆိုတဲ့ အချိန် ပစပ်က အသံလေး ပေးလိုက်တယ်။

ချောင်းသံ ဟပ်ချိုးသံလေး ပေးလိုက်တော့ အနီးအနား
တောထဲ တောင်ထဲ လျှိုထဲ မြောင်ထဲမှာ တရားအားထုတ်နေတဲ့
ကိုယ်တော်တွေ အကုန်ထွက်လာကြတယ်။ ကတိကဝတ်ရှိတယ်
ကိုး။ အသံပေးရင် ထွက်လာစတမ်း၊ အသံမပေးရင် ငြိမ်ပြီးတော့
ဘယ်သူမှ အနှောင့်အယှက် မပေးပဲနဲ့ အားထုတ်ရမယ်။ အသံ
ပေးရင် အန္တရာယ်တွေလို့ပဲ လခရမယ်။

ဒါ့ကြောင့် ကိုယ်တော်တွေ စုပုံထွက်လာတော့ သောင်ပြင်
မှာ သွေးသံတွေ ရဲလို့ ဘေးနားမှာလဲ လုံကြီးချလို့ ကိုယ်ကြီးတွေ
တယ်။ ပြုစုရအောင်လာတဲ့ ကိုယ်တော်တွေ ဝိုင်းမိတဲ့အချိန်
ဟောဒီပီတမလ္လက သူရတဲ့ တရားကို ဥဒါန်းဂါထာ နှစ်ဂါထာ
ဖြင့် ကျူးပြီးတော့ အရှင်မြတ်တွေကို ဝမ်းမြောက်အောင် ပြော
သွားတယ်။

ဘာသိတံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌဿ၊ သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒိနော။
နတုမ္ပာကမိဒံ ရူပံ၊ တံ ဇဟေယျာထ ဘိက္ခဝေါ။

ဘိက္ခုဝေါ၊ ငါ၏ချစ်သား ဒို-ရဟန်းတော်များတို့။ ဣဒံ ရွပ်၊ ဤရုပ်တရားကြီးသည်။ တုမှုကံ၊ သင်ချစ်သားတို့ရဲ့။ နသန္တကံ၊ ကိုယ်ပိုင်တဲ့ ဥစ္စာမဟုတ်ပါ။ တံ၊ ထိုရုပ်တရားကြီးကို။ တုမှု၊ သင်ချစ်သားတို့သည်။ ဇဟေယျာထ၊ ပယ်ကြ စွန့်ကြ ကုန်တော့လော့။

ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဗဒ္ဒသေဋ္ဌဿ၊ ချီးမွမ်းအပ် သော သူတို့ထက် အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော သစ္စာလေးပါး သိမြင် ဘုရားရှင်သည်။ သဗ္ဗလောကဂ္ဂဝါဒိနော၊ အလုံးစုံသော လောကရဲ့ အမြတ်ဆုံးစကား ဟောကြားလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝါ) ဟောကြားလေ့ရှိပေသော ဘုရားရှင်သည်။ ဘာသိတံ၊ ကရုဏာရှေ့ထား ဖြောင့်အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ တော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပာဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇိတော နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါတိ။

(ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဥဒ္ဒေသဝါရကထာ ဝဏ္ဏနာ-၁၄၁)

သင်္ခါရာ၊ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဟု ခေါ်ဆိုရ တဲ့ သင်္ခါရဓမ္မတို့သည်။ အနိစ္စာဝတ၊ မြဲတဲ့သဘော မရှိကြလေ ကုန်စွတကား။ ဥပ္ပာဒဝယဓမ္မိနော၊ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နဲ့ နှိပ်စက် တဲ့ သဘော ရှိကြလေကုန်၏ တကား။

ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်ပြီး၍။ နိဗ္ဗဇ္ဇန္တိ၊ ကွယ်ပျောက်
ချုပ်ငြိမ်းကာ ရုပ်သိမ်းကြရလေကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက်နဲ့ နှိပ်စက်နေသော သင်္ခါရဓမ္မတို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်း
ရာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်သည်ကား။ သုခေါ၊ တကယ်ချမ်းသာစင်စစ်
ဖြစ်ပါပေတော့၏။

ဣတိ ဣမံ ဥဒါနံ၊ ဤဥဒါနံး ဂါထာကိုလဲပဲ။ ဥဒါနေသိ၊
ကောင်းစွာမသွေ ကျူးရင့်တော်မူခဲ့ရှာလေတော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

ပီတမလ္လမထေရိရံ၊ ဝေဒနာခွာတာကဟော့ ရုပ်ကိုရှုပြီးတော့
ဝေဒနာမျက်နှာလှဲပြီး သွားပါတယ်။ ဒါသု အထုပ္ပတ္တိတခုလုံးရဲ့
ကောက်နုတ်ချက်ပဲ။

သောဋ်ပြင်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတော့ သီတင်းသုံးတော်များက
သဂြိုဟ်လိုက်ကြဘယ်။ ကိုင်း—ပီတမလ္လဝတ္ထု ပြီးပစေ။ နောက်
တမျိုးပြောအုံးမယ်။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း

(၁) ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်တွေ

နောက်တမျိုးက ဘာတဲ့တုံးဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊
ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်တွေပဲ။ ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်
ကလဲ ဘယ်လိုလဲ။ သူကလဲ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ခွာတယ်။ သိပ်အံ့ဩ
စရာကောင်းတဲ့ အာဇာနည်စိတ်။ ဒီကိုယ်တော်ကလဲ—

“တောထဲသွားကြတုန်းက ကိုယ်တော်ဘယ်နှစ်ပါးလဲ”
“သုံးဆယ်ပါးဘုရား”

တနေ့ကျားဆွဲတာ တပါးတပါးနဲ့ ဥပုသ်နေ့ကျ သိမ်ထဲစည်း
ဝေးတော့ ဆယ့်ငါးပါး ကျန်တော့တယ်။

“ဆယ့်ငါးပါး ဘယ်ဆရာက”

“ကျားဆွဲခံရပါတယ်ဘုရား”

“ကျားဆွဲပြီ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဆယ့်ငါးပါးကျားဆွဲသွား။ ဥပုသ်နေ့ သိမ်ထဲ စည်းဝေးညီ
ညာဆောက်ရှိလာတဲ့ အချိန်။

မထေရ်ကြီးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က—

“ဟေ့ ဒို့တောထဲလာတုန်းက အပါးသုံးဆယ်။ ဘယ်နှယ်ကွာ
အခုဆယ့်ငါးပါး ကျန်တော့တယ်။ ဘယ်နှယ်ဖြစ်ကုန်တုံး”
ဆိုတော့ သီတင်းသုံးဖော်တွေက ပြောကြတယ်။

“တောထဲ တောင်ထဲဆိုတာ ကျားအန္တရာယ် အထူးရှိပါ
တယ်ဘုရား။ ကျားဆွဲတာနေမှာပါပဲ”

“ဟေ—ဒို့တောထဲလာတုန်း စောစောက ကတိကဝတ်ဟာ
အသံမပြုစတမ်း ဆိုထားတယ်။ ကံမ္ဘဉ္စာန်းအလုပ် အားထုတ်တာ
အနှောင့်အယှက် ဖြစ်မှာစိုးလို့၊ ဒီလို ကျားအန္တရာယ်ရှိရင် အဲဒီ
ကတိကဝတ်ကိုဖျက်၊ ပြင်ပအန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အသံ
ပြုသံကြားရင် ကူညီတို့လာရမယ်”

(၂) ကိုယ်တော်လေး ကျားစားခံရခြင်း

ဥပုသ်နေ့ အစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ်ချက်ချတယ်။ အဲ—ညလဲ ကျရာ တောထဲက ခြံတခု ခြံတခု၊ ဂူတခု ဂူတခုမှာ တပါးချင်း သွားအားထုတ်တယ်။ စားနေကျ ကျားပါး လာပြန်တပဲ၊ စားနေကျ ကျားပါးလာပြီးတော့ အငယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တော် ကို အဲဒီမှာ ဆွဲရော၊ ဆွဲတော့—

“အရှင်ဘုရားတို့၊ တပည့်တော်ကျားဆွဲလို့ ကယ်တော်မူကြ ပါ”

အကူအညီတောင်း၊ ကျန်တဲ့ ကိုယ်တော် တဆယ့်လေးပါး မီးပုံးတွေ တောင်ဝှေးတွေဆွဲပြီးတော့ တခါတဲ လျှိုတွေ မြောင် တွေက ထွက်လာကြတယ်။ ထွက်လာတော့ ဟောဒီမှာ ကျားက အငယ်ဆုံး ကိုယ်တော်လေး ကိုက်ချီပြီးတော့ ဒီဖက် တောင် စောင်းကနေ ဆင်းသွား။ ဟိုဖက် ချောက်ကမ်းပါးကြီးထဲကနေ ဖြတ်ပြီး ဟိုဖက် တောင်နံရံ တခါတဲဘက်သွား။

ညကြီးမှောင်မှောင်မှာ ချောက်တွေ တောတွေ ဖြတ်ပြီး တော့ ဒီဖက်က ကိုယ်တော်တွေ လိုက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ဘူး။ ဒီဖက် ကမ်းပါးကနေ လှမ်းပြီး အော်လိုက်ကြတယ်။

သပျူရိသ၊ သူတော်ကောင်း။ အမေ့ဟိ၊ ငါတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗံ ပြုဖယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့ပြီ။

ငါတို့ တတ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စမရှိတော့ဘူး။ ဒီဖက်က— ဝေဇ္ဇပေဌာနေ၊ ဤသို့သဘောရှိတဲ့ နေရာဌာနမျိုး၌။ ဘိက္ခုနံ၊ ဘုရားသားတော် အာဇာနည်ယောကျ်ားတို့ရဲ့။ ဝိသေသော

နာမ၊ အစွမ်းသတ္တိ မည်သည်ကို။ ပညာယတိ၊ ထင်းရှားစွာ သိစေရမယ်။

(ဒိဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဥဒ္ဒေသဝါရကထာ ဝဏ္ဏနာ-၃၄၀)

“ဒီနေရာမျိုးမှာ အာဇာနည်ယောကျ်ားတို့ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိ ဆိုတာ ပြရမှာပေါ့ဘုရား”

အားပေးရှာတယ်။ ဒီလိုအားပေးလိုက်တော့ ဟိုဘက်ကကျား ချီသွားတဲ့ ကိုယ်တော်က ကျောက်ဖျာကြီးပေါ်မှာ ပက်လက် ကလေး ဖြစ်နေပြီ။

ကျားကလဲ စားတော့မယ် ခြေရင်းကနေပြီးတော့။ ခေါင်း ရင်းကတော့ ကျားမစားဘူး။ ခေါင်းများ ကျားဘယ်တော့မှ မစားဘူး။ အမြီးက စစား၊ ခြေထောက်ကစစား။ တိရစ္ဆာန်တွေ စားရင်လဲ ခေါင်းပိုင်းကျရင် ကျားဟာ ချန်ထားတယ်။

ဘယ်စားမလဲဗျ။ အဲဒီကျားကိုက်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ဖြစ်၊ လူဖြစ်ဖြစ် မျက်လုံးကကြောက်အားလန့်အား နဲ့ ပြူးနေတာ။ အဲဒါကျားက ဒီမျက်လုံး မကြည့်ရဲဘူးတဲ့။ မှတ် ထား ဒို့ပရိသတ်၊ ကျားကိုက်ရင် မျက်လုံးတော့ နာနာပြူးထား။ အဲဒီတော့မှ ကျားထွက်ပြေးမယ် ဟုတ်ပြီလား။

ဒီတော့ ကျောက်ဖျာပြင်ပေါ်မှာ ပက်လက်ကလေး စင်းနေ တဲ့ ကိုယ်တော်လေးကို ကျားသည် ခြေဖျားက စားမလို့ ချောင်း နေတယ်။ ကိုယ်တော်လေး မလှုပ်နိုင်ဘူးနော်။ အသက်ကတော့ မသေသေးဘူး။

ဒီဘက်ကတော့ အလောနည်ယောက်ျားတွေ အစွမ်းပြမှု ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အားပေးရှာတယ် ဒီဘက်က။ ဒီတော့ ကိုယ်တော်လေးက ဘာလုပ်တုံးဆိုတော့ ကျားက ခြေဖျားကစပြီးတော့ တဖြေးဖြေးနဲ့ တဂျွတ်ဂျွတ်နဲ့ဝါးပြီ။ ဒီအချိန်မှာ ထိုကိုယ်တော်လေးက ဘာလုပ်တုံးဆိုရင်—

(၃) မူလကမ္မဋ္ဌာန်း လက်မလွတ်တဲ့ကိုယ်တော်လေး

ဝေဒနံ ဝိက္ခမေတ္တာ။

ဒါလဲ လာတယ်။

ဝေဒနံ၊ အဲဒီကျားစားခံရလို့ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိက ဒုက္ခဝေဒနာနှစ်ပါးကို။ ဝိက္ခမေတ္တာ၊ ခွာလိုက်၍။

ခြေဖျားကစပြီး ကျားကိုက်တဲ့ကိုယ်တော် ဝေဒနာခွာတာက ဘယ်နည်းလဲဆိုတာ နောက်တပုဒ်—

မူလကမ္မဋ္ဌာန်၊ မူလကမ္မဋ္ဌာန်ကို။ မနသိကဇရာန္တော၊ နှလုံးသွင်းခဲ့သည်ရှိခသ်။

ကျားစားခံရတဲ့ ဒဏ်ချက်ကို အာရုံမပြုပဲနဲ့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကြိတ်ပြီးတော့ ဆွဲထားတယ်။

“သုနည်းက တမျိုးဖြစ်မသွားဘူးလား”

“ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား”

မူလကမ္မဋ္ဌာန်း သူ့အားထုတ်နေတာ၊ ကျားမကိုက်ခင်က အားထုတ်နေတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယခုကျားစားနေတဲ့ အချိန်မှာလဲ မလွတ်အောင် ကြိတ်ပြီးတော့ ယူထားတယ်။

တကယ်ကို အဓိဝါသန ဝီရိယ အလွန်ရဲရင့်တဲ့ ဝီရိယ။ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမရဘူး။ အဲဒီလို ကြိတ်ပြီးတော့ တခါတဲ ဝီရိယနဲ့ ရဲရဲရင့်ရင့် ပြတ်ပြတ်သားသား ဝေဒနာ တွန်းလှန်ပြီးတော့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်း မလွတ်တမ်း အလုပ်လုပ်ပြီးတော့ သွားလိုက်တာ။

ယာဝဂေါပ္ပကာ ခါဒိတသမယေ။

ယာဝဂေါပ္ပကာ၊ ခြေဖမုက် နှစ်ဖက်တိုင်အောင်။ ခါဒိတသမယေ၊ ကျားစားပြီးသော အချိန်၌။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်တော်မူခဲ့လေ၏။

ခြေဖမိုးနှစ်ဖက် ကျားစားလို့ကုန်ပြီ။ ခြေဖမုက်စိရောက်ပြီဆို ကြပါစို့။ ခြေဖမိုးနှစ်ဖက် ကျားစားလို့ကုန်၊ ခြေဖမုက်စိလဲ ရောက်ရာ ဒီကိုယ်တော် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ရောက်ပြီ။

“ဝေဒနာနဲ့လား၊ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့လား”

“မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ပါဘုရား”

အဲဒါက မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝေဒနာခွာတာ၊ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

ဂေါဓိကက ဈာန်နဲ့ ဝေဒနာခွာတာ၊ ပီတမလ္လမထေရိက ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝေဒနာခွာတာ။ ဘုရား၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့က ဖလသမာပတ်နဲ့ ဝေဒနာခွာတာ ။

ကိုင်း— နောက်တဆင့်တက်။ ကျားကလဲ အထက်ကို တက်၍ တက်၍ စားနေတယ်။ ကိုယ်တော်လေးကလဲ ဆက်၍ ဆက်၍ အားထုတ်နေတယ်။

ယာဝဂေါပ္ပကာ ခါဒိတသမယေ။

ယာဝဇဏ္ဍကော၊ ဒူးနှစ်ဖက်တိုင်အောင်။ ခါဒိတသမယေ၊
ကျားစားပြီးသောကာလ၌။ သော၊ ထို ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်
တော်လေးသည်။ သကဒါဂါမိဖလေ၊ သကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ်၌။
ပတိဋ္ဌဟိ၊ ကောင်းစွာမသွေ တည်ခဲ့လေ၏။

ဒူးနှစ်ဖက် စားလို့လဲကုန်ရော သကဒါဂါမိဖြစ်ပြီ။ ကျားစား
ခံရလို့ ဖြစ်တာလား၊ ကျားမစားခင်ကထဲက သူ့ကမ္မဋ္ဌာန်းက
လုံးလောက်နေသလား။ ဒါကြည့်ရမယ်။

ဒီနေရာ ဘုန်းကြီး စဉ်းစားကြည့်တာကတော့။ ကျားသာ
လာပြီးတော့မချီရင် ဒီကိုယ်တော် ဒါလောက် ဝိပဿနာဉာဏ်
ထက်ချင်မှ ထက်မယ်။ ကျားလာကိုက်တဲ့ အချိန် ဝီရိယက သိပ်
သန်နေတာ ငါတော့ သေရတော့မှာ။ အပြင်းအထန်လုပ်မှဟဲ့
ဒီအချိန်။ အဲဒီလိုစိတ်ကို မွေးပေးလို့က်တယ်တဲ့။ ရဲရင့်တဲ့စိတ်တွေ
ဒီအချိန် ပိုတတ်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ တက်
လာတယ်။

ဒါကြောင့် ဒို့တရားနာပရိသတ်လဲပဲ ငါးရက်စခန်း ဆယ်ရက်
စခန်းကျရင် ကိုယ်က ကျားလေး ဘာလေး ဖမ်းထားအုံးမှ
ထင်တယ်။

“နို့မို့ရင် သူတို့ငိုက်လို့ချည်း နေတာပဲ ဟုတ်သား”

“မှန်ပါဘုရား”

“စုစု စုစုနဲ့ စကားချည်းပြောလို့နေတာပဲ၊ ကျားနဲ့သာ
ခြောက်ရရင် ဒီလူတွေ ခပ်မြန်မြန်ရဟန္တာဖြစ်မှာ”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဟောဒီ ကျားစားခံရတဲ့ကိုယ်တော်လို ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲ-မှန်ပါဘုရားဆိုတဲ့ ဒကာကြီး သတိထား။ စစ်ကိုင်း
တောင်လာရင် ကိုယ်က ကျားနဲ့ကို ဂူထဲလှောင်ထားလိုက်မယ်။
ဘာမှမဖြစ်ပဲနဲ့ ကျားစားလို့ သေသွားမယ်ထင်ပါရဲ့ ဒီလူကြည့်
ရတာ”

“ထွက်ပြေးမှာပါဘုရား”

“ထွက်ပြေး ဘယ်လွတ်မလဲ၊ လှောင်ပိတ်ထားမှာ ကိုယ်က။
ကိုင်း-ဘိုကိုယ်တော်လေး ဒူးနှစ်ဖက်ကုန်ပြီ။ ဘယ်ဆောက်သွား
ပြီလဲ”

“သကဒါဂါမ် ဆောက်သွားပါပြီဘုရား”

ဒူးနှစ်ဖက်ကုန်တော့ သကဒါဂါမ် ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

အဲဒီက ကျားကဝါးယင်းဝါးယင်းနဲ့—

ယာဝနာဘိယာ ခါဒိဘသမဃေ။

ယာဝနာဘိယာ၊ ချက်တိုင်အောင်။ ခါဒိဘသမဃေ၊
စားပြီးသောကာလ၌။ သော၊ ထိုကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်
လေးသည်။ အနာဂါမ်ဖလေ၊ အနာဂါမ်မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်၌။
ပဘိဋ္ဌဟိ၊ တည်သွားပါတယ်။

ချက်ဆောက်အောင် ကျားကစားလဲစားရော အနာဂါမ်တည်၊
ခန္ဓာကိုယ်တပိုင်းပဲရှိတော့တယ်။ ကျားက တဆင့်တဆင့်နဲ့ စား
ယင်းစားယင်းနဲ့ ဟဒယဝတ္ထု နှလုံးသားဝါးမလို့ ကြံနေပြီ။

နှလုံးသားဝါးပြီမှသာဆိုရင်တော့ ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ စိတ်စေတသိက်တွေ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေက ဒီနှလုံးသား မှီတာ။

ဒီကနေ့နောက် သိပ္ပံဆရာတွေလို ဆိုရင်တော့ စိတ်စေတသိက်တွေက ဦးနှောက်မှီတာ။ လည်ပင်းအထိ ကျားစားရင်လဲ ဒီလူ့အားထုတ်ရင် ဖြစ်သေးတယ်။ သိပ္ပံနည်းအရ ဟုတ်လား၊ ဗုဒ္ဓနည်းအရကတော့ နှလုံးသားစားရင် ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး။

“နှလုံးသားဆိုတာ ရင်ချိုင့် အလယ်တဲတဲ ရှိတယ်မဟုတ်လား။”

“ရှိပါတုရား။”

ဒီတော့ ဟဒဟဝတ္ထုရုပ် နှလုံးသားမစားသေးမိတဲ့—
ဟဒယရူပေ အခါဒိတေယေဝ။

ဟဒယရူပေ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် နှလုံးသားကို။ အခါဒိတေယေဝ၊ မစားသေးမိသာလျှင်။ သော၊ ထိုကိုယ်တော်လေးသည်။ သဟဇဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ အခြားဉာဏ်လေးပါးတို့နှင့် အတူတကွ။ အရဟတ္တံ၊ အာသဝေါကင်းကွာတဲ့ ရဟန္တာအဖြစ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ကောင်းစွာမသွေ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့ရှာလေ သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား။”

(၄) ကိုယ်တော်လေး ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း
ဒါပေမဲ့ အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့အချက်ကလေး။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပြီဆိုတဲ့အချိန် နှလုံးသားကို ကျားမစားသေးခင် သူကလဲ

ပရိနိဗ္ဗာန်မစံသေးပဲနဲ့ အဲဒီကြားထဲမှာ အချိန်လေး နဲ့နဲ့တော့ ရပုံ ပေါ်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဥဒါန်းဂါထာတွေ ရှုတ် သွားတာ ဒီဘက်ကမ်းက ကိုယ်တော်တွေကြားသတဲ့။

သီလဝါ ဝတသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ သုသမာဟိတော။
မုဟုတ္တံ ပမာဒမန္ဓာယ၊ ဗျဉ္ဇေနောရုဒ္ဓမာနသော။
ပဉ္စရသ္မိံ ဂဟေတွာန၊ သီလဿ ဥပရိ ကတော။
ကာမံ ခါဒတု မံ ဗျဉ္ဇော၊ ဘက္ခော ကာယော အမိတ္တာနံ။
ပဋိလဒ္ဓေ ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ မရဏံ ဟေဟိတိ ဘဒ္ဒကန္တိ။

သူ့ဥဒါန်းက နှစ်ဂါထာနဲ့ဘဝက်ရှိတယ်။ နားထောင်ကြည့် ရအောင်—

သီလဝါ ဝတသမ္ပန္နော၊ ပညဝါ သုသမာဟိတော။
အဟံ၊ ငါသည်။ သီလဝါ၊ သီလနဲ့လဲ ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။
ဝတသမ္ပန္နော၊ ဓူတင် အကျင့်နဲ့လဲ ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။
ပညဝါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ လောကုတ္တရာဉာဏ်ပညာနဲ့လဲ ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။ သုသမာဟိတော၊ ကောင်းစွာတည်ငြိမ် တဲ့ သမာဓိနဲ့လဲ ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။

“ကိုယ်တော်လေးမှာ ဘာလိုသေးသလဲ”
“ပြည့်စုံပါတယ်ဘုရား”

သီလရယ်၊ သမာဓိရယ်၊ ပညာရယ်၊ ဓူတင်ရယ် အကုန် စုံအောင် ကျင့်ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာဖြစ်တုံးဆိုတော့—

မုဟုတ္တံ ပမာဒမန္ဓာယ၊ ဗျဉ္ဇေနောရုဒ္ဓမာနသော။
သတိပဋ္ဌာန်-၁၉

မဟုတ်၊ တခဏကလေးမျှ၊ ပမာဒံ၊ ငိုက်မျဉ်းမှုကို၊ အနွာယ၊ အကြောင်းပြုပြီးတော့။ ဗျဇ္ဇေန၊ ကျားသည်။ သြရုဒ္ဓမာနသော၊ သမာဓိပျက်အောင် နှိပ်စက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနက် လင်းအားကြီးပိုင်းကျတော့ တညလုံး ထိုင်ထားတာနဲ့ နဲ့နဲ့လေး မွေးက နဲ့ဆိုပြီးတော့ ငိုက်သွားတယ်။ သီလသမာဓိ ပညာစ ဓူတင်အကျင့် ဒီလောက်ကောင်းတဲ့ ကိုယ်တော် လင်းအားကြီး ကျ နဲ့နဲ့တော့ ငိုက်သေးတယ်။

“ဒို့ တရားနာ ပရိသတ်ကတော့ တရားနာယင်းတောင် ငိုက် သေးတယ်။ ဟုတ်လား”

“မူနပါဘုရား”

“နှစ်နာရီလောက်ကလေး ထိုင်ရတာတောင်မှ ငိုက်သေး တာ။ ဒီအထဲ ကျားသာရှိရင်တော့ ဒီလူတွေကုန်မယ်”

“မူနပါဘုရား”

“ဘုန်းကြီးတို့များဖြင့်ရင် ငိုက်ဘို့မပြောနဲ့ တမင်တကာ အိပ် ဘို့အချိန်တောင် မနဲ့ရှာနေရတယ်။ ဒီကနေ့ဆို အခု ပလ္လင်ပေ ၇ ရောက်တဲ့အထိ အဲဒါ ငါ့ ကြိမ်ရှိပြီ ဟောရတာ။ ကိုင်း-ဘယ်နှယ် လုပ် သွားငိုက်မလဲ။ သူတို့ဖြင့် တရားနာယင်းနဲ့ ငိုက်လို့ငိုက်၊ စကား ပြောလို့ပြော၊ ဟုတ်လား”

“မူနပါဘုရား”

“မှတ်သား နောက်နှစ် တရားပွဲကျရင် ကိုယ် ကျားယူလာခဲ့ မယ်နော်”

“ ”

“တရားရစေချင်လို့ပါ”

“မှန်ပါဘုရား”

“ခြေမျက်စိလောက်ကုန်ရင် ဆောတာပန် ဖြစ်မယ်မဟုတ်လား၊ အစားသာခံလိုက်ကြ၊ ကိစ္စမရှိဘူး၊ ကိုယ်တပိုင်းလေစက် ကျန်ရှိရင် အနာဂါမ်ကိုဗျ။ ကိစ္စမရှိဘူး။ ဒုကာဦးအောင်ကြီး ပဲ တိုက်ရမယ် ကျားနဲ့”

“မှန်ပါဘုရား”

မဟုတ်တံ၊ တဓဏကလေးမျှ။ ပမာဒံ၊ ငိုက်မျဉ်းမူကို။ အနွာယ၊ အကြောင်းပြုပြီးတော့။ ဗျဇ္ဈော၊ ကျားသည်။ ဩရုဒ္ဓမာနသော၊ သမာဓိပျက်အောင် နှိပ်စက်အပ်သည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။

“ဓဏကလေး ငိုက်မိတဲ့အတွက်ကြောင့် သူ့ကျားချီသွားတာတဲ့၊ သူပြောသွားတာ”

“မှန်ပါဘုရား”

ပဉ္စရသ္မိံ ဂဟေတွာန၊ သိလာယ ဥပရိ ကတော။

ပဉ္စရသ္မိံ၊ ခန္ဓာကိုယ်၌။ ဗျဇ္ဈော၊ ကျားသည်။ ဂဟေတွာန၊ ကိုက်ချီပြီးတော့။ သိလာယ၊ ကျောက်ဖျာအပြင်ရဲ့။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ကတော၊ တင်ထားလေပြီ။

သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ကျားက ဒီကျောက်ဖျာကြီးပေါ် တင်ထားပါပြီလို့ လှမ်းအော်တယ်။

ကာမံ ခါဒတု မံ ဗျဇ္ဈေါ၊ ဘက္ခော ကာယော အမိတ္တာနံ။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဗျဇ္ဈေါ၊ ကျားသည်။ ကာမံခါဒတု၊ အလိုရှိတိုင်း စားချင်သလောက် စားပါစေတော့။

“စွန့်လိုက်တယ်၊ အသက်နဲ့ခန္ဓာ စွန့်ပြီးပြီနော်။ လူပြီးပြီ
နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဘကျော ကာယော အမိတ္တာနံ။

အယံကာယော၊ ဤငါ့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်။ အမိတ္တာနံ၊
အဲဒီလို ကျားအစရှိတဲ့ ရန်သူတို့ရဲ့။ ဘကျော၊ အစာဖြစ်၏။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ကျားအစရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ အစာ
ပဲ သူ့အစာ သူစားတာပဲ။ စားချင်သပဆို ကြိုက်သလောက်
စားပါစေတဲ့။ ဒို့တရားနာ ပရိသတ်ကျတော့ ခြင်္သေ့ကိုက်တောင်
တဖြတ်ဖြတ်ရိုက်တယ်။ သူ့အစာမို့လို့ သူစားတာ စားပါစေ
မရိုက်ကြနဲ့။

ဘုန်းကြီးတို့ ပြည် နိဗ္ဗိန္ဒတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့
ခြင်္သေ့ကိုက်ချင်တိုင်းကိုက်၊ ဒီအတိုင်းကြည့်နေတယ် မလုပ်ရဘူးတဲ့။
ဘုန်းကြီးသွားဖူးတဲ့ ဆရာတော်ကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်
တနှစ်တခါကလောက် အမြဲဘမ်းဆောက်တယ်။

သွားဆောက်ဖူးလို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့ ထိုင်စကားပြော။
ဆရာတော်ကြီးက ကုလားထိုင်ပေါ်က၊ ကိုယ်ကခြေရင်းကထိုင်၊
ယပ်တောင်လေးနဲ့ ခြင်္သေ့အလွန်ပေါ့။ သက်နှီးလွတ်နေတဲ့ ခြေ
ထောက်နေရာတွေ အကုန်လုံး ခြင်္သေ့ဟာ မဲနေအောင် ကိုက်
နေတယ်။

ကိုယ်အမြင်မကောင်းတာနဲ့ ယပ်တောင်လေးနဲ့ လှမ်းလှမ်း
ယပ်တော့ တားထားတယ်။

“ငါ့ရှင်၊ မလုပ်ပါနဲ့ကွာ၊ သူတို့အစာ သူတို့စားတာ စားပါစေ”

ကိုင်း — သတ္တဝါလေးတွေ တိုရုစ္ဆာန်ဘုံသား လေးတွေ အပါယ်ဘုံသားလေးတွေ မဟုတ်လား။ “တိုရုစ္ဆာန်ဘုံသားလေးတွေ အစာရေစာငတ်မှုတ်လှန်းလို့ အစာလေးစားချင်လို့ လာပါတယ် မင်းတို့က မစားနဲ့ဆို မောင်းပစ်တယ်။ မောင်းပစ်ရုံတွင် မဟုတ်သေးဘူး အဲဒီသတ္တဝါတွေသေအောင် သတ်အုံးမယ်လို့ ဆေးဝါးမျိုးစုံနဲ့ သတ်ပစ်သေးတယ်ဆိုတော့ တော်တော် မတရားဘူးကွ” တဲ့။

“စားပါစေကွာ—ငါ့ခန္ဓာတော့လူမယ်” —

ဆိုပြီး ဆရာတော်ကြီး ဒီအတိုင်းထား။ ခြေထောက်တွေ ခြင်္တေ့ကိုက်လို့ ခြေဖမိုးတွေကို ယောင်လို့။ သွားတိုင်းဒီအတိုင်းတွေရတယ်။ အခုတော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မရှိတော့ဘူး။ ဘဝပြောင်းသွားပြီနော်။

အေး—ဒါကြောင့်—

ဘက္ခော ကာယော အမိတ္တာနံ၊

အယံကာယော၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်။ အမိတ္တာနံ၊ ရန်သူတို့ရဲ့၊ ဘက္ခော၊ အစာဖြစ်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားမရပဲနဲ့တော့ ကျားစားသည်ဖြစ်စေ၊ မစားသည်ဖြစ်စေ သေရကျိုးလဲ မနပ်၊ နေရကျိုးလဲ မနပ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားရပြီးတော့ သေရတခမြိတ်တယ်၊ ကျားစားချင်စားပါစေ၊

၂၆၇ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

ကမ္မဋ္ဌာန်၊ မရပဲနဲ့သာဆိုရင်တော့ နေရလဲမမြတ်ဘူး၊ သေရလဲ မမြတ်ဘူးတဲ့။

ဒါကြောင့်—

ပဋိလဒ္ဓေ ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ မုရဏံ ဟေဟိတိ ဘဒ္ဒကန္တိ။

ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်သည်။ ပဋိလဒ္ဓေ၊ ရမ္မသဒလျှင်။ မရဏံ၊ သေရခြင်းသည်။ ဘဒ္ဒကံ၊ သေကျိုးနပ်သည်။ ဟေဟိတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဣတိ ဣမံ ဥဒါနံ၊ ဤဥဒါနံဂါထာကို။ ဥဒါနေသိ၊ ဇောခင်းစွာမသွေ ကျူးရင့်တော်မူခဲ့ရှာလေသတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သဒဓုပါဘုရား”

ဗျဿဘက္ခဝတ္ထု၊ ကျားစားခံရတဲ့ အရှင်သူမြတ် ဝေဒနာခွာ ဆိုတာ မူလကမ္မဋ္ဌာန်နဲ့ ခွာတယ်။ ဝေဒနာနှလုံး မသွင်းမူ၍ မူလ ကမ္မဋ္ဌာန်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်သွားတယ်နော်။

သီလဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း

(၁) မဟာတိဿမထေရ်

ကိုင်း—နောက် တဝတ္ထု လူအများ သိတယ်။ ထပ်ပဲ ပြော မယ်။ တိဿမထေရ်ကြီး ဝတ္ထု။

“မဟာတိဿ မဟုတ်လား”

“မန်ပါဘဏး”

စူဠထိဿနံ မဟာတိဿ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် အိမ်ရာ တည်
ထောင် လှူဘောင်မှာ ပစ္စည်းကတယ်ပေါ့။ အစ်ကိုကြီးက ပစ္စည်း
တွေ စွန့်ပြီးတော့ တောထွက်။ ရဟန်းတရားအားထုတ်။ ညီဘွဲ့
ပစ္စည်းတွေ ဆက်လုပ်ခံခဲ့တယ်။

ညီလေးရဲ့လက်ထဲ ကျန်ခဲ့တဲ့ပစ္စည်းတွေ ခယ်မက ကြည့်ကြည့်
ပြီးတော့ စဉ်းစား။ တောရဆေးကပ်တည်နေတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီး
လူထွက်ပြီး အိမ်များပြန်လာရင်တော့ ဒီပစ္စည်းတွေ သူတို့ညီ
အစ်ကိုနှစ်ယောက် ခွဲကြလိမ့်မယ်။ ဒီပစ္စည်းတွေ ငါတယောက်တဲ
ဆက်လုပ်ပိုင်အောင် ကြံမယ်တဲ့။ ခယ်မလေးက။

လူဆိုးငါးရာ ပိုက်ဆံပေးပြီးတော့ တောထဲလှုတ်လိုက်တယ်။
“သွား—တောကျောင်းနေတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီး သတ်လိုက်ပါ”
“ပိုက်ဆံများ ကြောက်စရာကောင်းပုံနော်”
“မှန်ပါ့ဘုရား”

အေး—မြေပွေးခါးပိုက်ပိုက်ထားတာနဲ့ အလွန် တူသတဲ့။
တောကျောင်းနေတဲ့ မထေရ်ကြီး သတ်ချေဆိုတော့ လူဆိုး
ငါးရာ ငွေငါးရာယူပြီးတော့ တောထဲသွားကြတယ်။ သတ်ပြီး
လို့ တယောက် ငွေတကျပ်ပဲ ရမယ်။
“ငွေတကျပ်နဲ့ လူသတ်တယ်ဆိုတာ ရှေးကလဲ ရှိပါတယ်”
“မှန်ပါ့ဘုရား”

တောကျောင်းသွားဝိုင်းရော။ ဝိုင်းတဲ့အချိန်မှာ မဟာတိဿ
ကိုယ်တော်ကြီးက—
“ဟေ့—မင်းတို့ ငါ့ကို ဘာဖြစ်လို့ ဝိုင်းကြတာတုံးကွာ”

“အရှင်ဘုရား ခယ်မလေးဆီက တပည့်တော်တို့က ငွေငါးရာ ယူလာပါတယ်။ အရှင်ဘုရားရဲ့ ခယ်မလေးက မှာလိုက်တယ်။ ကိုယ်တော်ကြီး သတ်ရမယ်လို့ ဆိုပါတယ်”

ဝိုင်းထားပြီးပြီ။ လူငါးရာတောင် ဘယ်ပြေးနိုင်မလဲ။ ဒီတော့ မထေရ်ကြီးက—

“ငါ့ကွာ တညတာလောက် မင်းတို့ အသက်ချမ်းသာခွင့် မပေးနိုင်ဘူးလား။ မိုးလင်းရင် မင်းတို့ သဘောအတိုင်း”

“အရှင်ဘုရား ပြေးမလို့ ဒါလည်ဆယ်တာ ဖြစ်လိမ့်မယ်”

“ငါမပြေးပါဘူးကွာ၊ မင်းတို့ကို ရဲရဲချင့်ချင့် ငါအာမခံပါတယ်”

“အရှင်ဘုရား တပါးတဲနေတဲ့သူက အရှင်ဘုရား မပြေးဘူးလို့ ဘယ်လိုပဲ ပြောပြော ကိုယ်တော့နောက်က အာမခံမရှိဘူး”

အဲဒီလိုလဲ ပြောလိုက်ရာ မဟာတိဿ ကိုယ်တော်ကြီးက—

အဇ္ဇေကရတ္တိံ ဇီဝိတံ ဒေထာတိ။

(မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန် ၂၃၀)

ဥပါသကာ၊ ဒါယကာအပေါင်းတို့။ အဇ္ဇေ၊ ယနေ့။ ကောရတ္တိံ၊ တညတာလောက်။ မေ၊ ငါ့အား။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ဒေထ၊ ပေးကြကုန်တော့လော့။

ဒီတညတာလောက် ငါ့ကို အသက်ချမ်းသာခွင့် ပေးကြစမ်းပါ။

တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ ပါဠိဘောဂံ၊ မပြေးနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အာ
မခံသက်သေကို။ ဒဿာမိ၊ ပေး ပေးအံ့၊ ပြုပေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဝတုာ၊ ပြောဆိုပြီးတော့မှ။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ပါသကံ၊
ကျောက်တုံးကို။ ဂဟေတုာ၊ ကောက်ချိပြီးတော့။ အတ္တနော၊
မိမိ၏။ ဒေဉ္စရဉ္စ၊ ပေါင်ရိုးနှစ်ဖက်တို့ကို။ ဘိန္ဒတုာ၊ ချိုးဖျက်တော်
မူခဲပြီးတော့မှ။

ပေါင်နှစ်ဖက် ချိုးလိုက်တယ်။ ကျောက်တုံးကြီး ကောက်ယူ
ပြီးတော့ အောက်က ကျောက်တုံးတခုခံ၊ အပေါ်က ကျောက်တုံး
နှုတ် ထုခွေပြီးတော့ ချိုးလိုက်တယ်။

ဝေဒနာ ရှုဘို့လို့ဆိုပြီးတော့ ချိုးတာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဘာ
အတွက်ပါလဲလို့ မေးရင် မပြေးနိုင်ကြောင်း သက်သေပြတာ။

“ပါဠိဘောဂံ ဒဿာမိ ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒါများ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်က တလွဲအဓိပ္ပာယ်
ကောက်ပြီးတော့ ဝေဒနာ ရှုရအောင်ဆိုပြီးတော့ ပေါင်များ
မချိုးကြနဲ့အံ့နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“တော်တော် ကြာကျတော့ ပေါင်ကျိုးတာ အဖတ်တင်၊
ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲမထင်၊ ဒုက္ခများကုန်မယ်။ ရိပ်သာက ထွက်
အကုန်အကျိုးချည်း ထွက်လာမယ်။ ဟုတ်လား”

“မှန်ပါဘုရား”

မထေရ်ကြီးတော့ ကျိုးရှာပြီ။ ဘာကြောင့်လဲ။ အာမခံမပေး
နိုင်ကြောင်း သက်သေထူတာ၊ ဒီတော့မှ လူဆိုးတွေက ယုံသွား

၂၉၈ လဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ၏

တယ်။ သူမပြေးနိုင်တော့ဘူး၊ မီးလေးဘာလေး လှုံ့ပြီးတော့
စောင့်နေကြတယ်။

မဟာတိဿမထေရ်ကြီး အဲဒီမှာ အလုပ်စတယ်။ ဘယ်က
စသလဲဆိုတာ ကြည့်ရအောင်—

ထေရဿ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ။

(မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်-၂၃၈)

အဲဒါက ဘယ်မှာတုံးဆိုလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီးတို့ ဒီဃနိကာယ်
အဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ-၃၃၉နဲ့ မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသ
အဋ္ဌကထာ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အဖွင့်မှာလဲ ဒါနဲ့ ထပ်တူပဲ
ပါတယ်။ နှစ်နေရာပါတယ်။

ဝေဒနာခွာခြင်း

(၂) မဟာတိဿ-သီလဆင်ခြင်၍ ဝေဒနာခွာခြင်း

ထေရဿ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သီလံ ပစ္စဝေက္ခတော ပရိသုဒ္ဓ
သီလံ နိဿာယ ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

ပထမတပိုဒ်—

ထေရဿ၊ မဟာတိဿ ကိုယ်တော်ကြီးရဲ့။ ဝေဒနံ၊ ကာယိက
ဒုက္ခဆိုတဲ့ ပေါင်းကျိုးနေတဲ့ ဒီဝေဒနာကြီးကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊
ခွာလိုက်၍။

“ဝိက္ခမ္ဘေတွာနဲ့ချည်း လာတယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဝိက္ခမ္ဘော၊ ခွာလိက်၍။
ဘာကို ဆင်ခြင်တုံးဆိုရင်—
သီလံ ပစ္စဝေက္ခတော၊
သီလကို ဆင်ခြင်တယ်။
“ဘာဆင်ခြင်လဲ”

“သီလကို ဆင်ခြင်ပါတယ်ဘုရား”
“ဝေဒနာဆင်ခြင်သလား။ သီလဆင်ခြင်သလား”
“သီလကို ဆင်ခြင်ပါတယ်ဘုရား”

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘော သီလံ ပစ္စဝေက္ခတော။

ဒါက အဋ္ဌကထာကား—

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘော၊ ဝေဒနာခွာလိက်၍။ သီလံ၊ သီလကို။
ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။

ဒါကို— ဋီကာရဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်ကို ဘုန်းကြီးတို့ ထပ်ပြီးတော့
ရွတ်စမ်းပါရစေ၊ ဘာပြောတုံးဆိုလို့ရှိရင်—

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘောတိ ဥရုဋ္ဌိဘေဒပစ္စယံ ဒုက္ခဝေဒနံ
အမနသိကာရေန ဝိနောဒေတွာ။

ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘောတိ၊ ဝေဒနာ ခွာတယ်ဆိုတဲ့ သဘောဟာ။
ဥရုဋ္ဌိဘေဒပစ္စယံ၊ ပေါင်အရိုးကျိုးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာ
သော။ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ကာယိက ဒုက္ခဆိုတဲ့ အဲဒီ ဝေဒနာတွေကို။
အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘော၊
ခွာ၍။ ဝိနောဒေတွာ၊ ဖျောက်၍။

ပေါင်းကျိုးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို အမနသိကာရဖြင့် နှလုံးမသွင်းပါဘူးတဲ့၊ ဒါကို ဋီကာစာမုက် နှာ ၂၇၃-မှာ လာတယ်။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ မူလပဏ္ဏာစသ ဋီကာလဲအတူတူပဲ၊ ဒီအတိုင်း တထပ်တဲလာတယ်။

“အမနသိကာရ-နှလုံးမသွင်းပါဘူးဆိုတဲ့ စကားကို ဝေဒ နှာ ရှုတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မပြောနိုင်ဘူး”

“မပြောနိုင်ပါဘုရား”

“ဝေဒနှာ နှပဿနှာ မရှိဘူးလို့ ငြင်းနေတာမဟုတ်ဘူးနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဝေဒနှာ နှပဿနှာ ဘုန်းကြီးတို့ ဟောပြီးပါပြီ”

“မှန်ပါဘုရား”

အမနသိကာရရော၊ နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘေ တွာ၊ ခွာလိုက်၍။

ဝေဒနှာ နှလုံးမသွင်းပဲနဲ့ ခွာလိုက်ပြီးတော့ ဘာနှလုံးသွင်း သလဲ။

သီလံ၊ သီလကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်တော် မှဲ့ခဲ့သည်ရှိ သော်။ ပရိသုဒ္ဓသီလံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ နေတဲ့ သီလကို။ နိဿာ ယ၊ အမှီရ၍။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ။ သီလဂုဏ် အာရုံပြုလို့ နှစ်သက် ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ ပီတိသောမနဿတောဟာ။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေ၏။

“တိဿမထေရ်ကြီး ဒေါမနဿလာ သောမနဿဇာ”

“သောမနဿပါဘုရား”

“ဝေဒနာရှုလို့ရတဲ့ သောမနဿလား၊ သို့မဟုတ် သီလဆင်ခြင်လို့ ရတဲ့ သောမနဿလား”

“သီလဆင်ခြင်လို့ရတဲ့ သောမနဿပါဘုရား”

“သီလအထင်မသေးနဲ့ ဒီအချိန် သီလသာမရှိရင် ဒေါမနဿထဲ ကျသွားရင်အခက်၊ ဒေါမနဿနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ရင် အဲဒါ မြုပ်ပြီ”

“မုန်ပါဘုရား”

“သီလ ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် သီလ ဆင်ခြင်လိုက်တော့ ဒုက္ခဝေဒနာကို မျက်နှာလွှဲပြီးတော့ သောမနဿ ဝေဒနာကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒါကို ဘယ်နှယ်လုပ် ဒုက္ခဝေဒနာ ရှုတယ်လို့ ပြောနိုင်ပါ့မလဲ”

“မပြောနိုင်ပါဘုရား”

သီလဆင်ခြင်လို့ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်ပါပြီလို့ အဋ္ဌကထာနဲ့ ဋီကာက ပြောထားတာ။ ဒုက္ခဝေဒနာရှုတယ်လို့ ဒီနေရာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ယူလို့ ရကိုမရဘူး။

ပီတိပါမောဇ္ဇာ၊ နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ ပီတိပါမောဇ္ဇာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊ ဖြစ်ပေါ်တော်မူခဲ့လေ၏။

“ဒီကနေ့ ဘုန်းကြီးဟောတဲ့ ဟောချက်က စိစစ်တဲ့သဘော၊ သုတေသနသဘောနဲ့ ဟောတဲ့နည်းပါနော်”

“မုန်ပါဘုရား”

“ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ငန်းထဲကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်များ ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ငါတို့ ဘယ်လိုသွားရင် ကောင်းမယ်ဆိုတဲ့ နည်းများလဲပဲ ဒီအထဲက ရသွားမယ်”

“မုန်ပါဘုရား”

“ဝိပဿနာရှုနည်းကို တိုက်ရိုက်ဟောနေတာထော့ မဟုတ်ဘူး”

“မုန်ပါဘုရား”

ပုရိသုဒ္ဓသီလံ၊ သန္တရုင်းစင်ကြယ်တဲ့ သီလကို။ နိဿယ၊ အမှီရ၍။ ပီတိပါမေးဇွဲ၊ နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဆိုတဲ့ ပီတိပါမေးဇွဲတွေဟာ။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။

ပေါင်ကျိုးတာကို ကြည့်ရင်တော့ ဒုက္ခပဲ။ ယခု သီလကို ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိသောမနဿတောင် ဖြစ်လာတယ်။

ဒါဖြင့် ဘယ်ဝေဒနာပျောက်လို့ ဘယ်ဝေဒနာဆုတ်သလဲ လို့ မေးရင် ဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်၍ သုခဝေဒနာ ဆုတ်ပါတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို သုခဝေဒနာနဲ့ ခွာဘယ်လို့ ပြောနိုင်တယ်။

ဒီသုခဝေဒနာ ဘယ်ကရသလဲ၊ သီလဆင်းခြင်းလို့ ရတယ်။

“အဲဒါ မှတ်ချက်ပဲ ဟုတ်လား”

“မုန်ပါဘုရား”

“ဒုက္ခဝေဒနာကို အခွယ်လိုက်ပြီ ခွာလိုက်ပြီ၊ မထေရ်ကြီး စိတ်ဆင်းရဲသေးသလား”

“မဆင်းရဲဘဲပါဘုရား”

“ဝမ်းမြောက်လို့ စိတ်ထဲ ကြည့်ပြီးတော့ ဆေးနေတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ကွာသွားပြီနော်”

“ကွာသွားပါပြီဘုရား”

“ပီတိသောမနဿတွေ့ လွမ်းလို့ အေးချမ်းတဲ့ သုခသဘော
လေး ဒီမှာရောက်တယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။

သုခိနော၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တံ၊
စိတ်သည်။ သမာဓိယတိ၊ တည်ငြိမ်၏။

သုခဝေဒနာက သမာဓိကို အထောက်အပံ့ ပေးတယ်။ ဒုက္ခ
ဝေဒနာက သမာဓိကို ပျက်စီးစေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့—

ပရိသုဒ္ဓသီလံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တဲ့သီလကို၊ နိဿယ၊ အမှီ
ရ၍။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ နှစ်သက်ခြင်း စမ်းမြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ ပီတိ
ပါမောဇ္ဇသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ဘော်မှုခွဲလေ၏။

စိတ်ထဲကြည်လို့ အေးလာတဲ့အချိန်ကျတော့ တည်ငြိမ်မှုလဲ
ရတယ်။ အဲဒီတော့မှ တိဿမှထေရ်ကြီး ဝိပဿနစကားပြီ။

“ဟုတ်ပြီလား”

“မှန်ပါဘုရား”

တတော အနုက္ခမန ဝိပဿနံ ဝစုန္နော တိယာ
မရတ္တိံ။

တတော၊ ထို့နောက်မှ။ ဝိပဿနံ၊ ဝိပဿနာ တရားကို။
တိယာမရတ္တိံ၊ ညဉ့်သုံးယံတို့ ကာလပတ်လုံး။ ဝစုန္နော၊ ပွား
များ ကြီးတုတ် ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ အနုက္ခမနော၊

အရုဏ်တက်တဲ့ကာလ၌။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊
ဆောင်းစွာမသွေ ရောက်တော်မူခဲ့လေ၏။

ညဉ့်သုံးယံဘို့ပတ်လုံး ဝိပဿနာ အားထုတ်၊ အရုဏ်လဲ တက်
ရော ကိုယ်တော်ကြီး ရဟန္တာဖြစ်တယ်။

ဘာကမ္မဋ္ဌာန်းလဲလို့ မေးရင် ဒုက္ခဝေဒနာရှုတဲ့ ဝေဒနာ
ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဒုက္ခဝေဒနာကို သုခဝေဒနာနဲ့အစား
ထိုးပြီးတော့ ပယ်ထားပြီး၊ ခွာထားပြီး။ သောမနဿဖြစ်တဲ့
အချိန်မှာ တည်ငြိမ်တဲ့စိတ်ကိုရလို့ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းပြန်နိုင်ပြီးတော့
မထေရ်ကြီး အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက်တယ်။

“ဟုတ်ပြီလား”

“ဟုတ်ပါကယ်ဘုရား”

ဒါကို ဘုန်းကြီးတို့ဋီကာဆရာတော်ကရှင်းရှင်းကလေး ပြော
တယ်။

ထေရဿ၊ မထေရ်ကြီးရဲ့။ သီလံ၊ သီလကို။ ပစ္စဝေက္ခတော၊
ဆင်ခြင်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။ ပရိသုဒ္ဓသီလံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်
တဲ့သီလကို။ နိဿာယ၊ အမှီရ၍။ ဥဋ္ဌာရံ၊ ကြီးကျယ်များမြတ်လှစွာ
သော။ ပီတိပါမောဇ္ဇံ။ နှစ်သက်ခြင်းဝမ်းမြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ ပီတိ
ပါမောဇ္ဇာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ပေါ်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်၊ ဥရု
ဋ္ဌိဘေဒပစ္စယံ၊ ပေါင်ရိုးကျိုးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာသော၊
တံ ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကြီးကို။ ဝိက္ခမ္ဘေသိ၊ ကောင်းစွာ
မသွေ ပယ်ခွာတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

အရုဏ်လဲတက်ရော မထေရ်ကြီးရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဥဒါန်းနှစ်ဂါ
ထာဆိုသွားသေးတယ်။ အနီးအနား ဒီဥဒါန်းနာကြားသူတွေက
ဘယ်သူတွေလဲလို့ မေးရင် သူ့ သတ်ရအောင်လဲတဲ့ လူဆိုတဲ့
သူကျူးသွားတဲ့ ဥဒါန်း နားထောင်ကြည့်ကြ။

- (၁) ဥဘော ပါဒါနိ ဘိန္ဒိတော၊ သညပေဿာမိ ဝေဝါ အဟံ။
အဋ္ဌိယာမိ ဟရာယာမိ၊ သရာဂမရဏံ အဟံ။
- (၂) ဝေဝါ ဝိန္တယိတောန၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသံ။
သမ္ပတ္တေ အရုဏဂ္ဂမ္ပိ၊ အရဟတ္တမပါပုဏ်န္တိ။

ဥပါသကာ၊ ဒါယကာအပေါင်းတို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဥဘော
ပါဒါနိ၊ ဟောဒီပေါင်နှစ်ဖက်တို့ကို။ ဘိန္ဒိတော၊ ချီးဖျက်ခဲ့၍။
ဝေဝါ၊ သင်တို့အား။ ပါဋိဘောဂံ၊ မပြေးနိုင်ကြောင်း သက်သေ
သာဓကကောင်းကို။ သညပေဿာမိ၊ ငါပြုခဲ့ပါမယ်။

အဟံ၊ ငါသည်။ သရာဂမရဏံ၊ ကိလေသာ ရာဂ တဏှာ
လောဘတွေနဲ့ သေရမာကို။ အဋ္ဌိယာမိ၊ ရှက်လှပါ၏။ ဟရာ
ယာမိ၊ ငြီးငွေ့လှပါ၏။

ကိလေသာ ရာဂတဏှာ လောဘနဲ့ သေရမှာ ရှက်လွန်းလို့တဲ့
မထေရ်ကြီး ပြောသွားတဲ့ စကား။

ဝေဝါ ဤသို့။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိန္တယိတောန၊ ကြစည်ပြီး၍။
ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဝိပဿိသံ၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ရုမုတ်တော်မူခဲ့သည်ရှိသော်။

ဝိပဿန္နော၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းကြီးကုတ် အားထုတ်
မှုကို မူလကမ္မဋ္ဌာန်း လက်ကိုင်ထား၍ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်
ရှိသော်။

သမ္ပတ္တိ အရုဏဂ္ဂမ္ဘိ၊ အရုဏ်တက် တဲကာလမူ။ အဟံ၊ ငါသည်။
အရဟတ္တံ၊ အာသဝေ၊ ကင်းကွင်းတဲ ရဟန္တာရုံအဖြစ်သို့။ ပါပုဏိ၊
ကောင်းစွာမသွေ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့လေ၏။

ဣတိ ဣမံ ဥဒါနံ၊ ဤဥဒါန်း နှစ်ဂါထာကို။ ဥဒါနေသိ၊
ကောင်းစွာမသွေ ကျူးရင့်တော်မူခဲ့ရှာလေသတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါ ဘုရား”

တိဿမထေရ်ကြီး ဝေဒနာခွာတာက သီလဆင်ခြင်ပြီးတော့
ဝေဒနာခွာတယ်။ ဟို-ဘုရားနဲ့ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်
တို့က စပြီးတော့ တိဿမထေရ်ကြီး အထိ ကြည့်လိုက်စမ်း။
ဘုရား၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့က အရဟတ္တဖလ
သမာပတ်နဲ့ ဝေဒနာ ခွာတယ်။

ဂေါဓိကမထေရ်က စျာန်သမာပတ်နဲ့ ဝေဒနာ ခွာတယ်။
နောက်ပြီးတော့ ပီတမလ္လမထေရ်ကြီးက ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝေဒနာ
ခွာတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကျားစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်များက
မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝေဒနာ ခွာတယ်။

“ဟောဒိ မဟာ တိဿမထေရ်ကြီးက သီလဆင်ခြင်ပြီးတော့
ဝေဒနာခွာတယ်။ အဆင့်ဆင့် ဒီလိုမသွားလား”
“သွားပါတယ်ဘုရား”

ဘုန်းကြီးတို့ဘောထားတဲ့ ဆန္ဒမထေရ်တို့ ဝက္ကလိမထေရ်တို့ ပြောစရာမလိုဘူး။ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝေဒနာ ခွာကြတယ်။ ဝေဒနာ စိုက်စိုက်စူးစူး ရှုသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းကတော့ ဘုန်းကြီး လမ်း ၅၀- တရားပဲ့တုန်းက ပြောခဲ့ပြီးပြီ။ စိတ္တလ မထေရ်အကြောင်း ပြောပြီးပါပြီ။

ဝမ်းဗိုက်ထဲက လေထိုးလို့ အူတွေပေါက်ထွက်၊ ညောင်စောင်းပေါ် ပုံသွားတဲ့အချိန်အထိ ဒီကိုယ်တော်ကြီးကတော့ ဝေဒနာရှုသွားတယ်။ ဝေဒနာရှုပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် သွားတယ်။ သူ့အကြောင်းတော့ အဲဒီ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန် တရားခွေ ပြန်ဖွင့်လိုက်ရင် ဒါနဲ့အားလုံး ဆက်မိရော မဟုတ်လား။

ကိုင်း- ဒီတော့ ဘုန်းကြီးပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေ ကြည့်လိုက် စမ်း။ ဝေဒနာဝိက္ခမ္ဘနဆိုတာဟာ အရဟတ္တဖလသမာပတ်နဲ့လဲပဲ ဝေဒနာကို ပယ်ကြခွာကြတယ်။ ဈာန်သမာဓိရဲ့ အစွမ်းနဲ့လဲပဲ ဝေဒနာကို ပယ်ကြခွာကြပါတယ်။ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း မူလကမ္မဋ္ဌာန်း များကို မလွတ်တမ်း ကိုင်စွဲပြီးတော့လဲပဲ ဝေဒနာကို ပယ်ကြ ခွာကြပါတယ်။ သီလဆင်ခြင်လို့လဲပဲ ဝေဒနာ ပယ်ကြ ခွာကြ ပါတယ်။

(၃) သုပ္ပဝါသာ ကောလိယဓိတာ အနုဿတိဖြင့် ဝေဒနာခွာခြင်း

ပီတိပါမောဇ္ဇဖြစ်ဖွယ်ရာ အာရုံတခုခု ယူပြီးတော့လဲပဲ မူလ ဝေဒနာ လွဲတယ်လို့ ဒီလိုလဲပြောရင် ရာဘယ်။ ဒါကတော့ သုပ္ပ

ဝါသာကိုပြန်ကြည့်လိုက်။ ခုနစ်နှစ် ခုနစ်ရက် ခံနေရတဲ့ ဒုက္ခ
ဝေဒနာ သပ္ပဝါသာ ဒကာမလေးဟာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနဲ့ ခွာတယ်။
ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိနဲ့ ခွာတယ်။

သားဖွားရာတိုက်ခန်းထဲမှာ သေလောက်အောင် ပင်ပန်းနေ
တဲ့ ဝေဒနာကို သူမရှုဘူး။ ဘယ်အာရုံ ပြုလိုက်သလဲ။ အို—
ကုဏ္ဍနန္ဒတောကျောင်းက ဘုရားရှဲ့ဂုဏ် လှမ်းကြည့်တယ် မဟုတ်
လား။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ရှဲ့ဂုဏ်ကို လှမ်းပြီးတော့ ကြည့်
ခဲ့ပါတယ်။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သောဘဂဝါ ယော ဣမဿ
ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ယောဘဂဝါ၊ အကြင်ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် သဗ္ဗညု
ဘုရားရှင်သည်။ ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ၊ ဤငါတို့ ခံစား
နေရတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ မခြား အလားတူ တူလှစွာသော။ ဒုက္ခ
ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ဖျောက်ဖို့ရန်
အလို့ငှာ။ ဓမ္မံ၊ ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်း တရားကောင်းတွေကို။
ဒေသေတိ၊ ကရုဏာရွှေ့ရှု ဟောတော်မူခဲ့ပါပေ၏။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သေခ ဘဂဝါ၊ ထိုဘုန်းတော်ခြောက်
ပါးသခင် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ၊ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓ ဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော်ကြီးဖြင့် အံ့ချီး၍ မကုန် ဘဝဂ်ဘုံတိုင်
အောင် ပျံလှိုင်ကျော်စောတော်မူပါပေသည်ဘုရား။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

ဘုရားရဲ့သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်အာရုံပြု ဝေဒနာသုံးပုံတပုံကျသွား
တယ်။

သုပ္ပဋိပ္ပန္နော ဝတ တဿ ဘဂဝတော သာဝက
သံဃော ယော ဣမဿ ဝေရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာ
နာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပဟာနာယ ပဋိပ္ပန္နော။

တဿ ဘဂဝတော၊ ထို ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး သခင်
သဗ္ဗညုဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့။ ယော သာဝကသံဃော၊
အကြင် တပည့်ဖြစ်တော်မူတဲ့ သံဃာတော် အပေါင်းသည်။
ဝေရူပဿ၊ ဤယခု ငါ့မှာခံစားနေရတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ မခြား
တမူ အသားတုလှစွာသော၊ ဣမဿ။ ဒုက္ခဿ၊ ဤဒုက္ခဝေဒနာမျိုး
ကို။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ဖျောက်ဘို့ရန် အလို့ငှါ။ ပဋိပ္ပန္နော၊
ကျင့်တော်မူကြပါ၏။

သံဃာတော်များရဲ့ သုပ္ပဋိပ္ပန္နဂုဏ်။

တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထို ဘုန်းတော်
ခြောက်ပါးသခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့။ သော သာဝက
သံဃော၊ ထိုတပည့်ဖြစ်တော်မူတဲ့ သံဃာတော်အပေါင်းသည်။
သုပ္ပဋိပ္ပန္နော ဝတ၊ သုပ္ပဋိပ္ပန္နဆိုတဲ့ဂုဏ်ထူးကြီးဖြင့် အံ့ချီး၍မကုန်
ဘဝဂ်ဘုံတိုင်အောင် ပျံလှိုင်ကျော်စော တော်မူခဲ့ပါပေသည်
ဘကား။

“သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား”

သားဖွားရာတိုက်ခန်းကသံဃာတော်မြတ်တို့ရဲ့ သုပ္ပဋိပ္ပန္နဂုဏ်
မှန်းပြီးတော့ ကြည်နူးလိုက်တာ ဝေဒနာသုံးပုံနှစ်ပုံ ပျောက်

သွားတယ်။ ဓမ္မဂုဏ် နောက်မှ နှလုံးသွင်းတယ်။ ဥပသမာနုဿတိ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံကလေး—

သုသုခံ ဝတ တံ နိဗ္ဗာန် ယဒိဒံ ဝေရူပံ တံ ဒုက္ခံ နသံ ဝိဇ္ဇတိ။

ယထာ ယသ္မိံ နိဗ္ဗာနော အကြင် အသင်္ခတဓာတ်နိဗ္ဗာန်ရဲ့ ပရမတ်ဆိုတဲ့ သဘောတရား၌။ ဝေရူပံ၊ ဤ ယခု ငါခံစားနေရတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ မခြားတမူ အလားတူခံစားနေရသော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ န သံဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိပါလေ။

အသင်္ခတဓာတ်နိဗ္ဗာန်ပရမတ်မှာ ယခု ငါတို့သားအမိခံစားရတဲ့ ဝေဒနာမျိုးတွေ မရှိပါဘူးတဲ့။

တံသ္မာ၊ သို့ကြောင့်။ တံ နိဗ္ဗာန်၊ ထိုအသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ပရမတ် ဆိုတဲ့ သဘောတရားသည်။ သုသုခံဝတ၊ အလွန်အလွန် ချမ်းသာလှပါပေ၏တကား။

ဣတိ၊ ဤသို့လဲပဲ။ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဝေဒနာကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ဥပသမာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းပြီးတော့ ကောင်းစွာမသွေ ပယ်ခွာခဲ့လေတော့သတည်း။

“သာဓု—သာဓု—သာဓုပါဘုရား”

(၄) အနုဿတိသုံးမျိုးနဲ့ ဝေဒနာခွာခြင်း

သားဖွားရာတိုက်ခန်း ပင်ပန်းတဲ့ သုပ္ပဝါသာက ဝေဒနာဘာနဲ့ ခွာသလဲ။

(၁) ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊

(၂) သံဃာနုဿတိ၊

(၃) ဓမ္မာနုဿတိကို တိုက်ရိုက်ပြောရင် ဥပသမာနုဿတိ။

“ဟုတ်လား”

“မုန်ပါဘုရား”

“နိဗ္ဗာနာနုဿတိလို့ မလုပ်လိုက်နဲ့”

“မုန်ပါတယ်ဘုရား”

အနုဿတိ(၁၀)ပါးမှာ ဥပသမာ နုဿတိရှိတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံကိုသာ သားဖွားခန်းက မှန်းပြီးတော့ကြည့်တယ်။ ဒီသုပ္ပဝါသာက သောတာပန်၊ သောတာပန်ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းပုံကို သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ်နဲ့ တိုက်ရိုက်မြင်တယ်။

အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်ရဲ့ အေးငြိမ်းဓာတ် ဖိုလ်စိတ်နဲ့ လှမ်းကြည့်တဲ့ အချိန်မှာ သူ့ ဝေဒနာတွေဟာ အကုန်ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သုပ္ပဝါသာမင်းသမီး ဝေဒနာခွာတာကတော့ အနုဿတိနဲ့ ခွာတယ်။

အတိုချုပ်စကား အနုဿတိ (၃)ပါး-

- (၁) မုဒ္ဒါနုဿတိ၊
- (၂) သံဃာနုဿတိ၊
- (၃) ဥပသမာနုဿတိ၊

ဒီသုံးမျိုးနဲ့ သူ့ဝေဒနာခွာသွားတယ်။

“နည်းမျိုးကို စုံရောမဟုတ်လား”

“စုံသွားပါတယ်ဘုရား”

“အဲ-သပိတ်ပါ အိတ်ပါ အကုန်မှောက်လို့ ဟောလို့က်သကို ဆိုတာလို ကျသွားတယ်- ဟုတ်လား”

“မုန်ပါဘုရား”

၃၁၂ သဲကုန်းဆရာတော် အရှင်ဉာဏ်သရ၏

“ဒါက ဓာတုကထာအချိုးထဲက စာလေးတပိုင်းတစ”

ဒီတော့ ဒီကနေ့ ဘုန်းကြီးတို့ တရားနာပရိသတ်များ ဝိပဿ
နာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းတဲ့အခါပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အရပ်ထဲ အိုးနဲ့ အိမ်နဲ့
နေတဲ့ အခါမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာများ ဖြစ်လာရင် ထိုဒုက္ခ
ဝေဒနာတွေကို တွန်းလှန်ဘို့ရန် နည်းတွေကုန်ဆောင်ကို စုံသွား
တာ။

“မော်လမြိုင်ပြော ပြောဆိုက်ရရင် စုံမုံ ဖြစ်သွားရော။
ဟုတ်ပြီလား”

“မုန်ပါဘုရား”

“အဲဒီတော့ စုံမုံ ဒီပရိသတ်လဲပဲ ဒီဝေဒနာတွေကို ခံနိုင်ရည်
ရှိအောင် ကြိုးစားခံ”

“မုန်ပါဘုရား”

“ဘာနဲ့ ခံမလဲ။ ခုပြောခဲ့တဲ့ နည်းပေါင်းစုံတို့နဲ့ ကြိုးစားပြီး
တော့ သည်းခံရမယ်”

“မုန်ပါဘုရား”

ကြိုးစားပြီးတော့ သည်းခံဆိုတော့ ဝေဒနာ သည်းခံနေရုံနဲ့
လဲ မပြီးဘူး၊ ဝေဒနာ ခွာထားရုံနဲ့လဲ မပြီးဘူး၊ အဲဒီဝေဒနာမှာ
ကပ်ငြိနေတဲ့ အညစ်အကြေးကို ခွာမှ ဒါ အပြီးတိုင် ခွာခြင်း
မည်တယ်။

ရေမျက်နှာပြင် ရေပူပောင်းထတာဟာ ရေအညစ်အကြေး
ရှိလို့ထတာ၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဝေဒနာ ပူပောင်းလေးတွေ ပေါ်
တာဟာ ကိလေသာအညစ်အကြေး ရှိလို့ ပေါ်တာ၊ ဒီကိလေသာ

အညစ်အကြေးကို ငယ်ပြီးပြီဆိုတဲ့ တနေ့ ဝေဒနာ လာချင်
တိုင်းလာ သက်သာရာရပြီ။

နိဂုံးချုပ်ကြစို့။

“အဲဒီလို ဘုန်းကြီးတို့ ငရိသတ် နှလုံးသွင်းကြနော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ဒီတော့ရင် ဘုန်းကြီးတရားကို ဘာနဲ့ ပြန်ပြီးတော့ နိဂုံးချုပ်
ချင်တုံးဆိုရင် ခုနက အရှင်မြတ်တွေ ကျူးသွားတဲ့ ဥဒါန်းထဲက
ကျွေးစားခံရတဲ့ ကိုယ်တော်လေး ကျူးသွားတဲ့ ဥဒါန်းနဲ့ ဒီ
တရား နိဂုံးချုပ်မယ်။

သီလဝါ ဝေဒနာပစ္စယ၊ ပညာဝါ သုသမာဟိတော။

မဟုတ္တံ ငမာဒမန္တာယ၊ ဗျဇ္ဈောနောရုဒ္ဓမာနသော။

ပဉ္စရသိံ ဂဟေတွာန၊ သီလာယ ဥပရိ ကတော။

ကာမံ ခါဒတု မံ ဗျဇ္ဈော၊ ဘက္ခော ကာယော အမိတ္တာနံ။

ပဋိလဒ္ဓေ ကမ္မဋ္ဌာနေ။ မရဏံ ဟေဟိတိ ဘဒ္ဒကန္တိ။

အဟံ၊ ငါသည်။ သီလဝါ၊ သီလနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်။ ဝေဒနာ၊
နူတင် အစရှိတဲ့ အကျင့်မြတ်တွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်။ ပညာဝါ၊
ဉာဏ်ပညာနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်။ သုသမာဟိတော၊ တောင်းစွာ
တည်ငြိမ်တဲ့ စိတ်နဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်။

မဟုတ္တံ၊ တခဏလေးမျှ။ ပမာဒံ၊ ငိုက်မျဉ်းမှုကို၊ အန္တာယ၊
အကြောင်းပြုပြီးတော့။ ဗျဇ္ဈောနံ၊ ပကတိတေးထဲက လွှတ်
ကျားသည်။ (ဝါ) ဗျဇ္ဈောနံ၊ မိမိနှလုံးသားထဲက ထွက်လာတဲ့

ကိလေသာဆိုတဲ့ကျားသည်။ ဩရုဒ္ဓမာနသော၊ ထိခိုက်သော
စိတ်နှလုံးရှိသည်။ မာ ဘဝထ၊ မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်။

“ဒါ-ဥယျောဇဉ်နော်”

“မှန်ပါဘုရား”

ပဉ္စရသ္မိံ၊ ခန္ဓာကိုယ်၌။ ဂဟေတွာန၊ ကိုက်ချိပြီးတော့။ ဗျဉ္ဇေ
န၊ ကျားသည်။ သိလ္လာယ၊ ကျောက်ဖျာပြင်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
ကုတော၊ ထားခဲ့လေပြီ။

ပကတိ တောထဲကကျားကိုက်ကိုက်၊ မကိုက်ကိုက်၊ မိမိနှလုံး
သားထဲက ကိလေသာကျားဟာ ကိုက်ဘို့ရန် အဆင်သင့် အမြဲ
တမ်း ချောင်းနေတယ်။

ဗျဉ္ဇော၊ ကျားသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ကာမံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ခါ
ဒတု၊ စားချင်းသပဆိုရင် စားပစေတော့။ အယံ ကာယော၊ ဤ
ခန္ဓာကြီးသည်။ အမိတ္တာနံ၊ ခြင်္သေ့ကျားသစ်အစရှိတဲ့ရန်သူတို့ရဲ့။
ဘက္ခော၊ အစာသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့အစားအစာ၊ တရားအား
ထုတ်ယင်း ခန္ဓာကိုယ်ကို ကျားရဲ့ အစားအစာ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့
အစားအစာအနေနဲ့ စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ထားလိုက်။

ရူပံ ဘိက္ခဝေ နတုမှာကံ-ရုပ်တရားငါပိုင်တဲ့ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်
ဘူး။

တံ ပဇဟေထ၊ ထိုရုပ်တရားကို စွန့်ထားလိုက်ကြ။
ကျားသစ်ပဲ စားစား၊ ဘာပဲစားစား ဟုတ်လား။ ဘာက
အရေးကြီးသလဲ ကြည့်ရအောင်—

ပဋိလဒ္ဓေ ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ မရဏံ ဟေဟိတိ ဘဒ္ဒကန္တိ။

ကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ပဋိလဒ္ဓေ၊ ရမှသာလျှင်။ မရဏံ၊
သေရခြင်းသည်။ ဘဒ္ဒကံ၊ ကောင်းမြတ်သည်။ (၀၇) သေကျိုးနပ်
သည်။ ဟေဟိတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းမရပဲနဲ့တော့ ကျားစားသည်ဖြစ်စေ၊ မစားသည်
ဖြစ်စေ သေရကျိုးလဲ မနပ်၊ နေရကျိုးလဲ မနပ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းရပြီး
တော့မှ သေရရင် သေရကျိုးလဲ နပ်၊ နေရကျိုးလဲ နပ်တယ်။

ပဋိလဒ္ဓေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းရမှသာလျှင်။ မရဏံ၊ သေရခြင်းသည်။
ဘဒ္ဒကံ၊ ကောင်းမြတ်သည်။ ဟေဟိတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သခဓဝါ၊ နှလုံးပျော့ပျောင်း။ အို-
သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဘာဝေယျ၊ မိမိရဲ့အသက်နဲ့ခန္ဓာ ကိလေ
သာဆိုတဲ့ ကျားမကိုက်သေးခင် ကောင်စွာမသေ ပွားများ
အားထုတ်တော်မူကြကုန်ရာသတည်း။

(တရားသိမ်း-နိဂုံး၊ ဂါထာ)

စာမူပေးက စာအုပ်ကောင်း-ရမည်

စာအုပ်ရှင်က စာအုပ်အတွက် လုံးဝ ကြောင့်ကြစိုက်စရာမလို။

စာမူကို လက်နှိပ်စက်ဖြင့် လေးမူပွားခြင်း၊ စာပေစိစစ်ရေး တင်ပြခြင်း၊ ခေတ်မီ ပန်းချီ ဒီဇိုင်း ဘလောက်များဖြင့် ရောင်စုံ အဖုံးရိုက်၍ ချုပ်လုပ်ပြီး ကုန်သွယ်ရေးအစစ်ခံခြင်းအထိ အပ်နှံသူ စိတ်တိုင်းကျ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးနေပြီ။

စာတည်းချုပ် ဦးသောင်းလွင် (ဘီ-အေ၊ ဓမ္မာစရိယ ဝဋ်သကာ)နှင့် ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ဝါရင့် အငြိမ်းစား စာပြင်ဆရာကြီးဖြစ်သော မြန်အောင်-ဦးဘသန်း၊ ဦးတင်လှိုင် (ကျုံးပျော်)တို့က ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် ပရုဖတ်ကာ လှပသေသင်စွာ ပုံနှိပ်ပေးနေပါပြီ။

နေလင်း ပုံနှုတ်ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၁၁၊ ၁၂၅-လမ်း၊

ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်။

ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်

ရန်ကုန်မြို့ တာဝါလိန်း ခြံအမှတ် (၃၀)နေ လှပုံတော် ပတ္တမြားဆေးတိုက်ပိုင်ရှင် ပုညမဟတ္တဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပေသည့် ဒါယိကာမကြီး ဒေါ်ဒေါ်ငြိမ်းနှင့် သားသမီးများက စာအုပ်နှင့် စပ်၍ ကုန်ကျသမျှ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ တာဝန်ယူကြပါသည်။

ဤဝေဒနာနုပဿနာ စာအုပ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဓမ္မပူဇာ ဝတ္ထုလွှာတို့ကို ကုဋ္ဌနုနာ ဝေဒနာဖြင့် ပြင်းစွာ နှိပ်စက်ခံရသော ဝေဒနာရှင်တို့၏ ဆေးရုံများသို့ ဆေးပစ္စည်း အလို့ငှာ လှူဒါန်း ပါမည်။

